PAMĚTNÍ KNIHA

OBCE

VELKÉ POLOMĚ

PAMETNI

KNIHA

OBCE

Velké Polomi.

ΑΡΕΙΣ ΠΡΟΠΟΣ

ΟΡΓΩ

ΧΩΡΙΣ

ΕΥΑΝΕΛΙ

První kronikář.

Podle nařízení vlády republiky Československé z roku 1920 jsou veškeré obce povinny vésti obecní kroniky. Ve smyslu tohoto nařízení provedena byla obecním zast. dne 29./X. 1922 volba kronikáře a letopisce. Prvním voleným kronikářem stal jsem se já, Antonín Sommer, učitel a člen obec. zastupitelstva. Členy letopisecké komise zvoleni: P. Josef Chrobák, farář a Klement Kresta, řídící učitel.

Narodil jsem se v Tisku, okres Bílovec dne 22. července 1890. Po návštěvě obecné školy v Tisku, vystudoval jsem čtyři třídy st. českého gymnasia v Opavě a pak st. ústav na vzdělávání učitelů ve Slezské Ostravě, kde jsem v roce 1910 vykonal zkoušku učitelské dospělosti. Dnem 1. října 1910 ustanoven zat. učitelem obec. školy ve Velké Polomi. Za všeobecné mob. r. 1914 nastoupil jsem voj. službu u pěšího pl. č. 1 v Opavě. V září jsem byl přidělen 15. polní setnině na ruské frontě, kde v bojích u Opalova v Ruském Polsku jsem byl těžce poraněn do kolena. Po osmiměsíčním léčení v Tarnově, Olomouci, Innsbruku, Bricenu a Sterinku, byl jsem přidělen od 25. května 1915, po vypuknutí války s Italií, půlným stapním staničním velitelstvím v jižním Tyrolsku co účetní poddůstojník a v srpnu 1918 jmenován podporučíkem. Po prohlášení samostatnosti československého státu odjel 30. října přes Innsbruk, Linec a Vídeň do

osvobozené vlasti, kam také dne 14. listopadu 1918
šťastně dospěl a dne 1. prosince počal opět vyuču-
vati.

Obec Velká Polom roku 1918. Všeobecné poměry.

Obec Velká Polom leží na výběžku Nízkých Jeseníků a má ráz mírné pahorkatiny, svažující se od západu k východu. Státní silnicí - jinak též zvanou císařskou - je rozdělena skoro na dvě polovice. Důležitá tato silnice, spojující Mor. Ostravu s Opavou, vystavěna byla v létech 1858-59. Vesnicí probíhá také okresní silnice do Háje - Chabičova (1898) a do Malé Lhoty (1903). Okresní silnice do Horní Lhoty vystavěna v r. 1901.

u „Studénky" u „Kaple"

Je přímo připojena na říšskou silnici nedaleko studánky „Cyrilky" z jedné a polní kapličky z druhé strany. Do Horní Lhoty vede ještě chodník strázným kopcem přímo pod Kolrsku; překročíme-li potůček, tekoucí od pivovaru, kráčíme

Polok pod Kolrskou

nejkrásnějším údolím podél potůčku k Usoší s hájovnou, stoupáme mírným návrším a jsme v Horní Lhotě, odkud je překrásná vyhlídka na Ostravsko, Beskydy a Karpaty. „Umrlou cestou" pod pivovarem podél Ondrovy hájovny se rovněž snadno dostaneme do Horní Lhoty. V čas nepohody převážely se tudy mrtvoly k pohřbu do Velké Polomě. Do Josefovic a do Hrabyně, kam se chodívá dvakrát do roka na pouť a čtyřikrát do roka na trh, dovede nás pohodlná státní silnice. Jdeš-li okresní cestou do bývalé Malé Lhoty, která byla po převratě přejmenována na Dolní Lhotu, uzříš před sebou usedlost s rybníkem, zvanou „Mlýnek, mineš samotu Mrázka a jsi v Dolní

Lhotě. Do Chabičova i Háje radím použít okresní silnici podél obecních pískových dolů. Tudy možno odbočit do leva na „Křapku a lesní pěšinky nás zavedou „Okruhlíkem", okrajem „Dubské, kolem „Ostré Hůrky" k potoku „Hrabyňce a podél něho do Háje, kde vyjdeme u vily Dra Dohnálka před Hlubkovou (Weichschlovou) restaurací.

Do Krásného Pole vede pěšina, odbočující ze státní silnice pod „Ubedřím" pod Lázní ke „křížu". Polními cestami a pěšinami chodíme také do Plesné a odbočíme-li k tamnější hájovně, vidíme před sebou Dobroslavice se zámkem, patřícím býv. hraběti Wilczkovi, který měl také ve Velké Polomi dvůr.

Hledaným výletním místem je známý „Čertův mlýn," hojně navštěvovaný výletníky z Ostravska i Opavska. Leží v malebném údolí na úpatí Dubské, Hrabyňáku a Dobroňovce. Protéká jím potok Hrabyňka. Čertův mlýn

Chabičovský chodník „přes hory" byl hojně, ba možno říci výhradně, používán občany chabičovskými k návštěvě kostela ve Velké Polomi, kam byli do r. 1910 přifařeni. Říkají nám proto dosud „Horáci". Chodník vedl uličkou od stolaře Trojka přes „Kobylnou cestu," Březím, podél kaňského mrchoviště a pak dále lesem do Chabičova. Chabičovský chodník „přes hory"

Naše obec jest takto rozložena: Posled- Ohraničení obce ním domkem na silnici k Háji je domek Jana Nabělka čís. 173, statkem Hynka Demla č. 25

je ukončena obec na státní silnici k Hrabyni, výměnek Marie Kašlovské č. 185 hledí poslední na chodník pod Kobrsku, domek Val. Tvarůžky č. 188. je posledním na cestě do Malé Lhoty. Jedno - patrový dům pí Dostálové (dř. Zdražilové) č. 83 na Mýtě nás první přivítá na státní silnici od Ostravy, když jsme před tím na Lázni pozdravili samotu rodiny Kašných, odkud se naskytá jedinečný pohled na malebně rozloženou obec se starobylým zámkem - nyní pouze sýpkou. Zámek hraběte Pražmy, později Wikzka, vysta-

Starý zámek

věn v 15. stol., stal se klášterem - trestaneckou stanicí mnichů, kteří za svá provinění si zde odpykávali svůj trest. Kolem zámku rozkládaly se veliké rybníky, o čemž dosud svědčí lidový název „Na hrázi," jakož i četné zbytky skutečných hrází, kterými byly jednotlivé rybníky odděleny a které se nyní po částech rozkopávají. Jediným a snad krutým trestem pro mnichy bylo živiti se po celou stanovenou dobu trestu výhradně rybím masem. Zámek sám obklopen hlubokými příkopy, které byly naplněny vodou a jejichž zachovalou část možno dosud pozorovati z vých. strany. Ostatní část byla upravena na zahrady a rybníky. Příkopy se strany západní, východní a severní byly postupně zasypávány a utvořeno z nich nádvoří velkostatku.

Že zámku vedly chodby. Jedna do zámku v Do- Chodby pod
broslavicích, druhá do kostela a třetí do lesa Kobr- zámkem
ská. Chodby jsou nyní zasypány.

Založení kostela klade se do 12. století. Kostel a fara
Jak stará nezaručená pověst vypráví, rozkláda-
ly se nad územím dnešní obce pralesy, v nichž
měla své brlohy divoká zvěř. Nějaká větrná
smršť vyvrátila z kořenů staleté stromy a u-
prostřed lesa zel ohromný polom. I použili okol-
ní obyvatelé vývratu a polomu ke stavbě svých
příbytků a na tom místě založili osadu Velký
Polom. Ústní tradice tvrdí, že původní obec stá-
la na nejvyšším místě lesa „Dubská," kde dodnes
zbyly kameny a zbytky studny. Snad zde
stála kdysi nějaká tvrz. Dějiny (mlčí) však o
této události mlčí a první historická zmín-
ka o Velké Polomi je z třináctého století, kdy Vel-
ká Polom i s farností náležela premonstran-
ům z Hradiště u Olomouce. Měli u nás asi
klášter, snad ve starém zámku, pod ním roz-
sáhlé rybníky mezi Lázní-Bažantnou - dosud se
těmto místům říká „Na hrázi," jak uvedeno ve
zmínce o starém zámku.

Škola ve Velké Polomi byla postavena Škola
za éry všemocného říšského poslance Havra-
na, občana velkopolomského v roce 1872-73.
Nádherná na tehdejší dobu budova, dominovala
na říšské silnici a nesla pyšný nápis Schule- škola.

Rozloha obce

Katastr obce velkopolomské měří 1.167 ha 04 a 42 m². Z toho připadá:

pole	684.151·3 ha
lesy	326.581·1 ha
louky	77.842·0 ha
pastviny	22.693·6 ha
zahrady	14.818·5 ha
rybníky	0·2364 ha
cesty	29·735·8 ha
zastavěná plocha	11·052·9 ha

Lidové názvy polí a lesů

Pojmenování polních a lesních částí:

„Zahumení." Tak se nazývaly ony pozemky, které byly za stodolami a humny.

„Křibí"

„Podhumna." Pozemky pod pivovarem u mostu.

„Zádolí" Za dolem - rybníkem pivovarským.

„Šibenice," „Na šibenici." Nejvyšší bod Vel. Polomě, 371 m vysoký.

„Hradská." Les i polnosti a dělí se na Malou a Velkou Hradsku. Chodívalo se prý tudy na hrady neb do Hradiska u Olomouce.

„Hájek" = les

„Šikorník" les

„Dobroňovec" les

„Dubská" les

„Niva" les

„Pod bučkem" les a louky

Haničná údolí porostlé listnatými stromy.
Kobylí singulární maj; obec. pastvisko.
Obory, Bukory = les
Vrchovina
Samosudka
„Na staviskách"
Padělky
Mešnica
Ubedří
Bažantná - louky u dvora
Chmelník
Včelínek - proti Kotrské
Březí - les
Kadlubek - louky u rybníka
Havírny - pozemky u býv. dolů na ledek.
Jardaň
U Pambučka - Stará cesta
U sv. Antoníčka - les
Rybníček
U bože muky - 2 místa

Viz nákres katast. mapy s příslušnými názvy.

Názvy částí obce:

Na špici - část obce k Hrabyni
Na Katerajně - k Háji
Kašparská ulice
Karlovská ulice
Na mýtě k Ostravě
Pod lávkou u studny
Rohule u studny
U rybníka při dvoře
Dubská strana - Název se nezachoval, teď Katerajn.

Na pušti.
Kozlovská ulice.
Dedkovec

Viz zakreslený situační plán obce
s příslušnými názvy z r. 1918.

Seznam majitelů domů r. 1918.

Seznam majitelů domů r. 1918.

Číslo domu

1. Myslivec Josef
2. Halfar Josef
3. Utinsch Karel
4. Šmuk Josef
5. Köhler Antonín
6. Kopřiva Jan
7. Salga Josef
8. Moravec Jan
9. Honajzer Frant.
10. Držkovic Jos.
11. Kozelská Anast.
12. Lindovský Jan
13. Kotala Fr. Novák Viktorin
14. Robenková Fr.
15. Blažej Val.
16. Vašek Karel
17. Kadula Jindř.
18. Lachnit Fr.
19. Hrbáč Jindř.
20. Klapuch Fr.

21. Kovalčíková Marie
22. Kadula Josef
23. Gura Čeněk
24. Vajda Fr.
25. Demel Hynek
26. Klásek Alfons
27. Fridý Filip
28. Kašlovská Marie
29. Demel Jos.
30. Drozdek Ignac
31. Tománek Josef
32. Líček Frant.
33. Sluchlík Felix
34. Hrbáč Karel
35. Lamla Josef
36. Wilczek Hanus
37. Lazar Jan
38. Tešnar Karel
39. Tichý Julius
40. Furmánková Teresie
41. Vavrečka Alois
42. Kurka Frant.
43. Tvarůžka Jan
44. Klípal Alois
45. Kňuřa Čenek
46. Martiníková Alž.
47. Paláček Fr.
48. Byrna Alfred

49. Juchelka Fr.
50. Wilczek Hanus
51. Zajíc Ant.
52. Drozdek Lud.
53. Výtisk Fr.
54. Peřich Fr.
55. Drozdek Fr.
56. Peřich Jos.
57. Mušálková Ad.
58. Obecní host.
59. Urbánková Kar.
60. Peš Adolf
61. Mučka Fr.
62. Kusyn Fr.
63. (Myslivec Fr.) Kašpar K.
64. Myslivec Fr.
65. Heger Val.
66. Fara
67. ~~Kadula~~ → Obecní sluha Kadula Kazimír
68. ↓ —"—
69. Pešatová Anna
70. Hrbáč Ant.
71. Kadulová Teresie
72. Rosypal Jan
73. Blažejová Fr.
74. Hrdina Jan
75. Drastichová A.
76. Lachnit Fr.

77. Moravec Jos.
78. Neuvirth K.
79. Salga Jos.
80. Mučka Karel
81. Okrunčík Jos.
82. Tvarůžka Lud.
83. Dostalová Jana
84. Blažejová Ant.
85. Kudelová Marie
86. Kuzník Jos.
87. Španihel Fr.
88. Moravec Jan
89. Holiš Jan
90. Dedek Ant.
91. Tománek Jos.
92. Mušalková Fr.
93. Salga Lud.
94. Kozelský Fr.
95. Pavlík Jos.
96. Podešva Jos.
97. Neuvirth Jos.
98. Kozelský Teodor
99. Trojek Val.
100. Občanská záložna
101. Škola
102. Tešnar Alois
103. Scholc Jindř.
104. Paláček Fr.
105. Krečmer Ant.
106. Hrubý Aug.
107. Kozelský Lud.
108. Držkovic Jos.
109. Musial Jan
110. Peřich Fr.
111. Blažej Emil
112. Blažej Rud.
113. Hrdina Fr.
114. Kusyn Jos.
115. Martiník Jar.
116. Rajský Frid.
117. Strouhalová Fr.
118. Kopřiva Fr.
119. Nižol Karel
120. Furmánek Ant.
121. Kusyn Adolf
122. Kubíček Jos.
123. Kozelský Arnošt.
124. Pavlík Fr.
125. Kozelský Jos.
126. Obec
127. Tichá Fr.
128. Robenková Al.
129. Pavlík Jos.
130. Neuvirth Fer.
131. Dostal Vikt.
132. Drozdek Fr.

133. Trojek Richard
134. Honajarová Fr.
135. Blažej Jos.
136. Novák Jos.
137. Košec Vilem - BATA Jirodejan! přesídlil č.p. 181
138. Drozdek Ant.
139. Obec
140. Halfarová Marie
141. Köhler Ant.
142. Kopřiva Jan
143. Salga Jos.
144. Moravec Jan
145. Kozelská Anast.
146. Lindovský Jan
147. Nováková Marie
148. Robenková Fr.
149. Vavrečka Al. st.
150. Blažej Val.
151. Kadulová Her.
152. Hrbáč Jan
153. Klapuch Fr.
154. Kadula Jos.
155. Mžik Jan
156. Demel Jos.
157. Tománek Jan
158. Čížková Fr.
159. Lamla Jos.
160. Tešnar Karel
161. Kurka Ant.
162. Tvarůžka Jan
163. Juchelka Fr.
164. Wilczek H.
165. "
166. "
167. "
168. Drozdek Lud.
169. Mučková M.
170. Scholz J.
171. Dostalová Johana
172. Kozelský Josef
173. Náběl ek Jan
174. Syrovátková M.
175. Tichý Fr.
176. Myslivec Jos.
177. Šrámek Jan
178. Hrbáčová Ant.
179. Demel Jos.
180. Kresta Klem.
181. Košec Vil.
182. Kozelský Fr.
183. Moravec Jan
184. Tešnar Aug.
185. Kaštovská M.
186. Drozdek Fr.
187. Kaštovský Jan

Příslušnost obce.

Do roku 1880 příslušela obec okresní pol. správě v Opavě. Tímto rokem rozdělen tento okres na opavský se sídlem v Opavě a bílovecký se sídlem v Bílovci. K velké škodě obce připojena tato k okresu bíloveckému - stalo se prý tak z důvodu národnostních. V té době stoupl i naše obec působením P. Kazimíra Tomáška a sládka Jindřicha Scholce počala se národnostně uvědomovat a vyznamenávali se z podruží velkopolomského rodáka Havrana, říšského a zemského poslance. Že soudíž Velká Polom přidělena berní správě v Bílovci, bernímu úřadu a okresnímu soudu v Klimkovicích. Okresní školní rada jest v Bílovci. Obec Velká Polom má vlastní poštovní a telegrafní úřad, četnickou stanici a farní úřad. Veškeré zemské úřady jsou v Opavě.

Stará pošta

Stará pošta jezdila již od dob císaře Josefa II. mezi Ostravou a Opavou denně a dopravovaly se osoby i náklad velkými poštovními vozy. Velká Polom byla stanicí, kde se vyměňovaly koňské potahy. K polomskému poštovnímu úřadu byl připojen také hlučínsky kraj. Němečký pošt - mistr, hostinský, majitel tří usedlostí a říšský poslanec v jedné osobě - Havran - je dosud v dobré paměti.

Okr. pol. správa.

S okresním městem Bílovcem nemá obec řádných společných zájmu a je soudíž přirozené, že se obec snaží, aby byla přidělena

buď k Opavě, Ostravě, eventuelně i k Hlučínu. Veškeré dosavadní snažení v tomto směru nemělo však dosud positivních výsledků, ač i přislíbil svou pomoc zemský president Šrámek.

Podle sčítání lidu z 31. prosince 1910 čítá obec 1271 obyvatelů národnosti české až na 10 národnosti německé. Počet domů 190, počet bytových stran 266. Farní úřad ve Velké Polomi patřívá diecesi olomoucké.

Spolkový život je ve Velké Polomi pušný. Spolkový život
Ve vesnici je přes 15 spolků. Nejstarším spolkem je Sbor dobrovolných hasičů 1889 sládkem Jindřichem Scholzem, sbor tento byl z prvních, který měl ve Slezsku české velení. Hospodářský spolek organisoval rolníky po stránce zemědělské a přispěl značně k rozvoji zemědělství v obci. Spotřební družstvo Všeobecný potravní spolek pro Velkou Polom a okolí zastavil rozmáhající se obchody židovské v místě i okolí. Další spolky: Občanská záložna, Odbor Ústřední matice školské, Haleřový spolek přispívá na školní pomůcky chudých žáků. Tělocvičná jednota Sokol založena r. 1911. Taktéž Orel založen 1911.

Z pol. organisací vyvíjí činnost strana soc. dem.

V zahraničním odboji je Velká Polom Naši legionáři velmi čestně zastoupena. Více než 18 občanů vstoupilo dobrovolně do legií, většinou ruských,

někteří již v roce 1915. Ale i ve francouzských a italských legiích byli legionáři z obce. Dlužno připomenouti poručíka franc. legií Karla Krále, který bojoval v srbské armádě u Soluně, v rumunské armádě a konečně ve franc. s 21. pěš. plukem slavné marocké divise u Vouriers a Terronu.

Na paměť těch, kteří padli za vlast, postaví obec pomník, na němž budou vyryta 32 jména padlých spoluobčanů.

Obecní výbor

Starostou obce je rolník Josef Demel a v obecním výboru zasedají tito občané:

Jos. Držkovic, rolník,
Jan Hrbáč,
Kaz. Kadula, řezník
Jan Lindovský, rolník
Karel Vašek, rolník
Jos. Salga
P. J. Chrobák, farář
Kl. Kresta, řídící učitel
Jos. Blažej, chalupník
Ant. Furmánek,
Čeněk Kůnra,
Karel Těsnar.

Na čtyřtřídní škole působí správce školy Kl. Kresta, učitel Ant. Sommer, místr Vojtěcha Tesař, kterýž je v ruských legiích Jos. Neuwirth, učitelka Marie Benschová, ind. učitelka Marie Kadulová.

Učitelé a významní čisaře, nitelé v obci.

P. Jos. Chrobák spravuje zdejší faru a jako kaplan působí od září 1899, administratorem od 1. října 1910 a od 1. dubna 1911 farářem. Poštmistr Fr. Lachnit, lékař Dr. Jos. Vorel od 1. IV. 1909.

Akademický malíř Val. Držkovic nabývá jako umělec zvučného jména.

Karel Král, poručík fr. legií.

Jména legionářů

Vojtěch Tesař
Kotala Val.
Drozdek Adolf
Zajíc Antonín
Kozelský Karel
Tománek Josef
Lachnit Fr. (zemřel na Sibiři)
Honajzer Ant.

Vojenskou službu konalo	174 mužů	Účastníci války
z nich padlo, zůst. nezvěstno	32 "	
těžkých invalidů	4 "	
raněno	27 "	
zajato	12 "	
do legie vstoupilo	8 "	

Jména padlých

Josef Martiník	*	1891	†	1915
Josef Moravec		1895		1915
Robert Mušálek		1868		1918
Václav Nábělek		1894		1915
Jos. Myslivec		1892		1916
Fr. Paláček		1895		1917
Rudolf Paryz		1895		1916
Jindř. Pavlík		1898		1918
Fr. Rajský		1891		1915
Adolf Robenek		1873		1915
Fr. Strouhal		1883		1914
Konst. Syrovátka		1877		1917
Štěpán Štípal		1891		1914
Fr. Tomášek		1865		1914
Jos. Výtisk		1885		1916
Fr. Peřich		1892		1914
Jos. Drastich		1885		1915
Karel Drastich		1895		1920
Josef Drozdek		1866		1914
Ludvík Drozdek		1891		1916
Rudolf Heger		1893		1914
Jaroslav Hon		1894		1918
Karel Honajzer		1865		1915
Jan Hrdina		1898		1918
Štěpán Katz		1897		1916
Jindř. Kotala		1899		1917
Jindř. Král		1899		1917
Josef Korta		1891		1915

Fr. Kubíček	*	1883	† 1915
Fr. Lachnit		1896	1919
Josef Luzar		1875	1917
Ant. Martiník		1897	1918

Polom Velká, jejíž založení se klade asi do VII. st., byla od dávných dob rázu zemědělského a pro- Hospodářské poměry ve Velké Polomi
to vývoj obce děl se tempem velice pomalým, na tehdejší dobu normálním. V obci byli usazeni: sedláci, polosedláci, zahradníci a chalupníci. Všichni fojti, burmistři a starostové až do r. 1918 byli z řad selských.

Blízkost měst Opavy a Ostravy způsobila, že se zde usazují řemeslníci.

Kromě tří živností hostinských, jsou zde toho času: 3 pekaři, 3 řezníci, 1 kolař, 2 stolaři, 12 obuvníků, košíkář; 1 sedlář, 2 soukr. obchody, Potravní spolek a pivovar Jindř. Scholze.

Rolníci velkopolomští utvořili před Polomský lihovar - r. 1870 jednotu a postavili si lihovar. Tento pivovar.
podnik neprosperoval a podílníky značně poškodil finančně i morálně. Při tom přišli někteří sedláci i o své grunty.

Pak byl lihovar přeměněn na škrobárnu, avšak ani ta neprosperovala a rolnické podílníky poškodila.

Kamenec, ledek

Tyto nerosty dobývala správa hraběte Wilzcka na pozemcích, kterým se dodnes říká Havírna. Dolování se však nevyplácelo a bylo v minulém století úplně zastaveno.

Státní, (císařská) silnice

Tato silnice neměla valného vlivu na rozvoj obce. Byla spojovací silnicí z Olomouce přes Hranov, Opavu, Ostravu do Těšína. Většího významu se jí dostává rozmachem automobilismu.

Uhlí, Ostrava

Velká Polom neměla s počátku podíl na užitku z blízkosti M. Ostravy a jejích černých démantů. Teprve zřízením (1829) vítkovických železáren a prodloužením Severní dráhy (1847) z Lipníku do Bohumína, r. 1855 do Krakova a r. 1858 do Opavy, nastává obrat v rozvoji obce velkopolomské, jejíž obyvatelstvo nachází zaměstnání nejen v dolech, ale i ve vítkovických železárnách. Hospodářská situace obyvatelstva se lepší. Z rolnící věnují pozornost novým směrům. Z této 1828

pozornosti novým směrům hospodářským pak blahodárný účinek se záhy dostavuje. Válka poněkud zabrzdila slibný hospodářský vý-voj obce, ale nedovedla jej úplně potlači-ti, jako nedovedla utlačiti touhy a pří-rozená práva utlačovaných národů.

Sedlák musil pracovati 3 dní i s potahem, chalupník 3 dní pěší s hosp. náčiním. Kromě toho museli někdy z trestu há-zeti příkopy nebo stavěti cesty. Neposlušnost vrchnost trestala a naší občané museli choditi rozsudek a trest do Poruby přijímati.

Rozdělení roboty

Původně pivovar stál na místě dneš-ních sýpek st. býv. hr. Wilczka. Po Němci chovi byl zde sládkem J. Scholz (od r. 1886). Ten zakoupil od Goldbergra starý lihovar a při-dil zde pivovar.

Polomská ráložna

Soudní dny

Soudní dny byly povoleny pro obec Velkou Polom od r. 1906. Každé první pondělí v měsíci přijížděl do Polomě okresní soudce a notář, kteří úřadovali v obecním kanceláři.

1918

k 28. říjnu

Pravda a spravedlivost ve světě vítězí. Náš národ se stál svobodným národem a šťastni jeho budovatelé, kteří se dočkali této šťastné chvíle. Jak slavní jsou naši heroičtí osvoboditelé s T. G. Masarykem v čele! Mužové, kteří položili za svobodu naší vlasti hrudou zapsáni věčným plomem v srdcích Čechoslováků.

29. října

průvod

V neděli

3. listopadu

V tento den všechno obyvatelstvo bez rozdílu stavu a pol. přesv. se súčastnilo průvodu na oslavu samostatnosti našeho státu. V čele průvodu šli ovšem ti, kteří ještě včera pevně stáli za Rakouskem.

4. listopadu

Toho dne vratil se písatel jako podporučík z Francenfeste, odkud odjel přes Innsbruck a Vídeň.

V prosinci

utvořena hospodářská rada, která se posta-

rala o řádné zásobování obyvatelstva a pře-
vzala dozor nad vývozem a dovozem potra-
vin vůbec. Mouka a chléb se vydávaly na chle-
benky, byly také zavedeny masenky, cukřen-
ky a na jiné potraviny, jakož i na šat-
stvo a obuv, prokázky. Předsedou hosp. rady
zvolen učitel Ant. Sommer.

Rozpočet r. 1918

Potřeba 12.784·– Kč
Úhrada 2.744·– "
Schodek 10.040·– Kč.

Schodek se uhradil 156% přirážkou k přímým
daním a kostelní 7% —"— —"—

Účet za r. 1918 vykazoval: příjmy 14.583 Kč Účet za r. 1918
vydání 15.118 "
schodek 535 ".

V zápise obecního výboru ze téhož dne čteme, 28. prosince
že c. k (!) ředitelství pošt. a telegrafů v
Opavě uznalo potřebu telefonní stani-
ce ve Velké Polomi.

V obecním výboře 1918 nebyl vůbec učiněn
projev o samostatnosti českosl. státu.

Úroda nad očekávání velmi dobrá v r. 1918. Úroda
1919

Ve sporu mezi Polskem a ČSR. došlo v pro- Těšínsko
sinci 1918 k bratrovražednému boji o Těšín-
sko. V boji se vyznamenaly pluky franc.
legií s gen. Šnejdárkem (jeho pobočník kapi-
tán Král) a ty nám vlastně Těšínsko

zachránily. Z nařízení Dohodové komise rozhodne o osudu Těšínska plebiscit 17. září 1919.

1919 Slovensko

Na jaře tohoto roku provedena v Maďarsku komunistická revoluce a zavedena diktatura proletariátu, jejíž první snahou bylo přivtělit Slovensko k Maďarsku. Plán se však nezdařil. Maďaři po přechodném obsazení části Slovenska byli obsazeného území zbaveni, kom. vláda v Maďarsku potlačena a Budapešť obsazen Rumuny a reakční maďarská vláda počala nejsurovějším způsobem pronásledovali maďarské socialisty všech odstínů. Boji na Slovensku zúčastnili se Aug. Šrámek a Eduard Martiník. a Ludvík Rychlý.

8. března

povoluje obecní zastupitelstvo 160.- Kč na přípravné práce elektrisace okresu klimkovského.

15. června

volby do obec. zastup.

Volby vykonány do obec. zastupitelstva dle poměrného zastoupení stran, odevzdáno:

587 hlasů, z toho obdrželi:

soc. dem	366 hl.	12 man.
lidovci	135 "	4 "
republ.	86 "	2 "

Starostou obce zvolen Aug. Tešnar, členové obec. rady Al. Vavrečka, Hynek Demel, Fr. Drozdek, Fr. Honajzer a Čeněk Hrubý.

Členové obec. zast.: Jan Honajzer, Jan Kábelek, Ant. Sommer, Jos. Myslivec, Čeněk Knura, Fr.

Paláček, Jos. Chrobák, Jos. Salga, Josef Šmuk, Kl. Kresta, Fr. Myslivec, Jan. Martiník

Poslední volby ob. výboru konaly se v únoru Státní 1913. Státní obhospodařování mouku trvá, hospodáření aby se zamezilo zdražování potravin. Hospodářské rady - protože byly příliš těžkopadné, změněny na obecní hosp. úřady.

Potřeba 17.216.- Kč Rozpočet r. 1919.
Úhrada 8.591.- "
Schodek 8.625 Kč.
Obecní přirážky 145%
kostelní 15%

Příjem 24.714.- Kč Účet 1919.
Vydání 24.615.- "
Přebytek 99.- Kč.

Vydání 44.332.- Kč 1920.
Příjem 10.597.- "
Schodek 33.734.- " Rozpočet na r. 1920.
Obecní přirážky 594%
kostelní 36%

Příjem 50.447 Kč Účet za r. 1920.
Vydání 50.024 "
Schodek 423 Kč

Elektrisace obce má býti provedena usnesením obecního zastupitelstva ze dne 22. února. Elektrisace obce

Na místě zemřelého lékaře Dr Jos. Vorla ustanoven obec. zast. obec. lékařem Dr Leopold 15. května

Rossmanitt z Klimkovic.

Mateřská školka

P. K. Tomáška Mateřská školka byla pro těžké fin. nesnáze obce uzavřena dne 1. září 1920. Otevřena byla 1. září 1918.

Roční volby

do Národního Shromáždění vykonány: do posl. sněmovny 18. dubna, do. senátu 25. dubna.

V naší obci měly tento výsledek:

Výkaz o stavbách v r. 1920.

Kaštovský Jan,	novostavba ob. stav.	č. 187.
Blažej Rud.,	přestavba	č. 112.
Jos. Juchelka,	"	č. 1.
Edmund Kozelský,	novostavba	č. 190.
Václ. Štípal,	přestavba ob. domu	č. 47?
Krečmer Ant.,	"	č. 105.
Jos. Otruncík,	"	č. 81.
Jan Musial,	přístavba dílny	
Jan Moravec,	stavba stodoly	
Fr. Pavlík	-"-	

100. výročí nar. P. K. Tomáška

Sté narozeniny slezského buditele a dekla - ranta P. K. Tomáška připadly do těžké doby válečné na den 9. dubna 1917. K uctění stých narozenin pojmenována Jubilejní mateřská školka P. K. Tomáška, jejíž slavnostní otevření konalo se 28. července 1918 s odhálením pamětní desky na farní budově.

Sloučené obce Chabičov-Háj-Smolkov v jednu obec, domáhají se důrazně na ministerstvu vnitra zvětšení svého katastru o celý komplex lesa Dubská (54 ha) a území Čertův mlýn 16 ha z katastru Vel. Polomě. Celou akci vede Dr Dolnálek z Háje. Různým zákrokem celé obce zmařeny byly snahy a žádost obce Háje min. vnitra zamítnuta. Námitky obce vypracovány tříčlenou komisí: Dra Val. Kaduly, starosty Aug. Tešnara a laj. Ant. Somra. Opis nachází se v obec. archivu. Spor s Hájem.

Živnostenská škola pro učně z Vel. Polomě a okolí otevřena péčí obec. zastupitelstva dnem 1. října. Živnost. škola pokračovací.

Pobočka u druhé třídy obecné školy zřízena 1. zářím. Tímto dnem má odejíti škola pět tříd o čtyřech místnostech. Pobočka II. tř.

Žádost podána 28. března, když žádosti o připojení k okresu hlučínskému nemohlo býti se zvláštních důvodů vyhověno. Opis žádosti v archivu. Žádost o připojení k okresu opavskému.

Plebiscit - hlasování lidu - se nekonal. Těšínsko Zmocněnci obou sporných států dohodli se na tak zvané arbitáži, kterou Těšínsko rozděleno mezi oba státy. Arbitáž schválila velvyslanecká konference v Paříži dne 28. července 1920. Oba státy ji ratifikovaly a tím tato nepěkná záležitost definitivě vyřešena.

Hlučínsko

4. února 1920 rozšířil se náš stát o část Horního Slezska, zvanou Hlučínsko, dle ustanovení čl. 83. mírové smlouvy, která uzavřena mezi mocnostmi dohodovými a mezi Německem ve Versailes 28. června 1919. Tím učiněno částečně zadost dějinné spravedlnosti.

Území, které bylo vráceno našemu státu s 38 obcemi a 48.000 obyvateli, tvoří jen malou část bývalého Opavska na levém břehu Opavice, které bylo za Marie Terezie v r. 1742 Bedřichem II. násilně koruně české uloupeno. Kraj tento nepatřil původně ke Slezsku, nýbrž jako část moravského markrabství a teprve v 17. stol. připadl Slezsku. Historickou vzpomínkou na onu příslušnost k Moravě jsou slova Moravci a moravsky, jak sebe a svou řeč tamní lid označuje.

Pozemková reforma

První kroky k vyvlastnění některých pozemků velkopolomského dvora učiněny založením Stavebního družstva.

Katastrofální nedostatek bytů po válce se těžce pociťoval nejen v městech, ale i na venkově. Proto všude snahy po stavbách domků.

Protože však jednotlivci na to finančně nestačili, sdružovali se v družstva. Největší překážka byla v získávání stavebních pozemků. Žádáno tedy na Státním pozemkovém úřadě o uvolnění těchto pozemků

se zabraného velkostatku bývv. hraběte Wilczka.
Družstvo tímto vlastně podniklo první krok
ku parcelaci dvora.

Žádost podána obec. zastupitelstvem Vyvlastnění
23. května. pánského zbytku

Spolková činnost r. 1921 byla veliká.

V tomto roce vyvíjí činnost D. T. J, jež 1921.
byla založena v létě 27./X. 1919. Zaklada-
telem byli Jan Honajzer a Leopol Drozdek. Pro roz-
pory z členy tehdy ještě jednotné soc. dem., D. T. J.
kteří byli v Sokole, konala se první valná
hromada v soukromé místnosti p. Ant. Drozdka.

Prvním starostou byl zvolen Václav Žídek,
náčelníkem Vojt. Hrdina.

Také Sokol rozvíjí úspěšnou činnost a Sokol
plní věrně své poslání i po válce.

Do r. 1910 nebylo v polomské obci pokro-
kového spolku a teprve založením Sokola
počátkem r. 1911 se jí ho dostalo. O veli-
konocích r. 1911 za vedení míst. učitele Ant.
Šmra sešla se pokrokově smýšlející mlá-
dež v lese „Hájku a tam definitivně již
rozhodnuto o založení Sokola. Tato myšlenka
narazila na odpor na klerikální svět, avšak
to nemohlo již na věci nic změniti.

První valná hromada se konala 21. června
1911 v místnosti u Králů.

Valné hromady se súčastnilo 72 lidí a zvole-
ni byli: Jan Kopřiva, starostou, Rob. Mušálek,
místostarostou, náčelníkem Ant. Sommer, jedna-
telem Fr. Melecký, pokladníkem Rud. Novák, do vý-
boru Josef Lasák, Ant. Klásek, Val. Trojek, Josef Mar-
tiník, Jul. Honajzer, Fr. Honajzer. Od té doby vy-
víjí Sokol úspěšnou činnost ve Velké Polomi.

Telefonní ústředna ve Vel. Polomi zřízena v místnosti pošt.
úřadu. Příspěvek obce činil 10.000 Kč.

Domek pro obec., respektive obv. lékaře, byl zakoupen od
Josefa Juchelky za 44.000 Kč 26. března.

Všeobecné prospěšné stavební a bytové družstvo

Družstvo bylo založeno za účasti 61 čle-
nů 24. srpna 1919 a byli zvoleni tito funkci-
onáři:

Hrubý Čeněk, ředitel
Sommer Ant., místoředitel
Martiník Jaroslav, účetní
Slivka Ronald, pokladník
Bena Fr. , člen předst.
Tvarůžka Ferd. —"—

Půda byla vyvlastněna od hr. Wilczka
a volné ruky m² à 1 Kč r. 1920 na stavbu
23 rodinných domků v rozloze 500–600 m² pro
každý domek

Domky postavilo 19 občanů pomocí 80% st.
subvence.

Počalo se stavěti r. 1920 a v letošním roce
pamuje čilý stavební ruch.

Stavba domků Vznikla nová čtvrť domků na „Mýtě."

Sčítání lidu provedeno 15. února a její
konec výsledek: Sčítání lidu

Obec měří 1167 prozemků,
má 190 domů
1318 obyvatelů
601 mužů
717 žen. pohlaví
1273 řím. katolíků
24 českosl.
21 bez vyznání
počet rodin 288.

r.	poč. obyv.	Statistika sčítání
1869	907	
1880	932	
1890	1033	
1900	1125	
1910	1272	
1921	1318	

Nepatrný přírůstek obyvatelstva mezi roky 1910–1921 dlužno hledati ve sčítací praksi, jež zavinila, že nejméně 100 dělníků bylo zaneseno do sčítacích archů na Ostravsku.

Příjem	46.400 Kč	72.401·80	Rozpočet 1921 a
Výdání	7.997 "	70.519·24	účet
Schodek	38.409	1.891·56	

636% přirážka k domov. a poz. d.
178% " k činžovní
300% " k výděl.

315 % přirážka k dani pentrové

200 % " " výdělkové dle hlavy II.

40% " " kostelní

Výkaz o stavbách r. 1921.

Válek Josef	novostavba	ob. stav.	č. 198
Tvarůžka Josef	"	"	193
" Antonín	"	"	194
Neuvirt "	"	"	199
Černý Jan	"	"	196
Martiník Aug.	"	"	195
Hrubý Čeněk			192
Bartoš Al.			189
Mučka Fr.	přist. obyt. stav.		61
Štípal Al.	—"—		44
Gura Čeněk	novostavba kůlny		22
Paláček Fr.	přestavba domku		47
Peřich Fr.	—"—		54
" Josef	novostavba kůlny		56

Ceny obilí

Pšenice	v červenci	395·- Kč	v prosinci	416 Kč
Rež	"	377·50	"	393 "
Ječmen	"	298·33	"	322 "
Oves	"	311·-	"	326 "

1922.

Po odchodu Dr Rossmanitka do Petříkovic usta- Dr Jos. Doležal
noven dne 9. července obec. a obvodním lékařem
Dr Jos. Doležal.

Volba kronikáře - uč. Ant. Sommer - a Volba kronikáře
letopisecké komise - řídící učitel Kl. Kresta a
farář Jos. Chrobák - provedena byla dne 29. října.

Za bouře v červenci byl na věži po-
rouchán bleskem hodinový stroj. Hodinový stroj

Obec Hať na Ratibořsku přidělena dne Obec Hať
19. prosince k republice Československé.

Rozpočet	Účet	Rozpočet a účet
54. 903 Kč	114. 325 Kč	
16. 469 "	112. 971 "	
38. 434 Kč = Schodek	1. 354 Kč = přebytek	

178% přirážka k dani činžovní
715% " k ostatním daním

Oprava školní budovy provedena Oprava školní
nákladem 31.000 Kč. Břidlicová krytina vymě- budovy.
něna eternitovou, natřeny okenní rámy,
opravena fasáda, postaven bleskosvod.

Průměrná cena: Ceny obilí r. 1922.

Mor. pšenice	Řež	Ječmen	Oves
225·55 Kč	206·66 Kč	149·5 Kč	226·35

Ceny jsou roční průměr dle olomou-
cké plod. burzy.

Výkaz o stav-	Kopřiva Jan	stavba stodoly	č. 6.
bách.	Zajíc Ant.	přestavba domku	51.
	Myslivec Jan	stavba stodoly	136.
	Tichý Fr.	"	175.
	Tománek	stavba domku	203.
	Slivka Rom.	-"-	197.
	Kot Martin	-"-	201.
	Labaglo Teofil	-"-	202.
	Tomášek Jan	-"-	207.
	Žídek Václav	-"-	208.
	Martiník Jan	-"-	213.
	Hrubý Klement	-"-	214.
	Dluhoš Fr.	-"-	212.
	Kozelský Jos.	-"-	210.

1923.

Obec Pišť

Obec Pišť na Ratibořsku připojena k republ. Československé 14. března a 16. března vojensky obě obce Hať a Pišť obsazeny.

O elektrisaci

obce jedná opětně obecní zastupitelstvo dne 31. října.

Odhalení pomníku

Odhalení pomníku padlých konáno slavnostně 30. září. Slavnostním řečníkem byl posl. Sladký. Pomník nese 32 jména padlých občanů ve světové válce a byl postaven na popudku Fr. Lachnita, poštmistra a rolníka ve Velké Polomi, péčí místní osvětové komise a obec ho přijala do opatrování.

Pol. strany

Politické strany založeny v obci:

Komunistická strana československá

Strana čs. socialistů

Strana živnostensko-obchodní středostavovská.

Obecní volby

Volby provedeny dle zásady poměrného zastoupení 16. září s tímto výsledkem:

Soc. dem.	227 hlasů	a 6 mand.
Komunisté	96 "	3 "
Lidovci	147 "	4 "
Republ.	88 "	2 "
Živnost.	56 "	2 "
čs. soc.	36 "	1 "

Celkem odevzdáno 657 hlasů.

Členové obecní rady a rad.

Zastupitelstvo: Těšnar Aug., Hrubý Čeněk, Hein A.,

Soc. dem: Drozdek Fr., Myslivec Jos., Nábělek J.

Lidovci: Demel H., Kolala Fr., Šmuk J., Lindovský J.

Komunisté: Tománek J., Zajíc A., Žídek V.
Republ.: Vavrečka Al., V. Dostal. Živ.: K. Kadula,
Nár. soc.: Mžik J.

	Rozpočet	Účet	
Příjem	82.184 Kč	120.342	Obecní rozpočet
	37.760 "	109.410	a účet za 1923.
	44.424 Kč - Schodek	10.932 = Přebytek	

Úhrada: 770 % k dani poz. a domovní
178 % " činž.
350 % " všeob. výd.
250 % " k výd. pod. podř. veř. dáv.

V prosinci dojednána s J. Wilczkem koupě 1a pozemku v poloze 50a k zřízení obec. cvi- čiště. 1a à 50.- Kč. Pozemek nachází se u kolonie Stavebního a bytového družstva na Mýtě. Podél pozemku povede jednou okresní cesta do Plzně.

Za 100 kg:

Mor. pšenice:	Rež	Ječmen	Oves	Prům. cena obilí.
255.55 Kč	206.66 Kč	149.5	226.35	

Roční průměr dle plodinové burzy v Olomouci.

Dne 11./IV. vypukl (požár) u obč. Kordy Požár požár, kterému padl za oběť rodinný domek. Dostatek vody v sousedícím rybníku nemohl požár utlumiti. Příčina požáru jest neznámá.

Usnesením obec. zastupitelstva ze dne 3. ú – Okresní silnice
nora pověřuje se obecní rada vykonati ve – do Plesné.
škeré přípravné práce ke stavbě silnice
Vel. Polom – Nová Plesná

Po odchodu Dra Doležala do Ženova Dr Art. Sommer
jmenován obv. lékařem Dr Artur Sommer, dosa-
vadní sekundární lékař Zemské nemocnice
v Opavě.

Po dlouhém jednání vzat byl ko – Parcelace dvora
nečně dvůr Státním pozemkovým úřadem
do záboru a tím přikročeno definitivně
k jeho dlouho očekávané parcelaci. Zástup-
cem obce v místním poradním sboru pro-
šel obec. zastupitelstvím dne 10. února sta –
rosta obce Jos. Tománek. Ob. zastupitelstvo
usnáší se také jednomyslně dne 16. února o
zabrání budov dvora a pozemků a to veš-
keré budovy od okr. silnice až po chlévy
čís. parc. 111/1, 111/2, 2202/1, 202/2, 2202/3,
2200 a část parc. 2204 v rozloze 2 ha. Z
parc. č. 2303 žádá se o příděl 15 ha u okres.
silnice k Dolní Lhotě k účelům stavebním.

Žádost podána v důsledku usnesení obecního zastupitelstva ze dne 10. února. Žádost o připojení k opavskému okresu

Během prázdnin provedena oprava škol. budovy nákladem 30.000 Kč. Stará břidlicová budovy. Oprava školní

střecha nahrazena 2x2/1923, čl. 39 2. eternitem. Ze sklepní místnosti u mosta upravena dílna.

Pobočka III. tř. Dnem 1. září zřízena pobočka při III. třídě.

Nové cvičiště Ježto cvičiště u okresní silnice k Plesné nevyhovuje jednak nepříznivou polohou a svou nepravidelností, upraví se nové obecní hřiště z dosavadního obecního dob. hřiště, jež vlastně samo pozbylo na významu, protože se již dobytčí trhy nekonají.

Zjáda pana presidenta Vel. Polomí. Dne 16. června bylo všem našim občanům dopřáno spatřiti a radostně pozdraviti prvního presidenta T. G. Masaryka, když při návštěvě Slezska projížděl také naší obcí do Opavy. Základem obce postaveny dvě slavobrány. Za nádherného odpoledne vítán byl zástupy z blízkého i dalekého okolí president. K velké lítosti veškerého obyvatelstva nedošlo však ani k minutovému zastavení presidenta.

Výsledek parcelace Požadávky obce byly příslušnými úřady zamítnuty a obec i přes dodatečné protesty získala z celkové parcelace pouze 6ha pozemku v Kolrské na pravé straně okr. silnice k Malé Lhotě za cenu 36.000Kč.

Ze stávajících budov utvořen zbytkový statek a přiděleno mu 78 ha půdy. Ostatní pozemky dány do drobného přídělu místním občanům.

Horní Lhotě dáno 2 ha Hradské,
Dolní " " u Mlýnka
Krásnému Poli 5 ha Zahuří
Chabičovu 9 ha Kobylí

Místním občanům dostalo se přídělu v Kotrské, Hradské, Havírni, na Lázni.

Za ha pole se platilo 4000 Kč a méně dle půdy
Za ha louky ?
Zbytkový statek přidělen i se starým zámkem Antonínu Kubíčkovi za 360.000 Kč.

Ve Velké Polomi se velmi pociťoval nedostatek mlýna a zdejší rolníci museli jezditi s obilím do mlýna do Smolkova nebo až do Lholy a Štítiny, což bylo nepříjemné i nehospodárné. Zdejší občan Frydolín Rajský proto připadl na myšlenku zříditi v Polomi mlýn. Tuto myšlenku také realisoval a rozhodl se stavěti mlýn s moderním strojním zařízením. Rajského mlýn

Rozpočet a účet

67.595 Kč
26.600 "
40.995 Kč = Schodek

178% přirážek k dani činžovní
620% " k ost. daním
34% " k dani kostelní

Rajského mlýn

zahájil provoz. Mlýn byl vystavěn nákladem 200.000 Kč. Je poháněn plynem z dřevěného uhlí.

Ceny obilí.

Průměrná roční cena obilí v r. 1924:

Za 100 kg:

Mor. pšenice	Rži	Ječmene	Ovsa
195·60 Kč	175·60 Kč	207·60 Kč	145 Kč

1925.

Koupě usedlosti „Vajdovec" č. 24.

Obecní zastupitelstvo, chtěje získati vhodné místo pro postavení obecního domu, v němž by byly umístěny veškeré úřady a byty učitelů, zakoupilo pro ten účel usnesením z 15. března „Vajdovec" č. 24 od Fr. Vajdy ve výměře 16 arů za 35.000Kč a poskytlo mu bezplatně školní zahradu s přilehlým cvičištěm v rozloze 15 arů. Od Jana Musiala zakoupila obec zahrádku před usedlostí čís. 24 (asi 3 ary) za 4.500 Kč.

Domácí lékárna

Zásluhou obvodního lékaře M. U. Dr Artura Sommra byla zřízena pro naši obec a její okolí domácí lékárna.

Odprodej domku č. 58.

Na úhradu výloh vzešlých zakoupením „Vajdovce" odprodán manželům Koláčkovým domek č. 58, v němž se provozuje host. koncese Jindř. Scholze za 46.000 Kč. Domku se říká „Obecní hostinec." Stojí u státní silnice uprostřed vesnice.

Vypsání stavby okresní silnice Vel. Polom-Plesná

V těže schůzi obecním zastupitelstvem usneseno vypsati stavbu silnice Vel. Polom-Nová Plesná. Na stavbu přispěje obec 60% nákladu, okres 30% a země 10%.

Za souhlasu správce školy, místní škol. rady, povoluje obec. zastupitelstvo 7/6. odprodej části šk. zahrady rol. Al. Vavrečkovi k rozšíření jeho zahrady a stavební plochy à 5 K m².

V noci s neděle na pondělí s 15. na 16. února postižen byl náš kraj zhoubným požárem, jemuž padla za oběť stodola Jos. Demla č. 29 a 9 obytných stavení a 6 stodol v Horní Lhotě. Zvláště tragicky naložil osud s lidským majetkem klidných a nic netušících občanů hornolhotských, kteří se súčastnili hašení požáru v naší vesnici, zatím co vznikl požár v jejich vesnici. Silný vítr a nedostatek lidí, kteří by požár lokalisovali způsobil, že požár se katastrofálně šířil, za hrůzy hornolhotských, kteří hasili ve Velké Polomi.

Požár ve Vel. Polomi a Hor. Lhotě.

Nastal šílený běh Kotrskou k Horní Lhotě. Noční ticho přerývaly jen smutné signály požární. Dříve než první stříkačka mohla zahájiti akci, požár již pohltil 9 obytných stavení a 6 stodol. Příčina ohně se nevyšetřila, avšak jistě byl založen rukou lidské hyeny, která po založení ohně v Polomi spěchala do Horní Lhoty a tam po jihozápadním větru zapálila stodolu Fr. Nováka a tak zničila majetky lidí. Při požáru ukázala se účelnost břidlicových střech, neboť plameny zasáhly většinou budovy s doškovými střechami.

Elektrisace obce

Po několikaletém odkládání dochází konečně na podzim 1925 k provedení elektrisace celé ob. nákladem 250.000 Kč. K tomu potřebný úvěr učiněn bude u slezského zemského komunálního úvěrního ústavu v Opavě. Obec zakoupí za 80.000 akcií a 90.000 Kč dluhopisů mor. slezských elektráren. Se stavbou transformátoru na zahradě vyměnkářky Marie Kaštovské započato v listopadu.

Malodráha Svinov - Kyjovice

Ve snaze napraviti aspoň poněkud křivdu spáchanou bývalým zemským výborem v Opavě na obcích českých, vystavěla zemská správní komise pro Slezsko za vedení přísedícího Jana Černého malodráhu Svinov - Poruba - Vřesina - Dolní Lhota - Kyjovice. Jí otvírá se širšímu obecenstvu rozkošné údolí Porubky a spojení jmenovaných i sousedních obcí s Ostravou. Snaha obce vésti dráhu na Tománka (mlýn) pod Kr. Polem nemohla býti uskutečněna pro příliš velký náklad a částečný odpor obcí i ředitelství státních železnic v Olomouci. V tomto roce dána do provozu trať Svinov - Vřesina.

Požár mlýna

Dne 19. září ve 2. hod. v noci vyhořel z neznámých příčin parní mlýn Frydolína Rajského. Mlýn vyhořel do základu s veškerým strojním zařízením a zásobami. Škoda obnáší 300.000 Kč. Majitel mlýna byl sice pro podezření ze zločinu žhářství zatčen, ale pro

měšíění vaabě pro nedostatek důkazů pro-
puštěn. Mlýn nebyl již více obnoven a use-
dlost č. 116 i s vyhořelým mlýnem zakou-
pil Eduard Kotala z Krásného Pole.

Stav obecního jmění k 31. XII. 1925: Stav obecního jmění 1925.

362732 ha prozemků v ceně	182.000 Kč
domek č. 137 (obv. lék.)	45.000 "
" 126	12.000 "
" 24 Vajdovec	40.000 "
101 škola	240.000 "
pohledávka u Koláčků	16.500 "
IV. sk. půjčka	46.500 "
inv. půjčka	6.600 "
	588.600 Kč.

Dluh u Obč. záložny ve Vel. Polomi 70.000 Kč.

Jmění obce 518.600— Kč.

Průtrže, krupobití, větrné smršťě, povodně, živelní pohromy postihly mnoho krajů republiky. Náš kraj nebyl jimi dotčen. Neustálé deště 1.-14. července uvádělý v zoufalství hospodáře, neboť se zdálo, že úplně zničí úrodu před sněmi. Žně však dopadly nad očekávání dobře.

Větrný mlýn Blažejův a Rozsypalův na Pověrníku Katerajně zrušeny a rozebrány. Existává jediný pověrník Kadulův.

Výkaz
o stavbách r. 1925.

Povolení k stavbám r. 1925.

Moravec Jan	rodinný domek	č. 224.
Kozelský Fr.	"	230
Hein Arnošt	"	231
Kusyn Josef	"	
Salga Ludvík	"	
Kaštovská Marie	novostavba stodoly	
Honajzer Fr.	"	
Köhlerová Fr.	" domku	
Kusyn Arnošt	" "	221
" Karel	" "	222
Martinák Jarolím	" "	227
Dostal Viktor	" stodoly	
Kopřiva Fr.	" domku	230 2.
Holiš Jan	přestavba "	
Francůzka Val.	rodinný domek	233
Blažej Rudolf	novostavba stodoly	
Langer Jos.	" domku	
Vajda Fr.	přestavba stodoly	
Hrbáč Karel	přístavba chleva	
Kadula Jindř.	příst. led. a kůlny	
Pěřich Josef	novostavba	č. 211
Musial Val.	+	225
Mučka Fr.	příst. chleva	
Černý Jan	—"—	

Rozpočet 463.890 Kč
352.680 "
111.210 Kč schodek, jenž se uhradí:

178% přirážkou k dani činžovní
1170% " k ostatním daním

206.189.- Kč
185.827 "

Účet za r. 1925.

20.362 Kč zůstatek na r. 1926.

Daňová základna za r. 1925 činí 8.157 Kč.

Roční průměr dle olomucké plodinové ceny obilí 1925.

burzy:

	Mor. pšenice	Ráži	Ječmene	Ovsa
1q	177.50 Kč	196.- Kč	220.- Kč	180.5

Se stavbou rozvodné sítě započato 7. ledna a
osvětlení zahájeno 8. března. Obec je osvětlována 25 Provedení
žárovkami. Celkový náklad obnášel 272.000 Kč. elektrisace obce
K tomuto účelu učiněna půjčka u komu-
nálního úvěrního ústavu v Opavě v hodno-
tě 440.000 Kč na 5½% t.j. 4½% úrokování a 1%
anuita. Půjčka je splatná v 37½ létech. Získa-
né dluhopisy v hodnotě 440.000 Kč prodány
za kurs 65 Kč. Zakoupeno za 92.000 Kč dluho-
pisů a za 84.000 Kč akcií M. S. E.

Ministerstvo zemědělství poskytlo subvenci
ve výši 40% a vyplatilo obnos 72.000 Kč

Po neustalých průtazích zadána stavba Okresní silnice k
silnice fě Diviš ek a Stalzer ve Svinově za obnos Nové Plesné
298.000 Kč. Za tím účelem uzavřena půjčka: u
Rolnické záložny v Plesné půjčka 110.000 Kč a u
Občanské záložny ve Velké Polomi v obnose 100000 K.

Pro obecní kancelář zakoupen psací Psací stroj.
stroj.

V dubnu byla opatřena na náklad Bleskosvod na
kostelního výboru kostelní věž bleskosvodem. věži

Dne 1. června otevřel Jan Mžik první Parní pekárna
parní pekárnu a zahájil v ní současně
provoz.

První nákladní auto zakoupili spo- Nákladní auto
lečníci Jos. Tománek a Karel Focha.

Ustaven spolek „Lovec" a jejím předsedou Spolek „Lovec"

zvolen Fr. Honajzer č.9., závodní kovář ve Vítkovicích.

Malodráha Šumov-Kyjovice.

Druhý úsek této dráhy Třesina - Dolní Lhota odevzdán veřejné dopravě a provozu v červnu. Ředitel v.v. Ludvík Šimoš z Dolní Lhoty přednesl slavnostní proslov.

Pronájem obecní honitby

Obecní honitba pronajata na dobu 8 roků t.j. do roku 1934 za roční obnos 4.100 Kč spolku Lovec ve Velké Polomi.

Rozpočet a účet 1926.

629.310 Kč

548. 440 "

80.870 Kč = Schodek, který se uhradí:

17,8% přirážkou k dani činž.
26,0% " " výděl.
9,70% " k ostat. daním
7,5% " " kostelní

Výkaz o stavbách r. 1926.

Byrna Alfred, pekař	stavba	stodoly	č.48.
Vavrečka Alois, rolník	"	kůlny	41
Hrdina Jan, domkář	rodinný	domek	74
Drozdek Fr.	"	"	86
Neuwirt Karel	"	"	45
Pavlík Eduard	"	"	234
Kudela Ant. dělník	"		235
Merta Frýdolín	"	"	229
Štípal Jaromír kolář	obch.	dům	

Mžik Jan	stavba	parní pekárny	č. 155.
Nosek Lud., holič	"	hol. dílny	
Hrbáč Ant.	"	stodoly	71.
Peřich Josef	"	rod. domek	240
Ilicuta Mik.	"	"	241
Pavlík Fr.	"	výměnku	124
Hrachovina Fr.	"	rod. domku	250 nedokonč.
Peš Adolf	"	"	244 "

Dne 10./IV. vypukl za bílého dne požár
u Fr. Myslivce ~~požár~~, který pohltil celé sta-
vení a ohrožoval okolní budovy, hlavně budo-
vu obvov. lékaře. Avšak dík úsilí hasičského sbo-
ru byl požár lokalisován. Požár vznikl z
neznámé příčiny.

Zřízena pobočka u II. třídy pro školní rok 1927.

1927 - 1928.

Pobočka u II. tř.

Viktorin Novák, jeden z největších rolníků z obce, rodák z Čavisova, čelný funkcionář řady hospodářských korporací, držitel množství vyznamenání a cen za vzorný chov hovězího a vepřového dobytka, zemřel 4./VIII. v 69. roce svého věku. Býval také starostou naší obce.

Usedlost zakoupil rolník Fr. Kokala.

Na myšlenku uskutečniti dopravu osob a zboží v obou směrech připadl nynější starosta obce Jos. Tománek, který opatřil také svůj nákladní vůz prozatímní karoserií limasinou a tak upravil vozidlo k dopravě osob. Jmenovaný dopravuje dělníky 3× denně do Svinova a ze Svinova a 3× týdně do Opavy. Tímto spojením dostává se naší obci částečné náhrady za železnici.

Autobusová doprava Vel. Polom – Svinov, V.P. – Opava

Na širším podkladě mají se tuto myšlenku realisovat hostinský Emil Koláček zakoupením osobního autobusu pro 40 osob.

Oceňujíce plně význam autobusové dopravy doporučuje obecní zastupitelstvo usnesením ze dne 4. září udělení koncese k pravidelné dopravě osob autem, a to jak Josefu Tománkovi tak i Emilu Koláčkovi. Obě žádosti však příslušnými činiteli zamítnuty pro odpor min. železnic.

Obecní volby 16.10.

Platných hlasů 783.
Z toho obdrželi:

Strana obč. kl.	67 hlasů	2 mandáty
" republ.	108 "	3 "
" nár. soc.	78 "	2 "
" soc. dem.	297 "	7 "
" lidová	141 "	3 "
" živ.	49 "	1 "

Volba starosty a radních

Starostou zvolen soc. dem. A. Sommer,
Náměstkem " lid. H. Demel,
členové ob. rady nár. soc. H. Novák
obč. kl. Fr. Peřich
rep. Al. Vavrečka

Zřízení vodovodu

Periodický nedostatek vody velmi tíží občané velkopolomští již dlouhou dobu. Již za starosty Aug. Tešnara r. 1920 došlo se k poznání, že vodovod je nejen potřebný, ale přímo nutný.

V té době bylo však nutno řešiti přední otázku elektrisace, neboť se vědělo, že vodovod musí býti výtlačný a za nejvýhodnější a nejlevnější pohonnou sílu motoru jest síla elektrická.

Dosud měla obec čtyři obecní a několik soukromých studní, které však v době sucha nestačily krýti spotřebu vody.

Výšší poloha obce a geologické složení půdy - carbonský útvar - byly příčinou, že za letního sucha museli občané choditi pro vo-

du až do Jardaně nebo do Rybníčka. Obě studny jsou 20 min. od vesnice.

Protože od r. 1921–27 onemocnělo v obci v důsledku špatné pitné vody 14 osob břišním tyfem, z čehož 2 osoby zemřely, usneslo se obecní zastupitelstvo jednomyslně na zřízení vodovodu.

Právem tedy zaznamenáváme jména všech členů obecního zast.:

Obec. rada: starosta Ant. Sommer
nám. H. Demel
Fr. Peřich
Alois Vavrečka, H. Novák.

Obec. zastup.: Josef Tománek, Ant. Kubíček, Bohumír Vašek, Jul. Tichý, Fr. Drozdek, Aug. Tesňar, Dr Ant. Sommer, Al. Bartoš, Rud. Blažej, Václav Židek, P. Jos. Chrobák, Vil. Kozelský, Val. Trojek.

Velké zásluhy o výstavbu vodovodu získal si starosta Ant. Sommer, jež s tajemníkem uč. G. Kadulou vyřídil v této věci 460 dopisů a spisů ve váze 6·5 kg.

Dne 4. září 1927 pověřilo obec. zastupitelstvo obec. radu, aby svěřila vypracování projektu některé firmě, jež by zjistila množství a jakost vody v okolí obce. Obecní rada byla pověřena také, aby se informovala o výši státních ev. jiných subvencí.

Fa Kunz z Hranic byla pověřena odbor. šetř.

Pan Ing. Špáčil propočítal denní spotřebu vody v obci na 1250 hl. Po prohlídce terénu došel k přesvědčení, že dostatek vody by byl jen v údolí „Jardaň"

Návrh na připojení k vodovodu Nové Plesné ing. Špáčil nedoporučil.

Navrhoval vésti vodu z čerpací stanice do vodojemu, který by se zbudoval na některém kopci, převyšujícím obec.

Rozpočet na celý projekt obnáší 365000 Kč. 1,219.000

Dne 9. října 1927 konala se veřejná schůze obec. zastupitelstva, na níž bylo jednomyslně rozhodnuto přikročiti ke stavbě vodovodu.

Na podzim r. 1927 konala se veřejná schůze a jak již řečeno, po rozhodnutí obec. zast. ihned přikročeno ke zřízení pokusných vrtů, aby se zjistilo množství vody.

Tyto práce provedla obec vlastním nákladem. Výsledky prvních prací neuspokojily. Počáteční neúspěch neodradil však starostu Ant. Sommra a ostatní příznivce vodovodu.

Hůře však bylo postarati se včas o potřebné financování tak rozsáhlého podniku. Rozpočet činil 1,219,486 Kč a obecní samospráva omezena zák. č. 77 z r. 1927 nemohla dosíci půjčky.

Po důrazném hlášení míst. obv. lékaře Dr Art. Sommra, že v obci pro nedostatek pádné pitné vody objevuje se břišní tyf, byla okr. pol. správa v Bílovci nucena stavbu vodovodu dle zák. z 5. IV. 1920, par. 4. obci nařídili a také tím byla umožněna obci subvence.

Dne 1. V. 1928 přijel do Polomě pozvaný prof. O. Kunovský ze Žábřehu na Moravě, který proutkem zkoumal existenci podzemních pramenů v místě vrtných studní, kde ani po vyhloubení 8m (nákl. 40.000 Kč) se na vodu dosud nepřišlo.

Existenci podzemního pramene potvrdil jmenovaný profesor 1m od hlavní sondy, ale v hloubce 30m.

Konečně v hloubce 23m bylo odkryto vodonosné křídlo.

Čerpadlo pak na rozkaz sub. úřadě fungovalo nepřetržitě 14 dní, aby se zjistilo kvantum a stálost vody. Pokusy dopadly příznivě. (1·75 l za vt.)

Zemská správní komise pro Slezsko povolila půjčku u Rolnické záložny v Olomouci 400000 Kč na 7% a roční splátky á 12.000 K.

Min. zemědělství snížilo rozpočet na 1,200000 Kč.

Dne 14. března povolila země Moravsko-

slezká 15% subvence.

Dne 23. října povolilo ministerstvo zemědělství 20% subvence z celkového rozpočtu.

Dne 5. listopadu 1930 min. zdravotnictví 13% subvence.

Nedosáhlo se tedy žádaných 60% subvencí a obec si musila půjčit dalších 300.000 Kč u Rolnické záložny v Olomouci.

Dne 16. dubna 1931 předala obec stavbu čerpací studně fě E. Kaš v Brně za částku 51.788 Kč. Firma ještě tento den zahájila stavbu.

Dne 16. srpna 1931 započala fa Kunz se stavbou vodovodu. Od tohoto dne do polovice prosince 1931 pracovalo na stavbě 70 dělníků denně. Byli to vesměs občané velkopolomští.

Obecní zastupitelstvo usnáší se 12./IV. pro- 1928.
vu domáhati se na ministerstvu vnitra vše- Žádost o
mi možnými prostředky přidělení obce k sou- připojení
dnímu a politickému okresu oparskému. Akci k okr. opav-
obce přislíbili podporovati všichni poslanci a skému.
senátoři a zejména zemský president Jos. Srá-
mek. Vedení celé obce svěřeno senátoru Luke-
šovi.

Když bylo zařízené kino v Háji D.T.J. Bio
a řady občanů z Velké Polomě muselo cho- Republika
diti do tohoto v noci a lesem, chtěli-li si do-
voliti použiti tohoto kulturního a zábavního pod-
niku, tu vznikla první myšlenka na zařízení
vlastního kina pro Velkou Polom a okolí.

Svaz D.T.J. zaslal v prosinci 1926
přípisy všem místním jednotám, aby si po-
dávaly žádosti o kinolicence.

Ve schůzi D.T.J. Velká Polom konané v
lednu r. 1927 projednal o tomto přípise sta-
rosta jednoty soudruh Aug. Tešnar.

Po finanční oblíže přikročeno k re-
alisování tohoto plánu teprve v červnu 1928,
kdy Dr Art. Sommer podal žádost příslušným
korporacím v Opavě a Bílovci. Po dlouhých a
obtížných jednáních byla vyslána komise, aby
prohlédla spol. místnosti u pí. Bernátové. By-
ly uznány po potřebné adaptaci za způso-

bilého.

Zvolen byl samostatný kinovýbor, v němž zasedali: jako předseda Dr A. Sommer a jako přísedící s jednotlivými funkcemi Aug. Tešnar, Ant. Sommer, Al. Bartoš, Fr. Pavlík, Václav Lí-dek, Al. Martiník, K. Kašpar a Fr. Kozelský!.

Celkové výlohy s pořízením kina jsou kol 30.000 Kč. Dík finanční pomoci a záruky Dr A. Sommra překonány i tyto finanční obtíže. V den 10. výročí naší samostatnosti kino zahájilo provoz.

Kino dosti dobře prosperuje a plní svůj zábavný, poučný i kulturní úkol.

Parcelace lesů

Elektrická s. byla rozšířena až do Mlýnka Rozšíření el. sítě do Mlýnka

Dne 3. dubna odevzdán diplom, malovaný místem Držkovicem zemskému presidentu Šrámkovi za zásluhy, kterých si získal pro blaho naší obce.

Konec samostatnosti Slezska

Finis Polaviae..., volali Polaci ....

Finis Silesia volá velká většina Slezanů dne 1. prosince 1928 a budou volati brzy všichni Slezané, až určití neblahé důsledky sloučení Moravy a Slezska v zemi Moravskoslezskou.

Dnem 1. prosince 1928 nabývá platnosti zákon o organisaci politické správy - pohřbívající samostatnost země Slezské. Bratři z Čech, Moravy a Slovenska, opírající se o svou moc, zbavili se slezského Benjamínka.

Hrobaři Slezska je strana republikánská, strana lidová, sk. ludová, nár. dem., živ. - strany, které mlčely, když se Slezsko prodávalo. Pouze strany soc. dem. a nár. soc. stáli věrně při Slezsku.

Obrázek Finis Silesiae od Val. Držkovice.

Charakteristický obraz z pera našeho mistra Val. Držkovice s titulem Finis Silesiae nachází se v archivu.

Pol. důsledky jsou zatím tyto:

Zrušení zemské správní komise v Opavě, přeložení veškerých zemských úřadů do Brna a tím degradace Opavy na prov. město.

Zákonem tímto odstraňuje se samospráva vůbec a veškerá agenda obecní, okresní i zemská podřizuje se instancím ostatním.

Strana živnost.	53 hlasů	Volby do okr.
Republ.	72 "	zást. 2. prosince
Komunisté	8 "	
Lidovci	110 "	
Čes. soc.	97 "	
Soc. dem.	331 "	

Celkový počet odevzdaných hlasů 683.

Není pamětníka tak tuhých mrazů, jaké prožíváme letošní zimy. Začaly již před vánočními svátky, ale byly téměř do konce ledna ještě snesitelné, ačkoliv na naše poměry nezvyklé. Po celý leden ukazoval teploměr 12°-18° a to i vedne. Koncem ledna mrazy polevily. Největší mráz byl u nás 12. února - 35°C. Mrazy působí ohromné škody v lesích, na polích i v sadech. Ptactvo i zvěř hyne jednak mrazem, jednak ohromnými spoustami sněhu. Letošní zima — 35°C mrazy

Zajíci a pernatá zvěř přibíhá k lidským obydlím a nedá se ničím odehnati. Veškeré silnice a cesty jsou neschůdné a nesjízdné.

Na říšské silnici leží někde až 3m sněhu. Veškerá doprava je zastavena. Nic nepomáhá odstraňování sněhu, neboť v několika hodinách vytvoří se nové závěje. Zdejší škola zůstala po 10 dnů pro velké mrazy uzavřena. Největší škoda způsobena na ovocných stromech, jež mrazem úplně popraskaly. Na letošní zimu budeme hodně dlouho pamatovati.

V době od 15.-20. března musely se ze všech cest odstraniti ohromné spousty sněhu, které teprve v druhé polovici dubna úplně roztály. Stromy vypučely teprve v květnu a to velmi spoře.

Další jednání
s S.P.Ú.
o parcelaci lesů

Jednání o zří- zení lihovaru.

Cenový pokles hospodářských produktů nebyl u žádného druhu tak silně pociťován jako u brambor. Důvod tohoto poklesu tkvěl jednak v dobrých létech skliznových a tím způsobem vznikl nadbytek a přeorientováním obchodu, který své nákupy brambor uzavíral na moravskočeské vysočině a Slovensku.

Jelikož místo pro odbyt byla hlavně Mor. Ostrava a ta své nákupy obstarávala jinde, vznikaly úvahy, jak využíti nadbytku brambor.

Poněvadž jedním z velkých spotřebitelů brambor jsou lihovary a cena v nich (vyrovná) placena se rovná tržní ceně v M. Ostravě, nehledě k velké výživné hodnotě výpalek, které přicházejí každému členu k dobru. Proto se rozhodli zdejší rolníci, že za-

ložil ve Velké Polomi lihovar. Ježto jest již v republice nadbytek lihovarů, proto stál povolení nových dává jen výjimečné dovolení, proto dalo jednání o povolení zřízení lihovaru mnoho práce, která však skončila úspěšně.

Otázka vhodného místa a budov vyřešena jednáním o koupi pivovaru – jediného to českého pivovaru ve Slezsku! – od majitele Jindř. Scholce.

Jos. Demel, dlouholetý starosta obce před Úmrtí světovou válkou a po celé její trvání, zemřel 29./VIII.

Výsledek lesní parcelace

Volby do N. S.

27. / X.

Poslanecká sněmovna:

Komunisté	10 hlasů
Nár. soc.	127 "
Soc. dem.	364 "
Liga	15 "
Lidová	140 "
Republ.	76 "
Živ.	45 "

Platných hlasů 771.

Senát:

Komunisté	9
Nár. soc.	86
Soc. dem.	301
Liga	3
Lidovci	126
Rep.	67
Živ.	45

Platných hlasů 648.

Rozpočet a	124.817.- Kč	185.187
účet r. 1929.	92.523 "	185.128
	32.294 Kč. - Schodek	59 Kč

Schodek se uhradí:

300 % přirážkou k ost. daním

80 % " k dani činžovní

Koncem roku pobíralo 15 chudých měsíční podporu v obnose 250 Kč.

1930.

80. narozeniny presidenta republ.

U příležitosti 80. narozenin presidenta republiky konala se slavnostní schůze ob. zastupitelstva, na níž po proslovu starosty obce a vzdání holdu presidentovi celým zastupitelstvem, usneslo se toto věnovati výstavbu vodovodu k uctění památky 80. narozenin.

Na vodojem zasadí se pamětní mramorová deska s vhodným věnováním. Před vodojemem prostaví se busta presidenta s fontánou. Ke zřízení Masarykova fondu přispěje obec obnosem 10.000 Kč. Lidové knihovně povoluje se částka do 500 Kč na zakoupení spisů Masarykových a o Masarykovi.

Úmrtí

Dne 15. května pohřben byl za ohromné účasti dlouholetý člen obecního zastupitelstva a radní František Drozdek za stranu soc. dem. Ač těžce a neblaze nemocen slabostí srdce, súčastnil se velmi horlivě téměř do poslední chvíle všech prací obecních (přítomen ještě 19./IV. schůze obec. zastupitelstva.) Pro svou milou a bodrou povahu těšil se vážnosti a úctě všeho občanstva.

Koupě louky pod Kobrskou

K zaokrouhlení lesního majetku zakoupena z podnětu starosty obce 30 a louky à 2 Kč za ně pod Kobrskou. Louka tvoří ideální zákoutí k pořadí vyvlastněných lesů. Místo je velmi průhledné pro zří-

zení hřiště, koupaliště a k pořádání výletů a vycházek. Louka, koupena od Fr. Čížka, dává k disposici obecné škole.

Usnesením obec. zastupitelstva z 19/IV. Lesní hajný ustanoven prozatímním lesním strážným na dobu 1 roku Norbert Drozdek, ženatý závodní monter.

Jest mu svěřeno hájení veškerých obecních lesů v celkové rozloze 12 Sha a spadají do této rozlohy: Kotrská, Šikovník, Dubská, Břeží a Těžkovice. Prozatímní denní plat obnáší 12 Kč. Ostatní požitky stanoveny budou při definitivním jmenování.

Do správy obce náleží 4 km obecních cest a na 10 km polních cest. Správou těchto cest pověřen obec. zastupitelstvem o 1. června 1930 Fr. Myslivec, horník ve výslužbě. Jmenovaný zastával v roce 1919 také po 2 měsíce funkci starosty.

Ustanovení

Daleko známý velkopolomský pivo- var před válkou dostával úbytě se stárnoucím zasloužilým sládkem Jindř. a adaptace Scholzem. Jeho existenci počaly ubíjet velké na družstevní li- pivovary: opavský a ostravský. Zdálo se, že hovar. nic nezachrání polomský pivovar před shroucením. Před válkou vařil denně a roční výroba činila 20.000 hl. V posledních létech va-

Zrušení polomské-

řilo se jednou za čtrnáct dní. Roční výroba činila pouhých 1000 hl. Z nejhorší situace nalezeno východisko tím, že budovy koupilo Družstvo lihovaru za 270.000 Kč a pozemky rolník Al. Vavrečka.

Neštěstí

Při skládání sloupů pro vedení dálkové el. sítě byl zabit ve Fulneku 20letý Jiljí Honajzer dne 5./VIII.

Adaptace Scholzova pivovaru na družstevní lihovar

Jak již řečeno, velkopolomští rolníci za spolučasti rolníků z H. a D. Lhoty, Hrabyně, Chabičova a Čavisova vyřešili otázku vhodného místa a budov pro zřízení lihovaru zakoupením Scholzova pivovaru.

K založení lihovaru došlo 19. dubna, kdy na valné hromadě přistoupilo celkem 83 členů s 268 podíly à 1200 Kč, tedy se základním kapitálem 321.600 Kč. Úprava místností vyžádala si velkých oprav, strojní zařízení a ostatní potřeby pohltily obnos 856.000 Kč.

Pobočky při II. a III. tř.

Pobočka při II. třídě ponechána definit., pobočka při III. třídě prozatímně pro šk. rok 1930/31.

Dvě léta jsou krátkou dobou, avšak již tato dvě léta odevřela slezskému lidu hloubku neštěstí, do níž Slezsko bylo svrženo proti své vůli těmi, kteří to se Slezskem nikdy nemyslili upřímně.

Slezsko se hlásí o svá práva.

A přece se stálo, všechny státotvorné pol. strany ve Slezsku daly souhlas k uspořádání manifestace proti porobě Slezska. Manifestace konaná 2. listopadu v Opavě za účasti 15.000 lidí promluvila jasně a žádala jednomyslně vrácení veškerých ztracených práv.

Na doporučení zemského výboru v Br. Stavba vod. studní ně zadána 6. července stavba pracovního prostoru v obou studnách v Jardani fě Ing. Pavel Dubina v Klimkovicích za 37.475 Kč.

Sčítání lidu.

Odprodej zahrady u okr. silnice k Plesné.

Svého času zakoupený pozemek pro účel obecního hřiště naprosto nevyhovoval, pozemek proto rozparcelován na pět stav. míst.

Stavba domků k Dol. Lhotě

Na vyvlastněném pozemku po pravé straně okresní silnice k Dolní Lhotě postaveno celkem na 20 domků. Průměrná cena m² à 1 Kč.

Zbourání „Vajdovce"

Zbourání usedlosti „Vajdovec" bylo provedeno v listopadu.

Zřízení obec. hřbitova.

Stávající hřbitov u farního kostela naprosto nevyhovoval požadávkům nové doby a otázka zřízení nového hřbitova byla již několikráte příslušnými instancemi projednávána.

Poprvé se tak dělo již před 30 léty, pak před světovou válkou a v roce 1922 usnáší se obec. zastupitelstvo na zřízení ob. hřbitova, pro který mělo býti vyhlédnuto vhodné místo na pozemcích místního velkostatku.

Vyřešení jiných záležitostí odsunulo zřízení hřbitova na neurčito. Finanční nesnáze a pak neštastný zákon z r. 1927 značně omezil jakékoliv samostatné podnikání obce a tu nezbývalo než vyčkat vhod-

né příležitosti, kdy úřady samy nařídí obci zřízení nového hřbitova, což se také v červenci t. r. stalo a vhodné místo vyhledáno pod říšskou silnicí nedaleko lihovaru.

Rozpočet a účet za r. 1930.

řádný rozpočet	mimořádný
272.680 Kč	1,900.000 Kč
49.160 "	1,900.000 "
224.520 Kč - schodek	0

Schodek se uhradí:

300% přirážkou k ost. daním
80% " k dani činžovní

Zbytek byl požádán z vyrovnávacího fondu.
Tento řádný a mimořádný rozpočet byl okresním úřadem upraven takto:

195.616 Kč	1,972.830 Kč
57.207 "	1,972.280 "
138.409 Kč	0

211.239 Kč činí skutečný schodek.

Účet:

189.099.77 Kč
189.065.80
33.90 Kč

Prům. roční cena: Ceny obilí

1q pšenice	1q žita
163.07 Kč	98.36 Kč

Požár

Dne 1. února vypukl u rolníka F. Tvrdého požár, kterému padla za oběť stodola i se zásobami slámy a sena. Sousedící stodola krejčího Hrdiny byla v největším nebezpečí, avšak dík obětavému zákroku hasičstva byl požár lokalisován.

Druhý požár v tomto roce vypukl u Fr. Pučicha, kterému také padla za oběť stodola.

Příčiny požárů zůstaly nezjištěny.

Přehled mužstva četnické stanice od r. 1918.

Četnická stanice ve Velké Polomi byla k nám přeložena z Plesné, kde byla založena dne 1. října 1898 a čítala 3 muže.

Dne 1. července 1901 byla četnická stanice z Plesné pro přihodivší se neštěstí mezi mužstvem a pro špatné ubytování přeložena do Velké Polomě. Prvním velitelem byl Jan Stak.

Velitelé od r. 1918:

Vrchní strážmistr Jos. Mendel do r. 1926
—"— Ant. Rychtar " 1933
—"— Jar. Zvonař od r. 1933

Mužstvo od r. 1918:

Adolf Klimsza místostrážmistr
Gustav Chlebek četník na zkoušku

Adolf Kalabus četník na zkoušku
Ot. Holý —"—
Rud. Zdvěšický —"—
Fr. Blažek —"—
F. Rosmanith vrchní strážmistr
Jan Exner "
Fr. Štiébl četník na zkoušku
K. Kachel "
Jos. Bělohlavek "
Václ. Hajný "
Vojt. Hoffmann "
Al. Sobotka "
J. Novák četnický strážmistr

Poštovní úředníci:

Do r. 1920 Fr. Lachnit
1922 Lachnitová Marie
1926 Heina G.
1930 Marel Jindř.
1938 Bochoř Antonín

1967 Holík Ladislav

Poštovní úředníci od r. 1918.

Řádný | mimořádný | Rozpočet

313.340 Kč | 146.000 Kč

136.620 " | 146.000 "

176.720 Kč | 0

Přirážky 350% k ost. daním
" 80% k dani činžovní

Dr Zikmund Wilt jmenován usnesením z 22./III. obec. zastupitelstvem pro zásluhy, jež si o obec získal při parcelaci lesů čestným občanem. — Dr Z. Wilt čestným občanem

Zemský výbor moravskoslezský zru- šil púv. zadání a vypsal nový offert a tato stavba zadána fě E. Kaš v Br- ně za obnos 51.000 Kč. — Výstavba studní a čerpací stanice.

Za přítomnosti starosty obce Ant. Sommra, náměstka Hynka Nováka, státního rady Ing. Hyn- ka a Ing. Ječmínka od fy Kaš dne 16. III. byly zahájeny práce s def. úpravou studní. — Zahájení prací a def. úprava studní 16. dubna.

Dne 16. srpna pak započala fa Kunc s vlastní stavbou vodovodu. Pra- covalo se celkem asi do poloviny prosince a výživu zde našlo 70 lidí. Byli to ze- směs nezaměstnaní občané naší obce, kteří tak našli práci a tím i obživu.

Průměrná cena dle Olomoucké plo- dinové burzy za 1q: — Průměrná cena obilí

Pšenice 152·53 Kč

Reř 136·79 Kč

Obecní volby 27. září

Tak bouřlivých voleb, respektive předvolební kampaně, ve Velké Polomi ještě nebylo. Proti starému obecnímu zastupitelstvu mířil šíp zloby jednotlivců, kteří se dali ukvapit jak neoprávněnou kritikou tak i osobními důvody. Zvláště volba obec. rady byla bouřlivá.

Volba pak sama dopadla takto:

Z celkového počtu 836 oprávněných voličů zúčastnilo se voleb 818 voličů, z čehož bylo 13 hlasů neplatných.

Z 804 platných hlasů obdrželi:

Strana:	Hlasů:	Mand.:
Čs. soc. dem.	364	11
Čs. nár. soc.	143	4
Živn.	60	2
Republ.	108	3
Lid.	129	4

Členové obec. zastupitelstva:

Za soc. dem.: . Ant. Sommer, učitel, Jar. Martinák, Al. Bartoš, Rud. Blažej, Jr Ant. Sommer, Jan Martinák,

Václav Žídek, Fr. Honajzer, Kašpar K.,
Fr. Kozelský, Balkr Fr..

Nár. soc. : Aug. Kadula, uč., Mil. Pochop, prošt-
mistr, Novák Hynek, přední děl.. Mik. Z. Jan Musial Z.

Republ. : Vavrečka Al., rolník, Boh. Vašek,
rolník, Jan Tvarůžka, domkář.

Lid. : Hynek Demel, rolník, Chrobák Jos.,
farář, Vil. Kozelský, dělník, Kolala
Fr, rolník.

Živ. : Hrdina J., krejčí, Val. Blažej, hostinský.

Obec. rada :

Starosta : Ant. Sommer, učitel.

I. Náměstek : Hynek Novák, př. dělník

II. " Jan. Martiník, dělník

Členové : Al. Bartoš, Rud. Blažej,
Vavrečka Al., Hynek Demel,
Jindř. Hrdina.

Po usnesení ob. zastupitelstva byl zřízení telefonu
zřízen v obecní kanceláři telefon. v obec. kanceláři.

Obec. zastupitelstvo uznalo poremek Schválení poremku
Jana Musiala a Čeňka Jury za vhodný k zří- pro zřízení obec.
zení obec. hřbitova. Ovšem vhodnost tohoto pro- hřbitova.
remku jest ještě závislá na uznání od okr. úř.

Udělení host. koncese H. Demlovi

Obecním zástupitelstvem bylo povoleno udělení hostinské koncese Hynku Demlovi, rolníku ve Vel. Polomi. Dotyčný vlastní budovu, ve které byla četnická stanice; právě v ní zřídí hostinec, proto četnická stanice byla přestěhována do čís. 29/156, taktéž to majetku H. Demla.

Povolení pobočky u III. tř.

Pro šk. rok 1931/32 byla povolena pobočka při III. třídě obec. školy.

Oprava hájovny

Norbert Drozdek byl ustanoven obec. hajným. Jako byt byla mu přidělena hájovna, která však potřebovala nutné opravy, která byla také provedena a sice nákladem 10.000 Kč. Tento obnos bude hrazen z výtěžku lesního hospodářství.

Restaurace domku pro obv. lékáře

Také domek pro obv. lék. byl restaurován nákladem 79.000 Kč. 50.000 Kč bylo půjčeno od Dr Art. Sommra.

Odprodej louky pod „Kolkou"

Od Fr. Čížka byla zakoupena louka ve výměře 15a, m² à 3 Kč.

Na tomto pozemku, který zaokrouhlí obecní majetek, se zřídí koupaliště.

Ust. vodáka

Obec. zast. zvolen vodákem Robert Porostlý.

Ježto krutou zimou zahynulo skoro Vysazení stromořadí
veškeré stromoví na silnici Vel. Polom - Háj, V.P. - Háj a V.P. -
rozhodnuto obec. zastupitelstvem, aby strom- Plesná
řadí bylo u této silnice obnoveno. Ta-
ké bude založeno stromořadí u nové
silnice V. Polom - Plesná.

Dvořák Josef	novostavba	rod. domku	č.256	Výkaz o stavbách
Pavlík Josef	—"—		280	1931.
Peřich Fr.	—"—		304	
Robenek Aug.	—"—		301	
Vaněk Fr.	—"—		284	
Tešnar Karel	—"—		266	
Musial Ot.	—"—		277	
Novák Hynek	—"—		293	
Furmánek Jul.	—"—		276	
Vavrečka Al.	stavba stodoly			
Martiník Al.	novostavba	rod. domku	296	
Hrdina Fr.	—"—		286	
Pavlík Fr.	—"—		297	
Moravec Rud.	stavba benz. pumpy			
Sommer Ant.	novost.	rod. domku	300	
Obec	přestavba	domku	137	
Peřich Josef	přístavba	chlévků		
Honajzer Fr.	novostavba	rod. domku	275	
Pešatová Anna	novostavba	restaurace		

1932.

Rozpočet:

Potřeba 293.810 Kč

Úhrada 187.332 "

Schodek 106.478 Kč

Přirážky: 200% k dani domovní a činž.

350% k ostatním daním

Neuhrazených 61.152 Kč bude žádáno od zem. vyrov. fondu.

Účet a rozpočet

V lednu r. 1932 byla stavba vodovodu dokončena.

V lednu stavba vodovodu dokončena.

Po počátečních obtížích funguje vodovod ke spokojení občanů. Nedostatek vody v suchých létech v okolních vesnicích ukáže teprve výhodu a veliký význam vodovodu.

Příští generace jistě po zásluze ocení práci obec. rady a zastupitelstva, které dalo souhlas k stavbě vodovodu i přes pesimistické názory jednotlivců, kteří se obávali, že vodovod nestačí krýti spotřebu vody a příliš zatíží poplatníky.

V roce 1932 usneseno vybírati vodné paušálně a cena 1m³ jest 3- Kč.

Koupě pozemku v „Šikorníku“ a výměna taméž

Aby byl usnadněn přístup do obecního lesa a umožněno bárání kámene v obec. lomu, byl zakoupen pozemek v „Šikorníku“ od Jana Obovského za 2.250 Kč.

K těchže příčin byl (zakoupen) pozemek Her. Kadulové také v „Šikorníku“ vyměněn za pozemek obecní.

Lidová hosp. škola.

Obecní zastupitelstvo se usneslo zříditi ve Velké Polomi lidovou hospodářskou školu. Obec poskytne škole místnosti, světlo a otop.

Hydrofyrová stanice

Na „Kalvajně“ byla zřízena hydrofyrová stanice, protože výšk. rozdíl mezi vodojemem a zdejšími budovami je tak malý, že nestačí vodu řádně vytlačiti.

Ust. vodáka

Ježto Porostlý Robert zemřel byl ustanoven novým vodákem Al. Bartoš.

Pobočka u IV. a V. třídy.

Při IV. a V. třídě obecné školy byly povoleny pro šk. rok 1932/33 pobočky.

28. března vypukl u občanů Val. Blažeje, Požár. hostinského a Boh. Vaška, polníka, požár, který zachvátil jejich stodoly, jež spolu co nejtěsněji sousedí.

Požáru, který byl asi založen, padly obě stodoly za oběť i se zásobami slámy.

Dle Olomoucké plodinové burzy byly ceny obilí v roce 1932 tyto ceny za 1q:

pšenice	rež
153·47 Kč	124·95 Kč

Ceny jsou vzaty jako celoroční průměr.

Válek Jarosl. přestavba stodoly na rod. domek č.290 Výkaz o stavbách
D. T. J. V. Polom stavba šaten a záchodů
Kozelský Leopold stavba rod. domku č.299
— "— Karel —"— 305
Švidrnoch Alf. —"— 294
Tománek Jos. —"— 281
Lindovský Jan přestavba rol. usedlosti 12
Tvarůžka Val. přístavba hosp. budov 233

Nezaměstnanost

Těžká hospodářská krise, která postihla téměř celý svět, jest pociťována přirozeně i v naší obci a to tím spíše, protože mnoho našich občanů jest zaměstnáno v Ostravě a Vítkovicích, tedy v průmyslových centrech, kde krise působí nejhoubněji.

Asi od r. 1929, kdy krise vznikala, roste paralelně s všeobecným růstem nezaměstnaných i počet nezaměstnaných v naší obci.

Ke konci roku 1931 bylo ve Velké Polomi 220 nezaměstnaných nebo omezeně pracujících.

Stát přirozeně se snaží, aby potíral nebo alespoň mírnil nezaměstnanost pomocí státního příspěvku nezaměstnaným. Pak jsou v činnosti chlebové, polévkové, mléčné a jiné akce.

Pro naši obec jeví se státní příděl pro nezaměstnané měsíčně asi 10.000 Kč. To přirozeně pro tolik nezaměstnaných nestačí a tak standard těchto lidí se zhoršuje, ač i obec se všemožně snaží ze svých sil mírniti bídu nezaměstnaných rodin.

Počet nezaměstnaných r. 1932 relativně klesl na 170, což jest způsobeno hlavně tím, že někteří polozaměstnaní byli ze seznamu nezaměstnaných vyřazeni.

Účet :

Příjem	322.346 Kč
Výdání	311.197 "
Pokl. hotovost	1.149 Kč

Rozpočet :

Potřeba	288.630 Kč
Úhrada	179.260 "
Schodek	109.370 Kč

Přirážky :

200% k dani činžovní

350% k daním ostatním

45.825 Kč neuhrazeno a budou žádány ze řemeslného vyrov. fondu.

Pro školní rok 1933/34 byla povolena Pobočka u IV. a V. třídy pobočka při IV. a V. třídě obecné školy.

Dne 14. února vypukl ve stodole Požár Leopolda Lachnita, rolníka, požár. Přes úsilí hasičského sboru byl požár jen lokalisován a stodola i se zásobami vyhořela do základu.

1q : Pšenice	Řež	Lesy dílé
	153.30 Kč	86.23 Kč

Lesy jsou vzaty jako celoroční průměr dle Olomoucké plodinové burzy.

Zřízení vodoměrů

Někteří občané zbytečně plýtvali vodou a to i za suchého období a tím přirozeně ohrožovali dostatek vody. Proto byly zřízeny pro kontrolu spotřeby vody vodoměry.

Dávky z masa a nápojů paušalovány.

Dávky z masa a nápojů byly pro rok 1933 paušalovány.

Velké rozmnožení myší.

Letošního roku se netušenou měrou rozmnožili polní hraboši, kteří ohrožovali polní úrodu. Obecní zastupitelstvo se proto usneslo, aby občané je hubili a sice fosforovou pastou a strychninovou pšenicí.

Náklad potřebný k úhradě těchto jedů bude hrazen z honebního za r. 1933.

Schválení obec. rozpočtu pro r. 1934.

Obecním zastupitelstvem byl schválen rozpočet na r. 1934.

Potřeba hlavního rozpočtu činí 293.810 Kč

Úhrada 187.332 "

Schodek 106.478 Kč

Tento schodek usneseno hraditi:

200% přirážkou k dani domovní a činž.

350% —"— k ostatním daním

Neuhražený zbytek bude požadován ze zemského vyrovn. fondu.

Nezaměstnanost 1933.

V roce 1933 jest počet nezaměstna- ných 70. Zdánlivě malý počet není snad způsoben snížením počtu nezaměstnaných, tím, že by našli práci. Pojem „nezaměstnaný" se velmi zúžil. Občané, mající 2 ha pole, neb měsíčně 240 Kč příjmu, byli vyřazeni ze seznamu nezaměstnaných a tím rel. klesl počet nezaměstnaných na 70.

Kromě obvyklých akcí pro nezaměstnané jsou ještě zřizovány ošacovací akce, přídělky uhlí a brambor.

Dne 26. ledna 1933 zemřel zdejší Úmrtí faráře farář Josef Chrobák, který po převezení do o- Jos. Chrobáka pavské nemocnice podlehl své chorobě ve věku 56 let

Výkaz o stavbách

1933.

Robenek Jos. novost. rod. domku

Tvarůžka Jar. přestavba domku č. 71.

Dedek Ant. —"— — 90.

Tománek Jos. novostavba bytu a garage

Vyloučení

V. Polomě z dosa-

vadního obvodu k vyloučení z dosavadního kominického obvo-

kominického du ve prospěch Rud. Tomise ze Pěnova.

Obecním zastupitelstvem dán souhlas

1934

Rozpočet :

Potřeba	293.800 Kč	Účet a rozpočet
Úhrada	187.332 "	
Schodek	106.478 Kč	

Přirážky :

200 % k dani činž. a domovní

350 % k ostatním daním

61.152 Kč jest neuhrazeno

Ceny obilí Pšenice Rež

180-Kč 137·50 Kč

za 1q celoroční průměr.

Nezaměstnanost Stav nezaměstnanosti letošního roku se nezlepšil a zůstává hrdíž nezaměstnaných, kteří pobírají státní podporu přes ¼.

Ceny obilí Celoroční průměr cen za 1q:

Pšenice Rež

180 Kč 137·50 Kč

Obruča Josef	přístavba záchodů	č.243	Výkaz o stavbách
Nábělek Fr.	stavba rod. domku	č.306	
Kozelský Fr.	" stodoly	280	
Kozelský Leopold	stavba hosp. kůlny	42	
Kašný Bedř.	novost. rod. domku	289	
Dočkal Fr.	—"—	288	
Blažej Val.	přestavba sálu		

Požár.

V Tománkově stodole vypukl 15. III. požár, který za několik minut se rychle rozšířil a jemuž stodola i se zásobou slámy a sena padla za oběť. Požár musel býti úmyslně založen.

V únoru r. 1938 byl jsem zvolen starostou obce a zároveň jsem také začal pokračovali ve psaní této obecní kroniky. Jsem zdejší rodák z dosti četné rodiny bylo nás 7 synů. Navštěvoval jsem obecnou školu, částečně jsem byl vyučen stolařem a sloužil jsem v rakouském vojsku jako dragoun. Světovou válku jsem prodělal na ruské i italské frontě a raněný jsem vůbec nebyl. Po skončení války jsem byl zaměstnan ve vítkovických železárnach a snad to byla světová krise která mně tak jako mnohé jiné vyradila z práce. Místo kdeby splývá ze rtů píseň místo zvučné pěsti svírá se ruka kolem různých nástrojů. Chleba je dosti jenom práce není a bohužel není ani peněz, aby si ho mohl chudák koupiti.

Rok 1938 je rokem zvlášť napínavým v předpokladu, že se k něčemu připravujeme a že snad budeme něčím překvapeni.

Podel německých hranic se dokonávají opevňovací práce, které byly v roce 1933 započaty.

V měsíci květnu započalo fungovali policejní ekspositura, velitel této p. Vrba.

Ridiči zdejší obecné školy odchází na odpočinek a na jeho místo nastupuje Sommer Antonín. Obytný domek od řídícího Kresby koupil rolník Rudolf Kaštovský čís 28.

jako farář působí ve zdejší obci p. Alois Skrdlík od roku 1937, jako kaplan p. Bohuslav Uhlíř.
Vedoucí čelnické stanice Jaroslav Chovanec, další čelníci: Alois Sobotka a Josef Novák.
V měsíci květnu jsou s okamžitou platností povoláni do zbraně: Sobus Rudolf čís. 271, Františka Val. č. 233, Lachnil Leopold č. 18, Martinák. Val. č. 76 a Denko Stanisl.
15.6.38 přípravy k mobilisaci, soupis postrojů a vozidel.
19.6.38 veřejné cvičení dšln. těl. jednoty.
23.6.38 vrací se Líšek Karel z věznice.
10.7.38 pořádá se hasičské okrskové cvičení ve dvoře p. Antonína Hubičky.
17.7.38 pořádá zdejší těl. jednota Sokol veřejné cvičení.
22.8.38 nařízení policejní expositury o odevzdání radiopřístrojů.
15.9.38 povolání zemského finančního úřadu o zaplacení daňových nedoplatků.
22.9.38 v 9. hod. večer vyhlášená všeobecná mobilisace. Celkem povoláno do zbraně 90 mužů. Mimo těchto byly povolány koně i s vozy.
Vlast nás najde připraveny! S napětím očekáváme další rozhodnutí.
4.10.38 jsou vrácený radiopřístroje zpět majitelům. Situace je neklidná, celkem panuje veliké napětí.
5.X.38 Přijíždí několik rodin do zdejší obce, kteří se vystěhovali z pohraničního pásma.
8.X.38 Odjíždí zdejší posádka četnické stanice směrem k Moravské Ostravě.

okresní úřad, pošta přestavují fungovat.
Směrem od Ostravy k Mor. Ostravě jedou nakladní
auta naložená nábytkem. Dr. Sommer i s rodinou
se vystěhoval ze svého domku.

10. X. 38 přijíždí německé vojsko směrem od Hlučína skrz
zdejší obec k Bílovci. Ve zdejší obci se usadil
oddíl tanku a celkem asi 150 mužů, přijeli prý
obsadit sudetské území a osvobodit němce by, kterých
zde nebylo. Velký nadšení byl vzbuzen u německých
vojáků, když jsem jim žádné němce nemohl
představiti. Tak zvané sudetské území bylo obsazeno
až k mostu ve Svinově a studíž dělníci pokud byli
zaměstnaní v Mor. Ostravě a ve Witkovicích potřebovali
od obecního úřadu potvrzení že tam pracují.
To tedy bylo první úřadování v německé řeči.
Na všech cestách kolem obce jsou rozestavený
německé hlídky.

11. X. 38 nastává nový život dle německého nařízení.
Zdejší obec je nazvaná Gron-Pohlom, české nápisy
jsou vyměněný za německé, povozy jezdí v pravo,
a t. d. Další nařízení: odevzdání střelných zbraní
a střeliva, vojenských stejnokrojů a rozpuštění všech
spolků.

12. X. 38 českoslovenští vojáci pokud nastoupili z mobilisací
se vracejí domů.
Jménem úřadu civilního úřadu a vojensk. oddělení
jsem pověřen, úřad jako starosta obce až do odvolání
zastávati.

16. X. 38 jsou přivedený koně a vozidla, které dle mobilisační vyhlášky čsl. narukovrch byly povinny.

17. X. 38 je zavedená něm. čelnicová stanice jako velitel: Erik Chodinsky. Jako vypomoc byli 4 muži několik od Bílovce dosazení. Skutečnost se vyskoro zde od 10. X. nazavené odstěhovalo.

Jedné noci se stalo, že byly německé nápisy neznámým pachatelem zničený od zjišťování se upustilo dle návrhu místního starosty.

Jako vedoucí poštovního úřadu se přihlásil člen SdP. Richard Smolka č. 22, který také zastával místo jako vedoucí zimní pomoci což mělo pro něj nebláhé následky neboť byl vzat do žalaře. Říkával: „Kdo jiného jámu kopě, sám do ní padá."

1. 11. 38 hlásí se na uprazdněné místo obvodního lékaře p. Dr. Karel Reder z Hartinova.

V měsíci listopadu r. 1938 byly provedeny tak zvané volby dle německého volebního řádu a sice: každý volič - volička odevzdal volební lístek, který mu byl předem dodán, načemž bylo vyznačeno ano, ne, o výsledku těchto voleb se nikdo nedověděl.

24. 11. 38. vedoucí čelnické stanice Chodinsky se odhlásil a na jeho místo nastupuje Holob.

Provedené stavby v r. 1938:

Prodejna Baťa	č. 162,	Tavrečka Alois	č. 260
Kozelsky Eduard	č 272,	Skarlinka Jarosl.	č. 285
Tomanek Adolf	č. 287,	Tomanek Josef	č. 31

Výroční obecní účet za rok 1938:

Příjem:	355.041'60 Kč.
Výdaj	278.356'45 "
Přebytek	76.685'15 Kč.

15. 3. 39 zřízen ze zbytku Č.S.R. tak zvaný Protektorat Čechy a Morava a rovněž celý tento kraj obsazen německým vojskem. Zbytek slavající čsl. armady rozpuštěn a veškerá výzbroj vojenská a vše ostatní vojenské součástí převezeny do německé říše. Jako první Protektor ustanoven p. Neurath.

1. 4. 39 byla pronajatá obecní honitba za 420 Kč ročně Vilkovské společnosti jelikož čeští uchazeči byli vyloučeni.

24. 4. 39 hlásí se na místo vedoucího četnické stanice Zloloba, Johann Jäger

17. 5. 39 konal se sčítání obyvatel zdejší obce a bylo napočteno celkem 1.425 osob.

1. 7. 39 je zřízen ve zdejší obci občanský úřad (Standesamt) zde se konají oddavky, vede se matrika osob narozených a zemřelých. Vedoucí tohoto úřadu Vincenz Kelhübel t. č. starosta obce v Krasném Poli. Poštovní úřad je přestěhován od p. Lachnila č. 18 do p. Smržalka č. 57. Vedoucí pošty od zalařování Rich. Smolky je sl. Hor. Kitzerova z Dolní Lhoty, podem někde od Teplic-Šenova.

1. 8. 39 jsou zavedeny lístky na nákup potravin, bez těchto lístků nesmí žádný obchodník zboží vydávati. Současně započala válka proti Polsku.

1.9.39 odvadí se celkem 6 koní pro něm. vojenské účely.

15.9.39 správce okresního úřadu, který od začátku působí v Bílovci byl přeřazen někde do Polska a na jeho místo ustanoven Dr. Hild.

15.9.39 na zdejší velkostatek Antonína Kubičku č. 164 dosazen jako komisař Hermann Feltrchile V místnosti Baťově zřízená školka.

1.X.39 se liquiduje všeobecný potravní spolek, Liquidator: Hübsch z Mor. Ostravy. Zboží, regale, a jiné zařízení je rozprodano a peníze ?

1.X.39 Zavedení odběrních lístků a poukazů na střižné zboží a boty. (Kleiderkarty, Bezugscheiny.)

15.X.39 je ustanoven správce okresního úřadu (Landrat) Dr Joh. Chmel příslušník sudetský.

22.X.39 odvod ročníků 1914 – 1920 ve Svinově.

2.11.39 byl na místo vedoucího železniční stanice Fojgra dosazen Ing. Kiefer.

od 10.X.38 do 31.9.39 se vystěhovalo celkem ze zdejší obce 70 osob.

Ceny potravin: Cukr 1 kg 0·80 Rk, mouka p. 1 kg 0·28
mouka žitná „ 0·36 „ sůl „ 0·26
„ ječná „ 0·30 „ cibule „ 0·28

Výroční účet obecní r. 1939

Příjem:	67.447· 53	Rk.
Vydání:	67.046· 69	„
Přebytek	400· 84	„
Vklady	21,500· –	Rk.

Zvýšení příjmů oproti roku 1938 nastalo zavedením osobní daně (Bürgersteuer) a zároveň také vybíráním daní pozemkové, domovní a výdělkové přímo u obecní pokladny.

V roce 1939/40 je krutá zima a sněhu 1 m. vysoko.

Dělníci pokud byli v roce 1938/39 naverbováni na práci do říše se vrátili až na ojedinělé případy zpět.

1. 2. 40 odešel za prací do říše dobrovolně Emil Ludvík č 70.

13. 2. 40 byl propuštěn z něm. armady Rudolf Nenovský č. 97 který dobrovolně pracoval v říši a byl při odjezdu zařazen ke německé armadě.

1. 4. 40 se zřizuje ve zdejší obci tak zvaný Amtsleitung ke kterému patří následující obce: Vel. Polom, Horní Lhota, Dolní Lhota, Krasné Pole, Pesná, Těhylov a Dobroslavice, celkem asi 6.100 obyvatel. Jako Amtsleiter je ustanoven Josef Lorenz jeho bratr Arnold Lorenz jako sekretář oba rodem z Vilkovic. Vydávání propůstek je svěřeno pí. Boženě Klichové taktéž z Vilkovic. Vyvolená společnost.

10. 4. 40 obsazeno něm. vojskem Dansko a Norsko

10. 5. 40 německý útok proti hranicím na západě

16. 5. 40 kapitulace holandské armady

28. 5. 40 -"- belgické armady

25. 5. 40 příměří francouzské armady

27. 9. 40 pakt tří mocností: Německo-Italie, Japonsko-Válka se rozšiřuje a trvá dále do nekonečna.

Mateřská školka, která byla v roce 1939 zřízená
je 31. 7. 40 zrušená.
Kino, které bylo v provozu od 11. 12. 39, bylo 30. 6. 40
zastaveno a více do chodu neuvedeno, aby se
české obecenstvo nemohlo bavit.
Jelikož Emil Ludvík se z říše na své hospodářství
nevrátil, převzala správu nad tímto německá
osidlovací společnost a odebrali přitom veškerý
živý i mrtvý inventář.
Zima v roce 1940/41 byla dosti tuhá a mrazy
dostoupily až 30° pod nulou.
Výroční účet obecní za rok 1940:

Příjem	70.222.36	Rk
Vydání	68.309.24	"
Přebytek	1.913.12	"
Vklady	33.902.55	Rk.

23. 11. 40 zákaz pořádání taneční zábav.

1. 5. 41 odchází vedoucí železniční stanice Aug. Kiefer a na jeho místo nastupuje Herbst Maxm. rodák někde od Brna.

22. 6. 41 Útok německého vojska proti sovětskému svazu.

20. 7. 41 byl však do vazby z pracovního stanoviště v hor. Ostravě Emil Drozdek č. 129 a zpět se již nevrátil dle hlášení zemřel neznamo kde prý na zapál plic.

1. 8. 41 jsou zatčení následující občané: Lachnit Leop. a jeho žena č. 18, Moravec Joh. č. 224, Novák Fl. č. 293, Pěcha Karel č. 163 a později několik dalších občanů, pro nedovolené domací zabijačky.

Následkem, že se někomu zdalo vyprověření války
říše proti sovětům není na pravém místě, bylo
nutno tvrdě zakročiti, aby nebyl rozvrácen klidný
a harmonický vývoj v českomoravském prostoru,
27.9.41 jmenoval vůdce místo onemocnělého říšského
protektora svob. pána von Neuralha, zástupcem
generala policie Heydricha, který se 28. září
ujal svého úřadu. Hlavní jeho úkol byl, vy-
hlášení civilního výjimečného stavu pro Prahu
Brno, Mor. Ostravu, Olomouc, Hradec Králové a
Hlasko. Předseda t.zv. protektorátní vlády byl
zbaven svého úřadu a odsouzen k smrti.
Pět malá ukázka o novém Protektoru.

Výroční obecní účet zač roku 1941

Příjem:	116.312·56	Rch.
Vydání:	108.228·61	"
Přebýtek:	8.084·95	"
Vklády	47.605·36	"

1. 2. 42 je povolán k něm. armadě Arnold Lorenz sekretář u Amtsleitungu

14. 2. 42 vznikl oheň ve stolařské dílně fr. Drozdka č. 86, který byl místním hasičským sborem lokalisován. Poškození bylo částečně vnitřní zařízení a stroje.

1. 5. 42 byly odvedeny 3 zvony z místního kostela pro válečné účely.

1. 5. 42 je převzato hospodaření Leopolda Lachnita, který se dosud z vazby nevrátil, něm. osidlov. společnosti jako správce ustanoven Neu Rudolf

1. 6. 42 vrátil se Bartoš Vladimír z věznice z Breslau kde se odpykal trest pry za politické příčiny.

25. 7. 42 na místo odstupujícího místního starosty byl úředně dosázen zdejší Amtsleiter Lorenz Josef. Odstupující starosta vede obecní úřad dále. Na místo onemocnělého vrchního pokladníka R. Storvce č. 1. je pověřen dalším vedením Ant. Sommer řídící školy.

19. 5. 42 vypukl oheň v usedlosti Arnošta Musálka č. 57, veškeré budovy jakož i sklízeň úplně shořely jen budova kde se nachazí pošta byla částečně zachráněná. Na pomoc se dostavili hasiči až z Opavy. Oheň byl založen nedospělými dětmi.

V roce 1942 provedená kanalisace od mostu u školy až k čís. 114.

Jelikož se říšský protektor Heydrich velice osvědčil vůči obyvatelstvu v protektorátě v Praze byl na něj v měsíci květnu 1942 spáchán atentát, kterému tento výborný muž podlehl. Dne 27. května r. 1942 byl jmenován nový protektor Daluege, který se nový vyhlásil ve celém protektorátu výjimečný civilní stav. Zatýkání a střílení civilních osob nebralo konce. Byla to doba, kdy se rozhodovalo o bytí a nebytí českého národa, jako kulturního činitele v rámci Evropy.

Vůdcem H. byla dána poslední krátká lhůta, přiveznti český národ ke spolupráci s říší německou. Vláda protektorátu byla nucena svolati manifestační projev pražského obyvatelstva na staroměstském náměstí na němž promluvil předseda vlády Dr. Hrejčí a ministr školství Emanuel I. (Moravec).

Nutno podotknouti, že hlavním velitelem v Praze mimo stálého presidenta Dr. Hachy a vedle protektora stává zde stálý zástupník K. H. Frank.

Přehled vojenských událostí na ruském bojišti v době od 22.6. 41 do 3. X. 42 dle německých zpráv. Bylo zajato 2,572.000 ruských vojáků a ukořistěno 8.980 tanků a 14.999 děl. Německá armada stojí v tu dobu asi 100 km. před Moskvou.

Výroční obecní účet za rok 1942

Příjem:	93.931·-	Rk.
Výdání:	93.931·-	"
Zůstatek	-	

Vklady: 79.399·53 Rk.

Stav hověziho dobytka, koní a vepřů

krav a jalovic 384 kusů, koní 69, vepřů 258

18. 2. 43

Úředně uzavřený následující hostince:

Blažej Valentin čís. 15

Demel Hynek čís 179

Holáček Emil čís. 126

Úředně uzavřeny obchody:

Lazar františka čís. 76

Urbanek Karolina čís. 59

Hladula Anna čís. 17 pekařství.

Slava amtskeiba se zhroutila neboť byl zbaven úřadu a povolan k vojsku.
Na toto místo byl dosazen Schupler podak někde od Landškrone. Tento pan částečně znamenaný ve tváři hned po nastoupení zavedl částečné změny ve svém úřadě. Byla dosazená jako vedoucí tohoto úřadu sl. Demlova z ústeleníka
Na dveřích úřadovny se objevila tabulka s napisem: „Mluví se jen německý."

což nemělo na zdejší obyvatele účinku jelikož velice málo lidí znalo němčinu, úřadující se museli spokojit s italovou mluvou jakou dotyčný občan ovládal. Toho času zastával tento úřad s následujících osob: Schupler, Demlová, Kozelská a Sommer.

Četnická stanice: Lange, Demel, Klein. Nutno poznamenat, že tento Lange jako vedoucí čelu. stanice je zvlášť vybrojný omezuje se na předepisování pokud za zatemnění k němčinu tvoršímu se nedá občanstvo vyprovokoval.

15. 7. 43 odchází Kutzerova z poštovního úřadu a na její místo nástupuje Hájek Alois Ale jeho jména a jeho malých očí zdalo by se, že je nejpříjemnějším člověkem vůbec, avšak chyba bývky nebol jeho hrb v zadu věští něco docela jiného. Toto individium je falešný jak říšská marka a hloupý jak Hitler. Mimo svůj úřad stává se mnohonásobným funkcionářem různých institucí.

„Nepromluvíš když ti Hájek velí.
Budiž z ticha jako zajíc v zeli."
Prostota Germánů nezná žádné meze.

Jak sprostě a neliďsky dovedou tito Germáni v obrazených územích řádit není k vypsání. Nejlepší občané jsou zatýkáni Gestapem a posíláni do koncentračních táborů a aby snad tyto tábory přeplněný nebyly jsou tam tito občané různým způsobem týrzněný a vražděni. Stalo se, že byly celé vesnice vyvražděný a pak srovnaný se zemí, aby nezůstalo památky, že tam stávala vesnice. Tak se osvědčila kultura 20. století. Veškeré české zraky upřený jsou k východu a čekají vysvobození.

Jelikož vydatnost pramenů ve studních obecního vodovodu poklesla, že nebylo možná hořejší části obce vodou zasobili, na návrh můj byla vykopaná na místě kde kdysi stala pazdeřna studně, která se dosti dobře osvědčila.

20. 12. 43 odchází Peltschik Herman k branné moci který od r. 1939 působil jako správce na zdejším velkostatku p. Kubečka. Na jeho místo nastupuje Černuška Jan Schweska, taky podařený Germán

V roce 1943-44 byla mírná zima bez sněhu až do konce ledna.

Výroční účet obecní za rok 1943

Příjem 86.932' řm.

Výdaní 86.932' řm

Zůstatek -

Vklady 82.188'11 řm

Po odchodu Feltrohika, který byl také místním vůdcem zdejších němců nastupuje na toto místo Alois Hájek, jak jsem již dříve uvedl podařené kvítko. Jest nyní velice nutné stáli na stráži, aby takovéto německé individium našince neposlalo odkud není návratu.

6. 2. 1944 odchází amtsleiter Schuppler do Šrinova a na jeho místo nastupuje Schemberra Začínají nové pořádky, do všeho strkají svůj zabroušený čenich a ničemu nerozumí. Na mně se dívá z výsoka ačkoli je postavou menší. Chodívá rád ve stejnokroji a velice rád poroučí.

20. 3. 44 Nařízeno v celém okrese stavěl nouzové domky. Místní občané jsou povinni se zúčastniti při stavbě ve Třešině. Situace na všech frontách je kritická, ale germani ještě pořád věří ve vítězství.

16. 8. 44 několik zdejších občanů jede na opevňovací práce někde do východ. Prus.

Zima se blíží a nouzové domky, které
byly projektovány, že budou hotové stojí
jen rastečně rozdělaný. Zalíní se však
ruské vojska přiblížila skorem ke Krakovu.
23. 12. 44 přijelo do zdejší obce 5 rodin asi 70 osob
vystěhovalců německé národnosti někde od
Jukaševa. Další 3 rodiny byly ještě
objednaný, prý pro upevnění německé
národnosti v místě, tak se vyslovil zdejší
amtsleiter Schembera.
Josef Vana jako stolařský mistr vystě-
valec někde z Maďarska byl dosazen
jako komisař do dílny Fran. Drozdka.
Vlouho se tady nezdržel, neboť byl brzy
povolán k armadě, hajit Vaterland.
Ve škole se přemýšlí vyučování, aby
místnosti mohly sloužit pro ubytování
vystěhovalců, případně jako lazaret.
20. 1. 45. dostavil se do zdejší obce transport vyste-
hovalců od Krakova celkem 90 osob.
Následující dny přijíždějí trosky germán-
ské armady na civilních vozech, někteří
nocují ve zdejší obci a jiní jedou dále.
Ve zdejší obci v domku místního lékaře
je ubytován jakýsi general.
Jak je pozoroval na všech obranách, že
sláva Hitlerova se hroutí a duy jeho
všemohoucnosti jsou sečteny.

31. 1. 45. odjížděli transport vystěhovalců, kteří se dostavili do zdejší obce 20. 1. t. r. do Švinova a pak dráhou směrem ku Přerovu.

5. 2. 45 se nařizuje, aby se započalo s opevňovacími pracemi v lesích a na cestách ke Hrabyni, k Hoji, k Dobroslavicím - Plesné ke Švinovu a k Dolní Lhotě. Na koncích vesnice se staví dřevěné zátarasy. Celkem bylo vystavěno 9 zátarasů na cestách v místě. Jak je pozorován situace se nezastavení ani těmito zátarasy.

„Ať žije Hitler s gestapem
neboť Stalin se ženě s bodákem".

Těžce se nám Čechům zde dýchá. Německé okovy se kterých jsme vzpomínání, jakož i celý slezský kraj, se den ke dni uvolňují, avšak tvrdá pěst německá i pěst stále ještě bedlivě bdí nad svobodným projevem a jediné věrnými nejzarmenějšího lidu a nedopustí, aby kraj jako celek se postavil proti umírající stvůře germánské, kterou ani v posledních těžkých nepřestává věřili ve vyznění konečné vítězství. Na bodě za Ratibořem stojí ruské vojsko, dunivá dělostřelba hladí rozdrážděné nervy, tak písně svobody zní z nedalekého severu. Celý náš kraj je ozářen úsvitem

lepšího zítřku. Cesty jsou přeplněný. Všemi směry bloudí do vesnice dlouhé kolony, auta, tanky, děla a koňské potahy. A mezitím všim znavené vojsko a civilisté. Chaos vládnoucí ve všech řádách a téměř neuvěřitelné zprávy zvětšují zmatek a nepokoj. Zdejší němci opouštějí svá místa, kroutí hlavou a nechce se jim věřiti, že by takto vypadal vítězný nástup. Armáda prchá, je na ústupu, v dálce znějí ruské kanonády a nad hlavami krouží ruské letouny. Poslední hodiny heroenvolku se blíží.

Hodně bídy spatřila zdejší obec, spoustu nářku slyšíí jako tvrdou obžalobu na německé vedení od vystěhovalců, kteří z kraje někde od Ratiboře koňskými potahy, na kolech a mnozí i pěšky se ubírají neznámo kam. Bombardování dovršuje celou hrůzu. Pozdáváme na vlastní kůži požehnání, do kterého nás uvrhli tyto germánské hordy. Jeden obrat slibá druhý a jeden smutnější druhého. Vesnicí přecházejí místí zajatci, jež měli do šlesti a přečkali peklo německých středisek v nejrůznějších robotárnách a táborech. Srdce pláče pohledem na tento smutný průvod. Bolné lidoteé trosky, které jen

ztěží vlekou nohy za sebou a které pro
žravého zlodějství jsou ochotný i zemřít.
Dobře živení esesáci pokřikují a neváhají ani
na okamžik použíti dlouhého bíče nebo i
automatické pistole. Několik ruských mrtvol
lemuje cestu a kalich utrpení se naplňuje.
Ale pokynu místních germanů, kteří se
prozatím nechýlili do Svinova dostavilo se
několik esamanů do zdejší obce 17. 3. a důraz-
ně žádali, aby pro příští den bylo asi
50 % hověziho dobytka přichystáno, aby
jej mohli odvezti směrem do Bílovec.
Jak žádost nebyla však uskutečněná.
Pro ostřelování kanonádu a bombardování
není možno se zdržovati v obytných
místnostech. Stěhujeme se do sklepů.
Tísníme se ve sklepích a čekáme na
vysvobození. Občas vylézáme na venek,
abychom se přesvědčili a zjistili situaci,
která se stává každou vteřinu hroznější.
Děti jsou nepokojné, což dávají pláčem
na jevo. Dospělí se tisknou druh ke druhu
spínají ruce a čekají na poslední oka-
mžiky. Střelba z děl a bombardování
z letadel neustává. Obraz hrůzy možno
sledovati každou chvíli strašnější.
Tam kde před chvílí stál ještě obytný
domek nebo jiná hospodářská budova,

ční ohořelé pahýly volající o pomstu.
Obyvatelé vyděšení, neumytí, hladoví,
malé děti nepokojné s pláčem vyje-
vené ve svém mladém věku nechá-
pou co se kolem děje. Bojový úsek ve
zdejší obci je hájen zvláštním oddílem
bavorských myslivců zesilený tankovými
jednotkami, které během dne odpočívají
ve zdejší obci v kolonii u Kotrské.
V celém okolí obce v lesích byly zřízený
podzemní pevnosti, takže zdejší obec je
jako dělostřelecká pevnost. V době od
12. dubna r. 1945 je obec v dělostřelecké
palbě a tudíž byla většina obytných
budov zničená. Němci měli v úmyslu
veškeré obyvatelé vystěhovat, občané s tímto
nesouhlasili a raději prožívali opravdové
utrpení. Duševní muka prožívající zdejší
občané v této době nelze ani popsati.
Boje pokračují s neztenčenou prudkostí
a den ze dne se stupňují.
Následek 26. duben r. 1945.
Z rána byl jakýsi podezřelý klid. Jak
zvědavosti jdu se podívat směrem
k říšské silnici, co je nového. Němečtí
příslušníci branné moci se blouzají
vesnicí a snad přemýšlejí, kde by bylo

něco k jídlu; z toho lze pozorovat, že se zásobováním u armády to částečně kulhá.
Asi kolem 10. hodiny dopoledne začíná bubnová palba z úseku Háje-Chabičova na zdejší obec, která se každým okamžikem zvětšuje. Vzduch se chvěje a země naříká pod stejnoměrnými údery granátů různého kalibru. A v duších toho věrného lidu, který zůstal věren své půdě a svému odkazu klíčí nová radost a naděje k novému životu.
Hodina osvobození se blíží. Kalich hořkého pelyňku je téměř dopit a nehořkne již také na rtech. Zbytky Herrenvolku „vítězně ustupují" směrem k Dolní Lhotě a pustoší ještě ničí, co se jen zničit dá, stavení mosty a jiné. Dílo skázy se dovršuje. Zdejší lid jako ve snách otevírá oči a do duše si zapisuje tyto prožité chvíle, aby na ně nikdy nezapomněl. Obírajíce se v této době o hrůzách této války a jejími důsledky současně také o vlivu na vývoj poválečné doby, není možno dosud si učiniti představu na objektivní a historickou dobu, se všemi průvodními fakty, spřičiny blízkosti

k minulým událostem. Bubnová palba ustává a asi kolem poledne dojely do zdejší obce tanky československé brigády, které pronásledují zbytky německé armády a razí cestu ruské pěchotě.

Obyvatelé zbavení nenáviděného nepřítele opouští s jásotem sklepy a jiné kryty, aby uvítalo své osvoboditele. Nežetří jásají a jiní pláčou nad zříceninami svých obydlí. A život jde dál. Za boju o osvobození padlo na zdejším katastru 168 ruských vojáků a mimo toho 10 občanů a dvě ženy.

Salgra Ladislav	č. 79,	Hrbač Jindřich	č. 19
Hartinik Jindřich	č. 208,	Kozelský Adolf	č. 194,
Tvarůška Jindřich	č. 82,	Tomanek Frid.	č. 219
Staněk Zelenčk	č. 202,	Seideman Alois	č. 134
Robenek Adolf	č. 14,	Kozelský Viktor	č. 94
Drozdková Alžběta	č. 52	Trojková Marie	č. 99

Zraněných občanů bylo 20.

Škody způsobené válkou byly značné. Z celkového počtu 296 domků, bylo zbořeno bombami 22 domků, spáleno 71 domků, méně poškozeno 77 domků mimo toho bylo zničeno a poškozeno 46 stodol. Zbořené a těžce poškozené domky: čísla domů: 37, 41, 49, 50, 60, 75, 88, 99, 108, 123,

134, 176, 204, 207, 219, 227, 234, 255, 262, 273, 289, 296.
Shořelé domky čísla domů: 3, 4, 7, 11, 15, 16, 17, 20,
21, 22, 23, 25, 28, 31, 40, 45, 46, 52, 55, 58, 61, 63, 65, 72, 73,
74, 77, 79, 80, 81, 83, 84, 87, 90, 91, 94, 98, 104, 107, 109, 118,
120, 135, 140, 143, 145, 146, 148, 149, 150, 151, 152, 161, 163,
165, 170, 183, 199, 203, 218, 231, 245, 257, 260, 288, 292, 294,
303.
méně poškozené domky čísla domů: 6, 13, 14, 18, 19,
38, 47, 53, 54, 57, 66, 68, 69, 70, 78, 86, 89, 100, 101, 102, 103,
110, 111, 114, 116, 124, 125, 126, 128, 129, 131, 133, 136, 137, 139,
147, 158, 160, 164, 167, 175, 179, 180, 182, 184, 185, 187, 189,
190, 192, 205, 206, 208, 224, 225, 226, 228, 232, 235, 236, 237,
239, 243, 253, 254, 259, 261, 264, 275, 277, 284, 285, 310.

Na základě toho, že byl vypracován nový regulační plan zemským úřadem v Ostravě, bylo zakázáno některým občanům na starém místě stavěti. Za tím účelem bylo vykoupeno od zdejšího zbytkového statku p. Kubička asi 13 stavebních parcel, podel okresní cesty směrem k Dolní Lhotě a rozdělen následujícím občanům: Sobas Alois č. 110, Kurka Fr. č. 161, Lichlářova Emilie č. 303 Dedková Alžběta č. 90, Hrdina Josef č. 74, Musial Karel č. 109, Drastich Leopold č. 75, Drozdek Václav č. 73, Honajzrová Božena č. 114, Seideman Bruno č. 134, Nyklová Marie č. 94. Blažejová Leopoldina č. 135, staví na č. 223.

Dle dekretu presidenta republiky musejí se
všichni obyvatelé německé národnosti vystěhovat
do německa. V důsledku toho mohou se
obyvatelé české národnosti nastěhovat na
opuštěné majetky těchto vystěhovaných.
Ze zdejší obce se vystěhovali na tyto statky
následující občané (rodiny):

Köhler Anl. č. 5, Robenek Alois č. 14, Novák Rud.
č. 42, Řeha Jos. č. 55, Honayzrova Marie č. 9,
Kadula Valentin č. 68, Freisler Ferdinand, č. 79,
Kručina Josef č. 82, Pažik Rudolf č. 93,
Kudela Valentin č. 104, Nováková Anna č. 136,
Bartonec Ferdinand č. 198, Furmanek Jindř. č. 157,
Španiel Josef č. 146, Moravec Karel č. 190,
Kala Antonín č. 214, Gura Leneček č. 237,
Moravec Ignac č. 268, Furmanek Jiří č. 120
Bina Jaroslav č. 290, Klíma Josef č. 228
Žabaglo Teofil č. 279, Ptučka Ludvík č. 61
Kozelský Karel č. 125

Dále se vystěhovali za svým povoláním:

Kozelská Anna č. 16, Smolková Ludmila č. 22
Straka Leonhard č. 49, Peš Jindřich č. 60
Bartoš Vladimír č. 189, Kobza Jan č. 88
Nyklova Marie č. 94, Musial Karel č. 109
Hrbačová Anast. č. 152, Skotnica Alois č. 155
Honayzer Josef č. 178, Kozelský Ladisl. č. 182
Tichý Adolf č. 231, Hubiček Josef č. 255
Novák Antonín č. 10, Hrbáč Emil č. 108

Kol Rud.
Nádvorník
Vytisk Ad.
Stiskal Bří.

148

Dne 27. dubna 1945 byl ustaven místní národní výbor: předseda Alois Skotnica, členové: Kašpar Karel, č. 63, Tichý Josef č. 26a, Kolaček Emil č. 126, Bartoš Vladimír č. 189, Hrbač Rudolf č. 252, Neuvirt Josef č. 97

Nastává nám nový život.

V sobotu dne 28. 4. 45, byla uspořadaná veř. schůze pro místné občany na které promluvil ruský vojáke v polském nářečí. Schůze se konala ve škole v dolní místnosti. Řečník se zmínil o německých okupantech jak nás téměř 7 let ubrjeli.

NVV má plné ruce práce neboť nadřízené úřady se teprve ustavují.

V první řadě je třeba zjistit válečné škody které místní občané na majetku utrpěli a zároveň také je nutno upravit zásobování obyvatel.

Občané pokud utrpěli válečné škody na svých budovach chopou se práce, aby pokud možno co nejdříve byli touto práci hotovi. Dělníci pracující ve vítkovických železárnách a na šachtach si vzali dovolenou, aby se mohli práci v místě na stavbach vypomoci. Elektrické vedení v místě, jakož i hlavní síť je úplně rozbito.

Potřebná cihla na opravu staveb je dovažená z Ostravy asi tisíc cihel 406 Kčs. bez dovozu.

V důsledku velké poptávky prodávala se 1. 3. 1945 1000 kusů cihel za 671·50 Kčs.
Jelikož mnozí občané nemají kde bydleti, bylo dovezeno do zdejší obce asi 30 dřevených nouzových domků. Z Ostravy došlo několik metr. centů hřebíků různého druhu, které M.N.V rozprodával poškozeným občanům. Z různých krajů našeho státu jakož i ze zahraničí dochází do zdejší obce různé textilní obnošené zboží a oděvy, které se rozděluje poškoženým občanům zdarma.
Ovšem, že bez pomluv a nadávek se tato akce neobejde. Z akce UNRA došlo také několik různých strojů a koně, pro poškozené. V měsíci červenci roku 1945 byl zvolen předsedou okresního národního výboru Alois Skotnica a tudíž se vzdal předsedy M.N.V a na jeho místo byl zvolen Karel Kašpar. Za odstoupleho obecního tajemníka Josefa Tichého byl ustanoven Bohumír Štípal, kterého po krátké době vystřídal Eduard Skarlinik č. 46. Za odstoupleho Eduarda Skarlinika nastoupil na toto místo František Laštůvka. M.N.V byl rozšířen na 24 členů dle politické příslušnosti.
V Ostravě je zřízen zemský národní výbor, jako pobočka zemského národního výboru v Brně. Předsedou této pobočky zvolen Ing. V. Charvát Současně je také u této pobočky ustaven výbor pro akci „Budujeme Slezsko" předsedá Šajnar.

Tento výbor má na starosti provadění sbírek ve prospěch poškozených slezských obcí a zároveň těmto přidělovati kmotry, pokud se některé města ke kmotrovství přihlásili. Zdejší obci bylo přiděleno jako kmotr město Kladno. Představitele toho města dostavili se do zdejší obce, kde byli u pomníku rudoarmejců uvítání MNV spolu s místním obyvatelstvem hudbou a zpěváky. Po uvítání odebrali se všichni přítomní do hostince pí. Horavcové kde bylo kmotrovství utvrzeno. Na této přátelské schůzi promluvil předseda akce Jindřich Šafnar, předseda ÚNV z Kladna Adolf Pošla, předseda MNV Karel Kašpar, předseda ONV Alois Skotnica, předseda ZNV inž. Chamrád, akademická malířka Helena Salichová a předseda ÚNV z Ostravy Josef Hotas. Předseda města Kladna ve svém projevu ujistil místní občany, že obyvatele černého Kladna, které neselhalo v boji proti okupantům nezklame ani jako kmotr. Polibkem zástupců všech čtyř politických stran z Kladna s dětmi velkopolomskými byl kmotrovský závazek potvrzen. Tato slávnost se konala v den prvého výročí osvobození zdejší obce, 26. dubna 1946.
V roce 1945 přišla brigáda jinochů a dívek, kteří místním občanům při žňových pracích pomohli

Po odchodu okupantů, zůstalo nám jako
připomínka na dobu okupace celá spousta
říšských marek jako všeobecného platidla.
Dle nařízení vlady bylo nutno tyto peníze
k 1. X. 1945 odevzdati poštovnímu úřadu,
aby mohla býti upravena naše měna.
Pak byly tyto peníze převedeny na vkladní
knížku, propočteny 1 marka = 10 Kčs. a prohlašeny
jako vklady vázané. To znamená, že vlastník
nemohl s těmito vklady volně disponovati.
Později byla z těchto vkladů vyměřená dávka
z majetku, ovšem když dostoupily jisté výše.

V roce 1945 obnovily politické spolky svou činnost
a zároveň také započly vycházeti časopisy.
Komunistická strana československá, časopis:
„Nová Svoboda"
Československá strana národně socialistická
časopis: „Nové Slovo"
Strana sociálně demokratická
časopis: „Demokracie"
Československá strana lidová
časopis: „Hlas"
Tělocvičné spolky: „Sokol" „DTJ"
Dále byly ustaveny: „Svaz čsl. mládeže",
a jednotný svaz českých zemědělců.
Divadelní spolek „Slezan" byl také ustaven.

Také „všeobecný potravní spolek" obnovil svou činnost ve vlastní budově čís. 67 předsedou byl zvolen Bohumil Kadula čís. 23, vedoucí prodejny ustanovená Olga Musialová.

16. června r. 1946 na valné hromadě, která se konala u Hynka Demla, bylo ustaveno „Zemědělské strojní družstvo" a zvolení následující členové výboru:

Jarolím Martiník	čís.	227	předseda,
František Kopřiva	"	118	místopředseda
Alois Vavrečka	"	260	pokladník
Jindřich Kozelský	"	42	jednatel
Josef Kudela	"	264	hospodář.

Byly zakoupeny následující stroje:
1 sečí stroj, 1 povřislovač, 1 okružní pila,
1 traktor, 1 přívěsný vůz, 1 samovazač,
2 mlatící garnitury.
Družstvo vyvíjí houževnatě svou činnost.

Několik občanů zdejší obce uvedli v činnost tak zvanou „sběrací akci" a sice tím způsobem, že si pořídili fotografické snímky různých zbořenišť, tyto si nechali rozmnožit a pak je rozesílali do různých krajů našeho státu a takto shromažďovali poklady.

Největší akce toho druhu trvala až do konce
ledna r. 1949, zaměstnavala asi 6 pracovních
sil, vynesla několik milionů Kčs. a malému
by také někoho odnesla.
„S poctivosti nejdál dojdeš."
Po náležité revisi krajského národního výboru
měla tato akce soudní dohru.

V roce 1947 byl dán do provozu místní rozhlas, na
který nám přispělo potřebnym materialem město Kladno

V důsledku nedostatku potravin a jiného zboží
byly zavedeny zvláštní odběrní lístky, které
opravňovaly majitele k odběru potravin, šatstva
a různého textilního zboží. Také domací zabijačky
byly povoleny jen na základě předepsaného množství
sadla, které muselo býti odvedeno. Maso z této zabi-
jačky bylo započítano 4 kg. na měsíc pro jednu
osobu. Veškeré produkty jako mléko, vejce, obilí,
brambory, dobytek a drůbež nesmějí se volně od-
prodavati, nybrž se musejí odvadětí příslušným
sběrnam za stanovenou cenu.
Dobytek hovězí i vepřový se odvadí do Ostravy,
obilí do Švinova nebo do Třesiny a sběrna
mléka, vajec a drůbeže je u fos. Tománka
čís. 31 ve zdejší obci.

Jednání a vytvoření prvé domácí vlády.

Dne 4. dubna 1945 v den osvobození Bratislavy, byla v Košicích ustavená a presidentem dr. Benešem potvrzená nová vláda a současně také vyhlášen její program. Tato nová vláda byla vládou Národní fronty Čechů a Slováků složenou ze zástupců politických stran. Bylo dohodnuto, že poměr Čechů a Slováků v nové vládě bude početně takový, že Slovákům bude ve vládě čítající 22 členů příslušet 9 míst členů vlády a to tak, že když Čech bude ministrem, bude státním tajemníkem Slovák anebo naopak. Pokud jde o osobní obsazení, bylo ponecháno jednotlivým pol. stranám, aby si jmenovaly své zástupce. Předsedou Národní fronty byl zvolen Klement Gottwald. Předsedou prvé vlády byl zvolen Zdenek Fierlinger, ministrem zahraničí Jan Masaryk, ministrem národní obrany gen. Ludvík Svoboda, ministrem dopravy gen. Hasal ministrem školství a osvěty prof. dr. Zd. Nejedly a t. d.

Nový politický život v republice se rychle rozvíjel. Bylo ustanoveno, že za 6 měsíců bylo znárod-něno 65% těžkého průmyslu, při čemž na 100% byly znárodněny doly a hutě. Úplně byly znárodněny banky a soukromé pojišťovny. Strana komunistická nepřipustila, aby bylo znárodnění odsouváno na pozdější dobu.

16. 5. 1945 slavný vjezd presidenta Dr. Beneše do Prahy.

19. 5. 1945 byl vydan dekret pres. republiky o znárodnění majetků němců, okupantů a zrádců

8. 6. 1945 byla podepsána dohoda ~~dohoda~~ o společném postupu stran Národního bloku pracujícího lidu měst a venkova.

20. 7. 1945 byl vydan dekret o osídlení německého majetku českými zemědělci.

25. 8. 1945 byl vydan dekret o prozatímním Národním shromáždění.

15. 9. 1945 byl ustavující sjezd nové jednotné tělovýchovné organisace „Sokol".

15. X. 1945 byla provedená volba prvního Národního shromáždění na základě společné kandidátní listiny všech stran Národní fronty a jednotných zájmových organisací.

19. X. 1945 byl vydan dekret o obnově měny čsl.

24. X. 1945 byl vydan dekret o znárodnění klíčového průmyslů, dolů, pojišťoven a bank

1. 12. 1945 vstoupila v platnost generalní úprava cen a mezd v zájmu stabilisace Národního hospodářství ČSR.

6. 2. 1946 byla provedená exhumace padlých ruských vojínů na zdejším hřbitově a byli odvezeni na společný hřbitov do Hlučína.

26. května 1946 konaly se volby do Národního shromáždění. Kandidovaly čtyři politické strany komunistická, soc. demokratická, nár. socialní a čsl. strana lidová. Celkem odevzdano jednotlivé straný obdržely: v noži tri: 878
Komunistická strana čes. slov.: 340 hlasů
Československá strana nár. soc.: 132 -"-
Strana soc. demokratická: 190 -"-
Československá strana lidová: 216 -"-

Jelikož strana komunistická dosahla největší počet hlasů, byl zvolen předsedou vlády soudr. Klement Gottwald. Nová vláda, vedená Klem. Gottwaldem, si vytyčila zásadní směrnice pro novou ústavu a pro dvouletý plán pro splnění další budovatelské práce.
V roce 1947 postihla takřka celou naši republiku velká neúroda, způsobená suchem. Asi o čtvrtinu ~~méně~~ se urodilo obilí, než předešlý rok. Ještě hůř tomu bylo s krmivem a zemědělskými průmysl. plodinami. Sovětský svaz nám dodal potřebné obilí, takže jsme nelapěli hladu.
20. února 1948, ohlásili ministři stran nár. socialistické, lidové a slovenské demokratické, že vystupují z vlády. Jejich demise byla přijata a 25. února byla jmenovaná nová vláda navržená Gottwaldem.

Zřízení měšťanské školy ve zdejší obci.
Až do roku 1938 patřila obec Velká Polom k měšťanské škole do Hrabyně, která byla zřízena ve starém zámku německých rytířů. Příchodem okupantů r. 1938, byla tato škola zrušená, pak byla válečnými událostmi rozbořena, tak, že nebylo možno počítati s její úpravou.
Zdejší podák Jindřich Klásek, který působil jako učitel na hlavní škole ve Stříteži n/Lud. okres Hranice, dostavil se do zdejší obce v červnu r. 1945 a přičinil se, aby byla v naší obci zřízená měšťanská škola, což se mu po delší námaze podařilo. Největší potíže byly však s budovou, která byla z velké části poškozená válkou. Podařilo se mu opatřit nutný stavební material, takže již 8. září 1945 započal první školní rok vyučování. K této škole přistoupily následující obce: Horní Lhota, Dolní Lhota a Nová Ples na. Celkem bylo zapsáno: 77 chlapců a 61 děvčat. Učitelský sbor: Klásek ředitel. Tichý Josef Šaštarová Anna, Válková Marie. Vaňová Marie Se svolením ÚŠR. provaděl učitel Tichý Jos. pohledničkovou akci a zapůsobil na lidi dobré vůle v krajích, které byly ušetřený válkou. Akce probíhala velmi úspěšně a vynesla takto neurčitý obnos. Kromě peněžitých darů docha-

zeby také poživatiny, šatstvo, prádlo a obuvi. Slezský kulturní ustav v Praze věnoval zdejší škole 60.000 Kčs. Kmotřičky z Prahy darovaly na vánoce různých dárku v ceně 70.000 Kčs. U příležitosti výročí osvobození 26.4. věnovaly kmotřenky z Prahy 10.000 Kčs. MŠV U Praha věnoval pro MŠN obnos 150.000 Kčs. Laštůvka Fran. věnoval na školu z akce „Edice Ostrá Hurka" obnos 100.000 Kčs. V měsíci listopádu 1946 byla školní budova pokryta eternitem a zároveň byly školní místnosti vymalovaný a pořízen nutný nábytek do učeben žákovské stoly a židle. V roce 1947 navštěvovalo měšťanskou školu 33 chlapců a 42 dívek. Stav žáků r. 1948 celkem 102 žáci. Učitelský sbor: Klásek findr., Hubičková Zdenka, Tichý Jos., Válková farm., Kaleř Emil, Blaštík Jan. V roce 1949 se nastěhoval ředitel školy Klásek findr. do budovy měšťanské školy. V roce 1950 je pojmenovaná tato škola „střední škola".

Oprava místního kostela, který byl válkou těžce poškozen mezi jiným byl prorván granatem od východní strany takže byl i hlavní oltář zasažen byla provedená z části r. 1945 a 1946. Opravu věže provedl klempíř Herold ze Vřesiny. Nové kostelní varhany, které byly zakoupeny z peněz akce, byly v říjnu 1948 posvěcený.

Dne 30. května 1948, konaly se volby do Národního shromáždění ve znamení jednotné kandidatní listiny a bílých lístků. Každý volič mohl odvzdati kandidátku nebo bílý lísteke.

Ve zdejší obci bylo odvzdano:

? jednotných kandidatele, ? bílých lístků.

Za zdejší obce byl zvolen Alois Skotnica č. 155 rodák z Hrabůvky u Vítkovic.

Jelikož nynější president republiky Dr Ed. Beneš se vzdal úřadu presidenta dne 4. května 1948 byl na jeho místo zvolen nynější předseda vlády Klement Gottwald dne 14. června 48 Současně byla ustavená nová vláda:

Předseda vlády:		Zápotocký	Antonín
náměstek	-"-	Širokej	Viliam
	-"-	"	Fierlinger	Zdenek
	-"-	"	Dr Ševčík	Jan
ministr zahr. věc:			Dr Clementis	Vladimír
	-"-	nár. obrany:	Svoboda	Ludvík
	-"-	zahr. obch.	Dr Gregor	Antonín
	-"-	vnitra	Nosek	Václav
	-"-	financí	Dr Dolanský	Jaromír
	-"-	školství	Dr Nejedlý	Zdenek
	-"-	informací	Kopecký	Václav
	-"-	průmyslu	Kliment	Gustav
	-"-	zemědělství	Ďuriš	Julius

ministr vnitř. obchodu:		Kraječr	František
-"-	dopravy	: Petr	Alois
-"-	pošt	: Dr Neuman	Alois
-"-	soc. péče	: Evžen	Erban
-"-	zdravotnictví	: Ploghar	Josef
-"-	výživy	: Jankovcová	Ludm.
-"-	techniky	: Dr. Schlechta	
-"-	zjedn. zákonů	: Šrobár	Vávro.

Tato vláda se skládá z řad komunistů.

Předsednictvo vlády oznamuje:

Dne 10. března 1948 v časných hodinách ranních skončil dobrovolně svůj život, naplněný práci pro vlast a národ, ministr zahraničních věcí dr. h. c. Jan Masaryk.

Pohřben byl 13. března na hřbitově v Lánech.

Dne 3. září 1948 zemřel president republiky Dr Eduard Beneš. Pohřben byl 8. září v Sezimově Ústí.

Neúmornou obětavou prací celého života, jakož i bezměrnými, vyčerpávajícími starostmi o přítomnost a budoucnost našeho národa a státu narušené zdraví ho zlomily.

Po únorovém vítězství komunistické strany utekli někteří členové vlády za hranice, aby mohli pracovat proti nynějšímu státnímu zřízení a proti vládě.

V roce 1948 po únorovem vítězství, které komunistická strana docílila, byly strana národně sociální a strana lidová rozpuštěny a strana sociálně demokratická se sloučila se stranou komunistickou. Dle nařízení vlády byly ustaveny akční výbory ve všech obcích a městech. Ve zdejší obci byl předsedou Hrbáč Karel č. 174. Tyto akční výbory měly za úkol kontrolovat místní národní výbory, které byly znovu ustaveny z řad komunistů.

Soukromé obchody byly zrušeny prozatím v městech a byly zřízeny národní podniky hlavně oddělení textilním a železarském a také oděvním.

Mimo toho byly zřízeny obchody národní podniky kde se prodavalo zboží všeho druhu volně bez poukazu. Ceny tohoto zboží byly následující.

cukr 1 kg. 250· Kčs, káva zrnková 1 kg. 1.200·- Kč. konservy vepřové 1 kg. 170· Kčs. - 300· Kčs., salám 1 kg. 1.000·- Kč., sýr 1 kg. 400· Kčs, čaj 1 kg 2.000 Kč., maso vepřové 1 kg. 300· Kčs., hovězí 1 kg 200· Kčs., slanina 1 kg. 500· Kčs.,

Cena obleku od 6.000· Kčs.- 15.000 Kčs., 1 m látky na oblek asi 2.000· Kčs., 1 kožile 500· Kč. - 300· Kčs.

Tak zavinal volný čas.

1. 7. 1953 pověřen MNV doplněním a dalším vedením obecní kroniky František Kolík po jeh. kartinikovi, který byl kronikářem do roku 1951. MNV. Po volbách v r. 1946 byli do něm. výboru zvoleni: za KSČ - Kašpar Karel, Bartoš Václav, Kolíček Emil, Kudelka Josef, Kremer Karel, Hebr Karel, Kotalka Jindřich, Kolík Frant., Hordek Alois, Tichý Josef, Kostick Josef, Fuxmánek Julius,

za čsl. stranu lidovou: Lindovský Václav, Demel Josef, Franěčka Frant., Hordek František č. 186.

za stranu národních socialistů: Musial Jan Kolga Jan, Kaduba Bol., Kopřiva Augustin.

za stranu sociálně demokratickou: Kolga Ludvík, Vedek Antonín, Korelský Ladislav, Váněk Ambrož.

Předsedou byl zvolen Kašpar Karel, jeho náměstky Lindovský Václav, Musial Jan, Kolga Ludvík

Nově zvolený něm. výbor stanul se o další výstavbu obydlí pro občany, kteří bydleli v nouzových dřevěných domcích, které dodalo ministerstvo sociál. péče v počtu 80 kusů. Za velké finanční pomoci státu, vyplývající ze zákona o stavební obnově, byly

postaveny nové hospodářské usedlosti a to u: Vašek Bohumil, Kadulová Anna, Hrbáčová Marie, Klapuch František, Vavrečka Vlad., Kocelský Josef a řada rodinných domků. V r. 1947 bylo započato se stavbou dvoupatrové budovy pro Nár. výbor a hasičskou zbrojnici. Tato stavba byla financována ze sbírek o kterých byla zmínka v předchozí části této kroniky. Z této sbírky byl zakoupen traktor s přívěsným vozem pro zemědělské stojní družstvo za 200.000 Kčs, vahany pro kostel za 270.000 Kčs, autobus pro dopravu dělníků do práce 200.000 Kčs. Projektovaná stavba kulturního domu nebyla uskutečněna, protože Kraj. nár. výbor v Ostravě po provedení revisi sbírkových akcí, rozdělil zbytek peněz v částce 5,000.00 Kčs, odvésti do státní pokladny.

Nár. výbor města Kladno, které převzalo kmotrovství nad naší obcí, zasílalo věcné dary, knihy a finanční podporu ve výši 150.000 Kčs ze které byl v obci zřízen rozhlas. Na pozvání města Kladna navštívili naši občané města Kladna v r. 1947. Při těchto návštěvě vystoupila naše mládež v kulturním pořadu, ve kterém seznámili kladenské s našimi zvyky, tanci a verši slezských spisovatelů. Tyto návštěvy se opakovaly v dalších létech. V r. 1949 byli kladenští u nás naposled.

Velmi přátelský byl poměr ke zaměstnanci továrny „Kablo", kteří v dovolené v r. 1947 a 1948 byli v obci na brigádě. Vykonali velký kus práce při výstavbě obce. Pracovali na odstraňování shořenišť domku č. 22 a 73, které provedli úplně, dále pracovali v lese na kácení polamaných stromů a pod. Tyto brigády organisovali soudruzi Mách a Kacha z tov. „Kablo" v Kladně.

Dne 2. 9. 1948 zemřel po smrtelném úraze ve Vítkovicích předseda MNV p. Kašpar Karel. Novým předsedou nár. výboru byl pověřen Kalík Fran. Práce nár. výboru zaměřovaly se na další zvelebení obce. Byly provedeny kanalisace podél silnice směrem k Dolní Lhotě, podél státní silnice. Dokončena stavba obecního domu. V r. 1949 postaven v brigádách občanů vodojem.

Pozemková reforma.

Na podzim v r. 1948 provedena v obci revise první pozemkové reformy. Pozemky, které do této doby obhospodařoval Kubíček Aut. ve výměře 76 ha, byly přiděleny občanům a Kubíčkovi ponechán 15 ha. Po roce byly přídělu zrušeny a utvořen státní statek. Zbylé pozemky ve výměře 15 ha nabídl p. Kubíček státnímu statku. Byl pak jmenován správcem na tomto statku.

Dodávky. K zajištění výživy byly zemědělcům plánovány národním výborem stavy dobytka podle výměry

půdy a taktéž dodávky zemědělských produktů. Za dodávky nad plánované množství dostávají zemědělci příplatky - na mléko za 1l - 10 Kčs, za obilí 200 Kčs za 100 kg a pod. Někteří zemědělci neplnili své povinnosti ke státu. Neplničí byli potrestáni. Povolení domácí porážky vepřů bylo váz̆áno na plnění dodávek. Z první porážky dodává se státu 7·5 kg sádla, z další v jednom roce 9 kg a 12 kg sádla. Horníci pracující pod zemí nedostávali k porážce sádlo. Potravinové lístky a šatenky dostávali všichni občané. Narodili se r. 1950 a dále, nedostávali potravinové lístky na cukr, mýdlo a maso ti zemědělci, kteří neplní dodávky státu.

M.N.V.

V r. 1949 dochází k reorganisaci národních výborů na základě dohody o Akčním výboru nár. fronty. Této reorganisaci předcházely volby do Národního shromáždění. Byla podána jedna kandidátka, která získala 99% hlasů. Po reorganisaci M.N.V dochází dostává se národnímu výboru větší pravomoci. Od 1.9.1949 jsou u nár. výboru uzavírány sňatky. Tento akt provádí předseda. Taktéž „matriky" narozených, zemřelých a sňatkové zápisy jsou z farního úřadu přemístěny na nár. výbor a jejich vedením pověřen matrikář. Matrikářem byl

Sňatky a matriky.

jmenován Josef Tománek, č.31. První oňatek uzavřeli u náv. výboru Kusyn Josef a Vlasta Kašná, Kozelský Stil. a Vlasta Slobenková. Snoubencům byly dány upomínkové dary.

Po úspěšném splnění 2 letého plánu hos- 5 LP.
podářské výstavby (od 1.1947 - 1948), vyhlásila vlá-
da s předsedou s Ant. Zápotockým od 1.1.1949
prvou Gottwaldovou pětiletku - 5 LP. - hospo-
dářské přestavby státu ve stát socialistický. Průmysl.
V 5LP pokračuje se do velikých rozměrů
stavba nových železáren v Kunčicích u
Ostravy. Taktéž bytová výstavba v Ostravě,
Porubě a dalších obcích na Ostravsku pokra-
čuje se do obrovských rozměrů. Vznikají nové X dopravě
čtvrti města. Vyžaduje to také velké množ-
ství pracovních sil a tím značné rozšíře-
ní dopravy. Pro dopravu dělníků do zamě-
stnání zavádějí ČSAD autobusovou dopravu
spojší obce do Ostravy dvěma velikými nový-
mi autobusy. Dosavadní autobusy dělnického
družstva byly ve špatném stavu a byly pře-
vzaty státem. Zemědělství.

Na zemědělství klade 5 LP velké úko-
ly. Vzrůstají nároky občanů na vyšší živo-
tní úroveň. Dosavadní způsob práce na poli
nevyhovuje zajistit výživu národa, poněvž je
v rozporu s ideologií budování socialismu.
KSČ a MNV vyvíjejí přesvědčovací a výcho-

Úvodní kampaň mezi řemeslníky a pomocí schůzí a návštěv v bytech řemeslníků přesvědčují je o výhodách společného hospodaření v družstvech.

JZD. 12./3. 1951 ustaveno Jednotné zemědělské družstvo v obci, které má 14 členů. Ze zemědělců jsou členy družstva: Klapuch Fr., Kalga Josef, Vašek Ivan, Koželský Jindřich, Býma Rudolf, Kadula Valentin a drobní držitelé půdy Hrbáčová Fr., Kopřiva Václav, Koželský Fr. č. 182, Ivaničková Irena, Halfar Fr. a řada dalších. Prvním předsedou zvolen Klapuch Fr. První členská schůze konala se 30.3.1951, která potvrdila ustavení družstva I. typu. JZD má již 69 členů a 109 ha půdy. 16. září 1951 odvolán z funkce předsedy na vlastní žádost Klapuch Fr. a zvolen předsedou Koželský Jindř.

V politickém životě ustavení nadále vedoucí složkou KSČ a Akční výbor nár. fronty. Tyto orgány se pravidelně scházejí a určují politickou linii v obci. Předsedou KSČ byli střídavě s. Halfar Fr. a Kudela Josef a od 1./1. 1952 Hrachovina Fr. O propagaci JZD zasloužily se příkladnou vlastní prací Hrbáčová Fr. a Ivaničková Irena, které převzaly do opatrování obyvatelky na statku s. Emilie Lachmitové č. 18. Tento statek byl

převzal do „mučeného nájmu M.N.V. po rozhodnutí Okres. nár. výboru na jaře 1952, když jeho majitelka odmítla na něm dále hospodařit. Vyzvala národní výbor, aby se jí o statek staral. V létech předcházejících na statku špatně hospodařila. Dodávky státu nedostatečně plnila přesto, že vlastnila v obci největší statek. 26/6. 1952 byl dán statek do další správy JZD a stal se tak střediskem družstva. Dne 15.12.1952 dochází k ustavení JZD III. typu se společným užíváním dobytka.

V r. 1952 vláda ustanovila k posílení politické práce M.N.V a v souvislosti s plněním ú- M.N.V.
kolů 5LP, místní tajemníky u národních výborů. ustavení tajemníka
Svým tajemníkem je Grygar Vojtěch z Kyjovic. Tento byl po jedno-roční činnosti přeložen do jiné obce. 1. X. 1952 byl jmenován no- škola.
vým ředitelem místní střední školy Svidenoch Jaroslav, rodák z Dolní Lhoty. Dosavadní ředitel Jindř. Klásek byl přeložen do Soluby.

4. listopadu 1952 byl odvolán z Nár. výboru na žádost M.N.V.
svou žádost předsedu Fruut. Skalík a novým předsedou zvolen pak Kozelský Ladislav.

V souvislosti s usnesením IX. sjezdu KSČ, označu- kulaci
je MNV a KSČ v obci ty zemědělce, kteří svým postojem a vlivem mají další rozšíření JZD, „kulaky". Jsou to: Demel Josef, Fürst Filip a

Vavrečka Vladimír „Kulákům" jsou stanoveny větší dodávky státu a daně.

Dodávky

Od 1. 1. 1953 zavádí se dodávky podle norem schválených vládou, podle velikosti hospodářství. Taktéž zavádí se placení nových daní, které byly dříve sloučeny.

1928.

V jarních měsících 1953 vstupují do JZD téměř všichni zemědělci v obci. Družstvo má 98 členů. Předsedou dne 11/3. 1953 zvolen Josef Šalga, rolník, č. 7. Kulaci do družstva nebyli přijati. Jarní osevy a sadby provádějí se již společně. Ve statku p. Anny Vavrečkové č. 26 se přistupuje se rekonstrukci stodoly společný kravín. Kravy družstevníků se ustájují společně. Společně ustájené krávy jsou také ve statku p. Vaška Boh., Klapucha Fr., Hrbáčové Marie. Vypracovaný hospodářský plán JZD stanoví za 1 pracovní jednotku 40 Kčs a naturalie. Všechna práce je honorována podle norem.

Měnová reforma a rušení lístku.

1. 6. 1953 vláda provedla rušení potravinových lístků a šatenek. Současně provedla měnovou reformu. V obci bylo zřízeno středisko pro výměnu peněz. Nové peníze byly vyměňovány následovně: na občana za 300 Kčs starých peněz 60 Kčs nových peněz. Ostatní peníze byly vyměňovány v poměru 50 Kčs starých peněz za 1 Kčs nových peněz. Peníze uložené ve spořitelnách vyměňují se do 5000 Kčs

v poměru 5:1, další vklady nad 5000 Kčs pak v poměru odstupňovaném podle výše vkladu. Při vkladu nad 100.000 Kčs v poměru 50:1. Tato měnová reforma vyvolala rozruch mezi občany, poněvadž postihla ty občany, kteří měli peníze doma a nevěřili spořitelnám.

Pro usnadnění práce na polích odhlasova- Výstupování li si občané provedení hospodářsko-technickou členů z JZD.
úpravu pozemků, která se připravovala během léta a na podzim mělo se již pracovati na scelených honech. Členům JZD i ostatním vlastníkům pozemků byly vytyčeny pro soukromé hospodaření „rahumenky". Při společné práci na pozemcích JZD dochází v některých případech ke špatné pracovní morálce. Taktéž přestárlí členové JZD nemohli splniti předepsané pracovní jednotky. Dochází proto k odhláškám z družstva: 9. června 1953 odchází z družstva 21 členů. Nedodržování stanov hlavně u řemeslníků větších, pokračuje a končí vyloučením dalších 20 členů dne 25/11. 1953. Pozemky vystoupivším členům jsou na jaře 1954 nově vytyčovány a velké lány se rozpadají. Dne 27/6. 1953 Kůň JZD.
usnesli členové JZD v novém kuřině 800 kusů. Kuřín je postaven na pozemku p. Valentina Kotala ze stodolou. Jeho stavbu provedli v brigádách členové místní organisace KSČ.
5. 7. 1953 byla na katastru obce malována Hraničářské hranice.

mandelinke bramborové. Vážným nedostatkem bylo její rozšíření nemožné.

Situace v JZD na jaře 1954

Vážná hodnota pracovní jednotky v JZD je podle mínění zástupců řemeslníků, příčinou jejich odchodu z družstva. 14. 4. 1954 existuje dvacet členů. Sborem situace zjistilo, že vedení družstva skládalo se z těch členů ve své většině, kteří důsledně netrvali na dodržování stanov už při hromadném vstupu do JZD. Vstupující do družstva neměli dostatek hnojiva, semene a sádě, jak to stanovy vyžadovaly. Bylo nutno tyto dávky nakoupit z prostředků družstva, čímž se družstvo značně zadlužilo. Stanovené příjmy byly nedostatečné, protože příjmy ze řemeslných produktů nesly do společné pokladny, nýbrž do pokladny samostatných řemeslníků. Výdání různého druhu, příjmy si rozebrali řemeslníci předem. Na zaplacení práce na poli se pak málo dostalo. Vedení družstva tomuto stavu nezabránilo. Na jaře 1954 dochází k rozdělení jednotlivých osevů mezi zástupci členy, jarní práce konají již na nově vytyčených pozemcích. Zbylí členové naplánovali si pracovní jednotku v hodnotě 12 Kčs a naturálie.

Volby do M N V.

16. května 1954 konají se volby do místního nár. výboru, do okresního nár. výboru a do krajského

nár. výboru. Byly konány podle nového volebního zákona. O návrhu zákona byly v obci konány veřejné schůze, na kterých se občané k navrženým zákonům vyjadřovali a dávali své připomínky. Podle zákona o provádění voleb byla obec rozdělena na 12 obvodů. V každém obvodě bylo 60 až 70 voličů. Pro každý obvod byl navržen jeden kandidát. Na 100 obyvatel byl 1 kandidát do MNV, na 1.000 obyvatel jeden kandidát do ONV a na 7.000 obyvatel jeden kandidát do KNV. Kandidáty navrhovala komise národní fronty. Do MNV byli navrženi: obvod 1. Kozelský Evžen, dělník VŽKG za KSČ
" 2. Hrbáč Milan " " " " "
" 3. Musialová Jiřina, tajemnice MNV
" 4. Kolářová Marie, v domácnosti
" 5. Kopřivová Anna, " čl. JZD
" 6. Býma Rudolf, rolník
" 7. Hrozdek Alois, dělník za KSČ
" 8. Klapuch Vlad, úředník " "
" 9. Kaduba Valentin, rolník, čl. JZD.
" 10. Kudela Josef, důchodce za KSČ
" 11. Petruška Zd. úředník za ČSM.
" 12. Kozelský Lad., elektrikář za KSČ

V každém obvodě byly jmenovány 4 čl. volební komise, které řídily přípravu voleb, svolávaly voliče na schůze, na kterých je seznamovaly se zákonem o volbách a s navrženým kandidátem. Kandidáti hovoři-

li s voliči o svém programu budou-li voleni. Ve všech obvodech byli navrženi kandidati přijati až na obvod č. 4 (část obce k Plesné), kde bylo nutno na přání voličů navrhnouti novou kandidátku a to Anežku Procházkovou. Celou přípravu volebních úkolů řídila místní volební komise jejíž předsedou byl Melík Fr. Agitační práci řídilo agitační středisko se sborem agitátorů, které vedl Hrbáč Milan. Volby samotné provádělo okrsková vol. komise s předsedou Rud. Vávlem. Současně byly připravovány volby do ONV a KNV. Do okresního národního výboru kandidoval Svoboda Jiří, účetník VŽKP v Velké Poloně - na KNV. Do krajského nár. výboru za naši obec a okolní obce kandidoval Evžen Vaněk z Horní Lhoty. Ve volbách mohl volič projeviti svůj nesouhlas s kandidaten škrtnutím jeho jména na kandidátce. Kandidát byl zvolen obdržel-li ve svém obvodě nadpoloviční většinu hlasů svého obvodu.

Ve volbách obdrželi:

Kozelský Evžen	62 hlasů,	proti 15 hlasů.
Hrbáč Milan	46 -"- ,	-"- 18 -"-
Musialová Jiř.	54 -"- ,	-"- 12 -"-
Procházková Anežka	43 -"- ,	-"- 31 -"-
Kopřivová Anna	60 -"- ,	-"- 5 -"-
Bžima Rudolf	72 -"- ,	-"- 8 -"-
Dvořák Alois	41 -"- ,	-"- 30 -"-
Klapuch Vlad.	42 -"- ,	-"- 12 -"-

Kaduka Valentin 75 hlasů, proti 4 hlasy,
Kudelka Josef 51 -"- , -"- 19 -"-
Petrůžka Zd. 52 -"- , -"- 18 -"-
Kozelský Lad. 61 -"- , -"- 7 -"-.
Do ONV - Svoboda Jiří 667 hlasů, proti 175 hlasů.
Do KNV - Vaněk Evžen 637 -"- , -"- 202 -"-.
Všichni byli zvoleni. Na ustavující schůzi 28/5. 1954
byl zvolen předsedou Hlubač Milan
tajemníkem Musialová Jiřina.
V obci byly 2 obchody smíšeným zbožím, 6 obchody.
2 hostince, 1 řezník, 1 obchod textilními, 1 obchod
obuví, 1 obchod ovocem, 1 pekař. Všechny tyto
podniky převzalo od 1/10. 1953 venkovské spotřeb-
ní družstvo „Jednota" pro obce Velkou Polom,
Krásné Pole a Pustkovec. Sídlo správy bylo ve
Velké Polomi v domě č. 137. Předsedou družstva byl
zvolen Fichý Josef, členy výboru Musialová Olga
jako obchod-vedoucí, Hanková Marie z Kr. Pole - účetní
Halik Frant., Eduarčík Adolf, z Pustkovce Sobek
z Krásného Pole Osmančík, Šťastková Anna.
Státní kino, které v obci bylo, na jaře r. 1954 Kino
bylo přebudováno na zvukový-barevný film.
První barevný film byl „Zítra se bude tančit venku".
Jarní práce byly opožděny o 14 dnů pro stá-
lé deště a chladné počasí. Projevilo se to na
pěstinách, které se začly později kosit. Ovocné stro-
movi pěkně odkvétlo. Vláha po dlouhých deštích
a teplé počasí uspíšily růst polních plodin a tak

byla opoždění částečně nahrazena.

Stavební puch.

V důsledku usnesení strany a vlády na podzim r. 1953, rozšířil se v obci značně stavební puch. Za pomoci státu staví si 10 občanů své nové domky převážně na pozemcích směrem k Dolní Lhotě. Další se na stavbu připravují.

Žně 1954.

Po stálé dešti, které znemožnily kosení obilí stojí, opozdily také žně začátek žní v obci. Žně začaly v poslední dny měsíce července. Počasí se zlepšilo a po celé žni nikdo nepršelo, takže obilí rychle zrálo. K usnadnění žní pomáhala služní traktorová stanice, která dne 11/8. po prvé v obci použila ke kosení a mlácení kombajn „Stalinec 4" - výrobek Sovětského svazu.

Kombajn v obci

Kosilo se na polích JZD a státního statku. Ve žních pomáhaly brigády ČSM, a všech organisací, které organisovala KSČ, největším výkonem, hlavně při noční výmlaty u JZD. Úroda byla dobrá až na žito (reč), které dávalo menší výnos - 12 q. Pšenice 18 q, ječmen 20 q. oves 18 q, zjištěno u JZD. Ve státním statku byly výnosy větší. Žně skončily v celé obci 28. srpna 1954. V důsledku velkého sucha pozdního jevil se v obci nedostatek vody i obecního vodovodu.

Trhárky obilí státu.

Předloženo ONV Bílovec.
Bílovec 19. I. 1956

Dodávky zemědělských produktů byly v r. 1954 splněny u většiny zemědělců. Někteří zemědělci, kteří nemohli některé druhy zemědělských plodin splnit, použili náhradního plnění. To znamená, že odvedli státu ty produkty, kterých měli dostatek. Nejhoršími dodavateli byli rolníci Demel Josef a Kolařík Valentin.

Jednotné zemědělské družstvo své dodávky splnilo JZD.
a v některých druzích překročilo. Větší počet členů z družstva bylo vyloučeno neb vystoupilo. Hodnota pracovní jednotky dosáhla 16,- Kčs v peněžních mimo naturalie. Na podzim r. 1954 byl statek č. 18 dán zpět p. Cecilii Lachnitové do osobního obhospodařování. Tento statek byl od r. 1952 obhospodařován JZD. Paní Cecilie Lachnitová, z celkové výměry 22 ha, převzala zpět jen 6 ha pole a 4 ha luk. Zbytek nadále ponechala v obhospodařování státnímu statku.

Obecní lesy ze výměře 128 ha byly převzaty do správy národního podniku „Státní lesy". V tomto roce bylo započato se stavbou hájenky v polesí „Kolonka", která v r. 1953 vyhořela. Obecní lesy.

Na státním statku vyskytla se nakažlivá nemoc hovězího dobytka - nakažlivé zmetání, která byla do statku zavlečena přihonem mladého dobytka z cizích krajů. „Starý pánek" upro- střed statku byl vlivem povětrnostních podmínek St. statek

značně poškozen, část střechy se přitíla. Státní památkový úřad, který má budovu v ochraně, nedodal finanční prostředky na opravu.

Č.Č.K. Odbočka Československého červeného kříže byla v obci ustavena a pod vedením Mudr. Jeromíra Štecha vyvíjí dobrou činnost. Zlepšila se činnost poradny pro děti zavedením ordinačních dnů lékaře jen pro děti. Tuto službu vykonával Mudr. Stach. Zubní ambulance, umístěna v domě č. 137, je dobře využita a to jak místními občany, tak i z okolních obcí. Snaží činnost rozšířila na povinné prohlídky a léčení chrupu školní mládeže. Školní mládež je povinně vyšetřována lékařem a ošetřena jsou ochranná opatření proti nemocem. Používání röntgenu v místní ordinaci bylo dříve znemožněno, což vzbudilo pobouření mezi občany.

Osvěta: Osvětová činnost je řízena Osvětovou besedou při MNV. Proti minulým létům značně ochabla. Divadelní spolek „Sokol" sehrál 3 divadelní hry. Nejúspěšnější byla hra „Tvrdohlavá žena". Státní kino hrálo jen v neděli.

Stavební ruch. 5 zaměstnanců Vítkovických železáren Kl. Gottwalda, p. Bartoš Václav, Kozelský Čeněk, Pavlík Frant., Kusyn Karel, Kozelský Antonín započalo se stavbou rod. domků. Výdatně jim pomáhaly VŽKG n.p. a stát, který jim poskytl zápůjčku ve výši 36.000 Kčs. Za stejných podmínek započal se stavbou rodinného domku

Lucar Josef, náměstnanec KNV a učitel Dvorček Antonín.
Na podzim r. 1954 bylo započato s přípravou ke stavbě vepřína pro JZD na pozemcích „Rybníčku" směrem k Háji. Byl snížen materiál a upraveno staveniště.

1955.

Zima byla mírná, v lednu bylo teplé jarní počasí. V únoru napadl sníh a mrazivé počasí. V březnu a dubnu bylo špatné počasí. Sníh přestal na polích do 20. dubna. Jarní práce se značně opozdily. Přesto jařiny byly zasety do 1. května.

Na tento rok připadá 10. výročí osvobození našeho státu. U této příležitosti uzavírají občané závazky na odpracování určitého počtu hodin na výstavbu obce. Akci provádí MNV, který vypracoval plán prací, které se mají provésti. Finanční prostředky jsou získány z rozpočtu MNV z akce „5M". V rámci závazku byl vydlážděn chodník u hlavní silnice z rozcestí od domku p. Jana Musiala kol školy až k domku paní A. Urbánkové. Rovněž upraveno prostranství před budovou MNV. Byly vysazeny topoly na hřišti TSO - Sokol a u MNV. Započato se stavbou nové silnice mezi státní silnicí a státním statkem. Zemědělci a drobní držitelé hospodářského zvířectva uzavírají závazky na dodávky

zemědělských produktů nad plánované množství. Oslava X. výročí provedena kampionovým průvodem obcí a veřejnou schůzí občanů dne 26. dubna. Pomník padlých hrdinů byl nově upraven a k pomníku byly položeny věnce.

1. kvě: 1. kvě - svátek práce, byl oslaven manifestací v Dolní Lhotě, které se účastnilo z naší obce přes 350 osob, hlavně mládeže. Pořadatelem byl výbor Národní fronty.

Polní práce: V důsledku nepříznivého počasí, bylo opožděno sázení brambor a řepy. Přesto byly tyto práce provedeny do konce května. Výdatným pomocníkem byla strojně traktorová stanice z Klimkovic, která pomocí sazeciho stroje tažného traktorem, zasázela všechny brambory u JZD a státního statku.

Tělovýchova. v obci byla prováděna PSO - škol a školou celkem nedostatečně. Postrádají se stále cvičitelé a tělocvična. Oddíl kopané, který dosud vyvíjel dobrou činnost, pro neshody s okresní sekcí kopané v Bílovci, svou činnost v r. 1955 nezahajil. Oddíl odbíjené účastnil se soutěží a vybojoval si umístění v krajské soutěži. Přes těžkosti pilně se cvičenci připravují na I. celostátní Spartakiadu v Praze a to jak ve škole tak i mimo školu. Mimo školu cvičí jen muži a ženy. Přehlídkou připravenosti byla

obvodní Spartakiada v Dolní Lhotě, které se účastnili všichni cvičenci. Okresní Spartakiada ve Studence se pro nepříznivé počasí nevydařila. Krajské Spartakiady v Ostravě účastnilo se mnoho cvičenců, hlavně žáků škol. I. celost. Spartakiady v Praze účastnilo se 18 žáků školy a 20 mužů a žen.
Místní Spartakiada konala se po I. celostátní Spartakiadě na účasti cvičenců z okolních obcí a dobře se vydařila. Po Spartakiadě činnost odhabla. Cvičila jen školní mládež.
ČSM zaměřoval svou činnost na organisování ČSM.
pracovních brigád v zemědělství. Zvlášť dobře uplatnili se členové ČSM v době žní a výmlatu na státním statku a v JZD. Získali tak putovní vlajku, jako nejlepší organisace v okrese. V organisaci těchto brigád at vyšší se zasloužil Tománek Lubomír. Dobrými pomocníky ve špičkových pracích v zemědělství a v náročných pracích při zvelebování obce, byli členové myslivecké společnosti „Hubert" ve V. Slomi.
Hasičský sbor, vedený mladými členy, pracuje řádně obvěe. Starý motorový vůz byl vyměněn DVV sbor.
za nový. Sbor má nyní 2 motorové stříkačky. Ustaveno bylo družstvo žáků, které se účastnilo několika závodu s dobrým umístěním. Po požární ochraně schází pochopení u občanů.
Národní výbor z rozpočtových prostředků uhra-

ruje vydání požárního sboru. Velitel je jmenován Národním výborem a je jím Zd. Kuszn.

Škola, osvěta. Bývalý před. školy Antonín Sommer odchází 1.9.1955 do výslužby. Na školu byl přeložen učitel Aug. Kadula, rodák z V. Polomě. Byl pověřen vedením osvětové besedy. Osvětová činnost se zlepšuje. Místní veřejná knihovna, vedena Václavem Bartošem, vyvíjí velmi dobrou činnost. Knihovna má 1.156 knih a 89 čtenářů. Výběr je knih je nedostatečný, požadávky čtenářů nemohou býti plně uspokojovány. Knihy jsou doplňovány z prostředků Národního výboru.

Divadlo Zd. Nejedlého z Opavy činí zájezdy do obce se svými hrami obohacuje kulturní život v obci. Divadelní spolek „Sokol" sehrál 4 divadelní hry. Nejúspěšnější hrou byla „Jarmila roba".

Politický život. Jediná politická strana v obci je Komunistická strana československá, jejímž předsedou je v r. 1955 s. Frant. Hrachovina. Výbor strany schází se pravidelně jednou týdně a řeší problémy politické a hospodářské v obci. Na veřejných schůzích seznamuje občany se směrnicemi strany, přesvědčuje občany o správnosti nastoupené cesty při budování socialismu na vesnici. Společně s ostatními organisacemi a spolky v obci, sdružujícími

v Místním výboru národní fronty, jehož předsedou je s. Kajzar Jan, předčítá remědělce pro vstup do JZD.

Výstavba rodinných domků na pomoci státu, pokračuje a k 7 rod. domkům z r. 1954, přibyly další 2 domky a to stavba s. Hrubého Josefa, horníka a stavba Mil. Kuszna, dělníka VŽKG. Stavba nepřina JZD, přes počáteční obtíže vzniklé nízkým tempem se rozběhla na stavební ploše, pokračovala, takže do zimy byla zastřešena a v hrubých rysech hotova. Při této stavbě se uplatnila patronátní činnost průmyslových pracovníků z JZD. Národní podnik „Bytostav", který provádí výstavbu sídliště v Sokolově, převzal patronát nad místním JZD. Své závazky velmi dobře splnil. Těmito stavbu z cihelném zdivu provedli učni tohoto podniku. Na stavbě bylo použito železné střešní konstrukce, první toho druhu v obci. Mimo učňů z „Bytostavu" velmi se přičinili o stavbu místní občané - členové JZD, z nichž zvláště s. Tománek Frant., Skorave Rud. a Halfar Frant. přičinovali se o postup prací na stavbě.

Žně byly opožděny, započaly 30.7.1955. V prvém týdnu žní bylo špatné počasí. Výnosy byly průměrné. Dodávky státu byly splněny u obilnin na 100%, maso 99.30%, mléko na 92.30% brambory na 95,10%, vejce na 87.70%. Nesplnění dodávky vajec zavinil

nor slepic, takže hodně slepic uhynulo. Nejlepšími dodavateli byli souk. peněditelci Vlad. Vavřečka a Kozelský Josef, nejhoršími Kotala Val. a Hantiník Josef.

JZD. splnilo dodávky obilnin na 100%, brambory 100%, mléko 250%, maso 200%, vejce mělo býti dodáno 5.260 kusů, bylo dodáno 51.000 kusů. Po konsolidaci JZD po výstupu členů v r. 1954, dostavily se značné úspěchy v hospodaření družstva. Zvýšila se dojivost u krav na 11 litrů denně na jednu ustajenou krávu. U soukromých peněditelů dosaženo 5-6 litrů denně. Přednost a úspěchy společného hospodaření se plně potvrdily. Pracovní jednotka vyplácená v penězích činí 20.- Kčs a naturalie v hodnotě 5.60 Kčs. Při možnosti získati za 1 den až 2 prac. jednotky v některých druzích prací, zvyšují se příjmy družstevníků průměrným mzdám průmyslových dělníků. Všechny podzimní práce - sklizňové i setí obilnin, byly včas provedeny.

1956.

Počet obyvatel. Na počátku r. 1956 žilo v obci 1332 obyvatel. Během roku přibylo 13 a narodilo se 26 občanů. Odstěhovalo se 27 občanů, přistěhovalo se 16. Koncem roku 1956 žije v obci 1334 obyvatel, z toho 636 mužského pohlaví a 698 ženského pohlaví. Uzavřeno bylo 13 sňatků.

Počasí: Rok 1956 započal mírnou zimou. Koncem ledna a v únoru nastalo mrazivé počasí, což se projevilo

velkými škodami na ovocném stromoví. Téměř všechny
ořechy a starší švestky pomrzly. Jarní polní práce byly Polní práce.
provedeny včas místními občany. U JZD a čsl. státním
statku vypomáhala Strojní-traktorová stanice v Klimko-
vic, hlavně při setí brambor. Okopáváním řepy, která
vyžaduje nejvíce práce, bylo organisováno u státního stat-
ku tak, že pracovníci vzali si do ošetřování určitou výj-
měru o kterou se po celou dobu, až do sklizně starali.
Podobným způsobem pečovali o řepu jak kmnou tak cukrov-
ku členové JZD. Členové ČSM vzali si do ošetřování 0·50 ha
řepy u JZD o kterou se vzorně starali. Zvláště se zaslou-
žili o okopávání řepy s. Kudela Oldř., Dvorček Jaromír, Vytlok
Fuant. a Plohák Milan, z dívčat Kozelská Františka. Příznivé
počasí po celou roční dobu projevilo se na bohaté úro-
dě u všech plodin. Žňové práce v prvém týdnu byly bouře-
ny deštěm, pak nastalo krásné počasí. Počátek žní byl
28. července, ukončení žňových prací 28.8.1956. Z 28 vločkny
práce, jakož i výmlat si provedli sami bez pomoci brigád.
Vypomáhal jim kombajn STS. Na státním statku praco-
vala brigáda zemědělských dělníků ze Slovenska a
místní občané. Výmlat byl prováděn na nově upra-
veném výmlatovém stanovišti u „Zbníka", kde bylo
mlácено „automatem" STS. Výmlat probíhal do-
bře, přesto ukázalo se, že jedna mlátička pro ve-
řejný výmlat nestačí. Současný stav elektrické sí-
tě nedovoluje, aby současně mohlo mlátiti více
mlátiček. Bylo proto využito večerů a mlátilo se dlou-

ho do noci. Sklizeň brambor postupovala pomalu, protože jejich rekordní úroda nemohla býti pracovními silami zvládnuta, zvláště jejich odvoz z pole. První mrazíky zastihly ještě někde brambory na polích. Pomalá sklizeň brambor byla příčinou opožděné sklizně cukrovky, kterou zastihly mrazy a sníh v měsíci listopadu na mnohých polích. Po téměř týden trvajícím špatném počasí se oteplilo a sklizeň všech okopanin byla ukončena. Podzimní osevy, přes nepříznivé počasí, byly v opožděném termínu provedeny. Zimní orba byla opožděna, protože tuhé mrazy v listopadu a počátkem měsíce prosince, nedovolily ani traktorům orati.

Dodávky: Dodávky zemědělských produktů byly projednávány se zemědělci na počátku roku. Množství dodávek stanoveno podle velikosti zemědělského závodu, podle výměry půdy. Rovněž byly předem stanoveny ceny za povinné dodávky. Za splnění povinných dodávek mohou odprodati zemědělci své přebytky státu za zvláště zvýšené ceny.

Výkupní ceny pro rok 1956 činí:

	u povinných dodávek	u dodávek nad plán.
mléko dle tučnosti 1l	1.- Kčs - 1.20 Kčs	
vejce podle váhy 1kg	8.80 Kčs	25.24 Kčs
hovězí maso - živá váha 1kg.	6.50 Kčs	11.- Kčs
vepřové maso - " - - " - 1kg	6.-	13.- Kčs
obilniny - pšenice 100kg	98.- Kčs	190.- Kčs

žito	na 100 kg		pov. dodávky	94·- Kčs	nad plán -	184·-
oves	na 100 kg			58·- Kčs		—
ječmen	na 100 kg		dle jakosti	62·- až 98·- Kčs	až	190·-
pšenka	na 100 kg					
brambory	na 100 kg			18 - 22 Kčs		37·- Kčs
cukrovka	na 100 kg			13 Kčs		29·-
mák	1 kg			4·-		
len				-		-

Dodávky byly předepsány od výměry nad 10 árů pole a to do 0·50 ha 100 k. vajec a 20 kg masa. Pod 0·10 ha se dodávky neplnily. Rovněž přestáli majitelé půdy - nad 65 let a rodiny s 3 malými dětmi do 15 let, rovněž dodávky neplnili pokud nevlastnili více než 0·50 ha pole. Poměrně nízké dodávky obilnin a bohatá úroda, umožnily všem ~~řícím~~ zemědělcům splnit své dodávky, jakož i odprodati na státní nákup za zvýšené ceny. Taktéž ostatní produkty byly rovněž plněny. Z domácích porážek vepřů odevzdává se sádlo a to 5 kg z prasé porážky v běžném roce. Vr. 1955 odevzdávalo se 7·50 kg. Od plnění dodávek sádla z domácích porážek byli osvobozeni horníci pracující pod zemí, hutníci v horkých a zdraví škodlivých provozech a osoby nemocné na tuberkulosu.

J Z D všechny dodávky splnilo vysoko nad 100%.

Veškerá politická práce v obci byla soustředěna 9klt. život. kolem KSČ, jejíž předsedou byl v r. 1956 zvolen

Kozelský Miloslav, zaměstnanec nové huti Kl. Gottwalda v Kunčicích. Svoláváva pravidelné schůze svých členů, rovněž schůze veřejné, na kterých seznamovala strana občany s polit. a hospodářskými úkoly ve státě a v obci samotné. Jiných politických stran v obci není. Ostatní organisace a spolky svou činnost provozují podle stanov svých ústředí. Sdruženy jsou všechny ve Výboru národní fronty jehož předsedou je Vajsar Jan - pracovník Sboru národní bezpečnosti - SNB a který řídí tyto spolky z politického hlediska. Hlavním úkolem bylo přesvědčovati zemědělce pro vstup do JZD, pro včasné plnění dodávek zemědělských produktů a podobně. Členská základna byla v r. 1956 rozšířena o 2 členy a to o Lachnitovou Cecilii a Neuvirta Ladisl.

MNV. Výbor nár. fronty a pole s Národním výborem, jehož předsedou je Hrbáč Milan - člen JZD, byla organisována široká diskuse občanů o návrhu státního plánu rozvoje národního hospodářství na r. 1956 až 1960 - 2. pětiletý plán. Tento plán ukládá na vesnicích v zemědělství zvýšit výnosy polí a užitkovost dobytka o 30%. Zvýšené úkoly byly s každým zemědělcem na MNV projednány a výsledek projevil se v souhlase zemědělců se zvýšenými úkoly. Rada MNV byla 5členná a scházela se jednou týdně. Plénum MNV 12 čl. se scházelo 1 měsíčně.

Pro práci mezi občany byly zřízeny komise, které by vedeny členem MNV, členy byli občané mimo MNV. Jejich práce byla zaměřena na odborné stránky činnosti MNV. Místní nár. výbor pokračoval ve zvelebování obce za pomoci občanů. Na tyto práce bylo přiděleno z prostředku státního rozpočtu 36.000 Kčs - akce M. Byla dokončena stavba cesty u „rybníka", dokončena úprava prostranství u budovy MNV, započato s kanalisaci podel okresní silnice k Háji - na „katrajně". Pro lito práci na „katrajně" projevili tamní obyvatelé malý zájem, takže kanalisace nebyla ukončena. Byly rovněž prodlouženy dvě cesty na „kolisku". Nedostatek vody ve vodovodu Nár. výbor chtěl vyřešit vykopáním nové studny v oblasti stávajících studen na katastru obce Dolní Lhota. Bylo započato s výkopem studny a přestože bylo dosáhnuto neočekávaně dobrých výsledků, bylo ONV a KNV zakázáno v práci pokračovati. Důvodem bylo nepochopení občanů a MNV v Dolní Lholě. I nedostatkem vody bude proto i nadále nutno počítati. U místních občanů bylo pochodnutí ONV a KNV nepříznivě kritisováno. Práce členů MNV byla kontrolována rolicí na besedách a veřejných schůzích. Účast na těchto akcích malá. Obecní rozpočet je sestavován pracovníky MNV a nečekává vydání jsou kryté až do rozpočtové výše ze Státní banky, do které rovněž plynou odvody daní občanů.

Občané platí tyto daně: daň domovní - platí se podle velikosti domu. Tato daň jde celá na účet úhrady výdajů MNV.
Daň pozemková - platí zemědělci podle výměry půdy - nad 0·50 ha.
Daň výdělková - platí všichni, kdož mají příjem z vlastní práce.
Daň důchodová - platí podniky, obchody, živnosti a podobně. Ostatní daně už nejsou tak všeobecného rázu. Všechny uvedené daně si občané vypočítávají sami a platí s přiznáním k dani.
Zvelebování obce provádí se z prostředků mimorozpočet MNV - z tak zvané akce „M". Pro rok 1956 bylo Okr. nár. výborem přiděleno 36.000 Kčs.

Snížení cen. Zvyšování životní úrovně lidu provádí se dle programového usnesení KSČ a vlády snižováním maloobchodních cen. V dubnu 1956 došlo již ke IV. snížení cen, které se týkalo převážně průmyslového zboží, oděvů a všech textilií.

Spolky a organisace: V obci jsou tyto spolky: TJ SO Sokol - předseda Svanůčka Alois, Rada přátel u MNV, Myslivecká společnost „Hubert - předsedou Furmánek Josef, ČSM - předseda Klíčka Jarosl., Divadelní odbor „Slepan" - předseda Kozelský Boh., Československý červený kříž - předseda MUDr. Stach, Svaz československého sovětského přátelství - předseda Horněk Oldř.

Osvěta. Osvětová beseda - vedena řed. školy Aug. Kadulou

sdružovala zástupce všech organisací a spolků v obci. Řídila veškerou kulturní činnost v obci. Obecní knihovna - umístěna na MNV, je dobře vedena s. Václavem Bartošem. Nákup a udržování knih je financováno z rozpočtu MNV a ČSTV. Počet knih se proti r. 1956 zvýšil o 80 knih.

Divadelní odbor u Čsv. besedy - „Sokol", sehrál za r. 1956 4 divadelní hry a to: Gardina soba, Strakonický dudák, Jakub Obrra a operetu Sladci. Se svými hrami hostoval i okolních obcích. Divadlo Zd. Vejdělka z Ojavé sehrálo v naší obci 5 her a 2 estrády. Záv. klub VŽKG a OB z Bílovec uspořádaly po 1 estrádě. Politická strana a korporace konaly v době plesové sezony - v „masopust" své representační plesy. Rovněž Sdružení rodičů a přátel školy uspořádalo svůj první společenský ples, z jehož výtěžku byl uspořádán rovněž ples pro školní mládež z pohoštěním dětí. Pro školní mládež byly byl ples maškarní a to zvlášť pro mladší a zvlášť pro starší děti.

Na sdejší 8tí. střední škole je vyučováno 230 žáků. Škola. Učí se ve staré budově a v provisorní dřevěné škole, poněvadž přes mnohé sliby nedošlo ke stavbě nové školy. Do mateřské školy bylo přijato 30 dětí, pro nedostatek místa byly přijaty jen děti pracujících rodičů. Do střední školy chodí děti z V. Polomě, Hlubyně, Ilsové, Horní Lhoty a 2 žáci z Dolní Lhoty.

Závěrečné zkoušky byly provedeny s průměrným prospěchem, 4 žákyně s vyznamenáním. Po školní rok 1956-57 byl ustanoven ředitelem školy učitel Augustin Kadula. V tomto roce vyučovali tito učitelé: Josef Tichý, Šabaš Konrad, Honěk Aldo, Dvorček Antonín, Kolová Ivana, Klepková Jiřina. Šalgová Anna, Kvasničková a Holušová. Žáci přespolní a zamístnaných rodičů jsou stravováni ve školní kuchyni. Od 1/12.56 byla v sousední škole zřízena družina, kterou vede p. Vlasta Hofmanová. V prvním čtvrtletí roku 1956-57 poklesl prospěch žáků. Za účelem zlepšení prospěchu byla v „Sdružení rodičů a přátel školy" ustavena pedagogická poradna, která pohovořila na zvláštním zasedání s rodiči žáků se špatným prospěchem. Učitelé upozornili rodičům příčiny neúspěchu a požádali rodiče o pomoc, aby všechny děti měly dobrý prospěch.

Tělocvična: Tělocvičná činnost v obci byla nedostatečná. TJ SO-Sokol vzrjel činnost jen družstvem odbíjené, které si úspěšně vedlo v krajské soutěži. Místní Spartakiáda byla konána školní mládeží. Z TJ SO vycházely jen dorostenky. Stavidelné se nevěnují, protože není potřebna tělocvična a nedostatek cvičitelů.

Obchody: Zásobování je prováděno lidovým spotřebním družstvem Jednota, která zásobovala občany nejen potravinami, ale i průmyslovým zbožím.

Byla zřízena vlastní prodejna, která prodávala nábytek, motocykly, ledničky, pletařeniny a různé hospodářské potřeby. Toto družstvo bylo sloučeno v jedno družstvo v okrese se sídlem v Bílovci. Sloučení provedeno k 1. lednu 1957.

Stavební ruch v obci byl omezen na dokončení - stavební ruch.
ní rozestavěných staveb a na přípravu některých občanů ke stavbě. Lidy byly nahlašovány trámi-
ření, která si občané dělali se špalíry a cementu.
JZD dokončilo stavbu vepřína a ustájilo v něm prasnice.

1/1. 1956 byla dána do provozu vysílací stanice Televise.
Československé televise v Ostravě. První televizní přijímač v obci měl Svidenoch Zdeněk. V prvém roce vysílání pořídilo si 13 občanů televizní přijímače, přestože jejich cena byla mezi 2000 - 3.500 Kčs Bylo by jich ještě více, kdyby byly k dostání.

Kontrarevoluční puč v Maďarsku 23/10.56 projevil se ve zvýšených nákupech v obchodech. I v naší obci po 3 dny byly obchody s potravinami a spotřebním zbožím oblehány kupujícími. Hlavně byl požadován cukr, sůl, mouka a konzervy.

3. prosince 1956 došlo ke 6. snížení cen - hlavně Snížení cen.
potravin a to od 10 - 25%. Od r. 1953, kdy došlo k prvnímu snížení cen, bylo toto snížení největší, pokud se týče potravin. Mnoho kupujících, kteří si v říjnu udělali zásoby, bylo nemile překvapeno.

Velmi podstatně byla snížena cena výše, konzerv a lušťěniny. Cena ruku zůstala nezměněna.

JZD. Místní JZD hospodařilo v r. 1956 velmi dobře. Rozšířilo chov prasat v novém vepříně. Pracovní morálka byla dobrá. Plánované výnosy v rostlinné výrobě byly překročeny. V produkci mléka a v dodělávání byly rovněž plánované výnosy překročeny. Nebylo dosaženo plánovaných výnosů ve vepřovém dobytku a to pro opožděné dokončení nového vepříne a nesplnění plánovaných

X přírůstků ve stavním ustájení. Družstvo nakoupilo si v r. 1956 nové nákladní auto, které obstarávalo dovoz uhlí a různého materiálu, takže úbytek ve vepříně byl nahrazen výnosy a dopravy. Řízení auta bylo svěřeno čl. družstva Mil. Hrbáčovi. Kromě nákladní auto, pořídilo si JZD 3 přívěsné vozy po traktor a koňské potahy. Při polních pracích výdatně pomáhalo družstvu STS v Klimkovic, rovněž při žňových pracích. Předsedou v r. 1956 byl zvolen Josef Salga, účetní J. Svobodová, skladníkem Kachula Val., kteří s pomocí s ostatními funkcionáři vedli družstvo dobře. Pracovní jednotka byla plánována 18 Kčs. Byla vyplácena 22 Kčs a naturalie na jednu prac. jednotku v hodnotě 5,76 Kčs. Výplata provádí se měsíčně zálohově a po ukončení roku vyplácejí se doplatky na slavnostním shromáždění s bohatým pohoštěním. Těžké skříňnosti při-

účastnili se mimo členy JZD, zástupci OKV, NNV, zástupci patronátního závodu „Bztostav" a všichni, kdož byli JZD během uplynulého roku nápomocni.
Vr. 1956 bylo započato na katastru naší obce s výkopem a kladením potrubí o průměru 80cm pro vodovod. Tímto potrubím bude přiváděna voda z přehrady v Kunčicích do Ostravy. Na katastru obce Krásné Pole bylo započato se stavbou vodojemu. Při výkopu pro potrubí bylo použito kágrovacích strojů. Ještě vede přes „padělku - stavební hmotu, čertův mlýn směsem k Hájí. Bylo přislíbeno, že z tohoto vodovodu bude také napájen vodovod naší obce.

Vodovod pro Ostravu. X

5. IV. 1957

Okr. insp. kultury: Miroslav Ulrich
1.X. ve školním roce

1957.

Se třetí míní zimní začal hospodářský rok na veřejné kontrole, jak je zajištěno u zemědělců usnesení strany a vlády o rozšíření zemědělské výroby. I každým zemědělcem byly na místním národním výboře projednány plány rozšíření stavu dobytka, rozšiřování dodávek masa, rozšiřování výnosů zemědělských plodin a pod. Při tom byli zemědělci přesvědčováni o vstupu do Jedn. zemědělského družstva. V této době vstoupili do družstva Lachmitová Cecilie, Neuvirt Lad. a Korelský Jindřich. Přes nepříznivé jarní počasí, všechny jarní práce byly

včas ukončeny. Řepkové pole, hlavně na počátku ční, značně oposdilo ženové práce a nepříznivě se projevilo na bramborách, které byly napadeny hnilobou. Ženě byly provedeny bez větších ztrát. U JZD obešli se bez brigádniků. Na čskosl. státním statku pomáhali brigádnici. Podzimní práce, hlavně sklizeň brambor a řepy, byly brzděny dešti, přesto byly před příchodem mrazů ukončeny. Výnosy byly dobré, hlavně u cukrov. ky, slabší u brambor. Obilniny daly dobré výnosy. U JZD se během roku nevyskytly žádné potíže. Dobrá organisace práce a dobrý kolektiv vedený předsedou Josefem Salgou zaručoval plnění stanovených plánu. Na jednu pracovní jednotku bylo vyplaceno 25.- Kčs a naturalie v hodnotě 5.- Kčs.

ČSSS. U státního statku po celý rok zápasili s nedostatkem pracovních sil. Nedostatek stálých pracovniků byl nahrazován brigádniky, hlavně při sklizňových pracích. Při sklizni brambor a řepy pomáhala školní mládež.

X V neděli 7. 7. 1957 v ranních hodinách, po zásahu bleskem vyhořel na ČSS kravín s celou sklizní sena. Na dobytku nebyly způsobeny žádné škody. Po celou dobu požáru zůstal dobytek ve stáji. Zvláštní zá- sluhu na omezení škod požárem měli požárníci z Velké Polomě, kteří po 2 dny pracovali na likvidaci požáru. Tento požár ztížil situaci na statku. Seno bylo pak dováženo z jiných statků.

Práce M.N.V byla zaměřena na zajišťování hospodář- M.N.V.
ských úkolů a přípravu voleb do Národního výboru.
Volby konaly se v neděli 26. května 1957. Volilo se 18
členů místo dosavadních 12 členů. Celá příprava Volby.
voleb byla prováděna jako v minulých volbách
v r. 1954. Komise Národní fronty - složena ze zástupců
KSČ a všech spolků v obci - vybrala kandidáty do
Národního výboru. Celá obec byla rozdělena na 18
volebních obvodů a pro každý obvod byl navržen
1 kandidát. V každém obvodě byly konány vo-
lební schůze, na kterých se voliči vyjadřovali k
navrženému kandidátu. Současně byl projedná-
ván návrh programu práce nového Národního
výboru. Celou kampaň schůzí po obvodech řídila
volební komise, složena ze všech složek v obci,
sdružených v Národní frontě. Předsedou této komi-
se byl Josef Kudela. Samotné volby ve volební den
a sčítání hlasů, řídila okrsková komise, jejímž
předsedou byl Rudolf Válek. Ve volební místnosti
umístěné ve škole, obdržel každý volič kandidátku
se jménem kandidáta svého obvodu. Nesouhlas
s kandidátem projevil volič tím, že v oddělené
části místnosti přeškrtl jméno navrženého. Kandi-
dátku odevzdal pak do urny. Voleb se mohli zú-
častnit všichni občané starší 18 let, zapsaní ve voli-
čských seznamech u M.N.V. Jen 4 občané se volek

nezúčastnili a to pro náhle onemocnění a převezení do nemocnice, 1 volič se voleb nezúčastnil.

Zvolení byli: obvod č. 1. Líhlař Ant., dělník, čl. KSČ.

č. 2. Pavlík Fraut, úředník, čl. KSČ.

č. 3. Šumánek Jul., důchodce, čl. K.S.Č.

č. 4. Musialová Jiř., tajemnice MNV. - " -

č. 5. Vebka Lad. dělník, bez pol. příslu.

č. 6. Myslivec Mil., dělník, - " - - " -

č. 7. Vzlíek Fraut., dělník, čl. Č.S.M.

č. 8. Honajzer Fraut., - " - čl. KSČ.

č. 9. Salga Jan, úředník, - " -

č. 10. Košec Vilém, zřízenci, bez pol. přísl.

č. 11. Hrbáč Milan, řidič auta, čl. KSČ

č. 12. Tvarůčka Ludvík, zam. jednotl, - " - " -

č. 13. Kozelský Lud., dělník, bez pol. přísl.

č. 14. Petrůčka Zd., úředník, čl. KSČ.

č. 15. Šománek Mir., dělník, bez pol. přísl.

č. 16. Kozelský Lad, dělník, čl. KSČ.

č. 17. Dvořáková Vl., v domácnosti, bez pol. přísl.

č. 18. Žídek Gustav, dělník, čl. KSČ.

Současně byly provedeny volby do Okresního národního a Krajského národního výboru.

Do ONV byl zvolen Svoboda Jiří, úředník, čl. KSČ.

Do K.N.V. byl zvolen Čížulík Jar. úředník, z Dolní Lhoty. Všichni byli zvolení byli téměř jednohlasně. Celkem všech hlasů proti kandidátům bylo odevzdáno 9, do ONV bylo proti 8 a do KNV 25 hlasů.

na ustavující schůzi schůzi byl předsedou Národní-
ho výboru zvolen Hrbáč Milan, tajemníkem Musilková
Jiřina, členy rady Petrůška Zdeněk, Tarušku Dr. Ludvík,
Vrbka R., Košec V., Drozdková M.

Program M. N. V. zaměřen je na služby občanům, t.j.
rozšíření pouličního osvětlení, nadstavbu garáží pro
kulturní účely a ČSM, zřízení holičství a hlavně na
rozšíření jednotného zemědělského družstva. V roce
1967 bylo provedeno rozšíření poul. osvětlení, započato
s nadstavbou garáží a zřízena holičská provozovna.
Účast občanů na těchto pracích je nedostatečná.
Místní národní výbor vybíral od občanů daně a dárky. Daně.
K tomu účelu byl u M. N. V. ustanoven t. zvaný daňový
aktivista, kterým byl Josef Tománek, který sledoval pá-
vné placení daní a s komisí finanční u M. N. V.
odstraňoval nedostatky v placení. Částky vybrané nad
stanovenou částku v rozpočtu převádějí se na „dodat-
kový rozpočet M. N. V.", ze kterého jsou pořizovány nepla-
nované akce mimo řádný rozpočet. V r. 1967 byly za-
placeny všechny i dlužné daně a dárky a tak zůstalo
pro „dodatkový rozpočet" 22.000 Kčs.

M. N. V. řídil diskusi k dopisu k dopisu Ú V KSČ, ze kterém
kterém jsou občanům předkládány návrhy, jakým způ-
sobem dosáhneme v nejkratší době dokončení výstavby
socialismu v našem státě. Občané na schůzích po
obvodech se k návrhům vyjadřovali a navrhovali
uskutečnění různá zlepšení v zásobování, dopravě

a podobně. Jejich připomínky byly pak postoupeny úřadům, kterým příslušelo je vyřizovati.

Rozšíření JZD. Přede všemi bylo znovu ve větším měřítku hovořeno s výkonnými zemědělci o vstupu do JZD. Pohovory prováděli zástupci ČSV a ú.n.v. Stálé váhavost a v některých případech i neschopnost zajistiti zvýšení zemědělské výroby v rámci SLP, byly příčinou, že přesvědčování bylo provedeno důraznějším způsobem než dosud. Zemědělcům byly sečteny ~~v~~ po- v peněžní hodnotě jejich dluhy z nesplnění dodávek zemědělských produktů, dluhy na daních, na pojistném v důchodovém zabezpečení a žádáno jejich zaplacení. Současně museli se vyjádřiti, jakým způsobem hodlají do budoucna své povinnosti ke státu plniti. Po zvážení situace vstoupili všichni zemědělci do JZD. Mimo zůstali Vavrečka Vl., Ludríková A., Trnečka Bok, Hubáčová Marie. I náborem drobných držitelů půdy posečkáno až na příští rok. V r. 1958 bude družstvo hospodařiti na 300 ha, ČSSS na 120 ha a 196 drobných držitelů na 190 ha půdy.

Dodávky: V r. 1957, byly rovněž jako v minulých létech, předepsány povinné dodávky zemědělských produktů státu za výkupní ceny. Byly částečně zvýšeny, vzhledem k státnímu plánu na zvýšení zeměd. výroby. Přesto byly nižší než v létech 1949 - 51. Po splnění těchto dodávek, dodávali zemědělci své přebytky za zvýšené ceny neb volně. Tato poslední možnost však některé

semědělce vedla ke značnému zvyšování cen a to hlavně obilí a to 100 kg za 300 - 350 Kčs. Vesnku obecní dodávky splnila, někteří jednotlivci zůstali státu dlužní. Nejhorší dodavatel byl Kotaba Valentin, jehož hospodářství bylo úředně prohlášeno jako úpadkové. Jeho pole byly dány 4 semědělcům do nuceného nájmu a p. Kotaba V. pak vstoupil do družstva. JZD své dodávky splnilo na 100%, smluvený státní nákup rovněž na 100%. Mimo tyto smluvní dodávky prodávalo družstvo své produkty - hlavně vejce - volně občanům.

Veškeré politické dění bylo v obci soustředěno kolem KSČ. Politická čstatní organisace - Svaz čsl. - sovětského přátelství - předs Hanek, činnost.

Čsl. svaz mládeže - předseda - Vytisk Fr.

Tělov. jednota Sokol - -"- Tomečka Al.

JZD - -"- Salaja Josef

Požární ochrana velitel Vrbka Václav

Divadelní odbor Sokol předseda Salačík Otmar

byly spolu s KSČ sdruženy v Národní frontě, jejímž předsedou byl poručík SNB Najzar Jan. Předsedou KSČ byl v r. 1957 Kozelský Mil., úředník VHKG v Kunčicích.

Výbor KSČ scházel se týdně ke schůzím. Členy prováděl jednou měsíčně a veřejnost seznamoval s úkoly a plány na veřejných schůzích. Činnost SČSP byla zaměřena na konání přednášek pomocí kterých občané byli seznamováni se Sovětským svazem. Těchto přednášek bylo však velmi málo. Rovněž nedostatečná činnost Sokola omezovala se jen na odbíjenou a kopanou. Scházející tělocvičnu v obci a nedosta-

tělovýchovná organisace vedení jednoty, byly příčinou, že základní tělovýchova nebyla v obci prováděna. Rovněž v ČSM projevil se pokles činnosti proti r. 1956. Nový předseda - Furmánková Mir. - zvolený koncem r. 1957 snad oživí činnost ČSM.

Požární ochrana je složena z mladých požárníků, kteří mají dobré technické vybavení. Dobře si vede družstvo žáků. Českosl. červený kříž vedený, předsedou Foltýnem a Mudr. Stachem, vykonal kus zdravotnické práce v obci. Vzdělával první pomoci družstvo žáků, které se v soutěžích dobře umístilo. Místním národ. výborem byla ČČK dána k dispozici místnost pro zřízení střediska. Členové poskytli v mnohá případech první pomoc, hlavně v době žní na státním statku.

Osvětová práce. Osvětová práce v obci je řízena ředitelem Osvětové besedy v M.N.V. a kulturní komisí u M.N.V. Ředitelem je řed. školy Aug. Kaduba. Jediným kulturním zařízením podnikem v obci je kino, které přešlo do správy M.N.V. Hraje se dvakráte týdně. Mimo kino sehrali místní ochotníci sdružení ve „Slezanu" 4 divadelní hry a to „Dítě", „Ženichové", „Vinici bez viny" a „Čtveřice" od polské spisovatelky Zápalské. Nejúspěšnější byla hra „Dítě" se kterou se ochotníci umístili v oblastní soutěži na prvním místě. Nejagilnější organisátorkou a herečkou byla Laštůvková Jiřina. Předseda Osvětové besedy pro občany zorganisoval 3 rekreační zájezdy do význačných míst v našem státě a do divadla Zdeňka Nejedlého v Opavě. Rovněž opavské divadlo sehrálo

naší obci 3 div. hry. Nedostatečný sál - jediný v obci je příčinou, že nemohly být uskutečněny větší akce.

Osmiletá střední škola v obci, přes mnohé stížnosti Škola.
a sliby, nachází se s 3 třídami v dřevěném baráku a 5 tříd ve staré zděné škole, která už nevyhovuje nejzbytečnějším potřebám. Školu navštěvují děti z Velké Polomě, Hrabyně, Slesné, Horní a Dolní Lhoty, celkem 228 dětí. [V mateřské škole je zapsán omezený počet 35 dětí zaměstnaných rodičů a dětí ve věku 5 let.]

Ředitelem školy byl Aug. Kaduba, jeho zástupce Josef Tichý, učitelé: Honěk Oldř., Labaš Konrad, Valgová Anna, Kotová Irena, Němcová A., Drozdek Ant, Pěha Oldř, Heroldová, na mateřské škole Útratová, v družině Hofmanová Vl.

Přespolní děti a děti zaměstnaných matek jsou stravováný ve školní jídelně. Na obědy přispívají rodiče podle svých příjmu. Cena oběda je stanovena 1.20 Kčs až 3.20 Kčs. Škole pomáhá Sdružení rodičů a přátel školy ve kterém jsou zastoupeni rodiče žáků ze všech obcí. Výbor svolává rodiče 4 krát ve školním roce na účelem seznámení rodičů s prospěchem žáků, s jejich chováním ve škole a na účelem přípravy různých školních akcí. Výbor získává prostředky z čl. příspěvků od rodičů a podniků jako konání plesu a dětských besídek. Poskytuje prostředky škole na výlety dětí, na pomůcky školní a pod. Předsedou pro r. 1957-58 byl ~~Josef~~ Kalík.

O zásobování občanů stará se Lidové spotřební družstvo Zásobování. Jednotka se sídlem v Bílovci, které má v obci všechny

prodejny se pohostinství. Potřeby občanů se stavebním materiálu nejsou dostatečně uspokojovány, což značně omezuje stavební ruch v obci. Zásobování masem se nezlepšuje tak, aby pokrylo ~~potřeby~~ nároky občanů, které jsou stále větší a je předmětem stálých stížností občanů.

Stavební ruch. V r. 1957 bylo přikročeno ke stavbě 4 rod. domků a to Korelské Božena, Kremer R., Hampel a Býma Adolf. 3 domky byly dokončeny a obydleny.

Pohyb obyvatel. V r. 1957 narodilo se 17 dětí, zemřelo 13 ~~občanů~~ lidí, což má k 31/12.57 1.339 obyvatelů. Uzavřeno bylo 10 sňatků.

V kostele byl v r. 1957 postaven nový oltář nákladem přes 60.000 Kčs. Tato částka byla vybrána mezi věřícími farnosti velkopolomské. Opatřování materiálu bylo prováděno nedovoleným způsobem, což bylo příčinou soudního řízení o odsouzení kaplana Jedličky k 8 měs. vězení o zbavení kněžství.

Vzrušení mezi občany způsobilo vypuštění umělé družice „Země" Sovětským svazem dne 5. října 1957. Druhá družice, která nesla sebou do vesmíru živého psa, vážila přes 500 kg, byla vypuštěna 3. listopadu 1957. Občané pozorovali jejich dráhu pouhým okem při jasné obloze a to večer při západu slunce a ráno před východem slunce.

8. IV. 1958

Odbor školství a kultury rady ONV • v BÍLOVCI •

1958.

Počátek roku byl velmi nepříznivý pro polní práce. Nepříznivé počasí zapříčinilo, že všechny jarní práce byly provedeny až po agrotechnickém termínu. Brambory se sázely až do konce května. Projevilo se to na úrodě. Žňové práce byly provedeny včas a bez ztrát. Podzimní práce sklizňové byly prováděny za nepříznivého počasí. Setí obilnin a orba za těchto podmínek provedly úspěšně brigády Strojně-traktorové stanice, které pracovaly na velkých táhnech JZD a Státního statku. Toto nepříznivé počasí urodilo se hodně ovoce, zvláště jablek a hrušek. Jejich cena v době sklizně byla 1.- až 2-Kčs. Výnosy obilnin byly slabší. Urodilo se: dle výnosu v JZD.

pšenice na 1 ha - - -	18.5 q
žito	18 q
ječmen	19.5 q
oves	20.7 q
brambory	115- q
cukrovka	210 q

Taktéž sklizeň pena byla slabší.

Bylo pokračováno v rozšiřování členské základny JZD. družstva. Část rozdělení přistoupila k 1. dubnu, část k 1. říjnu. Mimo JZD zůstali rozdělení Hubáčová Marie a Ludvík Emil. Trnečka Bohumil podal přihlášku do družstva k 1/6. 1959. Z drobných držitelů půdy nad 50 árů přistalo mimo družstvo jen velmi malý počet. Z řad větších rozdělců do JZD, podávali přihlášky

i drobní semědělci s obavy, zda nebudou míti potíže při obdělání vlastních polí. Stalo se to bez různých diskusí na schůzích a kanceláři Místního národního výboru, kde byly o každým držitelem půdy nad 0·50 ha provedeny pohovory o vstupu do JZD. Na podzim byly znovu vyčleněny velké lány polí pro JZD a 0·50 ha náhumenky. Při vstupu do JZD byly od zemědělců požadovány z jejich letošní úrody hrnné dávky pro dobytek pro běžný hospodářský rok. Rovněž osivo a sadbu podle výměry půdy bylo nutno družstvu dodáti. Pro malou úrodu nebyly tyto normy ve všech druzích produktů družstvu dodány a družstvo musí si je nakoupiti. Pro společné ustájení byla adaptována hospodářská budova rolníka Vál. Kolale č. 13. Kůlna byl rozšířen o 1 dřevěný provisorní bařák a o 1 nový moderní kůlna. Celkem má JZD 3 kůlny pro 600 slepic. Práce byly provedeny členy JZD a brigádami místních organisací a občany. Zaneprázdněnost členů JZD polními pracemi opožďovalo výstavbu JZD. Pracovní morálka byla dobrá u všech členů družstva. Dobytek byl ustájen skupinově po stájích, koně byly ponechány u jednotlivých zemědělců. Péči o dobytek družstvo hospodářilo dobře. Povinné dodávky státu byly ve všech produktech splněny. Dodávky na „státní nákup" nebyly v krmivech splněny. Hodnota pracovní jednotky byla

plánováno 17.- Kčs v penězích a 3.12 Kčs v naturáliích.
Vyplácено bylo na jednu pracovní jednotku 18.- Kčs a 3.- Kč
v naturáliích.

Předsedou družstva byl zvolen rolník Ludvík Blažej, v pro-
since došlo ke změně na žádost rolníka Blažeje
a předsedou zvolen Klapuch František.

Agronomem : Vašek Ivan,
~~ob~~technik : Venel Jaroslav,
účetní : Vašek Bohumír.

Představenstvo má 9 členů, revisní komise 5 členů.

Pro rok 1958 byly stanoveny tyto ceny : Ceny ruměd.

za povinné dodávky: - za ř. nákup: produktů.

žito	za 100 kg	84.- Kčs	184.- Kčs
pšenice	- " -	92.- Kčs	192.- Kčs
oves	- " -	54.- " -	/
ječmen dle jakosti od 62.- do		90.- Kčs - sladový	- 140.- Kčs
brambory průmysl		17.- Kčs	37.- Kčs
cukrovka	za 100 kg	13.- Kčs	29.- Kčs
mléko 1 l dle tučnosti		ø 1.10 Kčs	ø 2.10 Kčs
vejce za 1 kg		8.84 Kčs	25.24 Kčs
hovězí dobytek dle jakosti	za 1 kg	ø 6.50 Kčs	11.- Kčs
vepřový	" " za 1 kg	ø 6.- Kčs	13.50 Kčs

JZD dosáhonalo nejnižších cen.

Československý státní statek hospodářil pod vedením
správce Josefa Hajdy dobře. Stálých pracovních sil bylo
na statku dostatek. Výnosy obilnin byly rovněž dobré.
Jak JZD tak ČSS výdatně pomáhala Státní traktorová

stanice v Krásného Pole.

Zámek: 1958 Starý zámek z 15. století na státním statku podléhá nadále zkáze. Je již z něho jen smíšenina. Nikdo se o něj nestěhuje.

M.N.V. Ve složení místního národního výboru došlo ke změně. Odvolán byl Františka Ludník a 30. listopadu zvolen za něj Hofman Evžen. Práce MNV byla ~~zaměřována~~ zaměřena na rozšíření JZD, na plnění dodávek zemědělských produktů. Pro zlepšení služeb občanů ustavena byla skupina elektrikářů a instalatérů. Nedostatek materiálu a nedostatečné předpisy pro jejich činnost, nedovolily jim plně občanům sloužiti. Úprava obce se pro nedostatek občanů nepokračovalo.

Rozpočet místního národního výboru plánoval

příjmy v částce . . . 192.160 Kčs

výdaje 192.160 Kčs.

Skutečných příjmu bylo dosaženo 197.000 Kčs při dodržení plánovaných výdajů. Z rozpočtu jsou uhrazovány běžné potřeby úřadu Národního výboru, školy, knihovny a osvětové besedy. Platy učitelů a investice-stavby a podobné, jsou placeny ze Státního rozpočtu.

Čtvrtletně je prováděn soupis hospodářského zvířectva. V obci je ke konci roku:

krávy	262	kusů,	koně	60	kusů
vepři	447	kusů,	slepice	3636	kusů
kozy	212	kusů,	ovce	12	kusů.

V r. 1958 započali se stavbou rodinného domku tito občané: Stavby: Dvorček Václav, Vrbka Václav, Šidlovský Bohumil, Kadula Augustin a Novák Josef vesměs všichni na „Kolské". Ke konci roku započalo JZD se stavbou porodnice pro prasnice u vepřína. Povolování staveb je značně omezováno pro nedostatek materiálu. Nadstavbu svých rodinných domku provedli Paleček Evžen a Tichý Ad. Rozšířilo se používání škvarových kvádrů místo cihel, které si občané sami dělají se škváry, vápna a cementu. Velmi málo je stavebního dříví a prken, jejichž cena je velmi vysoká. 1 m³ prken prodává se za 800.- Kčs až 1.300 Kčs dle jakosti. Cihla 500 Kčs za 1000 kusů, cement 52.- Kčs za 100 kg.

V požární ochraně, která je podřízená M.N.V., došlo k změně ve vedení. Předsedou byl zvolen nadporučík SNB Boh. Dostal. Družstvo požárníků sestává se z mladých občanů.

V ČSM byla činnost zaměřena na pomoc v JZD v době žní. V podzimním období věnovali se členové ČSM školení, které vedou místní učitelé. Větší zájem o práci v ČSM mají děvčata než chlapci. Ohledně organisace. ve škole stanají se vesměs dívčatka a učitelé. Předsedou ČSM pro r. 1958 byla zvolena Zdena Lichá.

Pravidelnou základní tělovýchovu provádí v Sokole jen školní mládež. Nezájem je u mládeže mimoškolní. Scházející tělocvičenu je rovněž jednou z příčin

malého zájmu o tělovýchovu. Oddíl kopané hrál mistrovství v III. třídě. Oddíl odbíjení, který hrál v krajské soutěži, se rozešel. Ostatní druhy sportu provádějí se neorganisovaně. Předsedou pro r. 1958 byl zvolen Františka Alois.

Svaz čsl. sovětského přátelství vedený učitelem Oldř. Honkem uspořádal během roku 3 přednášky, ve kterých seznámoval občany s technickými úspěchy SSSR.

Školské-osvěta. Osvětová beseda byla vedena řed. školy Aug. Kadulou.

Nedostatečná byla činnost divadelního spolku „Slezan". Pro malý zájem občanů byly omezeny zájezdy divadla Ed. Nejedlého z Opavy do obce. Místní kino hraje ve středu a v neděli. Kino je ve správě ÚNV. Výběr filmu se zlepšil. Pásmo vojenských písní zabývá se občan kusial Jan, který je při různých příležitostech občanům předčítává.

Škola je nadále umístěna ve staré budově a provizorním dřevěném baráku. V jedné třídě, pro velký počet žáků, vyučuje se na dvě směny - dopoledne a odpoledne. Od počátku r. 1958-59 vyučují na zdejší škole dva noví učitelé a to Lazar Josef, místní rodák, který po 16 letech vrátil se z průmyslu k učitelskému povolání, a Blažena Vašková, rovněž místní rodačka. Celkem vyučuje na škole 11 učitelů, na mateřské škole 1 učitelka a v družině rovněž 1 učitelka. Na ukončení školního roku 1957-58 byla ve škole uspořádána výstava ručních prací. Náboženství je vyučováno

ve 2. až 7. třídě. K vyučování náboženství přihlašují děti oba rodiče na počátku roku. Pro školní rok 1958-59 je přihlášeno k náboženství 102 žáků, proti 131 žákům ve šk. roce 1957-58, což je o 14% méně.

Farářem na zdejší faře je přeštářský Alois Stratil, který se zabývá psaním svých paměti. Kaplánem byl církevním úřadem u Okr. národního výboru jmenován Zvrak Julius. Kaplan Jedlička Antonín, po propuštění z vězení, byl jmenován farářem někde na severní Moravě.

Stavba nové školy byla znovu odložena na r. 1960, což vzbuzuje nedůvěru občanů k úřadům.

Počet obyvatelů v obci je 1.350. Domovních čísel je událeno 345, z nichž některá čísla jsou volná-domky byly válkou zničeny a nebyly již znovu postaveny. V r. 1958 narodilo se 4 chlapci a 7 děvčat, všechny se narodily v porodnici. Zemřelo 13 občanů. Uzavřeno bylo 17 sňatku. Všichni zemřelí byli přestárlí.

Stav obyvatelů. v r. 1958 v r. 1858.

Porovnání s r. 1858 - před 100 lety - bylo v obci 110 domovních čísel - výměnky čísla nemily. Počet obyvatel bylo 820. V tomto roce narodilo se 18 chlapců a 20 děvčat.

Kmotři museli se podepisovati do matriční knihy. Jen 6- šest - kmotrů umělo se podepsati a to byli Němci, 8 podpisů je špatně čitelných a 24 podpisů je znázorněno ## vedle kterých kněz napsal jméno kmotra. Manželství bylo uzavřeno 9. Zemřelo 40 občanů z toho 24 dětí do 15 let. Z porovnání je zřejmo, že se bydlí

daleko lépe než před 100 lety. Rodí se méně dětí, všichni všechny přístřeší na živu. Svědčí to o velmi dobré péči státu o zdraví občanů. Převážná část obyvatel je zaměstnána v průmyslu a na šachtách v Ostravě a Vítkovicích a Kunčicích. Není od r. 1948 žádných nezaměstnaných v obci. V průmyslu je zaměstnáno mnoho vdaných žen. Zbytek občanů je zaměstnána v zemědělství.

Politická činnost. Politickou a hospodářskou činnost řídí Komunistická strana československá - KSČ v čele s N.V.V. Předsedou strany byl zvolen Šuran Josef, během roku došlo ke změně a zvolen byl Kozelský Miloslav. Výbor této jediné politické strany v obci projednával místní potřeby a uskutečňoval usnesení vyšších politických orgánů v obci. Zvláštní pozornost byla věnována JZD, Státnímu statku, Místnímu národnímu výboru, masovým organisacím a zásobování v obci. Protože hospodaření JZD se úspěšně rozvíjí, bylo nutno zabývati se organisováním diskuse ke směrnicím k připravovanému IV. sjezdu JZD. Dále byla věnována pozornost návrhům ÚV-KSČ na zvyšování životní úrovně lidu, se kterými byli občané seznámeni na veřejných besedách po volebních obvodech v obci.

Hospodářské provozovny. V obci je jen 1 živnostník - přestárlý stolář Valentin Svojek. Po smrtelném úrazu Adolfa Sečovi, převzalo JZD jeho dílnu, ve které začal pracovati občan Staub. Kopřiva - důchodce z Vítkov. zřízena. Drobné práce

kolářské dílaj" Štípal Alois a Jaromír, rovněž důchodci. Pro opravu obuví je v obci zřízena, v domě obuvníka Ed. Tvarůžky, obuvnická dílna - sběrna komunálního podniku v Ostravě. Po domácku provádí rovněž malé opravy invalida Čech František. Obchodní činnost provozuje v obci a okolí Škorn František.

Místní lihovar v tomto roce nebyl dán do provozu. Brambory byly z lihovaru odvezeny do Ostravy pro zásobování obyvatel.

O zásobování starala se jednota - lidové spotřební družstvo se sídlem v Bílovci. Pro zvýšené půdely zboží, neuspokojily prodejny potřeby občanů a to hlavně masem a masnými výrobky. Průmyslového zboží je dostatek, takže některé druhy jako pračky, motocykly větších obsahu, rádia a televizory už nejsou žádany. Občané jsou jimi již dostatečně zásobeni. Zdražením lihovin poklesl jejich prodej. ½ l. láhev rumu stojí 37.- Kčs, likéry od 36.- až do 62.- Kč za ½ l. podle druhů.

Dobré výdělky a zainteresovanost občanů projevuje se v požadavcích na stavby rodinných domků, na osobní auta. V obci vlastní občané 14 osobních aut a přes 100 motocyklů. Nový zákon o mázdovém pojištění povinný i občané naší obce. Vstoupil počet důchodců, kteří po odpracování 20 let a dovršení 60 let věku, odcházejí na důchod. Jejich důchody činí od 700.- Kčs až do 1.800 Kčs měsíčně, podle doby

umístnání a dosahování nyšc nýdělku.

Významný den v obci.

V pátek 12. prosince 1958 - významný den v obci - konal okresní národní výbor veřejné zasedání svých členů v obci. Na programu bylo jednání o kulturní činnosti v okrese a výchově mládeže v souvislosti s usnesením XI. sjezdu KSČ a ÚV KSČ. Velká účast učitelů a občanů z obce a okolí potvrdila zájem o zvyšování kulturní, školské a výchovné činnosti na vesnici. Rovněž oceněno bylo občany rozhodnutí rady ONV konati toto významné zasedání v obci, která hodně potřebuje pomoci právě na tomto úseku činnosti. Úroveň zasedání byla velmi dobrá.

Sbírka MNV.

Nedostatek vody v místním rozhovoru dělá starosti MNV. Místními občany je hledána voda na katastru obce bezvýsledně. Podařilo se napíti vodu poblíže čerpací stanice na katastru obce Dolní Lhota. Patriotismus některých členů MNV v Dolní Lhotě zabránil kopání studny. Zásahy KNV a ONV zůstaly pro r. 1958 bezvýsledné. Nedostatek vody značně pociťuje JZD, které musí do svých stájí a vepřína vodu dovážeti.

1959

Rok 1959 byl čtvrtým rokem druhé pětiletky, která probíhala epochou socialistických a národně osvobozeneckých revolucí utlačovaných národů v koloniích, v níž nejpalčivějším problémem byl problém války a míru. Stupňující se studená válka, spjatá s různými provokacemi proti Sovětskému svazu a lidově demokratickým státům, dále vytvářením útočných vojenských paktů a budováním válečných základen na cizím území, činí dobu nejistou a zneklidňující.

Vesnická organizace KSČ v čele se s. Mi- VO KSČ loslavem Kozelským se zabývala na svých týdenních výborových a měsíčních členských schůzích obvětšině místními problémy, vyplývajícími ze stranických usnesení. Zvláštní pozornost byla věnována zemědělským otázkám místního JZD i ČSS, spolupracovala hlavně na sestavení ročních pracovních plánů, na rozpracování jich na jednotlivá čtvrtletí a kontrolovala a hodnotila jejich plnění.

Správa obce MNV

Rozpočet na rok 1959 sestaven s výdaji 270.000 Kčs a to: pro místní hospodářství 11.000 Kčs, na školství a kulturu 179.600 Kčs na vnitřní správu 52.100 Kčs, na zvelebení obce - akce „Z" - 28.000 Kčs.

Úhrada na tyto výdaje: místní daně a poplatky 68.000 Kčs, z funkční a správní činnosti Kčs 75.000, podíly ze státních příjmů 36.500 Kčs, příděly státu 91.200 Kčs.

Stavby

Výstavba obce: Povoleny byly přístavby a přestavby u Valentina Tvarůžky č.233, u Václava Poděvy č.33, u Leopolda Köhlera č.305, u Hynka Nováka č.293, u Františka Honajzra č.9 a u Vladimíra Neuvirta č.97. Novostavba rodinného domku byla povolena Rudolfu Neuvirtovi.

Začínco v Krásném Poli byla zahájena stavba dvoupatrové školní budovy, stavba naší omilelky byla opět odsunuta o další rok.

Veřejný život

Dne osvobození sovětskou armádou vzpomenuto 26. dubna velkým kampionovým průvodem. Oslavy se účastnil jeden z osvoboditelů naší obce od nenáviděných okupantů, s. ing. Štefan Bodnar, který jako důstojník čs. jednotky vjel do naší vesnice prvním tankem, proniknuvším přes německou hroutící se obranu Lindovského polní cestou a dvorkem až na státní silnici. Na besedě si na něho dobře upamatovali naši občané, zvláště paní Anna Moravcová z čís. 8, on sám pak po tolika letech byl potěšen, když našel místa, po kterých se plazil po zranění u domu Rudolfa Blažeje č.236 a když se sešel s lidmi, kteří mu tehdy poskytli první pomoc. Naši občané zcela toho dne zaplnili sál u Filipců, kde na slavnostní schůzi promluvil také soudr. Bodnar.

Okresní odbočka Svazu protifašistických bojovníků v Bílovci připravuje k oslavě 15. výročí osvobození sovětskou armádou stavbu pomníku obětem německého fašismu. Budou na něm vytesána i jména čtyř našich hrdinů, kteří zahynuli v německých koncentračních táborech. Jsou to:

Josef Blažej ředitel školy in memor.
* 3.1.1903 ve Velké Polomi čís.84,
zatčen jako odb. učitel měšť. šk. ve Fryčovicích,
3.3.1942 popraven v Osvětimi

Emil Drozdek montér VŽ
*1.2.1905 ve Vel. Polomi č.129, odsouzen v Brně
k trestu smrti pro účast v „ruské trojce",
22.5.1943 popraven v Mauthausenu

Leopold Drozdek Dr. ing.
*30.11.1900 ve Velké Polomi čís. 139, zatčen
a odvezen do Dachau, kde
11.3.1945 zemřel na skvrnitý tyf

František Salga člen řádu Mil. bratří
*9.10.1891 ve Velké Polomi čís.7, udán pro
protihitlerovské řeči „mnichem"-špiónem,
13.6.1942 zemřel v konc. táboře Flossenbürg

Je kupodivu, že v této kronice nebyla dosud jména těchto občů zapsána pro věčnou paměť.

Den osvobození ~~omyl~~ zapsán! Dne osvobození sovětskou armádou vzpomenuto 26. dubna velkým kampiónovým průvodem. Oslavy se účastnil jeden z osvoboditelů naší obce od nenáviděných okupantů, s. Štefan Bodnar, který jako důstojník čs. jednotky vjel do naší vesnice prvním tankem, proniknuvším přes německou obranu Lindovského polní cestou a dvorkem na státní silnici. Na besedě si na něho dobře upamatovali naši občané. On sám pak byl po 14 letech velmi dojat, když našel místa, po nichž se plazil po zranění u domu Rudolfa Blažeje č. 236 a když se sešel s lidmi, kteří mu poskytli první pomoci.

Komunikační poměry zůstaly vcelku nezměněny. Na lince do Ostravy přibyly kursy autobusů z obcí Horní Lhota a Podvihov. Plánované asfaltování silnice Zbyslavice - Velká Polom nebylo realizováno. Bylo odloženo na pozdější dobu, až bude postaven definitivní most ve Mlýnku.

Hospodářské poměry

JZD mělo v roce 1959: 168 členů, z toho 58 mužů a 110 žen. Hospodařilo na 394 ha. Nákladem 120.000 Kčs byla provedena hrubá stavba části kravína.

Posudek úrody: seno: 35q/ha - slabý výnos,
obilí: 24q/ha - dobrý výnos,
brambory: 125q/ha - slabý,
cukrovka: 205q/ha - slabý výnos.

Pracovní jednotka činila 17 Kčs, hodnota naturálií 2,05 Kčs. Pracovní morálka byla dobrá. Kulturnímu fondu bylo přiděleno 1% tržeb, tj. 14.000 Kčs, kterých se využívá k zájezdům do jiných družstev, do opavského divadla, k nákupu odborné zemědělské literatury, na školení a pohoštění družstevníků při výplatě doplatků na výroční schůzi.

Jako poslední vstoupili do JZD Hrbáčová Marie, Ludvíková Marie a Tvarůžka Bohumil, do té doby samostatně hospodařící zemědělci, kteří se vstupu do družstva nejdéle vzpírali.

Na farmě státního statku jsou soustřeďovány krávy ze sousedních farem, které jsou nemocné nakažlivým zmetáním (bang). Zaměstnanci farmy, jsou proti této nemoci, která je přenosná na člověka, pravidelně očkováni; zásobování jsou mlékem nakupovaným od místního JZD.

Poměry lidopisné

Při příležitosti MDŽ udělila rada MNV spolu se Odznak sborem pro občanské záležitosti 22 našim občankám mateřství čestný odznak mateřství II. třídy a to těm, které vychovaly 5, 6 nebo 7 dětí. Byly to:

Blažejová Josefa	Košcová Daniela	Ondrišíková Marie
Dedková Alžběta	Kozelská Marie	Paláčková Františ.
Drozdková Anna	Martiníková Františ.	Pešová Kristina
Drozdková Marie	Moravcová Ludm.	Tichá Alois ie
Holišová Marie	Mučková Anežka	Tichá Anna
Hrdinová Marie	Neuvirtová Leok.	Tománková Anež.
Hrubá Jenovefa	Nováková Herm.	Tvarůžková Irena
	Urbková Kristina	

Čestný odznak mateřství II. třídy za vychování 8 neb 9 dětí udělil 4. března při slavnostní schůzi ONV v Bílovci jeho předseda Jaromír Čerbák občance Marii Sobasové, nar. 1875 a Anežce Lazarové, narozené 1890.

Sbor pro občanské záležitosti vyslal 14. února pionýrky s gratulací nejstaršímu občanu Valentinu Hegrovi k jeho 93. narozeninám. Jmenovaný byl touto pozorností velmi dojat a potěšen.

Vítání nových občánků bylo poprvé provedeno 15. března. Slavnostní slib, který učinili při té příležitosti rodiče o řádném vychování dítěte pro naši lidově demokratickou vlast, byl jimi podepsán v pamětní knize. Takových slavnostních vítání se konalo v tomto roce 17.

V roce 1959 se narodilo 11 chlapců a 10 děvčat; zemřelo 5 mužů a 5 žen; bylo uzavřeno 9 sňatků. K rozvodu manželství nedošlo.

Kulturní poměry

OSŠ

Osmiletá střední škola trpí nedostatkem učeben. Na 1. stupni (1.-5. post. roč.) se vyučuje na směny, neboť pro 5 tříd jsou jenom 3 učebny a na 2. stupni (6.-8. p. r.), kde při VI. a VII. třídě jsou pobočky, jsou pro 5 tříd jen 4 učebny. Byla proto zřízena učebna z obývacího pokoje bývalého bytu správce škol. Opatření je jen nouzové. Vyučovalo se tam již za okupace, když po uzavření měšťanské školy v Hrabyni v říjnu 1938 se nám vrátilo na školu 70 dětí 6.-8. postup. ročníku.

Ředitel s. Augustin Kadula odejde do důchodu, proto se vzdal funkce a novým ředitelem byl jmenován dnem 1. září s. Josef Lazar. Ze učitelské služby odešel Oldřich Horněk a nově nastoupila s. Jarmila Dragounová.

Lidovou knihovnu navštěvovalo 93 čtenářů. LK Knihy se půjčovaly každý pátek. Z roční dotace MNV v částce 2000 Kčs bylo zakoupeno 96 nových knih. Počet svazků koncem roku 1959 činil 1448.

Předseda OB zorganizoval 2 vlastivědné zájez- OB dy občanů autobusem a to do Lednice a do Bratislavy, druhý na Macochu, do Brna a na Kníničskou přehradu. Oba zájezdy byly dvoudenní a velmi se všem účastníkům líbily.

Zájezdy autobusem do opavského divadla pořádalo JZD pro své členy na účet kulturního fondu a organizovala je s. Marie Záškodná.

Dramatický odbor OB Slezan sehrál 29. břez- Slezan na dvakrát hru Vl. Šedivého „Případ Floriána Šmolky". Návštěva byla sice na obou představeních slušná, avšak nedosáhla té výše, jako v dřívějších letech, kdy sál při jednom představení nedostačoval a velké návštěvy si vynutily opakování představení. Je to již všejmný vliv televize, která svým programem a doma v teplém prostředí více vábí než ochotnické divadlo. Jmenovaná hra se líbila a kritika byla příznivá. Přesto Slezan nevyvíjel do konce roku žádné činnosti.

Místní kino promítá 2 filmy týdně na týden Kino

představeních a to ve středu večer a dvakrát v neděli. Plán návštěvnosti kina je plněn jen částečně. Snad opět pro stále rostoucí počet televizorů, kterých už je v naší obci asi 120.

Spolková činnost byla v uplynulém roce slabá. Dobrou činnost vyvíjela jen odbočka ČČK. Požární družstvo ČSPO zasáhlo účinně při požáru skladiště u novostavby vodojemu v Krásném Poli.

Zdravotní poměry byly celkem utěšené - epidemie se ve větší míře nevyskytly.

Různosti

Ke konání vojenské služby bylo odvedeno osm branců z devíti. Vojenskou službu nastoupili Leo Blažej, Jiří Kadula, Vítězslav Kotala, Josef Kozelský, Luboník Martinák, Luboník Musial a Zdeněk Tešnar koncem října, jen Miroslav Hrubý nastoupil u pohraničí stráže již v srpnu.

Lumír Klega, technický úředník, odjel se svou manželkou Marií, roz. Lachnitovou a 2 dětmi do Buenos Aires. Jmenovaný sám byl vyslán na tři roky jako obchodní zástupce n.p. Motokov, který vyváží do Argentiny naše automobile.

Návrh tohoto zápisu
schválila letopisecká komise
ve své schůzi 12.11.1961. RMNV
schválen 22.12.1961.

Předseda MNV:

Zapsal
Augustin Kadula

Rok 1960 probíhal ve znamení úspěšného zakončení posledního roku 2. pětiletého hospodářského plánu a přípravy pro nástup do 3. pětiletky, při čemž vedoucí úlohu hrála vesnická organizace KSČ s předsedou s. Milošem Kozelským a Františkem Malíkem. Místní výbor Národní fronty ustupoval při svých aktivitě výboru strany do pozadí.

Důležitou politickou událostí se staly volby do Volby. MNV, ONV, KNV a NS, které proběhly /celostátně/ v neděli 12. června velmi hladce jako výsledek dobrých příprav ve 23 obvodech naší obce. Účast voličů, jichž bylo 913 (420 mužů a 493 ženy), byla takřka 100%. Neúčastnila se pouze občanka Jema Košíková.

Do místního národního výboru byli zvoleni všichni navržení kandidáti a to za obvod:

1. Bartošová Věra,
2. Cihlář Antonín,
3. Pavlíková Věra,
4. Tománek Lumír,
5. Kašpar Štěpán,
6. Dr. Hrdina Karel,
7. Kozelský Ladislav,
8. Kuzyn Vladimír,
9. Peterek Rudolf,
10. Kopřivová Zdeňka,

11. Hofman Evžen,
12. Draslich Josef,
13. Herbáč Milan,
14. Košec Vilém,
15. Jiřík Miroslav
16. Salga Jan,
17. Drozdek Jaromír,
18. Gallus Otakar,
19. Žajíc Antonín,
20. Neuvirtová Jiřina,
21. Kozelský Miloslav,
22. Myslivec Miloslav,
23. Haknová Anděla.

Členy rady MNV se stali: Kozelský Miloslav, Kozelský Ladislav, Herbáč Milan, Barlošová Věra, Košec Vilém, Tománek Lumír a Gallus Otakar.

Předsedou MNV byl zvolen s. Miloslav Kozelský, jeho náměstkem s. Kozelský Ladislav, tajemníkem se stal s. Herbáč Milan, dřívější předseda MNV.

Při místním národním výboru byly ustaveny komise, které převzaly značnou část dřívější pravomoci rady MNV. Jsou to: zemědělská - předseda Gallus Otakar, finanční a rozpočtová - předs. Salga Jan, pro ochranu veřejného pořádku - předs. Kozelský Ladislav, pro obchod a služby občanům - předs. Žajíc Antonín, pro výstavbu a zvelebení obce - předs. Tománek Lumír, pro školství, osvětu a tělesnou výchovu - předs. Hofman Evžen, pro zdravotnictví a sociální péči - předsedkyně Barlošová Věra.

Do ONV zvolen hlasy zdejších občanů soudruh Jiří Svoboda, který se již v dřívějších obdobích osvědčil ve funkci prvního náměstka předsedy ONV v Bílovci a později jako vedoucí finančního odboru.

Do KNV byl zvolen s. ing. Ludvík Strakoš z Hra-

bynĕ. Jeho dosavadní politickou činnost zatím zde nebudeme hodnotit.

Do Národního shromáždění byl zvolen svařeč n.p. Ostroj v Opavě s. Vladimír Žubánek.

Po volbách vešel v platnost zákon o nové územní Územní úpravě, podle něhož Velká Polom s 10 dalšími obcemi úprava. okresu bílovského byla připojena k opavskému okresu a zbylek bývalých bílovských obcí připadl k okresu Nový Jičín. Okres Bílovec byl zrušen. Tím se stává dávné přání našich občanů, připojení k Opavě, skutečností.

Obec Velká Polom se stala ve věcech MNV střediskovou obcí. Konají se zde plánovaná zasedání zástupců MNV a důležitých složek z obcí Krásné Pole, Dolní a Horní Lhota, Plesná a Čavisov, což zajistí vyzvědává politický význam naší obce.

Po jednoročním časovém odstupu možno kon- Činnost statovat, že členové strany, především ovšem výbor MNV VO a členové MNV i jednotlivých složek, i nestraníci, se ve větší míře zapojili do veřejné práce. Podařilo se dobrou spoluprací i to, že ve Velké Polomi poslední zbytky výkonných zemědělců vstoupily do JZD a dále byl ukončen svazek dělníků a rolníků. I pracující inteligence, jak vidno i z účasti na špičkových zemědělských pracech, dává své schopnosti do služeb veřejnosti a pracuje ve všech komisích při národním výboru. Také výbor žen při MNV za předsednictví s. Anděly Kahnové a Štěpánky Moravcové pomáhá nár. výboru v plnění jeho úkolů.

Rozpočet

Obecní rozpočet na rok 1960 plánoval celkem v položce Kčs: 234.000,-, v příjmech Kčs: 140.000,-, schodek ve výši 94.000 Kčs byl uhrazen podíly ze státních daní a jinými přídělY státního rozpočtu.

Služba občanům

Komunální podnik „Služba občanům" omezuje zbytky kapitalistického soukromého podnikání. Vedoucí provozní stránce se stala s. Štěpánka Moravcová čís. 183. Rada MNV získává pro podnik řemeslníky i zaměstnance z průmyslu, aby po práci v závodě konali služby pro místní občany jako opraváři, údržbáři, ale i výrobci nových předmětů. Takto už pracují zpola příslušníci stavebních oborů (zedníci, tesaři, truhlář, pokrývač, klempíř, instalatér elektřiny a vodovodu, malíři pokojů a švadleny.

V domě čís. 137 byla dosti okusně zařízena dílna holičská a kadeřnická se zařízením pro trvalou ondulaci. Podnik zakoupil také pojízdnou okružní pilu, která slouží občanům nejen k rychlému řezání palivového dříví, ale i tesařům k přípravě krovů. Také trubkové lešení, právě zakoupené, bude dobře sloužit stavebníkům rodinných domků a ku opravám obytných a hospodářských budov.

Třeba se zmínit též o okresním komunálním podniku, který zde zřídil sběrnu prádla a šatstva pro opravskou prádelnu a čistírnu (od 1.12.1959) pověřena vedením s. Anna Musialová. Přijímá a odvádí měsíčně průměrně 150 kusů oděvu a prádla. Začíná zájem ze sousedních obcí.

Veřejný život

Za vedení VO KSČ, MNV a složek NF se zaměřili vedoucí činitelé ve veřejném životě na tyto události:

1. Oslavy 15. výročí osvobození naší obce a vlasti sovětskou armádou.
2. Přípravy na II. celostátní spartakiádu.
3. Zahájení stavby nové školní budovy.
4. Investiční výstavbu JZD.
5. Výstavbu šaten na sokolském hřišti.
6. Úpravy obecních cest v obci.

15. výročí osvobození naší obce a naší 15. výročí druhé vlasti sovětskou armádou bylo vzpomenuto osvobození 26. dubna a to velmi okázale. Slavnostní výbor za iniciativy VO KSČ pozval k oslavě s. kpt. Štěpána Mihoče, který se se svou tankovou jednotkou účastnil osvobozovacích bojů na našem katastru.

Toho dne besedoval jmenovaný dopoledne se školní mládeží, odpoledne pak s občany, s nimiž po besedě vyšel do terénu, aby přímo tam ukázal místa hrdinných bojů sovětských vojáků i příslušníků čs. tankové jednotky. Na besedě i na poli vzpomínali s ním naši občané na dobu před 15 lety a mnozí v něm poznali mladého bojovníka, kterého vřele vítali jako jednoho z osvoboditelů.

V podvečer konal se mohutný lampionový průvod k pomníku padlých rudoarmějců. Slavnostní

večerní náladu zpestřil skvělý ohňostroj, který provedli vojáci našeho rodáka, podplukovníka s. Josefa Nováka, posádkového velitele ze Šumperka. Po průvodě se konala v sále u Filipců slavnostní schůze MNV, kde před plným sálem o významu 15. výročí osvobození promluvil ~~předseda~~ tajemník MNV s. Milan Herbáč. Po jeho řeči pokračováno v besedě s kpt. Mihočem.

Oslava 15. výročí osvobození zanechala v myslích našich občanů silnou odezvu a po vzpomínkách na válečné útrapy zesílila upřímnou touhu po zachování míru.

Svátek práce

Svátek práce byl oslaven velmi okázale. Průvod, v němž bylo 1500 osob, zpestřila školní mládež a krojované organizace. Na zahájení zazpíval mužský sbor „Píseň práce", nato promluvil řečník z okresu. Hustý déšť způsobil předčasné ukončení oslavy. Účast: Vel. Polom 940, Ke. Pole 305, Hor. Lhota 115, Dol. Lhota - Čavisov 140.

II. CS

Dalšími významnými dny, kterými žila zvláště naše mládež, byla II. celostátní spartakiáda a to nejen v Praze, kde se účastnilo tělocvičných vystoupení jenom několik málo cvičenek a žádných chlapců (3 žačky, 2 dorostenky a 4 ženy, což nutno kvalifikovat jako organizační neschopnost), ale i místní tělovýchovná slavnost, okresková slavnost ve Vřesině a krajská spartakiáda v Ostravě, jichž se účastnily všechny cvičební složky, tedy žactvo, dorost i dospělí členové tělovýchovné jednoty.

Výstavba obce

Ve výstavbě se soustředil zájem obce na dokončení kulturní jizby a dosáhnout v přípravách na novou školní budovu takového stadia, aby bylo se stavbou lehos započato, což se skutečně podařilo. JZD zahájilo stavbu porodny pro prasnice a kravína. ONV povolil stavbu sokolských šaten na hřišti a stavby rodinných domků Janu Salgovi, Josefu Kusynovi, Slavoji Drozdkovi a Zdeňku Furmánkovi. Obydleny by- Rodinné
ly nové rodinné domky Václava Drozdka, Václava domky
Urbky, Rudolfa Kremza, Ladislava Hampla, Rudolfa Neuvirta, Josefa Nováka. Větší přestavba byla povolena Jaroslavu Demlovi čís. 29 a Bohumilu Fraňkovi čís. 43.

Majitelé mnoha domů provedli řadu domovních vnitřních úprav. Zvláště se zřizují spížky, koupelny a verandy a z nepotřebných komor i se stájí jsou zřizovány obytné místnosti. Naproti tomu zemědělské budovy, zvláště stodoly a kůlny velmi chátrají, protože se v mnoha případech staly nepotřebné a pravděpodobně budou brzy zrušeny.

Několik zdejších občanů se stalo členy Družstevní družstevní výstavby v Porubě. Jsou to průmyslová výstavba dělníci, kteří po složení družstevního podílu obdrží v sídlišti byt. Má to ovšem vliv na vysídlo-

vání vesnic, neboť stavební družstva se zatím ještě ve vesnicích těžko tvoří a zájemci dávají přednost individuelní výstavbě rodinných domků.

Elážové a plynové vytápění

Třeba se zmínit i o tom, že u nás již desítky domů používají elážového vzduchového vytápění velikými ocelovými kamny v obezděném sklepním prostoru a mnoho domácností zavedlo si k vaření a pečení plyn, který je v bombách dodáván pošlou ze Studénky. Dálkový plynovod, který z Oskavy probíhá do Opavy naším katastrem, neslouží zatím naší potřebě.

Na Kotrské byla pro nově postavené rodinné domky rozšířena elektrická a vodovodní síť. Celé elektrické vedení v obci bylo obnoveno a počet lamp veřejného osvětlení zvýšen ze 36 na 39. Bohužel nebyl vzat zřetel na lepší umístění sloupů, které místy vadí silniční dopravě a místy hyzdí vzhled obce.

Komunikační poměry

se celkem podstatně nezměnily, dozrály jenom dřívější úpravy. Obecní cesta u spořitelny, stará cesta k Hrabyni a stodolní ulice na zahumení byla vyštěrkována a asfaltována z prostředků akce „Zí" nákladem 27.000 Kčs. Velice se o to zasloužil s. Rudolf Rykala, šofér státní silniční správy, který pro své práce navážel štěrk a asfalt k této úpravě.

Okresní správa státních silnic v Hlučíně asfalovala silnici obcí Plesnou. Cestmistr Václav Lichý, zdejší občan, dosáhl svým snažením toho, že v asfaltování bylo pokračováno i na našem katastru až ku státní silnici u pomníku rudoarmějců.

Okresní správa státních silnic v Bílovci upra- Rekonstrukvila silnici ve Mlýnku. Dosavadní most, který po vál- ce ve ce byl jen provizorní, dřevěný, byl zrušen a nový beto- Mlýnku nový byl postaven až za usedlostí čís. 70 v přímém směru potoka, tekoucího od Horní Lhoty. Přitom byl upraven asi 100 m úsek tohoto potoka nad a za mostem. Vozovka nového úseku v délce asi 200 m byla asfaltována.

Po zrušení bílovského okresu bylo zave- Autobusové dáno autobusové spojení s Opavou. Ve všední dny spoje vyjíždí autobus z Krásného Pole v 7^{00} hod., odpoledne až o 3^{30} hod., zpět z Opavy v 11^{00} a v 16^{45}. Pro styk s úřady a pro školní mládež toto spojení vyhovuje. Pro nákupy jezdí se více do Ostravy. Vlakového spojení Opavy z Háje se používá zřídka. Autobus, jezdící 2x denně do Bílovce, jezdí ráno již v 5^{45} hod. přes Bílovec až do Nového Jičína, vrací se kolem poledne a odpoledne jezdí 2x do Bílovce a zpět. Má význam pro obyvatele Dolní Lhoty a Tavisova jako spoj s naším zdravotním střediskem.

Autobusy, dopravující dělníky do práce, pro- jíždějí naší obcí - nebo z ní vyjíždějí - ve 4^{35}, 12^{35} a 20^{35}. Kromě toho máme autobusové spojení do

Ostravy v 6°°, 7³°, 16°°, 17°°. Linky probíhající lesos Velkou Polomí byly : Horní Lhota - Ostrava, Hrabyně - Ostr., Pustá Polom - O., Hluboček - O., Jakubčovice - O., Hýjovice - O., Podvihov - O., Vel. Polom - O., Hrásné Pole - Opava, Velká Polom - Nový Jičín (Bílovec).

Školní mládeži z obou Lhot a Hrabyně využívá výhodně autobusů k cestě do zdejší devítiletky i zpět.

Telefon a pošta

Telefonní služba dostačuje potřebě. K 31. 12. bylo zde 13 abonentů. V noční době možno volat přes ošetřovnu Červeného kříže v čís. 137 nebo přes VB v domě. Průměrně bývá denně 25 telefonních hovorů, odesíláno je denně asi 15 telegramů. Pošlmistrem je zde (od r. 1954) s. Antonín Orlík, listonoši Anděl Neuvirt a Vojtěch Tomášek. K naší pošle patří též Horní Lhota, kde zásilky doručuje Růžena Slavíková.

Rozhlas

Místní rozhlasová síť byla vylepšena 10 novými reproduktory na železných sloupech a novou vysílací aparaturou. Nové železné sloupy postavili brigádničtí členové národního výboru. Při rozmísťování sloupů byl vzat zřetel na to, aby hlášení byla dobře slyšitelná. Pro velkou poruchovost reproduktorů, přesto, že nová aparatura je kvalitnější než ta dřívější, není dosud vysílání hlášení uspokojivé. Aparatury je velmi dobře využíváno za vedení s. tajemníka.

Hospodářské poměry

Socialisace obce velmi pokročila. Všichni JZD
výkonní zemědělci se stali členy Jednotného země-
dělského družstva, které obhospodařuje nyní 450 ha
zemědělské půdy x). Z toho je 360 ha rolí, 73 ha luk, 14 ha
pastvin, 106 ha lesa, 3 ha zahrad, zbytek je neplodná
půda.

Naše JZD používá většinou vlastních hospodář-
ských budov. Jsou to: kravín u Anny Vavrečkové č. 260,
kravín u Žofie Kolalové čís. 13, nový vepřín na 300 vepřů
a 25 prasnic, nová porodna prasnic na 25 kusů a 3 dru-
běžníky pro 900 slepic; rozestavěn je 1 kravín pro 174
dojnic.

Hodnota nemovitého majetku činí 2,706.000 Kčs.

Mrtvý inventář je velmi početný. Nejcennější-
šími kusy jsou: 6 traktorů kolových, 1 pásový, 1 auto
V3S, 1 motor Diesel, 6 elektr. motorů, 1 sazeč brambo-
rů, 4 rozmetadla na hnojiva, 5 samovazačů, 12 obra-
ceček na seno, 15 zahrabovaček, 3 mlátičky s vázací-
mi lisy, 1 trakt. nakladač, 9 výfuků sena, 2 výfuky
zrna, 1 řezačka výfuková, 1 řezačka silážní, 4 pojízd-
né kurníky, 2 elektr. ohradníky k pasení dobytka, 39
vozů na gumách, 9 traktorových vleček, 1 lankovací
vozík, 1 fekální vůz, 2 svářecí aparáty, 2 psací a
2 počítací stroje, a 1 pásový dopravník. Hodnota
všech (i zde neuvedených) inventárních kusů činí
860.700 Kčs.

x) kromě lesa

Živý inventář JZD k 31. 12. 1960: 15 koní, 5 hříbat, 161 krav, 50 prasnic, 235 vepřů, 52 selat, 60 telat, 72 jalovice, 47 býků na žír a 1480 slepic. Hodnota jeho je 1,276.000 Kčs.

Výsledky sklizně v roce 1960:

sena	41 q/ha		
žita	25,87 q/ha	ovsa	23,4 q/ha
pšenice	16,- /ha	řepky	12,7 q ha
ječmene	21,-	kukuřice	400 q./ha
jar. ječmene	-	brambor	84 q
cukrovky	229 q/ha	krmné řepy	470 q

jetel dal z 1 ha 270 q zelené hmoty.

Aby bylo v příštím hospodářském roce dosaženo vyšších výnosů, založeno bylo 1500 m³ kompostu, na čemž se podílela značnou měrou ČSM.

Lesy byly převzaty od soukromníků dnem 1. ledna 1960 a těžba v nich ještě se neprováděla. Na mýtinách z dřívějších let vysadilo družstvo 29.500 sazenic.

JZD ve Velké Poloni mělo k 31. 12. 1960: 182 členů, z toho bylo 70 mužů a 112 žen. Průměrný věk družstevníků je 44 let. Je škoda nanejvýš nutné vychoval v braku zemědělský dorost.

Předsedou byl František Klapuch,

členy představenstva byli: Rudolf Byrna, místopředs.,

Ivan Vašek, agronom,

Tvarůžka Bohumil, Gallus Otakar, Čížek Antonín, skladník, Zajícová Žofie, Tvrdá Klotylda, Kašlovská Karolina.

V našem JZD (II. typu) se pracovalo podle dobře sestavených plánů, s nimiž byli všichni družstevníci na poradách a zvláštních schůzích dobře obeznámeni. Pracovní morálka byla po celý rok velmi uspokojivá. Jednotka činila 19,15 Kčs, hodnota naturálií 1,95 Kčs. Lepší hospodářské výsledky nepříznivě ovlivnilo počasí.

V pomoci JZD ve špičkových pracech se vedle velkého počtu občanů - nečlenů - dobře uplatnila školní mládež, která vyhubila na bramborových kulturách larvy i brouky mandelinky. Dynocidem byla hubena mandelinka i pomocí letadel.

Plnění dodávek zemědělských produktů družstvem a zákupenkáři

Dodávky

	vajec	mléka	drůbeže	jat.skotu	vepřů
Předpis	209.000 ks	240.000 l	900 kg	360,- q	280,- q
Plnění	223.630 "	232.800 "	963 "	363,6 "	285,6 "
%	107,-	97,-	107,-	101,-	102,-

Tyto velmi pěkné výsledky v plnění dodávek možno přičíst jak uvědomělosti zemědělců, tak i dobrému vedení družstva i zainteresovaných i politických činitelů.

Státní statek, farma Velká Polom, po Státní

územní úpravě Státní statek v Hlučíně, nár. podnik, statek provozovna Velká Polom, má celkovou výměru 175,23 ha, z toho je 155,28 ha polí, 16,35 ha luk, 0,76 ha pastvin a 2,84 ha neplodné a zastavěné plochy. Má 2 stodoly, kravín pro 60 kusů, stáj pro koně a vepřín, velikou kůlnu k uskladnění inventáře,

prostornou sýpku; ve 2 domcích bydlí rodiny stá-
lých zaměstnanců, v patrovém domě je kancelář
a byt správce Josefa Hajdy.

Hodnota nemovitého majetku (bez bývalého
zámku - vodní hrze -, který nikdo neopravuje)
stanovena na 1,688.736 Kčs.

Živý inventář předostavuje 6 koní, 90 býků na
žír a řádných krav pro zamoření nakažlivým zmetáním.
Jeho hodnota je 502.163 Kčs.

Mrtvý inventář tvoří vedle drobného náře-
dí hlavně 1 traktor, 1 mlátička s lisem, 1 sečí stroj trak-
torový, 1 vyoravač TEK, 1 výfuk řezačkový s mlocem, výfuk
senný, 1 samovaz, 4 vlečky polahové a 2 traktorové, 1 motoc.
Pionýr. Hodnota jeho činí 275.992 Kčs.

Z luk skliženo po 46 q pena z 1 ha, z vícele-
tých pícnin po 39,5 q/ha.

Výsledky žní: u žita byl výnos 22,48 q/ha,
u pšenice 17,49 q/ha, u jar. ječmene 22 q/ha,
u ovsa 17,67 q/ha, u brambor 70,8 q/ha,
u řepy 700 q/ha; cukrovku nepěstovali.

Správcem provozovny je Josef Hajda od
9. 5. 1952 (nar. 1919). Provozovna má 17 stálých
zaměstnanců, z toho je 9 mužů a 8 žen. V do-
bě špičkových prací si tam přivydělávají čelní
občané, zvláště důchodci, a pomáhají k tomu, že
jsou dodržovány agrotechnické lhůty i včasná
sklizeň zemědělských plodin a dosahují pěkné hektarové
výnosy, jak vidno z připojeného srovnání, které

dokazuje, že jak naše družstvo, tak i provozovna Stárníko
statku Hlučín má v podstatě stejné ha výnosy s výjim-
kou krmné řepy.

Plodina	JZD	Stst	JZD +	JZD −	Stst +	Stst −
žito	25,87 q	22,48 q	3,39 q			3,39 q
pšenice	17,16	17,49		0,33	0,33	
ječmen	21,40	22,–		0,60	0,60	
oves	23,40	17,67	5,73			5,73
seno	41,–	46,–		5,–	5,–	
brambory	84,–	70,88	13,12			13,12
krmná řepa	470,–	700,–		230,–	230,–	

Lihovar

Začátky tohoto podniku nebyly dosud za-
hé nikde zaznamenány. Současníci již nevědí nic
o jeho založení. Podle vyprávění nejstarších občanů
lze usuzovat, že kolem roku 1892 začínali bratři
Jindřich a Hugo Scholzovi rozvážet pomocí koní a 2
oslů po okolních vesnicích prvé „varký" velkopolomské-
ho piva. V Ostravě - do 1. světové války - měli sklad
na Slodolní ulici (v místě pozdějšího hotelu Brioni)
na kterém visel nápis „Velkopolomský kozel." Odkud
sem a kdy Scholzové přišli nebo kdo jejich pivovar
založil se nezjistilo. Jen v notářském spisu z r. 1907
bylo u okr. soudu zapsáno, že majitelé pivovaru
jsou povinni platit Anně a Roze Scholzovým do-
životní rentu 1 K denně.

Moderně zařízené velkopivovary způ-

sobovaly hlavně kvalitou piva malým podnikům
poříže odbytové. Majitel uvažuje o prodeji pivovaru.

Do 4. 3. 1930 byl majitelem Jindřicha Schol-
ze, kdy byl změněn na Druženstevní lihovar ve Velké
Polomi r. s. sro. Dnem 11. 6. 1954 převeden na nár. pod.
Slezské lihovary v Ostravě.

Zakládající schůze družstva se konala 19. led-
na 1930 a zvolila představenstvo: Aloise Vavrečku
starostou, Antonína Kubíčka pokladníkem, Gustava
Postulku z Horní Lhoty náměstkem starosty, Vaška Boku-
míra jednatelem. Dále byl v představenstvu Hlaváč
Josef z Dolní Lhoty a Holuša Josef z Chabičova.

Družstvo mělo hned v začátku 81 členů, kte-
ří upsali 258 závodních podílů po 1200 Kč a učini-
li závazek, že budou dodávat na každý upsaný
podíl 20 q, v pozdějších letech až 32 q, brambor
k výrobě lihu.

Ze složených podílů se zaplatilo Jindř.
Scholzovi 75.000 Kč, zbytek 200.000 Kč měl být za-
placen do 2 let. Ale 8. září 1932 upomíná Scholz
o zaplacení 200.000 Kč. a člen představenstva jede pa
ním do Prahy dojednat prodloužení lhůty, na což
Scholz nepřistoupil. Přesto dluh vyrovnán až 28. květ-
na 1933, neboť přestavbou z pivovaru na lihovar
se družstvo značně zadlužilo. Ze zápisů o schů-
zích družstva bylo zjištěno, že jenom strojní za-
řízení kromě kvasné kádě a měřiče lihu stálo Kč
376.000!

Prvá kampaň byla zahájena 15. 11. 1930. Zpracované množství brambor neb vyrobené množství lihu nebylo zjišťěno. Ve druhé kampáni (1931/32) bylo vyrobeno 882,95 hl lihu, který byl dodán do svinovské rafinerie. Dodávka brambor tehdy byla 35q na 1 podíl.

První správce se jmenoval Bučík (do 1. 6. 1933), po něm Hlavnička (do 1. 5. 1934) - jména křestní nejsou v zápisech uváděna. O místo po Hlavničkovi se uchází Rudolf Vavrečka, správce lihovaru v Plesné. Představenstvo požaduje po něm složení kauce 10.000 Kč a klade za podmínku přijetí, aby otec jeho se vzdal funkce starosty družstva. Uchazeč vzal svou žádost zpět a správcem se stává druhý uchazeč, Svoboda, který po vyhoštění bíloveckým landrátem odchází 21. 2. 1941. Za tohoto správce lihovar dobře prosperoval. V zápise ze 27. 10. 1935 je uvedeno, že správci byla schválena prémie 2000 Kč za obezřetné vedení podniku, praktikantovi 400 Kč a dělníkům po 200 Kč. Od 1. 3. 1941 do konce války byl správcem lihovaru Rudolf Vavrečka, přeložený okupanty z Plesné.

Za přechodu fronty utrpěly budovy velké škody, odhadnuté na 100.000 Kč. Obytná budova pod kopcem s bývalými lednicemi a hospodářskými budovami byla zcela zničena a již neobnovena.

V osvobozené vlasti se sešli opět členové družstva dne 27. ledna 1946 a zvolili předsedou Bohumíra Vaška. Dne 1. července 1946 ustanoven správcem Jaroslav Holík; ve funkci setrval do

11. 9. 1952.

V roce 1947 byl podíl zvýšen ze 1200 Kč na 2400 Kč.

Po Jaroslavu Holíkovi vede správu lihovaru Karel Tecl. Kromě něho zaměstnává lihovar 3 kampáňové zaměstnance.

Líh se nepálil v kampáni 1959/60 a 1960/61, kdy se v lihovarském zařízení vyráběly krmné zákvasy pro JZD širokého okolí. Dojížděli si sem pro ně družstevníci z obcí Budišovice, Čavisov, Dolní a Horní Lhota, Hrabyně, Chabičov, Kyjovice, Krásné Pole, Smolkov, Těškovice, kratší dobu i Pustá Polom a dokonce i Šilheřovice a Darkovice.

Za vedení nynějšího správce s. Karla Tecla bylo dosaženo nejvyšší výroby lihu v kampáni 1957/58, kdy bylo zpracováno 90 vagónů brambor a do rafinerie odvezeno 960 hl surového lihu.

Letos se opět pálí líh v menším množství. Kampaň se protáhne jen krátce do roku 1961. Pro výpalky si jezdí JZD ze sousedních obcí.

LSD Jednota

Lidové spotřební družstvo Jednota v Bílovci ukončilo zde svou činnost v době provádění územních úprav a místní prodejny převzaly Jednoty v Opavě se sídlem v Hlučíně.

V roce 1960 zde byly tyto provozovny:

1 prodejna potravin - ved. Božena Kozelská a 3

prodavačky, 1 prodejna průmyslového zboží - ved. Marie Kadulová, 1 prodejna textilního zboží - ved. Jarmila Svobodová, 1 prodejna obuvi - ved. Ludmila Wagnerová, 1 prodejna nábytku - ved. Bedřiška Drozdková, 2 prohlasinství, ved. Otilie Filipcová a Julie Blažejová, 1 prodejna pečiva a mléka - ved. Anna Zdražilová, 1 prodejna masa a uzenin - ved. Leo Král s 1 prodavačkou.

Pekárna byla začátkem podzimu zrušena jako nerentabilní, ačkoli stále plnila zásobovat prodejší obec. Pečivo se dováží z velkopekárny v Poruběa to zatím nepravidelně, což působí nespokojenost spotřebitelů.

V roce 1960 bylo prodáno místním spotřebitelům

chleba za 315.701,- Kčs,

housek za 172.475,60 " ,

mléka za 143.134,50 Kčs.

Prodejna pečiva a mléka je umístěna v provizorním dřevěném domku. Průmyslová prodejna je budova nejzchátralejší, denní potřebě naprosto nevyhovující (starý konzum). K přeměně prodejny potravin na samoobsluhu nedošlo, protože bývalý vedoucí prodejny se nevystěhoval z bytu určeného k rozšíření prodejního lokálu.

Státní spořitelna

Důležitým hospodářským činitelem v naší obci je i jednatelství Státní spořitelny. Své začátky má již v roce 1873, kdy zde byla založena Občanská záložna. Ve starších záznamech není o tom podrobnějších údajů.

1/ cca: [illegible]

Původní název si zachovala do roku 1939, kdy okupanti změnili na pobočku bílovecké Kreis-sparkasse. V letech 1945-48 zůstala pobočkou Okresní spořitelny v Bílovci. Od 1. ledna 1949 do konce r. 1952 přeměněna na Spořitelnu a záložnu ve Velké Polomi. V letech 1953-55 změněna na pobočku Státní spořitelny v Bílovci. Od 1. ledna 1956 se stala pouhým jednatelstvím Státní spořitelny v Bílovci a od 1. 4. 1960, po zrušení bíloveckého okresu, jednatelstvím Státní spořitelny v Opavě.

Jednatelství vede od roku 1952 s. Růžena Nováková-Klapuchová, ve funkci pokladní je od roku 1955 s. Libuše Tománková.

Včetně Horní Lhoty je zde (podle počtu spořitelních knížek) 1982 střádalů, z toho 541 žen, kteří ukládají na výherní vkladní knížky. Během roku 1960 u jednatelství uloženo 3,047.879 Kčs. Srovnáme-li toto výši jednoročních vkladů s vklady ke dni měnové reformy (k 1. 6. 1953), které činily pouze 715.000 Kčs nové měny, poznáváme, že hmotné zabezpečení obyvatelstva značně stoupl o a to nejen u průmyslového dělnictva, ale i u zemědělců, což dokazuje ten fakt, že z doplatků členů JZD v roce 1960 v částce 380.000 Kčs bylo družstevníky ihned uloženo 352.000 Kčs.

Na výherní vkladní knížky vyhrálo letos 26 střádalů, jimž připsáno k dobru 16.665 Kčs. Nejvyšší výhra činila 6550 Kčs.

Honitba

V naší obci pronajímá honitbu již od roku 1926 (před tímto datem jen dobroslavický hrabě Wilczek) myslivecká společnost, která letos čítá 14 členů. Z nich je 7 dělníků, 1 zemědělec, 2 úředníci a 4 důchodci. Její správný název zní Lidová myslivecká společnost Hubert, dříve jen „Myslivecký spolek".

Předsedy byli Kozelský Karel, po něm Kremer Karel a nyní již po několik let Josef Furmánek.

Podle záznamů hospodáře Konráda Tichého bylo v tomto roce uloveno 19 srnců 10 bažantů a 60 zajíců. Na 60% kontingent bylo dodáno 10 srnců, 6 bažantů a 30 zajíců. Odstřel kozoptví nebyl letos povolen.

Bylo také zastřeleno mnoho kusů škodné zvěře, totiž: 10 lišek, 9 kání, 2 vrány, 30 koček, 2 kuny, 1 jestřáb, 21 sojek, 2 psi. 19 lasic, 5 krahujců, 5 hranostajů,

Jmenovanému spolkovému hospodáři se vydařil 3. února úlovek 150 kg těžkého divokého kance a člen Huberta Jaromír Honajzer zastřelil u příležitosti honu 1 divočáka o váze 70 kg.

K zlepšení chovu zvěře zřídili lovci 11 zásypů pro bažanty a kozoptve, udržováno bylo 9 krmelců pro senčí a vyvěšeno bylo 30 budek pro hnízdění drobného ptactva. Se spolkem v Bobrovnicích vyměněni byli bažanti kohouti za účelem regenerace krve.

Tři noví členové absolvovali úspěšně okresní kurs pro adepty provozování myslivosti.

Zvelebováním chovu zvěře a přikrmováním v zimním období dosahuje „Hubert" pěkných hospodářských výsledků a přispívá též k obohacení stolu spoluobčanů.

Členské schůze společnosti jsou dobře navštěvovány pro jejich zajímavou náplň. O Silvestru scházejí se naši lovci každoročně k tradiční družné besedě.

Honitba přestala být výsadou „urozených pánů" a stala se ušlechtilou zábavou pracujících.

Snížení cen

v roce 1960 jako každé dřívější bylo radostně a s povděkem přijato všemi obyvateli republiky. Snížena byla cena cukru, mouky, rýže, celé řady dalších druhů potravin, o velké částky - až o 900 Kčs - byla snížena poláště cena televizorů a radioaparátů, praček i elektrické energie, velmi podstatně sníženy výrobky konfekční, rodiče uvítali zlevnění dětského prádla, šatstva i obuvi.

Je také potěšitelné, že na trhu je výběr všeho zboží, po němž je po zlevnění zvýšena poptávka. Výklady prodejen bývají krásnými luxemskými i cizozemskými výrobky, kupujících je dostatek. V textilu - je-zvláště u žen - zájem o silonové zboží.

Sociální poměry

se stále zlepšují. Byla již o tom zmínka v dřívějších kapitolách, zvláště v zápisu o činnosti jednatelství Státní spořitelny. Nezaměstnanost se již dávno stala neznámým pojmem. Další a další ženy vstupují do pracovního poměru v ostravských průmyslových závodech. Pro jejich školou povinné děti je zřízena u devítiletě střední školy družina mládeže, kte- Družina
ré ale bylo dětí zdejších rodičů velmi málo vy-
užívají. Docházejí do ní více přespolní žáci, kte-
ří tam po vyučování vyčkávají odjezdu autobusů.
Družinu vede aprobovaná vychovatelka s. Vlasta
Hofmanová.

U družiny je také vývařovna s vedoucí ku- Jídelna
chařkou Marií Lazarovou. Denně se podává 50-60
obědů. Stravuje se tam i svobodní učitelé a učitel-
ky. Jídelna je pro přespolní žáky velkou výhodou.

O děti předškolního věku je postaráno ve Mateřská
škole mateřské. Je dětmi přeplněna, že se musí škola
odmítat děti takových matek, které nejsou plně
zaměstnány. Mateřská škola byla letos již po ně-
kolikáté otevřena i po celou dobu hlavních prázd-
nin, aby bylo obzvláště v době žňových prací o děti
dobře postaráno.

Jak velice se zlepšily sociální poměry naše-
ho lidu, ukazuje vybavení domácností elektrickými

pračkami, vysavači, ledničkami, televizory, nový-
mi moderními nábytky, což není žádnou svlášt-
ností. V dnešní době nepřekvapuje ani, že něk-
terá rodina vlastní 2 i 3 motocykly (celkem jich je v
obci 115 kromě mopedů) a dokonce za žádnou uvá-
lost se napravažuje zakoupení osobního auta za
20.000 Kčs i mnohem dražšího, stejně tak se slá-
vá všedním případem, že se v novostavbě rodin-
ného domku zřizuje i garáž. Majitelů osobních aut
je již 18.

Důchody

Sociální poměry občanů se dají také vy-
jádřit sumou vyplácených důchodů starobních, in-
validních a sociálních. Podle zjištění vyplácí zdej-
ší poštovní úřad důchod 249 osobám, z toho 233 osobám
důchod starobní a invalidní v měsíční částce 126.102
Kčs a 16 osobám důchod sociální v měsíční výši Kčs
3761,-, celkem tedy ročně 1,358.356 Kčs. Jaká je to
suma, kterou vynakládá stát, aby naši občané pro-
žívali klidně a spokojeně poslední léta života! Uvá-
žíme-li, že v naší obci je asi 1350 obyvatelů, pak je
každý pátý náš občan důchodcem a průměrně připadá
na jednoho měsíčně 539 Kčs.

Poměry lidopisné

Sbor pro občanské záležitosti při MNV pečo-
val za vedení matrikáře a tajemnice s. Jiřiny Mu-
sialové o důstojné vítání narozených občánků, o pohř-
by občanů bez vyznání a o obřady svatební.

Šňatkovou síň, ve které se také koná vítání malých občánků máme vkusně vyzdobenou obrazy, květinami a vkusným nábytkem. Na harmonium zakoupeném letos za 5.700 Kčs hraje při obřadech s. Marie Žáčkoolná, sólově zpívá s. Marie Kadulová.

Obřad vykonával obvykle předseda MNV soudr. Milan Hrbáč, po volbách pak nový předseda s. Miloslav Kozelský. Nemocného matrikáře zastupoval u vítání nových občánků s. Aug. Kadula a při obřadech svatebních s. Jiřina Musialová; za Výbor žen při MNV vítala novorozené předsedkyně s. Anděla Kahnová, později i ostatní členky VŽ.

Během roku 1960 se konalo 22 slavnostních vítání novorozených občánků, o čemž je vedena skvostná pamětní kniha, a 17 šňatků.

Většina rodičů pak dosud dává své dítě v kostele pokřtít. Také mnozí novomanželé chodí ještě k faráři pro požehnání. V celku možno s uspokojením zaznamenat, že civilní obřady v naší šňatkové síni zpestřené hudbou, zpěvem, recitacemi a kytičkami pionýrek i důstojným vystupováním představitelů úřadu se velice líbí a zájem o ně stoupá, takže bývá šňatková síň často celá zaplněna.

Sbor pro občanské záležitosti ve spolupráci s místním smíšeným sborem se postaral o důstojné vypravení pohřbu 2 občanů bezvyznání a zajistil k tomu účelu řečníky. Byly to pohřby s. Josefa Tománka, nej-

staršího člena naší VO KSČ a matrikáře MNV, a s. Valentina Musiala, důchodce. Velmi procítěné řeči nad hrobem pronesl člen sboru s. Antonín Drozdek. Kromě toho zazpíval smíšený sbor Také na pohřbu s. Antonína Sommra, bývalého ředitele národní školy, který se konal žehem v ostravském krematoriu. Jako řečník byl s. Antonín Drozdek vyzván na pohřeb našeho nejstaršího občana, Valentina Hegra č.65 (nar. 14.2.1866, zemřel 5.9.1960), který dosáhl 94 let věku.

Připojuji přehled o narození dětí, o sňatcích a úmrtí za posledních 10 let:

Ročník	Narození			Sňatků	Úmrtí		
	chlapců	děvčat	celkem		mužů	žen	celkem
1951	18	13	31	17	7	7	14
1952	17	12	29	19	11	9	20
1953	17	15	32	6	15	11	26
1954	12	13	25	10	11	11	22
1955	12	15	27	5	5	11	16
1956	7	9	16	5	8	5	13
1957	7	10	17	6	5	8	13
1958	3	6	9	10	7	6	13
1959	11	10	21	9	5	5	10
1960	10	12	22	15	11	6	17
Celkem	114	115	229	102	85	79	164
Roční průměr	11,4	11,5	22,9	10,2	8,5	7,9	16,4

Je pozoruhodné, že úmrtnost dětí zcela vymizela jako výsledek odborné péče o matku a dítě v poradnách a porodnicích. Podle zápisů matrikáře narodily

se v naší obci jen po 4 dětí v letech 1954, 1955 a 1956, v dalších letech všechny matky byly včas odvezeny do porodnice v Bílovci, ve Vlkovicích neb v Žabčicha, kde je jim věnována po 8-10 dní všestranná bezplatná péče, a pak zcela zdravé a se zdravým dítětem se vracejí domů.

V roce 1960 bylo zde soudně rozvedeno 1 manželství.

Počet obyvatelstva u nás jen nepatrně vzrůstá a to pro stěhování rodin do blízkosti pracovišť v ostravské průmyslové oblasti, kde jsou jim přidělovány velmi krásné byty v nových sídlištích. Přesná čísla budou známa v příštím roce, kdy bude sčítání lidu.

V neděli 2. října - na polomský krmáš - se konalo šedesátníci. la v pohostinství u Blažejů přátelská beseda příslušníků ročníku 1900. Srdečně vzpomínali a hovořili o uplynulých letech. V roce 1906 jich nastoupilo do školy 36, 11 z nich už zemřelo. Na zdařilou besedu, která trvala čtyři hodiny, se na pozvání dostavili předseda a tajemník MNV, kteří se o myšlence konání takových besed každoročně vyjádřili velmi pochvalně, popřáli pětatřicetiletým 19 šedesátníkům, kteří se dostavili většinou i se svými manželkami, aby hodně dlouho a ve zdraví užívali zasloužených odpočinku.

Kulturní poměry

Od 1. září 1960 se stala osmiletá střední škola Školy devítiletkou. Mateřská škola má trvale jen 1 oddělení

s dopoledním provozem, avšak po celých 12 měsíců v roce.

Ředitelem devítiletky zůstal s. Josef Lazar a jeho zástupcem se stal učitel s. Antonín Drozdek. Ředitelkou mateřské školy byla s. Marie Šromová a po prázdninách, kdy byla na vlastní žádost přeložena do Ostravy-Poruby, stala se ředitelkou s. Zdeňka Škrobánková z Hradce u Opavy.

Střední škola byla umístěna od r. 1947 jednak v nouzové dřevěné budově na sokolském pozemku (1.–5. postupný ročník), v níž byly 3 učebny, tělocvična se šatnou a 2 kabinety; záchody byly 20 m od budovy; vyučovalo se ve 2 směnách; jednak ve staré zděné budově (6.–8. (9.) post. roč.) Třídy s vyšším počtem žáků byly rozděleny na dvě. Tak měla pobočku třída VI. a VII. Třída VIII. se nedělila, aby byla získána učebna pro otevření IX. třídy v podkroví (v bývalém kabinetě).

Do střední školy docházeli kromě velkopolomských dětí i žáci z obou Lhot a Hrabyně. Celkem bylo 73 přespolních žáků. Část lhotských žáků docházela ještě do dívčenky krásnopolské a zastávky elektrické dráhy. Všech žáků na škole bylo 262. Do vyučování náboženství docházelo 31% žáků II.–VII. třídy.

Obě školní budovy jsou závadné po všech stránkách, zvláště po stránce zdravotní. Proto se rodiče na schůzích stranických, MNV a rodičovských dovolávají brzkého zahájení stavby nové školní budovy. Toho se právě letos dosáhlo; po několikaletých průtazích zahájil národní podnik Pozemní stavby Ostrava už koncem

zimy přípravy a v jarních měsících již vybetonovány zá-
klady. Koncem roku 1960 byla hrubá stavba zastřešena. Mr-
ná zima dovolila, že se mohlo ve stavbě pokračoval
bez přestávky, aby začátkem příštího školního roku moh-
la být hotová odevzdána svému účelu.

Ani umístění mateřské školy v bývalém hos-
tinci Hynka Demla na rozcestí nevyhovuje po hygienické
stránce. Není tam ani dostatečného prostoru k provozu
mateřské školy.

Činnost škol podporuje Sdružení rodičů a SRPŠ
přátel školy za předsednictví s. Antonína Dedka. Pro-
středky k tomu získává tradičním rodičovským ple-
sem a pořádáním Dětského dne. Přes veškerou námahu
posledních ředitelů školy a SRPŠ se nepodařilo získat
patronát některého většího závodu a byla jen sjed-
nána písemná vzájemná úmluva školy s místním
JZD o pomoci při provádění žákovských polních prací
na straně jedné a o hubení plevelů a škůdců i o
pomoci žáků při sklizni brambor a řepy na straně
druhé. To úzce souvisí s pionýrskou organizací, která
byla svěřena učitelce s. Blažence Vaškové jako skupinové
vedoucí. Za jejího vedení dosáhla PO pěkných výsledků
ve vlastní výchovné pionýrské práci, ve sběru odpa-
dových hmot, v pomoci našemu družstvu a v souladu
tvořivosti mládeže.

Družstevní škola práce zahájila činnost DŠP
začátkem listopadu. V odpoledních hodinách v době
vytápěné učebně DSŠ se týdně scházeli družstevníci

a vyslechli 5 přednášek zemědělských odborníků. Hlavně ženy projevily o ně značný zájem. Přednášek se zúčastnilo 130 osob, průměrně 26. Obsahem přednášek byla živočišná a rostlinná výroba se zvláštním zaměřením na pěstování kukuřice.

IKR

Lidový kurs ruštiny, první v naší obci, byl zahájen 1. 12. 1960. Po časovém odstupu mohu hned zaznamenat, že trval do dubna 1961, celkem 20 večerů. Kurs vedla aprobovaná učitelka ruštiny s. Anna Němcová. Do kursu se přihlásilo 10 dospělých účastníků, do konce vytrvala jenom polovička. Absolventi kursu se naučili číst a psát azbukou, sami mezi sebou vedli krátké rozhovory a tím získali základy konverzace v jazyku našich osvoboditelů.

Lidová knihovna

Lidová knihovna zahájila opětně svou činnost v roce 1945, brzy po osvobození. Od té doby až dodnes je knihovníkem s. Václav Barloš, úředník VŽKG. Knihovna má nyní 1150 svazků zábavné četby, 250 svazků politické literatury, 70 svazků literatury zemědělské, jiné poučné 80, pro mládež 269 svazků, knižnice Klasikové marxismu-leninismu 172 svazky a 48 svazků básní.

Pravidelně si vypůjčovalo 89 čtenářů. Největší zájem byl o zábavnou četbu, na předním místě o Marlínkova „Jakuba Obervu", Majerové „Lidé na křižovatce" (trilogie), Defoi „Robinson Crusoe," Pleva „Malý Bobeš" a Tolstého „Petr Veliký."

Ročně bylo 1407 výpůjček. Vybíral se pouze

dobrovolný přispěvek. Nejpilnějšími čtenáři roku byli Josef Musial, Jan Lazar a Libuše Tománková, kteří přečetli průměrně 70 svazků jen z místní knihovny.

Aby mohla knihovna plnit ještě lépe své poslání, zasloužil si umístil do prostornější místnosti, vybavené potřebným nábytkem. Pečlivým knihovníkem je doplňována novinkami krásného druhu.

Místní kino datuje své začátky od 28. 10. 1928. Kino Tehdy bylo majetkem Dělnické tělocvičné jednoty a neslo název Republika. Na zařízení poskytl výhodnou zápůjčku příslušník DTJ Dr. Artur Sommer, obvodní lékař.

Promítaly se tehdy ovšem němé filmy za hudebního doprovodu varhaníka Františka Laštůvky na klavír a učitele Augustina Kaduly na housle. Představení se konala v neděli ve 4 hod. odpoledne a o ½8. hod. večer.

Ozvučení aparatury provedeno v roce 1934.

Začátkem okupace bylo kino zavřeno, ale od roku 1942 se začalo opět v neděle promítat. V době přechodu fronty byla aparatura hajně uschována tak dobře, že se dosud nenašla. Novou aparaturu dodal Čs. státní film a ten byl i provozovatelem podniku do roku 1957. Zůstal i nadále majitelem a staral se o technické vybavení, provozovatelem se stal MNV.

Dne 20. 12. 1953 byl promítán první barevný film a to „Zítra se bude tančit všude", který se velmi líbil.

Od roku 1956 se promítá i ve středu večer, lidově

jsou týdně 2 filmy promítány na 3 představeních. Dět-
ská představení se konají nepravidelně a jsou slabě
navštěvována, zatímco na odpolední představení pro
dospělé se děti domáhají přístupu. Na přání ředitel-
ství školy jsou promítány ročně 3-4 významné filmy.
Žáci se jich účastňují hromadně v době vyučování.

V roce 1960 se konalo 167 filmových předsta-
vení, na kterých bylo promítnuto 111 filmů. Bylo na
nich 13.324 účastníků a na okresním vybráno 26.324
Kčs. Průměrná účast na představení byla 90 osob.

Z roku 1928 je kino umístěno v „sále" dolního
pohostinství /čp. u Filipců/ v místnostech, které při
zdejším zasedání pléna ONV byly nazvány komínem.
Do místností nemá přístup ani slunce, ba ani čer-
stvý vzduch, za deště teče až do sálu a strop je na
spadnutí. Nevýhodou je též ukládání neb přemísťo-
vání sedadel pro účely jiných podniků. Snad my-
slí, po vyvlastnění objektu, se najde činitel, který
nákladnější adaptací postaví u nás sál, jaký už
dávno potřebujeme.

Závěrem ještě uvedu jména kinooperaterů:
jako první promítali filmy členové DTJ s. Alois Bar-
toš a František Pavlík, později také Bohumil Honajzer
a nyní s. Jindřich Dluhoš.

Pošta-činnost na poli kultury

Ke zvýšení kulturnosti v naší obci přispívá
značnou měrou i činnost naší pošty, která doručo-
je časopisy odběratelům do domu a provádí i nábor
nových předplatitelů. Odběratelů denního tisku bylo:

Nová svoboda 92, Rudé právo 45, Zemědělské noviny 21, Mladá fronta 20, Práce 8, Lidová demokracie 4. Z periodických časopisů jsou odebírány:

Život strany	17	Nové Opavsko	64	Včelař	10
Svět sovětů	21	Vlasta	75	Svět motorů	18
Tvorba	7	Rádce zahr.	35	Stadion	10
Nár. výbory	24	Myslivost	18	Televize a rozh.	28

Rozhlas a televize

Koncesionářů čs. rozhlasu je ve Velké Polomi 220, televizních koncesí je 110; kromě nich je ještě 114 koncesí sdružených, které vlastní takoví, kteří mají radio i televizi. V souvislosti s tím zde také uvádím podle zjištění na poště, že kdysi oblíbenou „sázku" hraje nyní průměrně týdně jen 10 sázejících, zatímco týdně ve „sportce" se sází až 480 sloupců! Možno v ní vyhrát při vkladu 3 Kčs až 40.000 Kčs.

Kulturní práci u nás koordinuje OB pod ve- Osvětová dením jejího správce s. Josefa Lazara. Samostatných beseda podniků v uplynulém roce nepořádala. Kulturní práce se řídí perspektivním pětiletým plánem, který se rozpracovává na jednotlivá čtvrtletí.

Rada osvětové besedy utvořená ze zástupců místních složek se schází měsíčně a kontroluje plnění plánu. Podle ročního sumarizačního výkazu o osvětové práci za rok 1960 konalo se zde 9 přednášek na témata ze zemědělství a účastnilo se jich 367 osob, 2 přednášky z přírodních věd s návštěvou 130 osob, 3 přednášky ze společenských věd měly 226 účastníků. Ostatních podniků (divadla, oslavy, zábavy, plesy) bylo 32 s účastí 7298 osob.

Jednou z mála dobře vedených a opravdu aktivních složek v naší vesnici je požární ochrana. Zásluhu o to má iniciativní dobré vedení.

Předsedou je nadpor. VB s. Bohumír Dostál, velitelem s. Bohuslav Kozelský, jednatelem s. Zdeněk Kozelský, pokladníkem s. Kozelský Václav, zbrojnířem s. Martiník Augustin. Soudruh Jan Černý byl zvolen čestným předsedou.

Požární ochrana čítá 62 členů, z toho 4 ženy. Je též organizováno 15 dorostenců. Výbor konal v roce 1960 celkem 32 schůzí, členských schůzí bylo 16. Řádných cvičení bylo 28, poplachová 4. Účast na cvičeních byla 72%.

Družstvo mužů se účastnilo na okrskové soutěži v Krásném Poli. Získalo 1. místo a postoupilo do okresního kola, v němž se ve Staré Vsi u Bílovce umístilo pro poruchu stroje na 5. místě.

Dne 12.9. bylo v Rybníčku finále o putovní pohár MNV za účasti požárních družstev V.P., Hrabyně, Kr. Pole, Hor. Lhoty, Plesné a družstva žen z Krásného Pole. Vítězem soboto ročníku se stalo požární družstvo z naší obce.

Aktivně zasáhnout při požáru nebylo v uplynulém roce příležitosti. Ani kulturní činnosti odbočka nevykazuje; pouze na konec masopustu pořádali požárníci tradiční společenský ples, který bývá každoročně našimi občany hojně navštíven i finančně podpořen.

Nejmladší, avšak nejagilnější organizací je u Zahrádkářů nás Místní pobočka svazu zahrádkářů a ovocnářů, která byla založena 29. 5. 1960. Na pozvání místních 14 zájemců, které dlouho přesvědčoval za zakládající členy, se dostavili do ustavující schůze ovocnáři z hájecké pobočky, přátel Ludvík Kurka a Jan Vaněk, aby našim v začátku při-spěli radou.

Prvním předsedou se stal př. Oldřich Přibyla, místopř. př. Zajmund Kozelský, jednatelkou Radomila Franková, pokladníkem Tavrečka Rudolf. Členy výboru byli: Hofman Evžen, Blažej Bohumil, Luzar Josef, Kusyn Zdeněk, Štípal Jaromír a Drozdek Jar.

Již během léta byly konány pro členy, jichž rapidně přibývalo, odborné přednášky; obsah jejich odpovídal současnému zrání ovoce a práci v sadech a proto byly velmi četně navštěvovány a vyslechnuty s velikým zájmem.

Na výzvu MNV vytvořeny byly 4 skupiny členů, kteří obešli v obci zahrady nečlenů, aby jim poradili, co třeba podniknout ke zvýšení výnosů jejich zahrad.

Na témata o nových směrech v pěstování ovocných stromů, zeleniny, pokojových a zahradních květin proslovena byla odborníky - většinou z Opavy 10 přednášek, které pozorně vyslechlo 559 účast-níků. Pro podzimní vysazování obstarána členům 80 ovocných stromků a pro jaro 4 q umělých hnojiv.

Třeba také zaznamenat, že [zahr.] ve špičkových pracích odpracovali ve prospěch JZD 140 hodin.

K uspokojivým výnosům ovocných sadů

Včelaři neaponně přispívá, lépe řečeno: výnosy jsou závislé na včelím opylování. Máme zde 17 včelařů se 76 včelstvy. Jsou to většinou kovodělníci - zahrádkáři (15), 1 důchodce a 1 učitel.

S letošní sklizní byli celkem spokojeni. Včelstva jim dala přibližně po 5 kg medu. Dodávku splnili všichni po 1,70 kg z každého včelstva. Všichni chovatelé léčili včelstva přípravkem BEF; nemoci se nevyskytly.

Zdejší včelaři nemají vlastní organizaci. Přidružili se ke krásnopolským a důvěrníkem si zvolili s. Bedřicha Kašného jako nejzkušenějšího.

Ostatní společná činnost

Místní organizace a korporace, jako SSM, SP, ČKŘ, ČSM, Svazarm, Sokol, Slezan provádějí v rámci spolkových stanov kulturní činnost. Některé se omezují jen na taneční zábavy, ale i těch co rok ubývá pro slabé návštěvy a drahou hudbu. Ani o pasvíčenskou zábavu není zájemců, ačkoli se ještě před 5 lety o ni bojovně ucházely 2 i 3 korporace.

Činnost žádné místní korporace, s výjimkou snad dříve zapsaných, není možno zvlášť vyzvednout a pochválit. Zlobí obětavých pracovníků. Na svých pracovištích konají sice všichni dobře svou práci, ale po ní si libují v klidu a pohodlí, provozují tzv. papučovou kulturu. Přesto není možno říci, že by nežili kulturně. Máme vedle 220 radiokoncesionářů již také 224 televizorů a u nich vysedává denně za

večerů asi 900 lidí, kteří se zájmem sledují politické dění v celém světě, poslouchají přednášky a jsou přítomni divadelním či filmovým televizním představením. Vedle toho odebírají a čtou 190 deníků a 327 časopisů. Před lety tomu tak nebylo! A přece nemohu souhlasit s tímto stavem, neboť se isolují od veřejného života v naší obci, jako by do ní ani nepatřili.

Dovedu zde podniky, které jednotlivé korporace vykázaly samy jako svou činnost:

SČSP: autobusový zájezd členů do Jeseníku, na Pomezí a Lejvíz, druhý zájezd do Vratné doliny, Sulovské skály a Čtyřiáři, uspořádali besedu malíře se spisovatelem, kde hovořili akad. malíř Valentin Držkovic a spisovatel Jan Rohel; výbor SČSP měl účast na zahájení LKR (248) a na Štafetě míru a přátelství.

Čkř: zorganizoval své členy na 2 noční výplaty v ZŽD, vysílal dvoučlenné zdravotní hlídky na veřejné podniky a uspořádal pomlázkovou taneční zábavu; v rámci vlastní působnosti ošetřili členové 79 úrazů, v 61 těžších případech byla poskytnuta první pomoc a postižené osoby byly odeslány do nemocnice.

Svazarm: Předseda podal negativní zprávu. Nečinnost omlouvá nezájmem členů.

Sokol: Správný název: Tělovýchovná jednota Sokol Velká Polom. Předsedou byl s. Alois Tvarůžka, místopředsedou Vladimír Kuoyn, hospodářem Bernard Holeček. Cvičily nepravidelně jen ženské složky; veřejné cvičení se konalo za

výpomoci okolních jednot. O II. CS viz na str. 224. Fotbalový oddíl hrál jen v jarním kole. Pro nezájem členů ve 2 pololetí zastavil činnost. Na hřišti bylo započato se stavbou tělovýchovného zařízení v rámci akce „Z". Jde o objekt, který bude mít rozměry 34 m × 14 m.

ČSM: Nejčastěji se scházel pěvecký dívčí kroužek Radost. Pod vedením s. Furmánkové a s. Karla Hrdiny nacvičil řadu budovatelských, svazáckých i jiných písní, s nimiž vystoupil při veřejných oslavách. Účastnil se též okresního kola SPM. Členové ČSM pomohli pionýrům při plnění hry „Směr Praha" a připravili pro ně 1 branno hru. O zimních prázdninách uspořádali 3 noční výpravy. Na svých členských schůzích uspořádali 2 besedy o SSSR a o festivalu mládeže ve Vídni. V masopustě měli maškarní ples.

Slezan: Je to dramatický odbor při OB, vedený s. Otmarem Paláčkem, předsedou a zároveň režisérem. Jednatelem byl učitel s. Josef Kadula, pokladníkem s. Vlastimil Musial. Svolány byly 2 schůze. 21 členů odboru se projevila nechuť ke hraní divadla. Přesto sehráli 2× Čapkovu „Matku", kde v hlavní roli vynikla s. Božena Kozelská, která již předtím utvořila ze zaměstnanců „Jednoty" dramat. kroužek a vystoupila 5× s nimi (3× v okolních obcích) s novodobou veselohrou „Moje teta, tvoje teta". O vánocích hrál Slezan dvakrát Jirotovu hru „Balkabáty - hříšná ves", v níž vynikali s. Blažena Vašková a Jaroslav Slivka. Návštěva na představeních jen průměrná.

Zdravotní poměry

V celku možno říci, že o zdraví našich občanů bylo za uplynulý rok dobře pečováno. O nejmladší a o ty, kteří se teprve mají narodit, pečuje týdně poradna pro matky, kam dojíždějí dětské lékařky z okresu. O ostatní se stará po zdravotní stránce praktický obvodní lékař Dr. Jaromír Stach, zubolékařskou péči provádí technik Ladislav Poledník z Rusté Polomě, který zde ordinuje třikrát týdně, z toho 1 dopoledne jen pro školní mládež.

Odbočka Čs. Červeného kříže konala obětavě službu první pomoci. Má svou ošetřovnu v obecním domě č. 137, kde je též telefon, zapojený na ostravskou ústřednu i v noci. O jeho činnosti viz na str. 255.

Naši nemocní byli odesíláni do bílovecké nemocnice a jen výjimečně do Žábřehu, Opavy nebo do Ostravy.

V roce 1960 se vyskytla zjara ve větší míře epidemie chřipková. Těžších případů nebylo. Mezi dětmi se rozšířily spálničky s normálním průběhem. Všechny děti byly očkovány proti obrně, která má být tímto opatřením likvidována. Je zajisté pozoruhodné, že úplně vymizela dětská úmrtnost jako výsledek všestranné bezplatné lékařské péče o naši mládež. Nemoci

Zásobování vodou nemělo závad, protože prameny byly dlouhotrvajícími letními dešti dobře zásobovány a zalévání zeleninových zahrádek odpadá- Zásobování vodou

lo. V kanalizaci nebylo pokročeno. Na mnoha místech dosud viděl, jak hnojůvka a odpadová voda z kuchyní a prádelen volně teče po povrchu do příkop.

Kordák

Všechna rumoviska a výkopy jsou sváženy do bývalého „rybníka", zvaného podle dřívějšího souseda „Kordák". Kdysi, ještě za okupace, bylo dno tohoto — spíše žábníku, do něhož stékala hnojůvka a dešťová voda z celé obce a do něhož veřejně lidé házeli nadbytečná koťata a štěňata i zcíplá menší zvířata – asi 7m pod vozovkou okresní silnice. Po přechodu fronty občané tuto hnusnou nádrž začali zavážet rumoviskem z rozstřílených budov a výkopem ze sklepů při novostavbách. Velké množství zeminy tam bylo složeno z výkopu sklepů a základů nové školní budovy. Nebude dlouho trvat a ze špinavé stoky vznikne příjemné a zdravé prostranství, které se hodí na parčík nebo na dětské hřiště.

Koupaliště

Volání občanů po obnovení koupaliště zůstalo bez odezvy. Provedení této nemalé práce udělal MNV závislým na dokončení stavby kulturní jizby nad bývalou garáží, kterou ale dal nedokončenou k dispozici Pozemním stavbám, n.p. Ostrava, k ubytování zaměstnanců při stavbě nové školní budovy.

Rekreace

Oblíbeným způsobem trávení dovolené se stala rekreace a to nejen u průmyslového dělnictva, které k zotavení po celoroční práci využívá horských závodních chat a hotelů, ale i členové JZD začínají – ovšem v daleko menší míře – využívat těchto možností.

Účastňují se rekreačních vlastivědných zájezdů do Prahy, na Slovensko a do našich krásných hor. Užívají se i několikadenní zájezdy na brněnský veletrh a nedělní autobusové zájezdy na Bumbálku a Žermanickou přehradu.

O úmrtnosti a porodnosti viz statistiku na str. 244.

Různosti a dodatky

Počasí

Jaké bylo počasí v roce 1960: Začátkem roku byla jen mírná zima, sněhu napadlo jen občas 5-10 cm. Následovalo deštivé jaro a na srážky velmi bohaté a chladné léto. Během června – srpna opadlo 860 mm srážek, což je o 200 mm více než celoroční průměr.

Pohnilo hodně sena a obilí silně porostlo. Žně, které za normálního počasí končívají v polovině srpna, se protáhly do začátku září. Podzim byl teplý a suchý, takže hned po žních se nastoupilo do sklizně brambor a řepy. Nato byla opět mírná zima bez sněhu. Jen jednou napadla 12 cm vrstva sněhu, která se po brzké oblevě ihned ztratila. Nejnižší teploty zamí bývaly kolem -3° C.

Děti neužily ani hlavních prázdnin, ani zimních sportů.

Havárie

Na pozemku občanky Anděly Laštůrkové v Havířově vznikla dne 6. dubna 1960 náhle velká propadlina kruhového tvaru o průměru 4 m a hloubce 3,5 m. K jejímu zasypání bylo použito výkopu od stavby nové školy. Materiál byl přivezen takzv. „111" a to čtyřikrát po 6 až 7 m^3.

A příčina vzniku propadliny? Učiním o tom obšírnější zápis, aby to nedošlo v zapomenutí. Snad ve starších kronikách byla o tom zmínka, ale žádná se nedochovala.

Velké Poloni byly jediné doly ve Slezsku, ve kterých se těžily kamenečné neboli vitriolové břidlice. Jsou to jílovité břidlice impregnované jemně rozptýleným kyzem železným.

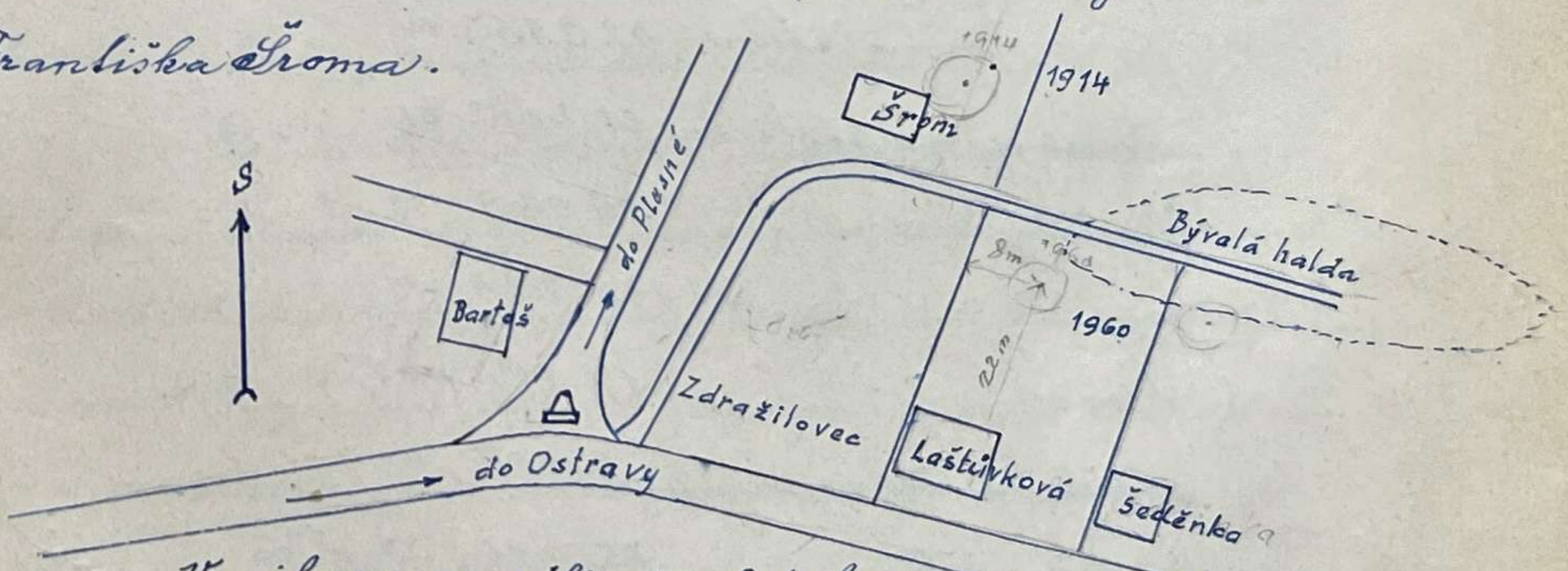
Po předběžném průzkumu počal o jejich těžbu hrabě Wilczek v roce 1803. Do souvrství břidlic dal razit tři štoly a hloubil 4 jámy (šachty). Vytěženou břidlici skladoval do hald a ponechal je účinkům větrání. V roce 1806 postavil provozovnu, ve které byly 3 varné pece, 3 olověné pánve, každá o obsahu 50 věder, čistící pec, komora pro odpadky, komora pro moučku s 11 truhlicemi pro odpad, a se dvěma truhlicemi pro mateřský louh, dale krystalizační místnost, skladiště výrobků, sklad uhlí a slévárna k přelití opotřebovaných olověných pánví. V téže budově byl také byt pro varmistra. Mimo budovu stálo 18 patrové chladící zařízení, po němž stékal louh na menší odpařovací pánve.

V roce 1812 se vytěžilo 200.000q kamenečných břidlic. Předběžné výdaje s dolováním a zařízením provozovny činily 47.600 zlatých, roční údržba 14.000 zl. Roční spotřeba kamenného uhlí byla 7.000q. V roce 1807 se získalo 500q kamenec, 60q skalice zelené a 3q červeného okru (caput mortu-

um colcotar). Již v roce 1806 nastala řada těžkostí, především s odbytem výrobků. Z Chile dovážený ledek byl na trhu levnější. O 10 let později zanikl tento podnik.

Tak o tom píše podle Wilczkova archivu Dr. Tomáš Krůta z Moravského muzea v Brně. O počtu zaměstnanců a jejich pracovních podmínkách není zmínky. Až do rozparcelování Wilczkových pozemků ležela na povrchu halda posledně vytěžené břidlice, které nabyvatelé půdy použili k úpravě polní cesty a nerovností na získaných pozemcích.

Doplňuji článek Dr. Krůtě tím, že také v roce 1914 po velmi deštivém období, když na Wilczkově poli s voly oral nedávno zemřelý, tehdy ještě školák, Eduard Kozelský, několik metrů za ním zaduněla země a utvořila se jáma asi téže velikosti jako na pozemku Anděly Laštůvkové. Neklame-li mne paměť, bylo to na parcele, na které postavil proti zákazu domek s. František Peřich, dnešní majetek s. Františka Šroma.

Vzniku propadliny ze 6. dubna předcházelo delší deštivé počasí, za něhož pravděpodobně podzemními chodbami protékající voda vymílá půdu, která čas od času sedá. Snižování půdy je

pozorovatelné i na pozemku souseda Šeděnky, jv směrem od propadliny u Andělky Laštůvkové.

Tímto byl zároveň vysvětlen původ názvu „Havířna" pro zakreslenou část naší obce.

Výroční účet MNV

Hlavní příjmy: domovní daň 41.552,23 Kčs,
služby občanům 10.574,97 "
školní kuchyně 36.556,70 "
kino-vybrané vstupné 26.325,— "
z doplňkového rozp. 7.000,— "
Úhrn . . . 122.008,90 Kčs

Dalšími příjmy byly místní daně a poplatky, z funkční a správní činnosti a podíly ze státních daní (str. 222).

Hlavní výdajové položky:

na komunikace 6.808,60 Kčs,
veřejné osvětlení 7.360,41 "
z obytných domů 9.807,18 "
školy: mateřské 5.977,79 "
osmiletka 41.385,14 "
přípravky na školičku 28.406,01 "
školní jídelna 36.045,73 "
osvěta 13.284,10 "
kino 17.102,07 "
požární ochrana 1.485,42 "
mzdový fond 75.010,37 Kčs

Letopisecká komise zkoumala a doplnila věcný obsah ve schůzi 12.11.1961. Ve schůzi rady se dne 22.12.1961 byl návrh zápisu kronikářem přečten a po úpravách a doplněních byl schválen.

Zapsal
Augustin Kadula

Předseda MNV: Vrubky' v.r.

Nesčetněkrát

se už lidé pokoušeli sestavit, sepsat a promýšlet zcela závěrečnou bilanci uplynulého roku, ale vždycky zůstává něco nedokončeného, nedožitého, nerozřešeného: rozdělaná díla, nedomilované lásky a záliby, projekty a plány, avšak – nejme to za štěstí!

I když skončil kalendářní rok! Vždyť definitivní závěr, navždy platná bilance vytesaná do kamene – to by byl zánik, konec všeho podnikání a my chceme dále, my musíme dále, bez zastavování.

Z událostí roku 1961, i když také ne zcela dořešené, alespoň některé zde zapíši, aby vešly do paměti dalších lidských generací. Minulý rok byl především rokem XXII. sjezdu KSSS, který přijal dějinné rozhodnutí o programu vybudování komunistické společnosti, o programu, o němž prohlásil první tajemník KSČ a president republiky s. Antonín Novotný na konci sjezdu, že je zároveň i programem naším.

Uplynulý rok byl také rokem, kdy člověk po-

prvě proniknl do vesmíru, rokem letu sovětského korábu Vostok s člověkem na palubě, se sovětským člověkem Jurijem Gagarinem, který pak také ve dnech 29. a 30. dubna navštívil naše hlavní město.

Z našich významných událostí je to 40. výročí založení KSČ, prohlášení naší lidově demokratické vlasti

Vidlář 28.2.1962 Mlynář insp. kultury ONV

socialistickou republikou a v naší obci to nesporně bylo slavnostní otevření nové školní budovy.

VO KSČ

Výroční členská schůze VO KSČ se konala 22. ledna. Předsedou zvolen opět s. František Malík.

Letošní rok je jubilejním rokem KSČ. Většina akcí VO i ostatních složek zaměřila svou činnost k oslavě 40. výročí založení naší komunistické strany. Již 24. března uspořádala OB koncert Pěveckého sdružení slezských učitelek a to v rámci oslav 40. výročí založení KSČ. Úvodem promluvil předseda OB s. Lazar o historii strany. Program večera měl toto zaměření. Oslavy v naší obci ~~obci~~ vyvrcholily slavnostní členskou schůzí dne 18. května, O významu výročí, o životě a díle Marxe, Engelse a Lenina hovořili členové výboru. Vzpomenuli též prvých průkopníků komunistické myšlenky u nás kolem roku 1918 a v pozdějších letech. Pěknou kulturní vložkou zpestřily tuto schůzi naše ovazačky.

1. máj

Oslava 1. máje byla svěřena naší VO KSČ. Přípravný výbor byl složen ze zástupců obcí V. Polomě, Dolní a Horní Lhoty, Krásného Pole a Hrabyně. V mohutném průvodě zpestřeném prapory, fábory

a květinami za velmi pěkného počasí pochodovalo 2170 osob ze sokolského hřiště na prostranství před domem s. Vaška, kde po zahájení oslavy zazpívali přítomní z krásnopolské osmiletky pod vedením s. Jar. Richtra a místní smíšený sbor zazpíval „Rudý prapor". Ke shromáždění promluvil o významu dne a o současné mezinárodní situaci s. Schenk, náměstek předsedy ONV v Opavě.

Školním dětem, které se účastnily průvodu, byly u Filipců bezplatně promítány filmy. Jednota se svými krámky se starala celkem nedostatečně o jídla a nápoje pro účastníky. Ani organizace průvodu nebyla nejlepší. Měla by se svěřit zkušenějším pořadatelům.

Veřejný život

Volba soudců

Pro další prohloubení socialistické demokracie volil náš lid soudce.

Volby se konaly v neděli 3. prosince za předsednictví s. Jana Salgy. Aby mohli odvolit i dělníci, kteří šli na denní směnu (konec voleb stanoven totiž na 14. hod.), přišli členové volební komise již ve 4⁰⁰ hod. do sálu u Filipců, aby před odjezdem autobusů převzali od těchto voličů hlasy. Tak odvolilo i několik občanů, kteří chtěli odjet z obce na návštěvy. Celkem tam odvolilo 57 osob.

Zapsaných voličů bylo 887. Pro volbu soudců okresního soudu v Opavě jsme tvořili společně s Horní Lhotou III. volební obvod. Kandidátem byl

s. Oldřich Černý, 32-letý soudce z povolání. Bylo pro něho odevzdáno 880 hlasů; neplatných hlasů nebylo.

Pro volbu soudců, kteří vykonávají soudcovskou funkci vedle svého zaměstnání, jsme tvořili v rámci opavského okresu obvod č. 35. Kandidáty byli: Alois Tvarůžka, 47 let, údržbář, V. Polom 187,
Josef Luzar, 44 let, dělník, —"— 282,
Adolf Byrna, 36 let, záv. kovář, —"—
Frant. Tvarůžková, let, čl. JZD, —"— 72,
Antonín Koubíček, 57 let, strojník, Hor. Lhota

Pro kandidáty bylo odevzdáno 880 platných hlasů; jen na 6 kandidátkách byly škrty jednotlivců, byli tudíž všichni navrženi právoplatně zvoleni.

Školení CO

MNV spolu s okrskem VB a ČSPO uspořádal během února školení v civilní ochraně. Účastnilo se ho 178 osob, které vyslechly se zájmem cyklus přednášek, které byly doplňovány filmy.

Správa obce

Složení MNV

Ve složení MNV došlo pro odstěhování jeho dvou členů ke změnám: za s. Lumíra Tománka (obv. č. 4) byl zvolen s. Josef Luzar č. 282, za Antonína Zajíce (obv. č. 19) byl zvolen s. Bernard Holeček č. 128. Doplňovací volba byla provedena 24. září.

Den učitelů

Rada MNV pozvala všechny učitele k oslavě Dne učitelů, který připadl na 369. výročí narození Jana Amose Komenského, aby jim poděkovala jménem všech občanů za dobrou výchovnou a vyučovací práci.

Diplomy a věcný dárek odevzdal předseda MNV s. ředitelu Josefu Lazarovi, jeho zástupci s. Ant. Drozdkovi, dále s. Oldř. Pělovi a s. Anně Salgové, Vlastě Hofmanové a Jarmile Válkové. Za vyznamenanáné poděkoval s. řed. Lazar.

Oslavy se účastnil za MNV s. Jiří Svoboda a za OOR s. Holuša z Opavy a s ním i delegát OOR v Říčomberku, s níž má opavský okres družbu.

Rada MNV i plénum a komise zaměřovaly se Práce hlavně na výstavbu nové školní budovy a především rady MNV na místní zemědělské problémy. Zemědělská komi- a komisí se operativně řídila průběh žňových prací a skli- zeň okopanin. Školská a kulturní komise zjišťovala možnost zřízení zemědělské školy ve staré školní bu- dově, kde též zřídila kulturní středisko a připra- vuje umístění knihovny a čítárny. Bylo zařízeno noční telefonní spojení ošetřovny ČČK na pohotovostní lékařskou službu v Hlučíně. Stavební komise vyjedna- la u n.p. Ingstav v Ostravě rýhovač, kterým byl prove- den výkop pro položení vodovodního potrubí od dol- nolhotského přiváděče kružberské vody k naší čer- pací stanici.

Dne 1. prosince konala rada MNV vzorové za- Rada MNV sedání v ZDŠ v hodině občanské nauky. Předvedla zasedala žákům VIII. a), VIII. b) a IX. třídy v otázkách školských a tě- ve škole lovýchovných názorně práci státního orgánu, jakým je rada MNV. Do diskuse, vedle ředitele s. Lazara, který vyučuje občanské nauce, zasahovali i žáci, jež s velkým zájmem sledovali jednání.

Toto byl velmi významný a záslužný čin tajemníka a předsedy MNV spolu s ředitelem školy - vždyť za 3-4 roky této žáci budou už přistupovat k volebním urnám a později budou naskupovat jako poslanci MNV, aby odpovědně řídili osudy naší obce a dále ji po všech stránkách zvelebovali.

Soupis hosp. zvířectva

Výsledky soupisu hospodářského zvířectva k 1. 7. 1961, které provedli členové MNV:

Chovatel	slepice	husy	kachny	kozy	vepři	prasnice	koně	hříbata	skot na žír	dojnice
JZD	347	-	-	-	276	52	16	4	342	157
Záhumenkáři	238	545	139	124	115	-	-	-	-	63
Ostatní	552	238	29	44	23	-	2	-	-	1
Celkem	1137	783	168	168	414	52	18	4	342	221

Ovocné stromy a keře

K 1. 9. 1961 provedli poslanci MNV soupis ovocných stromů a keřů u 307 pěstitelů včetně JZD. Napočítáno bylo: jabloní 1964, meruněk 42, hrušní 845, sliv 684, třešní 787, ořechů vl. 458, višní 165, angreštů 991, švestek 2023, rybízů 1055.

Stromy a keře jsou většinou zanedbané. Organizace zahrádkářů koná na tomto úseku kus významné národohospodářské práce. Při četných jednotlivců možno pozorovat dobré působení školení a praktických ukázek v ovocných sadech.

Výstavba obce

V jarních měsících byly postaveny železné sloupy místního rozhlasu a na nich zavěšeny nové reproduktory. Není tomu však všude. Tak třeba u Kašparské ulice stojí již sloup celý rok bez reproduktoru.

Na místě bývalé usedlosti Josefa Nováka (čís. 136) byl pod vedením VŽ upraven terén a před 1. májem vkusně byly vysazeny květinové záhony. V dílně „Služeb občanů" byla zhotovena a uprostřed těchto záhonů postavena železná dvojitá květinová mohutná mísa.

Vodovodní potrubí se na několika místech proděravělo. Ztráty vody při současném suchém jarním a podzimním počasí byly velmi citelné, že voda po více než 6 měsíců nedosáhla vodojemu. Navíc došlo k zalomení hlavního potrubí u Jardarně. Vodovod

Jednání s KNV v Ostravě bylo úspěšné. Z příležitosti připojení Dolní Lhoty na kružberský vodovod bylo na našem katastru položeno 450 m potrubí o Ø 80 mm až do čerpací stanice. Dolní Lhota však neobdržela potřebné množství rour pro dokončení svého přiváděče a proto ani u nás nedošlo k výpomocnému zásobování kružberskou vodou.

Novostavby rodinných domků byly ONV povoleny: Gustavu Židkovi, Zdeňku Navrátilovi Lad. Kuzynovi Jaroslavu Ludvíkovi; nadstavba byla povolena Karlu Herbáčovi č. 174. Do nového domku, který obdržel čís. 326, se nastěhovala rodina Evžena Sobase. Povolení Novostavby

ke stavbě rodinného domku obdžel také Ladislav Kusyn.

Manželé Jaromír a Marie Vítečkovi koupili od Aloisie Kozelské dům č. 295 a po vnitřních úpravách se tam nastěhovali. Také manželé Alois a Františka Martinikovi prodali svůj domek č. 296 manželům Miroslavu a Jarmile Tavrčkovým z Hrabyně a sami se odstěhovali do bytu v Porubě.

Stavebního materiálu je trvale velký nedostatek. Přidělení naší obce ke skladu stavebnin v Hlučíně situaci ještě zhoršilo. Ke konci podzimu otevřelo LSD Jednota nový sklad stavebnin v Dolní Lhotě. Výhodou toho je zatím jen to, že je blíže a že se stavebníci o dojití zboží spíše dovídají.

Služby občanům u MNV nemají dostatek lidí stavebních profesí a nemohou proto plně vyhovět požadavkům občanů. Tedníci a jiní jsou volání ze sousedních obcí a též okresní stavební podnik vysílá své pracovníky na naše stavby. Velmi se osvědčilo trubkové ležení zdejších „Služeb."

Pokus okresu o sloučení našeho zařízení Služeb občanům - i z okolních obcí - s hájeckým a utvoření okresního podniku v Háji, se pro odpor národních výborů nezdařil.

Komunikační poměry

Krajská správa spojů postavila podél silnice V. Polom - Háj novou telefonní linku, aby ulehčila přetížené lince V. Polom - Opava.

V březnu i později bylo pokračováno v úpravě tzv. Kozlovské ulice. Její obyvatelé rozplánovali naváženou štusku, takže ulice nabyla jiného vzhledu a jejich nové domky se tam pěkně vyjímají. Prostředky k tomu vzaty z akce Z. Pro stále rostoucí frekvenci na státní silnici Ostrava - Opava je nanejvýš nutné, aby chodci užívali jen silničních okrajů. Za tím účelem bude pokračováno v olemování banket betonovými obrubníky, kterých MNV zakoupil, také z akce Z, 700 kusů.

Hospodářské poměry

V týdnu od 21. - 26. 3. 1961 se konal V. celostátní sjezd JZD. Jeho jednání a závěry vyvolaly na našich vesnicích živý ohlas. Družstevníci se vážně zamýšlejí nad svým hospodařením. Uvědomují si, že budou muset také řešit způsob obdělávání záhumenků a vůbec další existenci těchto. Námětů, o nichž se po sjezdu na vesnicích debatovalo, bylo hodně. Jsou to hlavně: rozvoj socialistického soutěžení, stanovení prémií za splnění časových úkolů, za zkracování agrotechnických lhůt, za zúrodňování půdy pomocí kompostů, přechod na pevné odměňování a řada dalších.

Na počest sjezdu a 40. výročí založení KSČ se rozhodl kolektiv traktoristů přihlásit se do nejvyšší formy socialistické soutěže, o titul „Brigáda socialistické práce". Rada MNV hodnotila za přítomnosti představenstva JZD kladně činnost tohoto kolektivu, zvláště však nejlepšího z nich, s. Svatopluka Tvarůžky č. 72.

Stav plnění CVFP za rok 1961

Ukazatel	Plán	Plnění	%
Tržby v rostlinné výrobě	390.860	415.736	106,3
v živočišné výrobě	1,501.320	1,417.308	94,4
Tržby celkem	2,105.680	2,337.249	109,8
Náklady v rostlinné výrobě	155.515	125.856	80,9
v živočišné výrobě	233.150	217.048	93,–
na výrobu celkem	858,000	779.275	90,8
na daně a pojistné	133.000	132.017	99,2
na pracovní jednotky	864.030	1,052.120	106,9
Spotřeba pracovních jed. celkem	46.748	47.878	102,2
Plnění státního plánu výkupu:			
Maso celkem	717 q	651,23q	90,8
z toho hovězí	404 q	355,31q	87,9
vepřové	301q	284,92q	94,6
Mléko	301.000l	293.796l	97,6
Vejce	170.000 ks	199.953ks	117,–
Obilí celkem	1.015q	1.136q	112,–
Brambory	2.250 q	2.373 q	105,4
Cukrovka	2.800 q	2.950 q	105,3
Seno	100q	102 q	102,–
Plnění plánu obratu stáda:			
Skot celkem	344 ks	336ks	97,6
z toho krávy	211 "	218 "	103,3
Prasata celkem	380 "	332 "	87,–
z toho prasnice	52 "	52 "	100,–

Ukazatel	Plán	Plnění	%
Hektarové výnosy: pšenice	26 q	32,2 q	123,-
žito	25 q	19,4 q	77,6
ječmen	25 q	27,3 q	109,2
oves	25 q	31,- q	124,-
řepka	18 q	16,76 q	93,1
brambory	140 q	137 q	97,8
cukrovka	280 q	297 q	106,-
silážní kukuřice	400 q	340 q	85,-
seno luční	45,- q	38 q	84,4

	1960	1961	Rozdíl
Celková produkce z 1 ha zeměd. půdy	7.139,- Kčs	7.535,- Kčs	+ 396 Kčs
Hrubá zem. produkce —"—	5.752,- "-	6.668,- "-	+ 916 -"-
Tržní zem. produkce —"—	3.631,- "-	3.553,- "-	- 78 -"-
Hrubé peněž. příjmy —"—	4.429,- "-	4.971,- "-	+ 542 -"-
Čisté peněž. příjmy —"—	2.797,- "-	2.899,- "-	+ 102 -"-
Hodnota nedělit. fondu —"—	3.951,- "-	4.263,- "-	+ 312 -"-
Hodnota základ. výrob. prostř. —"—	7.588,- "-	7.770,- "-	+ 182 -"-
Náklady na produkci			
1 l mléka	1,71 Kčs	1,78 Kčs	+ 0,07 Kčs
1 kg hov. masa	8,24 "	8,78 "	+ 0,54 -"-
1 kg vepř. masa	7,90 "	7,43 "	- 0,47 -"-
1 vejce	0,68 "	0,71 "	+ 0,03 -"-
1 selete	171,80 "	199,45 "	+ 27,65 -"-
Náklad na 1 Kčs tržby	0,48 "	0,43 "	- 0,05 -"-
Hodnota pracovní jednotky	19,20 "	20,50 "	+ 1,30 -"-
Hodnota prac. jedn. v naturál.	1,98 "	1,35 "	- 0,63 -"-
Stav skotu na 100 ha zem. půdy	73 ks	74,6 ks	+ 1,6 ks

Ukazatel	1960	1961	Rozdíl
Stav krav na 100 ha zeměd. půdy	35	36	+ 1
Stav prasat celkem na 100 ha —"—	97	90,5	- 6,5
Stav prasnic na —"—	15	14,4	- 0,6
Stav slepic —"—	413	419	+ 6
Produkce mléka na 1 ha —"—	634 l	715 l	+ 81 l
—"— hovězího masa —"—	76,2 kg	85 kg	+ 8,8 kg
vepřového masa —"—	82 kg	91 kg	+ 9 kg
vajec na 1 ha zem. půdy	389 ks	500 ks	+ 111 ks
Průměr. roč. dojivost na 1 dojnici	1812 l	2051 l	+ 239 l
Roční snůška na 1 nosnici	131 ks	145 ks	- 16 ks

Státní statek

Na několik let se staly chlévy zdejší provozovny takřka okresní sběrnou nebo léčebnou dobytka nemocného nakažlivým znetvářením skotu (bang).

Všechny zde ustájené krávy, dovážené sem ze sousedních provozoven, byly touto nemocí poškozeny a protože je nemoc přenosná na člověka, jsou zaměstnanci již po řadu let očkování zvláštním sérem. Už v minulých letech se započalo v provozovně se snižováním stavu dobytka. Dnem 8. února 1961 byly odvezeny na porážku poslední kusy hovězího žíru a bylo započato s generální desinfekcí obou stájí bangem zamořených: v obou chlévích byla oklepána omítka, stání vytrháno, hlína pod ním vybrána do hloubky 40 cm a odvezena do bývalého rybníka. Vyvezený materiál byl důkladně posypán chlorovým vápnem a nahoru pak navezena mezková vrstva hlíny po celé ploše vy-

vyvezeného materiálu. Po řádné desinfekci chlévů provede-
no nové omítnutí a vyličení stěn, položena nová podlaha
a 28. září předány stáje do opětného užívání. Dnem 5. 10.
byl ustájen nový dobytek zakoupený na Vselínsku.

Výroční schůze Jednoty dne 14.2. se účastnilo přes 200 členů, kteří vyslechli obsáhlou zprávu o činnosti místních prodejen. Pak probíhala dvouhodinová diskuse, která byla směskou stížností na závady, které se vyskytují v zásobování našich spotřebitelů, jak průmyslovým a textilním tak potravinami. Při řádném chodu dnešní velmi nákladné distribuce by se ně takové nedostatky nemělly vyskytovat. Náprava se nedala a závady v zásobování pečivem a mlékem trvaly dále do konce roku. LSD Jednota

Samoobsluha v potravinách nebyla dosud přízena a také k opravě zchátralé budovy průmyslové prodejny nedošlo, neboť obec Velká Polom obdržela příslib výstavby obchodního domu v nejbližších letech.

Vedení jednatelství zůstalo v těchže rukou jako v dřívějších letech. Vklady 1525 vkladatelů se zvýšily o další částku ¼ miliónu Kčs a dosáhly výše 3,288.764 Kčs. Na výherní knížky ukládalo 585 občanů. Státní spořitelna

Na výhrách bylo vyplaceno 11.346 Kčs. Nejvyšší výhra činila 8.206 Kčs.

Členům zdejšího JZD bylo na doplatcích proplaceno 529.702,73 Kčs. Družstevníci z toho dali na své vkladní knížky ihned převést 420.000 Kčs.

Sociální poměry

Oddlužení

Na stránce 142. a 143. této knihy jsou uvedeny obrovské škody, způsobené za přechodu fronty na budovách v naší obci. Výstavbou nových obytných a hospodářských budov nebo velikými opravami se občané velmi zadlužili, že nebyli ve stavu zaplatit ani úroky.

Podle vládního nařízení č. 76/60 Sb. vyzval ONV v Opavě MNV, aby navrhl jednorázové oddlužení stavebníků v rámci stavební obnovy. MNV vzal v úvahu současný stav zadlužení u 22 stavebníků, které podle záznamů národního výboru činilo . . . . . 2,405.000 Kčs
a navrhl státní příspěvek na snížení dluhu o . . . 850.250 -"-
čímž by se současné zadlužení snížilo na . . . 1,554.750 Kčs.

ONV v Opavě prozkoumal návrhy MNV a upravil je tak, že došlo u navrhovaných 22 občanů k odpisu dluhu 695.233 Kčs a zůstal zbytek zadlužení ve výši 1,709.767 Kčs. Odpisy provedeny s ohledem na sociální postavení dlužníků a jejich zapojení do budování socialistické společnosti. Tak bylo odepsáno:

90% dluhu ve 2 případech, 80% v 1 případě,
77% v 1, 75% ve 4, 70% v 9, 65% ve 4
a 60% v 1 případě.

Zlepšení životní úrovně

Jak se zlepšuje životní úroveň občanů ukázal srovnáním spotřeby mléka, chleba, housek a jemného pečiva v letech 1960 a 1961. Tabulka na další straně je sestavena podle bilančních výkazů prodejny Jednoty, kterou vede s. Anna Zedrazilová.

Druh zboží	Tržba 1960	Tržba 1961	Rozdíl
mléko	143.134,50	159.858,–	+ 16.723,50
chléb	315.701,–	288.797,20	– 26.903,80
housky	172.475,–	188.683,–	+ 16.208,–
jemné pečivo	–	11.712,50	+ 11.712,50
Celoroční výsledek	631.310,50	649.050,70	+ 17.740,20

Zdánlivě to vypadá, že spotřeba chleba poklesla; skutečnost je ale jiná. Spotřebitelé nebyli spokojeni s jeho jakostí a kupovali chléb v městě. Kromě toho pekárna v Ostravě-Porubě k nám dováží chléb nepravidelně, proto třeba pro něj jít do prodejny dva i třikrát neb čekat před prodejnou několik hodin. Nepravidelně jsou ovšem dováženy i housky a jemné pečivo, jichž potřeba však oproti roku 1960 stoupla o 27.920 Kčs.

Poměry lidopisné

V roce 1961 se u nás narodilo 9 chlapců a 11 děvčat, všichni v porodnici. Sborem pro občanské záležitosti bylo slavnostně vítáno 16 občánků. Sňatků zde bylo uzavřeno šest, 5 našich mládenců se oženilo v jiných obcích.

Zemřelo 9 mužů a 5 žen, celkem 14 osob, z toho 8 v nemocnici. Ve dvou případech šlo o tragický skon: Kotala Lubomír, nar. 1943, podlehl zranění míchy, které si přivodil pádem při česání třešní, Rudolfu Rykalovi, nar. 1914, byl autem přimáčknut hrudník.

Sbor pro občanské záležitosti se postaral

o důstojný průběh pohřbu s. Antonína Čecha, který byl bez vyznání. V domě smutku promluvil k nejbližším příbuzným zást. ředitele školy s. Antonín Drozdek, smuteční zpěvy u domu a na hřbitově provedl oniřený pěvecký sbor. Nad hrobem pronesl řeč předseda MNV s. Miloslav Kozelský.

Dvě zemřelé osoby se daly pohřbíti žehem.

Sčítání lidu

Ke dni 1. 3. 1961 prováděl Státní úřad statistický sčítání lidu. V naší obci bylo napočítáno 1358 osob ve 441 bytech. Obytných domů zděných je zde 288, nouzových dřevěných dosud 15, prodejen, hostinců a školních budov 6; bytových (činžovních domů napočítáno 12. Naši občané bydlí ve 173 bytech 1-pokojových, ve 106 dvoupokojových, v 8 třípokojových, 1 byt je čtyřpokojový; 1 dům byl v den sčítání neobydlen, 2 nezpůsobilé k obývání. Trvale obydlených bytů bylo 442, občas obydlené 4, neobydlené 3. Pouze obytnou kuchyň užívá 13 rodin, garsoniéry (byty bez kuchyně) napočítány 3. Byty s podlahovou plochou větší než 8 m²: 200 s 1 obytnou místností, 148 se dvěma, 62 se třemi, 13 se čtyřmi a 3 o pěti místnostmi. Obývaná plocha činí 14069,8 m². Obytných místností o podlahové ploše větší než 8 m² napočítáno 765.

Obvykle bydlících osob v bytě přihlášeno 1358 ke stálému pobytu, z toho 649 mužů a 704 ženy; dočasně nepřítomno 51 osob.

Škoda, že sčítací komise nezajistila pro kroniku další údaje, třeba rozvrstvení obyvatel dle věku, zaměstnání aj.

Kulturní poměry

Hlavní a největší kulturní událostí roku v naší obci bylo nesporně otevření nové školy. Výstavba dospěla během roku 1960 a za leden až srpen letošního roku do takového stadia, že od 1.9.1961 se mohlo v ní započít vyučovat v 9 učebnách. Škoda jen, že hned od počátku se musí vyučovat na 1. stupni (1.–5. p. r.) ve směnách, neboť 6.–9. post. ročník požaduje sám 7 učeben (VI., VII. a VIII. třída s pobočkami). Nová školní budova

Občané se zavázali, že odpracují na úpravě okolí nové školy 6.900 hodin, žáci 2000 hodin. Ale již při dokončovacích pracech, hlavně však těsně před slavnostním otevřením nové budovy pracovali občané podle volebních obvodů nejen na úpravě terénu a konali i práce, na které nestačili zaměstnanci Pozemních staveb, aby začátkem školního roku mohlo dojít k zahájení vyučování v novostavbě. Tak odpracovali občané 2894 hodin, tj. 42% a žáci 1832 hodin, tj. 91% závazku.

Ke stavbě pobočného školního pavilónu nebylo přikročeno.

Slavnostní otevření nové školy se konalo v neděli 3. září.

Předcházela mu slavnostní schůze místního národního výboru, které se účastnil náměstek ministra školství a kultury Dr. Václav Křístek, krajský vedoucí odboru školství při KV KSČ Miroslav Lazar, okresní školní inspektor Jan Lindovský,

mnoho zástupců sousedních obcí a mnoho občanů a učitelů. Schůzi zahájil předseda MNV s. Miloslav Kozelský. Zprávu o školské a kulturní činnosti za uplynulá léta přednesl předseda škol. a kult. komise při MNV s. Evžen Hofman.

V diskusi hovořili kromě ředitele Josefa Lazara také ředitelé okolních škol a zástupci národních výborů, dále vzpomínali na svá školní léta ve velkopolomské škole zdejší rodáci, jako akademický malíř Valentin Držkovic, oži Jan Lindovský, ředitel ZDŠ v Polance n/O. Bohumír Peš a bývalý ředitel a zakladatel naší měšťanské školy, učitel Jindřich Klásek.

Na kritiku diskutujících, že již nyní v nové školní budově je nedostatek učeben, podal vysvětlení předseda VO KSČ s. František Malík sdělením, že již v příštím roce bude postaven pavilón s potřebnými učebnami.

Závěr slavnostní schůze provedl náměstek ministra Dr. Václav Křístek, který radostně oznámil, že k zahájení letošního školního roku se v naší vlasti otevírá celkem 120 krásných nových školních budov a přesto ještě 10% dětí se vyučuje na 2 směny.

Po jeho řeči předseda ukončil schůzi a pozval účastníky k slavnostnímu obědu.

V odpoledních hodinách se konal za krásného počasí mohutný průvod od „dřevěnky" k nové škole, která byla vyzdobená a připravena k uvítání hostů

a šťastné školní mládeže.

Po zahájovací řeči předsedy VO KSČ s. Fr. Malíka pronesl hlavní projev náměstek ministra Dr. Kříšek, po něm hovořil zástupce OV KSČ s. Václav Procházka a zástupce KV KSČ s. Miroslav Lazar. Nato odevzdal náměstek ministra klíč od nové školy předsedovi MNV, od něhož převzal klíč ředitel školy a ten učinil do rukou náměstka ministra slavnostní slib, že bude dbát s celým učitelským sborem o to, aby nová škola plně sloužila k výchově naší mládeže v uvědomělé občany naší socialistické vlasti. Poděkoval pak naší skaně a vládě jménem rodičů a žáků Velké Polomě a přiškolených obcí za novou školní budovu. Pak odešli všichni hosté a ostatní občané k hlavnímu vchodu. Tam náměstek ministra provedl symbolické rozstřižení stuhy, čímž byl slavnostní akt ukončen. Skupky účastníků prošly potom budovou a v respiriu shlédly výstavu obrazů akad. malíře Valentina Držkovice. Všichni pak odešli na sokolské hřiště, kde účinkovalo pěvecké sdružení opavských učitelek a žáci devítiletky a mateřské školy předvedli hry, tanečky a tělocvičná čísla.

Hned příštího dne začalo se v nové budově pravidelně vyučovat.

Tuto významnou událost chci doplnit zápisem z historie naší školy, jedné z nejstarších v celém širokém okolí.

Historie školy

První z dále uvedených správců škol učili v

v pozdější obecní hospodě (dnešní majitel Emil Koláček) a v pozdějším Potravním spolku - konzumě - dnešní průmyslová prodejna Jednoty. O tom, kde se vyučovalo před touto dobou, o tom kroniky a archivy mlčí.

Pořadí naducitelů, správců škol a ředitelů od roku 1854:

František Schindler	1854 - 1871	
Konrád Dietsch	1871 - 1872	
Emil Hurdes	1872 - 1904	
Rudolf Tlolka	1904 - 1916	
Klement Kresta	1916 - 1937	
Antonín Sommer	1937 - 1955	- řed. nár. školy
Jindřich Klásek	1945 - 1952	- řed. měšťan. šk.
Jaroslav Švidenoch	1952 - 1956	- řed. osm. střed. šk.
Augustin Kadula	1956 - 1959	——— " ——— " ———

Josef Lazar od roku 1959 – 1963 řed. OSŠ, nyní ZDŠ

O naducitelí Františku Schindlerovi praví archivní zápis, že byl penzionován ve věku 72 let po 55 služebních letech. Zemřel zde 6.1.1881.

Jeho nástupce se po roce odstěhoval do Michálkovic a roku 1872 byl zvolen naducitelem hlasy nástupců Velké Polomě a Krásného Pole Emil Hurdes, který jako učitel zde nastoupil již 1.9.1861, tedy rovna před 100 lety.

Jako podučitelé či učitelé zde krátce nebo déle působili:

Rudolf Tlolka (1880-83)	Jan Bönisch (1887-88)
František Halfar (1883-84	Frant. Polanský (1887-88)

Josef Cigánek (1888–89) Josef Irda (1893–~~94~~ 07)

Štěpán Němec (1892–93) Kl. Kresta (1898–1916)

Vojtěch Tesař (1908–1929) výpomocné kolem r. 1910: Fr. Kab. Karel 1907 - Kříbek

Dále jen několik jmen počínaje prvou světovou válkou a konče okupací: Rudolf Černín, Berta Halfarová, Josef Neuvirt, Marie Benschová, Aug. Kadeřka Oldřich Tavrečka, Marie Radvanská, Edelbuda Schejbalová, Anastazie Navrátilová, Alois Konvalinka, Alga Kmentová, Václav Dvíže, Josef Blažej, Vlasta Kittrichová, Věra Blažíová, Miloslav Pillich, Jan Borovička, Herman a řada dalších.

Industriálními učitelkami zde byly:

jako první Marie Musilová (1897–98),

Anna Minářová (1898–),

jako poslední Marie Sommrová (19

V archivních spisech školních jsou mnohé zajímavosti. Z některých uvedu jen krátké výpisy: V roce 1876 byla ustavena školní rada pro školní obvod Velká Polom. Byli v ní předsedou Lambert Niklas, c.k. silniční kontrolor z Vel. Polomě a Jiří Bönisch, majitel rolн. usedlosti jako náměstek a jako členové Josef Zdražila z Dolní Lhoty, Josef Dresler z Krásného Pole, starosta obce Jan Karger z Velké Polomě, všichni co majitelé rolnických usedlostí.

V roce 1880 byla místní školní rada v tomto složení: předsedou byl František Klapuch, majitel usedlosti č. 20, jako náměstek Jan Hrdina, majusedlosti č. 31, členy Emil Hurdes, nadučitel a Jan Hrbáč, starosta obce. Další člen farář Karel Klim-

kovský odmítl přijmout členství v místní škol. radě.

V roce 1883-89 byl předsedou míst. Valentin Kadula, domkář a řezník a místopředsedou farář Karel Klimkovský. V roce 1889 byl zvolen předsedou míst. Josef Drčkovic, obuvník a domkář, který zůstal v této funkci řadu let, pravděpodobně do roku 1920.

Nejstarší listinou školního archivu je hospodářský plán školy na rok 1854, který sestavil učitel Frant. Schindler; podepsán je starostou obce Ignácem Tvrdým, majitelem usedlosti čís. 41. Jinou vzácnou listinou je revers ze 3. 6. 1858 o ročním příplatku příškolených obcí v roční výši 30 zl. pro výpomocné učitele, kteří vyučovali „exkurendo". Přispívala na ně Velká Polom 12 zl., Horní Lhota 3 zl., Malá Lhota 6 zl., Čavisov 3 zl. a Krásné Pole 6 zlatých. Inspekční zápis ze 28. dubna 1870 říká, že bylo obecním zastupitelstvem vysloveno přání zavést vyučování němčiny jako „druhé zemské řeči". Stalo se tak od škol. roku 1870/71 a to ve vyšší třídě 4 hodiny týdně. Zápis uvádí, že se tak stalo na všech slovanských školách.

Dne 14. prosince 1873 se konalo za předsednictví starosty obce Jana Hrdiny a za přítomnosti zástupců příškolených obcí: Krásného Pole, Malé a Horní Lhoty a Čabysova zasedání, které se usneslo zažádat u zemské školní rady v Opavě o postavení nové školní budovy. Projekt byl prozkoumán a schválen 22. února 1874, ke stavbě přistoupeno v roce 1875, jak-

mile došlo schválení stavebního místa. Nová budova byla dokončena v roce 1876 a vyučovat se začalo ve 2 učebnách v 1. patře. Třízení pozůstávalo z bytu pro nadučitele a svobodného učitele.

Téhož roku vyšlo nařízení ministerstva kultu a vyučování, že u každé školy má býti hřiště. U nás k tomu došlo teprve za 35 (!) let, když učitelé začali chodit s dětmi cvičit na hřišti za usedlostí čís. 25. Jméno měl pozemek od toho, že zkrátka ročně se na něm konal po několik let (snad 1911 – 1914) dobytčí trh.

Od školního roku 1896/97 byly zavedeny ženské ruční práce a to v I. třídě 2 hodiny, ve II. třídě 3 hod. týdně.

K otevření III. třídy došlo 1. září 1898, IV. třída byla otevřena začátkem školního roku 1910/11 a použito bývalého bytu pro svobodné učitele.

Zajímavé jsou též platy učitelů z doby před 60 lety. Roku 1901 dostával nadučitel Emil Hurdes roční plat 1800 K (při 44 letech služebního stáří,

250 K funkčního platu,

600 K příplatku dle služebního stáří, celkem tedy 2650 K ročně.

Učitel Josef Drda pobíral ročního platu 1600 K a podle služebních let 120 K příplatku, celkem 1720 K. Učitel Klement Kresta při 5 služebních letech dostával jen plat 1200 K ročně.

Tolik z historie naší školy, která bude nyní pra-

covat za mnohem příznivějších podmínek na úseku výchovy a výuky.

Nakonec ještě o právě uplynulém roce: Dnem 1. února odešel do důchodu zástupce ředitele Augustin Kadula a na jeho místo ustanoven učitel Antonín Drozdek.

V tomto roce vešel v platnost zákon o devítileté školní docházce. Název školy nyní zní: Základní devítiletá škola ve Velké Polomi. Počet žáků v jednotlivých třídách:

I.	– 29	VI. a	– 28		
II.	– 23	VI. b	– 28		
III.	– 31	VII. a	– 27		
IV.	– 26	VII. b	– 28	1.–5.	– 127 žáků,
V.	– 18	VIII. a	– 25	6.–9	– 202 –"–
		VIII. b	– 25	celkem	329 žáků
		IX.	– 41		

Na škole působili od 1. září 1961 tito noví učitelé: Jana Herrušková z Pleoné, Sivková Anna z Ostravy a Jaroslav Javorek z Třzovic; všichni vyučují v 6.–9. post. ročníku. Celkem má naše ZDŠ 15 učitelů kromě ředitele a jeho zástupce.

Do vyučování náboženství se přihlásilo 35 žáků, tj. 17%. Dne 12. dubna odešel na odpočinek farář Ad. Stratil a administrátorem jmenován Julius Žvak, který zde působí od roku 1958.

Dívčí skupinovou vedoucí byla s. Vašková Blažena, provd. Drozdková, nyní vede DO s. Vavrečková Jana, která pěkně rozvinula činnost v kroužcích za obětavé

pomoci několika rodičů. V požárním kroužku pracuje 60 chlapců a děvčat. Vede jej s. npor. Bohumil Dostál; myslivecký kroužek vedený předsedou Huberta s. Josefem Turmánkem navštěvuje 25 chlapců; ve fotokroužku vedeném s. Fran. Kopřivou pracuje 15 chlapců. Byl také založen pěvecký kroužek, do něhož se vedoucímu učiteli s. Javorkovi přihlásilo 30 žáků, hlavně děvčat.

Družina mládeže uspořádala šachový přebor, kterého se účastnilo 14 žáků. Zvítězil Zdeněk Salga z VIII. třídy. Také „dámu" hráli v DM o přebor. První čtyři místa se stejným počtem dosažených bodů získali po dva žáci z Herabyně a Vel. Polomě.

V uplynulém roce nasbírali žáci 491,8 kg papíru a 450,5 kg textilu. Železný šrot se nesbíral, protože přes urgence jej nikdo neodváží a hromady kohoto odpadu již přes 2 roky hyzdí obec právě na Kordáku, kde se MNV všemožně stará, aby tomu místu dal lepší vzhled.

Staré školní budovy je zatím dobře využíváno. Byla tam ponechána školní kuchyně a jídelna, která tam dále podává obědy žákům a svobodným učitelům; v 1. patře 1 učebna slouží mateřské škole a 2 učebny jsou používány družinou. V přízemní učebně bylo zřízeno kulturní středisko. Ve vkusně upraveném a dobře osvětleném prostředí se nyní konají všechny kulturní akce, stranické školení, kursy, přednášky i všechny schůze ČSČ, MNV, JZD a ostatních organizací v obci. Umístění mateřské školy ve staré škole je provizorní. Za-

tím bohužel nedošlo k vyřešení otázky definitivního umístění mateřské školy v jednom z hostinců, kde jsou zapotřebí nutné velké investice, aby zařízení vyhovovalo svému účelu.

Činnost v místních organizacích byla až na zahrádkáře velmi skromná.

VO ČSM založila oddíl odbíjené, který v soutěži s okolními skončil na předposledním místě. Zahájila také činnost rytmická skupina pod vedením s. Zdeňka Zdražily. Vystoupila úspěšně na sylvestrovské zábavě. Během roku pomáhali svazáci na polích JZD a provedli pět nočních výmlatů. Zúčastnili se také odvodňování 4,5 ha půdy; ve spolupráci s učiteli připravili branný kros pro pionýrskou organizaci.

Činnost ČČKř se za předsednictví s. Šeděnky omezovala na poskytování první pomoci; vysílání zdravotních hlídek k slavnostem a sportovním a tělovýchovným vystoupením. Ambulantně bylo ošetřeno 59 úrazů, ve 72 případech zařízen po nejnutnějším ošetření odvoz do nemocnice. Členové ČKř provedli v JZD 3 noční výmlaty. Čtyřčlenná hlídka zdravotní soutěžila úspěšně na okresním cvičení požárníků v Horní Lhotě.

Dramatický odbor OB Sletan vystoupil v minulém roce naposledy s divadelní hrou „Dalskabáty, hříšná ves" a od té doby se mu nepodařilo sehrát divadlo, po kterém naši občané velmi touží. Hru „Půlio štědrý večer," kterou Sletan připravoval k vánocům, neuskutečnil pro nezdar ochotníků.

Svazarm v roce 1961 vůbec nepracoval, jen při slavnosti otevření nové školy zřídil pro děti střelnici.

Pěvecký smíšený sbor pod vedením Augustina Kadulky (předseda Jan Musial, jednatel Adolf Zdražila) se pravidelně scházel ke zkouškám každé pondělí. Jen během hlavních prázdnin a začátkem září se nezpíval. Nácvikový program byl zaměřen hlavně k vystoupení při otevření nové školy. Sbor vystoupil na výroční schůzi Jednoty, na oslavě MDŽ, 1. máje, na pohřbu s. Rudolfa Rykaly a s. Antonína Čecha, což bylo také posledním vystoupením, ani zkoušky se dále nekonaly, když k otevření školy pozváno Pěvecké sdružení slezských učitelek z Opavy. Toto přeplížení našeho sboru místními činiteli způsobilo, že na podzimní svolávané zkoušky přicházel jen malý zlomek zpěváků, naposledy (koncem října) jen 3 muži a 1 žena. Proto se ani na oslavě VŘSR neuskutečnilo vystoupení s nacvičeným sborem „My jsme pro mír." Později nebyl už sbor svolávám.

Sokol neměl žádné tělovýchovné činnosti po celý uplynulý rok. Zimní akademie byla jen vystoupením školní mládeže. Plánované kluziště nebylo zřízeno. Jen několik obětavých členů za vedení předsedy Aloise Tvarůžky (ss. Ad. Zdražila, Rud. Válek, Mirek Drastich, Jiří Bubík, Jaromír Slivka a několik dalších) pokračovalo ve stavbě šaten a nedalo se odradit nezájmem ostatních. Vyzděny byly zdi do roviny a za vedení s. Bernarda Holečka postavena

byla střecha. To už byl prosinec a zima znemožnila pokračovat v práci. Od příští výroční schůze se očekává vzkříšení tělovýchovné činnosti, která má velké možnosti v krásné tělocvičně nové školy.

Zahrádkáři uspořádali hned koncem zimy pod vedením přítele Sedláčka z Opavy instruktáž přímo na zahrádkách svých členů o správném předjarním ošetření ovocných stromů a keřů, což četným účastníkům přineslo více než dlouhá přednáška. V době květu ovocného stromoví zajeli zahrádkáři do Vratimova, kde zhlédli vzorné pěstování zákrsků a lepáží v několika soukromých zahrádkách. Na podzim byl tento zájezd opakován. Účastníci byli překvapeni krásnými výsledky ovocnaření vratimovských zahrádkářů. Ve dnech 1.–8. srpna uspořádali ovoce I. výstavu ovoce. Vystavovatelů bylo 68, návštěvníků přišlo 616. Přitom bylo konstatováno, že v zahradách polomských občanů se pěstuje 145 druhů jablek a 43 druhů hrušek! A to ještě nevystavovali všichni majitelé zahrad. Usměrnění sortimentu bude jistě ku prospěchu věci. Výstava měla napoprvé pěknou úpravu. Odrůdy ochotně před výstavou zjišťoval přítel Zika z Opavy. Výstavu doplnilo svými výpěstky 8 vystavovatelů zeleniny a jeden člen i velikou klecí s papoušky „andulkami" vlastního chovu. Vedle měsíčních autobusových zájezdů do opavského divadla zajeli zahrádkáři do Opavy na ovocnářskou přednášku ing. Kohouta.

Místní organisace zahrádkářů má již 100 členů. Výbor tvořili tito členové: Tříbyla Oldřich, předseda, Draslich Josef místopředseda, jednatelkou byla Ladomila Franková, hospodářem byl Valentin Trojek, pokladníkem Ladislav Kusyn, instruktorem Drahomír Březný. Členy výboru dále byli Mik. Klikuca, E. Hofman, Ždeněk Kusyn, Kozelský R., Kopřiva Fr., Štípal Jar. a L. Nábělek.

Zdravotní poměry

byly po celý rok velmi uspokojivé. Suchý duben a velmi suchý říjen způsobil nedostatek pitné i užitkové vody, proto nařízeno šetření. Koncem října a začátkem listopadu se vyskytly u dětí 4 případy infekční žloutenky; léčeny byly v oderské a opavské nemocnici.

Zapojení naší obce na kružberský vodovod nebylo uskutečněno, jak již zapsáno v kapitole „Výstavba obce" na str. 269. Po celý říjen byl místní vodojem i zcela prázdný a výše položené domy stále bez vody.

Různosti a dodatky

Dne 24. února navštívila naši obec u příležitosti svého zájezdu do ČSSR sovětská lékařka Vasiljeva Krasová, jíž zde padl bratr při osvobozovacích bojích dne 27. dubna 1945. Padl pravděpodobně v boji o Dolní Lhotu a Čavisov, kde se Němci zmohli na větší odpor. Po uvítání a pohoštění byla jmenovaná představiteli MNV zavedena na bývalé bojiště v jižní části našeho katastru. Hrob jejího bratra jí nemohl být ukázán, proto ji odvezli na společný

hrob vojínů sovětské armády v Hlučíně, když před odjezdem jí odevzdali album fotografií naší válkou zničené vesnice s věnováním.

Tlumočnici při té příležitosti dobře dělala s. učitelka Anna Němcová.

Branci

K vojenské službě bylo odvedeno 5 branců. Z vojenské služby se vrátili po 2 letech 3, vyslouži-ci" k 10. říjnu a to ti, kteří pracovali v průmyslu, ostatní pak pro zvýšené nebezpečí války byli pro-puštěni až koncem roku, kdy nováčci dosáhli již určitého stupně vojenského výcviku. Dva propuštění se vrátili jako četaři, jeden jako podporučík.

Počasí

1961

Po velmi mírné zimě, ve které si děti neza-sáňkovaly a nezalyžovaly a jenom trochu zabruslily, nastalo teplé jaro. Zvláště duben byl velmi teplý (v odpoledních hodinách až 25°C), ale suchý. Bylo nařízeno šetření vodou a vydán zákaz zalévání v zahrádkách vodou z obecního vodovodu. Květen, červen a červenec byl chladný a deštivý. V květnu spadlo 92 mm deště. V červnu byla sice vedra až 30°C, ale za častých bouřek spadlo 142 mm, v červenci 118 mm. Měsíc srpen a září byl zpočátku chladný, ve druhé polovině velká vedra a sucho, které se protáhlo i do října, kdy vůbec nezapršelo. Dobytek JZD denně strašlivě žíznil a byl ovšem i na zdraví ohrožen. V studech dovážená voda nestačila a štávnatého krmiva bylo málo. Teprve 5. listopadu napadlo během noci 25 cm sněhu, který zastavil veškerý silniční provoz. Bě-

hem dne sníh roztál a za několik dnů bylo ve studnách zase dostatek vody. Další sníh napadal až 6. prosince, noční teploty pak stále klesaly až na -20°C. Mrazy škodily holým polím. Teprve o vánocích napadlo ¼ m sněhu, který zůstal dlouho ležet.

Včelku byl to rok zemědělcům nepříznivý. Celkové množství srážek (583 mm) nepřekročilo roční průměr.

Nakonec několik čísel z hospodaření místního národního výboru v uplynulém roce:

úhrn příjmů 388.610,13 Kčs,

výdajů 365.479,60 -"-

Některé důležité příjmy a výdaje:

na daních vybráno: z příjmů obyvatelstva 8.174,- Kčs,

zemědělská daň . . . 59.492,20 "

domovní daň . . . . 52.491,55 ";

v kině bylo vybráno na vstupném . . 25.001,- Kčs.

Za přípojku na kruiberský přivaděč zaplaceno 23.591,23 Kčs,

Na školní vyvařování přispěl MNV 36.095 Kčs, žáci a učitelé zaplatili za obědy 37.532,66 Kčs.

Na osvětovou činnost věnováno 6.113,20 Kčs.

Ze státních prostředků zaplaceno za výstavbu nové školní budovy 1,971.000 Kčs. Sokol prostavěl 53.154,18 Kčs.

Zapsal:
Augustin Kadula

Návrh tohoto zápisu byl přečten letopisecké komisi ve schůzi dne 7. 2. 1962 a po doplnění schválen.

Předseda MNV. Vrbický Miloslav

Ukončili jsme další rok. Každý jeho den byl naplněn tvořivým děním, které přes některé obtíže a nedostatky posílilo naši vlast a přispělo k jejímu všestrannému rozvoji.

Kamkoli bychom na přelomu roku zavítali, všude by se nám názorně dokresloval obrázek cesty, kterou jsme za rok ušli a po níž s novým elánem půjdeme svorně dále.

Rok 1962 byl významný konáním XII. sjezdu KSČ, XII. sjezd který nabyl obrovské důležitosti tím, že vycházeje z vítězství socialistických výrobních vztahů z dosaženého stupně rozvoje národního hospodářství, stanovil další cestu k rozvoji socialistické společnosti. KSČ

Sjezd byl vyvrcholením celého období příprav ne-

jen uvnitř strany, ale i závěrem široké veřejné stranické diskuse.

Zahájen byl v úterý 4. prosince v Praze ve Sjezdovém paláci v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka a to prvým tajemníkem ÚV KSČ a prezidentem republiky s. Antonínem Novotným, který též přednesl zprávu ÚV o činnosti strany a o hlavních směrech dalšího rozvoje naší socialistické společnosti.

Veřejný život

Přípravami sjezdu a sjezdovým jednáním ve dnech 4.–8. prosince žila celá naše vlast, všechen náš lid. Pod vedením OV KSČ, jejímž předsedou byl ředitel s. Josef Lazar a za spolupráce MNV s předsedou s. Miloslavem Kozelským a tajemníkem s. Milanem Herbáčem, široce se rozvinula iniciativa a aktivita obyvatel naší obce zaměřená ve smyslu předsjezdových diskusí na pomoc při zajišťování a uvádění v život hlavních úkolů v obci, za masové účasti všeho obyvatelstva.

Pomocí početného sboru 75 aktivistů a agitátorů, hlavně však poslanců MNV, sjednávány byly s občany závazky na zvýšené dodávky vajec, mléka, na pomoc při výstavbě dětského jeslového zařízení a školního pavilonu při ZDŠ, na úpravě obce a převlečení okolí soukromých domů a zahrad, zvláště pak na pomoc JZD a státnímu statku při špičkových polních pracích.

14. výročí Února vzpomenuto na veřejné stranické schůzi.

Oslavu MDŽ uspořádal MNV spolu se Sborem pro občanské záležitosti a OB. Při té příležitosti uděleny čestné odměny osmi ženám starším 80 let, 2 dlouho nemocným a 12 nejlepším pracovnicím JZD, 2 nejstarším členkám VO KSČ a ženám veřejně činným.

Oslava 17. výročí osvobození se konala 26. dubna za účasti našich osvoboditelů, soudr. Bodnara a Mihoče, kteří se již účastnili v dřívějších letech těchto oslav. Za velmi pěkného počasí byla provedena v katastru obce pochůzka po významných místech osvobozovacích bojů, hlavně se žáky ZDŠ; večer pak se konal lampiónový průvod s ohňostrojem na Honajzrově kopci a po něm slavnostní vzpomínkový večer za velmi početné účasti občanů a školní mládeže.

1. máj oslaven za pěkného počasí opět u nás jakožto ve střediskové obci. Oslavy se účastnili občané Lhoty-Čavisova, Horní Lhoty, Krásného Pole a Velké Polomě.

Závod míru Berlín-Praha-Warszawa, v pořadí již XV., jel se tentokrát poprvé naší obcí, vyzdobenou slávobranou, transparenty, nápisy slova mír v mnoha jazycích na asfaltové vozovce a vlajkami všech účastněných národů po trati. Závod míru BPW

Přes nejisté počasí projevilo o závod veliký zájem i široké okolí. Na Hradské a na Lázni stálo po 50-60 aut, množství motocyklů a jízdních kol diváků ze vzdálených obcí. Závodníci projeli Velkou Polomí za vítání špalírů, které lemovaly silnici

od lihovaru po vrcholek Lázně. Závodníci jeli z velké části pohromadě, až na několik jednotlivců, kteří zůstali pro defekty a z jiných příčin pozadu. Závodem propagovali přátelství mezi národy a boj za mír.

Vyvrcholením Měsíce čs.-sovět. přátelství byla oslava 45. výročí VŘSR. Zahájena byla průvodem vesnicí, v němž šli požárníci s pochodněmi a školní mládež s lampióny. Ke shromáždění u pomníku rudoarmějců promluvil s. Josef Lazar jako předseda VO KSČ.

V rámci těchto oslav uspořádal Výbor žen při MNV besedu s lidickými ženami, za které promluvila soudružka Aloisie Příhodová. Byl přitom též promítnut dokumentární film o zničení a vyvraždění Lidic.

Téhož dne večer proběhla Velkou Polomí severní větev Štafety míru a přátelství, která nese na hranice Sovětského svazu i naše poděkování za osvobození od německých okupantů. Před budovou MNV, kde ji s lampióny očekávali pionýři a zdravili četní občané, pronesl zdravici předseda VKSČ.

Dne 8. 11. zasedala rada MNV v tělocvičně ZDŠ za účasti žáků osmých a devátých tříd. Projednávala činnost školských a kulturních zařízení za dobu od ledna do října 1962. Hlavní referát přednesl předseda školské a kulturní komise s. Evžen Hofman. Jednání bylo žáky pozorně sledováno. V dis-

kusoi projevili žáci zájem na dokončení kluziště a opravě koupaliště, které bylo poškozeno válkou.

Dodatkem k činnosti MNV uvádím uznání, kterých se mu dostalo.

Za obětavou práci na přípravách, za krásnou výzdobu trati a vzornou pořadatelskou službu na silnici, kudy projíždělí účastníci Závodu míru, obdržela rada MNV diplom čestného uznání.

Další čestná uznání obdržel MNV od rady ONV v Opavě za dobré umístění v soutěži národních výborů IV. kategorie a to :

II. místo za 2. čtvrtletí,

I. místo za 1. čtvrtletí a

III. místo za dobrou práci v roce 1962.

Čestná uznání jsou i uznáním všem pracujícím naší obce.

Rozpočet na rok 1962 měl

v položce 457.300 Kčs,

v úhradě 387.330 Kčs.

V účtu za rok 1962 činil

úhrn příjmů 533.258,06 Kčs,

úhrn výdajů 432.535,04 Kčs.

Osobní změny ve složení místního národního výboru v tomto roce nenastaly.

Do nových rodinných domků se nastěhovali Kadula Augustin (č.340), Sobas Evžen (č.326) a Na- Výstavba obce vrátil Zdeněk (č.330). Novostavba rodinného domku byla povolena Dr. Jiřímu Jandíkovi a Karlu Krucinovi.

Povolené přestavby v obytných domech: Antonína Čížka č.32, Josefa Drastícha č.256, Josefa Kaduly č. 185, Oldřicha Přibyly[159], dále provedena stavební úprava v prodejně potravin a zřízena tam tzv. samoobsluha, prodejna průmyslového zboží č. 67 upravena na volný výběr. Byly provedeny i vnitřní úpravy v pohostinství na čís. 1 (u Filipců).

Přístavby a vnitřní domovní úpravy povoleny u Bohumila Kozelského č. 199 (veranda), u Josefa Válka č.36 (veranda), u Bohumila Nábělka č. 192 (veranda), u Augustina Kozelského č. 172 (spížka, koupelka, veranda, garáž), Vladimíra Podešvy č. 33 (garáž). Demolice byly povoleny na zchátralé stodoly: Žofie Kotalové č. 13, Bohumíra Vaška č. 16, Zdeňka Kaduly č. 17 a na uvedlost číslo 5, jejíž majitel Václav Köhler jí od osvobození v roce 1945 neužíval a též neudržoval.

Provoz v samoobsluze potravinami zahájen 1. září a ve volném výběru průmyslového zboží od 8. října.

V blízkosti nové školy provedeno bagrování sklepů a vyzdění základů školního pavilónu brigádnickou pomocí. Výkopem byl dále zasypáván bývalý rybník „Kordák". Jeho povrch srovnala silniční správa buldozérem a upravila jej na skládku lomového štěrku pro rekonstrukce silnic.

Protože členové VO ČSM nebyli schopni dokončit stavbu kulturní jízby nad bývalou garáží, dal ji MNV opatřit vnější omítkou a pronajal ji jako bytovou jednotku s. Ad. Drozdkovi, který sám dokončil menší vnitřní práce.

Stavba tělovýchovného zařízení značně pokročila. Při-
spěli k tomu občané, kteří chodili na brigády podle volebních
obvodů. Stavba byla částí zastřešena. Stavbu vede MNV.

Z pohostinství na čísle 15 bude mateřská škola.
Na přestavbě pracují hlavně rodiče těch dětí, které při-
cházejí v úvahu pro návštěvu mateřské školy. K zahája-
provozu dojde až začátkem příštího roku.

„Služby občanům", které rada MNV houževnatě
bránila pro udržení v naší obci, byly zlikvidovány
na nátlak ONV v Opavě a všechen materiál byl pře-
veden na komunální služby v Háji. Ve stavebních
záležitostech tento podnik u nás zastupuje s. Vlasta
Pavlíková.

Místní rozhlas nevyžadoval větších oprav a fun- Komuni-
goval uspokojivě. Umístění reproduktorů vyhovuje, ve- kační po-
dení však dosud není provedeno ani přes ocelové sloupy, měry
které byly velkým nákladem postaveny, ani po slou-
peck elektrického vedení, k čemuž daly elektrárny
souhlas.

Podél státní silnice od konce obecní cesty od
spořitelny až na Nový svět byly a to po levé straně
ve směru Opava - Ostrava byly majiteli domů (kaž-
dý před svým) položeny betonové obrubníky - také
i před bývalou pekárnou a před zdravotním stře-
diskem. Po konečné úpravě vzniklých „retuárů"
zlepší se tak vzhled obce i bezpečnost chodců.

V měsíci červenci a srpnu byla válcována
silnice z Háje až na rozcestí k státní silnici.

Použito k tomu „speciálního" písku – jakési drti – k úpravě povrchu vozovky. Za deštivých podzimních dnů bylo z toho množství řídkého bláta po celé délce nově válcované vozovky.

Asfaltování silnice na úseku Velká Polom – Zbyslavice pro větší rekonstrukci silnice pod dolnolhotským nádražím opět odloženo.

Hospodářské poměry JZD

Podle výroční zprávy za rok 1962 hospodařilo naše Jednotné zemědělské družstvo na 450 ha, z toho bylo 360 ha půdy orné. Zahumenkové půdy bylo 60 ha, z toho 45 ha orné; zahumenků bylo 134.

JZD mělo 178 členů.

	muži	ženy	celkem
Stálí pracovníci	31	47	78
do 25 let	1	1	2
od 26 – 45 let . . .	14	22	36
od 46 – 60 let . . .	7	18	25
nad 60 let . . .	11	2	13
V rostlinné výrobě pracuje	11	17	28
v živočišné výrobě . . .	6	24	30
na stavebních pracech .	2	2	4
v jiných úsecích práce	7	3	10
ve správě a řízení	5	1	6

Na jednoho pracovníka připadá 6,06 ha půdy.

Sloučení s okolními družstvy se neprovedlo pro nezájem okolních JZD a možno i říci: pro neujasněné perspektivy hospodaření na sloučených celcích i pro odpor vlivných jednotlivců; sloučení zdej-

šího JZD a farmy ČSSP odloženo pro pozdější dobu.

Stáda dobytka a drůbeže k 31. 12. 1962:

	plán	stav	rozdíl
skotu	339	325	−14
z toho krav	160	151	−9
prasat	387	400	+13
z toho prasnic	50	41	−9
koní	14	13	−1
drůbeže	1420	19881425	+5
z toho slepic	1400	1388	−12

Na záhumenicích je chováno 50 krav, 74 prasat a 1333 kusů drůbeže.

Kromě družstevních koní chová 1 pár koní jedině soudruh Jan Tománek na čís. 31, který nemá vlastní půdy. Pracuje s koňmi na pozemcích drobných zemědělců. Na farmě státního statku jsou 3 páry koní.

Podle výroční zprávy JZD není stav koní (13) plně využit a vynutí si další snížení.

Hospodářské výsledky byly hodnoceny na výroční členské schůzi dne 4. února 1963. Srovnání hektarové výnosy za rok 1961 a 1962 v q:

	1962	1961
řepka . . .	13,28	16,70
pšenice . . .	28,30	32,20
žito	21,55	19,40
ječmen . . .	19,87	27,30
oves	19,68	31,—
silážní kukuřice	90,—	340,—
brambory . . .	60,—	137,—
cukrovka . .	187,—	294,—

Do skladů dodáno předepsané množství pouze u obilovin, totiž 1228q, tj. 100,06 %. Dodávka brambor splněna jen na 43 %, cukrovky na 67 %.

Letos představenstvo JZD poprvé nepožadovalo účast občanů na brigádnických denních ani nočních výmlatech. Velmi se totiž osvědčil nový obilní kombajn, zakoupený za 49.000 Kčs. Zvláštní skupina družstevníků čistila jen obilí na mlátičce, ke které traktoristi nepřetržitě vozili obilí od kombajnu. Sklizeno tak 90 % obilí. Jak okopávku, tak i sklizeň řepy si rozdělili družstevníci tak, že práci dokončili před stanovenou lhůtou. I v provedení sklizně brambor byli úspěšní, avšak úroda vlivem počasí byla nízko pod průměrem, zatímco obiloviny daly uspokojivé výnosy, vždyť za pro tvalé jarní deště padly se poslední hektary brambor v prvém týdnu června. Pak zase následovalo delší období sucha, za něhož kultury nevyužily dostatečných jinak hnojiv. Při sklizni brambor použilo 2 vyorávačů.

U sena dochází stále k prodlužování sklizňového doby a následkem toho ke sváření nekvalitního sena.

Výsečka zahradnictví činil 43.339 Kčs.

Výsledky živočišné výroby: přírůstky denní u hovězího žíru plánovány na 0,75 kg, docíleno 0,46 kg (61 %) u vepřů plánováno 0,50 kg, docíleno 0,37 kg (74 %). Užitkovost krav stanovena na 2100 l mléka, dosaženo jen 2013 l; u slepic plánováno 120 vajec a docíleno 121 kusů.

Nákupní úkoly v q(t)	plán	skutečnost	%
vepřové maso . .	275 q	284 q	102,–
hovězí maso . . .	347 q	352 q	101,5
mléko	295.000 l	274.000 l	93,–
vejce	164.000 ks	172.000 ks	105,–

Práce jsou odměňovány dle norem, které jsou každoročně upravovány. Odměňování v živočišné výrobě prováděno již několik let podle užitkovosti, premiování jen v omezené míře. Okamžité opravy strojů samotnými traktoristy odpovídají snaze o získání titulu „Brigáda socialistické práce". Opravařům jsou placeny zvláštní odměny dle odpracovaných hodin.

Pomocná výroba je tvořena kovářstvím, sedlářstvím a kolářstvím a každá je obsazena po jednom řemeslníku z řad starších členů družstva. Slouží většinou potřebě JZD.

Celkové příjmy družstva v roce 1962 činily 2,213.342 Kčs. Sociálnímu a kulturnímu fondu bylo z toho odvedeno 110.500 Kčs. Po splátce investičních zápůjček členům a vyplacených premiích byl zbytek 244.324 Kčs rozdělen na pracovní jednotky ve výši 19,30 Kčs (odpracováno bylo 46.510 PJ, na 1 ha připadají 103 PJ). Celková tržní produkce byla 1,674.800 Kčs. Koncem hospodářského roku bylo na kulturním fondu 31.867 Kčs, na sociálním fondu 116.879 Kčs. Kulturní fond by měl lépe sloužit účelu, pro který byl před lety zřízen.

JZD koná měsíčně členské schůze s účastí

jen 40% členů; jedině na výroční členské schůzi byla vyšší účast a to 90%. Představenstvo se schází týdně. Nedaří se mu řešit všechny problémy ve prospěch družstva. Poškozování družstva se často přehlíží a neřeší se do důsledku.

NHKG provoz 28 má patronát nad naším JZD. Vypomáhá na požádání v mechanizačním rozvoji. Na jiných úsecích nebyla jejich pomoc vyžadována.

Z mnoha ukazatelů je vidno, že výsledky roku 1962 zůstaly vlivem nepříznivého počasí za předešlým rokem.

Dodatkem ještě zaznamenávám, že výstavba družstva se omezila na dostavbu kravína, do něhož mají být převedeny dojnice začátkem příštího roku.

Hospodářské výsledky farmy ČSSS

Pozemková plocha se neměnila. Zaměstnanců stálých bylo 22 včetně správce a účetní síly. V živočišné výrobě pracují 4 ženy a 2 muži, zbytek (16) je zaměstnán v rostlinné výrobě. Sezonních dělníků bylo 12. Byli to svaráci z JRD z Kmečova na Slovensku, kteří po skončení žňových prací doma přišli k nám na 18 dní na výpomoc. Je to zajisté pěkný čin členů ČSM.

Na farmě chovají 118 krav. Chovem vepřů se nezabývají. Pozemky obdělávají 1 traktorem a 3 páry koní. Všechny jarní práce i okleňové zolátdli ve stanovených lhůtách. Za ochotné pomoci zdejších občanů měli v některých pracích i předstih před JZD.

Hektarové výnosy u obilovin byly uspokojivé. Brambor sklidili ze 24 ha 2240q, tedy asi 93q z 1ha, což je lepší průměr než v JZD o 33q na 1ha.

Zámecká budova chátrá dále.

V kapitole o výstavbě obce jsem se skromně zmínil o přestavbách prodejen. Nepřetržitý provoz v prodejně Jednota potravin zajištěn MNV pronájmem 2 místností školní jídelny po dobu prázdnin, zatímco průmyslové zboží bylo prodáváno ve skladišti u prodejny. LSD

Spotřebitelé si nakupování v samoobsluze i volný výběr průmyslového zboží pochvalují.

Pro srovnávání v pozdějších letech uvádím zde loňské tržby jednotlivých prodejen:

v prodejně potravin ..... 1,906.000 Kčs, z toho jen másla za 255.200 Kčs;
v prodejně pečiva a mléka 774.600 Kčs,
v prodejně masa a uzenin 691.000 Kčs,
v prodejně průmysl. zboží 740.000 Kčs,
v prodejně obuvi .... 422.000 Kčs,
v prodejně nábytku ... 319.000 Kčs,
v prodejně textil. zboží . 740.000 Kčs,
tržba v pohostinstvích 537.900 Kčs

okrouhle činily tržby 6,130.500 Kčs.

Tato suma, na první pohled vysoká, nepředstavuje ještě kupní sílu našich občanů. Za několik set tisíc nakupují ročně maso a uzeniny v Porubě, textilu, obuvi a nedostatkového průmyslového zboží v Ostravě, méně už v Opavě. Z nás z okolních obcí nakupují zřídka.

Lihovar

Zdejší lihovar spadá od r. 1961 pod Škrobárny n.p. v Opavě. Zaměstnanci stálými jsou jen Karel Teel jako správce a jeho manželka jako destilatérka. Do čas kampaně pracuje tam 1 topič, 1 vařič a 1 pomocný dělník.

Do konce března byly vyráběny zákvasy pro okolní i vzdálenější JZD, jako jsou Budišovice, Těškovice, Háj - Chabičov, Dobroslavice, Děhylov, Ludgeřovice, Markvartovice, Jilešovice a Hlučín. Denní výroba dosahovala průměru 200 hl.

Od dubna se zpracovávalo porostlé obilí, denně 21q. Surový líh byl odvážen do svinovské rafinerie.

Pobočka Stát. spořitelny.

V místní pobočce ukládalo své úspory 1577 střádalů. Uložili během roku 1962 Kčs 3,804.085, tj. o více než půl milionu oproti minulému roku.

Na doplatcích opět nevybírali družstevníci celé částky a dali převést na své vkladní knížky 322.334 Kčs. Jen ze záloh si uložili 27.600 Kčs.

Pobočka Státní spořitelny, kterou vedla s. Růžena Klapuchová, se zabývala také prodejem losů Státní loterie. Prodala jich 71 kusů.

Přes 600 střádalů ukládá peníze na výherní vkladní knížky. Počet výherců byl 31. Bylo jim v celku vyplaceno 28.155 Kčs. Nejvyšší výhra roku 1962 byla 6.131 Kčs.

Úřední hodiny v pobočce StSp jsou v odpoledních hodinách v pondělí, ve středu a pátek, což dosti vyhovuje pro vkladatele. Žádných půjček pobočka neposkytuje.

Lidová myslivecká spol. Hubert

Předsedou loveckého spolku byl s. Josef Turmánek hospodářem s. Konrád Tichý. V roce 1962 zastřelili 6 srnců, 8 srn a 4 srňata, dále 18 bažantů a 70 zajíců. Koroptve jsou nadále chráněny. Jako škodnou zastřelili členové společnosti 14 lišek, 3 kuny, 5 vran, 6 psů, 3 káně, 7 lasiček, 22 sojek, 14 koček a 1 krahujce. Během roku, obzvláště v zimní době, uhynulo 15 kusů srnčích, psy uhořeny 3 kusy srnčí, 4 zajíci, 5 bažantů, taktéž 5 bažantů zabito při kosení. O přikrmování zvěře je členy pečováno 11 násypy a 9 krmelci. Předseda a členové výboru Švidrnoch Alf. a Drozdek Al. vedli na ZDŠ pionýrsko-myslivecký kroužek. Lovci odpracovali v JZD a na ČSSS a MNV 672 brig. hodin.

Sociální poměry

Pro potíže se skarmy LSD v Opavě se sídlem v Hlučíně nebylo včas započato s přestavbou bývalého Blažejova hostince na čís. 15 na mateřskou školu. Jednota prosazovala udržet tam pohostinství. Nemohl být proto ani zahájen plánovaný celodenní provoz na mateřské škole, který by uvítaly zaměstnané matky, jichž rok od roku přibývá, neboť práce je pro ně v průmyslových závodech Ostravska dostatek.

Provoz na mateřské škole byl udržován i přes prázdniny, zatímco družina mládeže, která měla k dispozici 2 učebny bývalé školní budovy, dosud není využívána dětmi místních zaměstnaných matek. Docházejí tam hlavně krabyňští žáci zdejší ZDŠ, kterým odjíždí autobus před 15^40 hod.

Úroveň bydlení se stále zlepšuje. Umožňují to

slušné výdělky obou rodičů, častěji pak i dětí, zkrátka všech rodinných příslušníků.

Domácnosti jsou moderně zařizovány. Je již celá řada takových, kde už mají všechno, co se v obchodech jako vymožeností dneška prodává, včetně auta, a opravdu nevědí, co by si ještě na doplnění koupili.

Potěšující je zvláště to, že mezi takovými jsou i členové JZD, kteří se kdysi zdráhali vstoupit do družstva z obavy, že „nevydělají na slanou vodu.

Poměry lidopisné

Počet obyvatelstva v naší obci (1358) se podstatně nezvyšuje, neboť mladé manželské páry dávají přednost bydlení v Porubě a v jiných ostravských sídlištích, kam si podávají žádosti o přidělení bytu.

V roce 1962 se zdejším rodičům narodilo 17 dětí (9 chlapců a 8 děvčat), všechny ovšem jsou narozeny v ostravských porodnicích.

Sňatků bylo zde uzavřeno 7.

V tomto roce zemřelo 15 občanů, z toho 10 mužů a 5 žen, vesměs starších lidí. Tragických případů úmrtí nebylo.

Zaznamenat je zásluhu úmrtí nejstaršt občanky paní Hedviky Podešvové, která se dožila 89 let a soudr. Antonína Drozdka, který zemřel v 88. roce věku. Na hřbitově se s nimi jménem všech občanů rozloučil taj. MNV s. Milan Herbáč.

Osvětová beseda za předsednictví s. Ant. Drozdka kordinovala kulturní práci v obci. Vlastní činnosti ne- měla.

Kulturní poměry v obci

Mateřská škola je dosud umístěna v 1 učebně bývalé školní budovy v 1. patře. Stav tento je po hygienické stránce velmi závadný. Tak třeba záchody a možnost umývání rukou by učitelé odporovaly zdravotním předpisům z roku 1862! Ředitelka s. Milada Onderková se horlivě starala, aby úpravy v bývalém hostinci na čís. 15 byly s největším urychlením prováděny, aby ku přestěhování do vhodnějších místností došlo co nejdřív.

Nová školní budova, jak se předvídalo, nedostačuje počtem učeben. Na nižším stupni jsou jen 3 učebny pro 5 postupných ročníků a vyšší stupeň má u všech 4 tříd pobočky; vyžaduje se pro ně osm učeben. Je nemyslitelné, aby žáci 4. a zvláště 5. postupného ročníku nadále pobývali denně ve škole až do 17,30 hod., zvláště v době zimní.

Bylo přikročeno proto ke stavbě dvoutřídního školního pavilónu. Letos byly vykopány sklepy a vybetonovány základy. Staví se - podobně jako tělovýchovné zařízení - v akci Z, tj. zvelebování obcí. Většina stavebního materiálu je přichystána, aby mohla být stavba pavilónu ukončena v roce 1963.

Ve stavu učitelů nedošlo k osobním změnám. Ke Dni učitelů byla letos nejlépe vyhodnocena s. učitelka Anna Šalgová, která byla také za dobrou práci školní a tělovýchovnou odměněna školským odborem ONV.

Kulturní činnost pošty

Kulturní úroveň našich občanů dá se posuzovat z několika hledisek, mezi jinými podle využívání knihovny, podle odběru časopisů, v nynější době také dle počtu televizorů. Čtenářská obec byla za doby knihovníka Václava Barloše značná, po jeho vzdání se funkce činnost knihovny takřka přestala.

O odběr časopisů pečuje dobře Novinová služba prostřednictvím zaměstnanců pošty. Doručují denně 66 výtisků Rudého práva,

102 —"— Nové svobody,

3 —"— Lidové demokracie,

13 —"— Zemědělských novin,

24 —"— Mladé fronty,

9 —"— Práce.

Dále doručují 18 výtisků časopisu Život strany, 12 Zápisníků, 30 Rádce zahrad. a ovocnářů, 7 Květů, 20 Učitelských novin a řadu dalších.

Za poslední 2 léta přibylo v našich domácnostech 43 televizorů - bohužel trpí bylo na pohled krásné a nutno říci i drahé a zpočátku skvěle sloužící aparáty, jejichž cena se pohybuje v průměru kolem 3.500 Kčs - stále ještě velikou poruchovostí.-

Telefonních abonentů je u nás 16.

„Sportku" u nás hraje týdně 40, „Sázku" 5 osob.

Největší výhry činily po 4 krát kolem 600 Kčs.

Dodatkem ještě uvádím, že za doručované časopisy vyinkasuje naše pošta ročně 24.000 Kčs.

Zábavnou literaturu prodává již řadu let průmyslová Knihy
prodejna Jednoty; roční tržba za knihy asi 6.000 Kčs. Z toho
připadá za knihy pro děti 3.500 Kčs.

Ke zvýšení odborné kvalifikace našich zemědělců DSŠ
probíhala zde v zimním období řada přednášek v rám-
ci Družstevní školy práce, která byla družstevníky jak z
rostlinné, tak i z živočišné výroby uspokojivě navštěvo-
vána.

Jak MNV přispíval na škol. a kulturní účely:

	Rozpočet	Skuteč. výdaje
Mateřské škole . . .	5.000 Kčs	4.405,64 Kčs
Základ. devítileté škole	105.000 "	52.640,74 "
Školní jídelně . . .	38.000 "	43.502,68 "
Učebnice všem žákům	17.700 "	21.652,31 "
Na osvětovou činnost	6.200 "	6.137,40 "
Na provoz kina	15.000 "	13.227,72 "

Z doplňkového rozpočtu:

Na komunikace	10.000 Kčs	9.852,28 Kčs,
Tělovýchov. zařízení	86.000 "	74.449,60 "
Rekonstrukce mateř. školy	10.000 "	6.396,97 "

V položce na osvětovou činnost je zahrnut také
příspěvek na místní rozhlas a lidovou knihovnu.

V kině vybráno na vstupném za tento rok 22.138 Kčs.

Zdravotní stav našich občanů možno po Zdravotní
celý rok hodnotit jako uspokojivý; pouze v rodině pomě̌ry
Jaroslava Demla, Bohumila Mikendy a Bohumila Ši-
drocha se vyskytla úplavice. Onemocnělí byli hned
v začátku léčeni v nemocnici. K rozšíření nemoci

proto nedošlo. Ojediněle se též vyskytla infekční žloutenka.

Začátkem února onemocnělo na Ostravsku mnoho pracujících chřipkou. Aby se nerozšířila do širšího okolí, byly úředně zakázány taneční zábavy, plesy, kinopředstavení i schůze a bohoslužby. Po týdnu byl zákaz odvolán, když v té době onemocnělo jen několik málo dospělých osob. Školní mládež prodělávala nemoc v době pololetních prázdnin, které byly prodlouženy o 2 týdny.

Zásobování vodou za katastrofálních suchých letních měsíců bylo vždycky nedostačující. Tato kalamita byla v červnu odstraněna – snad na několik desítek let – a to zapojením našeho vodovodu na kružberský přivaděč.

Při té příležitosti provedu obšírnější retrospektivní zápis o zásobování Velké Polomě vodou.

Když v lednu 1932 byl zahájen provoz vodovodu, do instalace většiny odběratelů vody byl instalován vodoměr a za odebraný 1m³ vody bylo vybíráno vodné 3 Kčs. Menším odběratelům byl stanoven paušál dle osob domácnosti a počtu dobytka. Vzat byl i zřetel na koupací vany a splachovací záchody. Těchto ještě nebylo – teprve se zařizovaly – a van bylo snad v obci tehdy kolem třiceti. Dnes naproti tomu bychom napočítali 30 takových domácností, kde ještě vany nemají. I splachovací záchody budou za několik let všude.

Od zahájení provozu zásoboval vodou hlavně Jardaň. Dodával denně 40 m³, kdežto pramen pod čerpací stanicí jen 10 m³. Dvojnádobový vodojem z roku 1931 měl obsah 100 m³. Za přechodu fronty byl považován za pevnůstku a rozbombardován. Nový byl postaven o 3 m výše, aby dodával vodu i do nejvýše položených budov na Katerajně a má jenom jednu nádobu o obsahu 200 m³.

Pro zlepšení zásobování obyvatel pitnou vodou byla roku 1950 vykopána na louce občana Bohumila Kaduly nová studna, hluboká 15 m; dodává denně potrubím do čerpací stanice 30 m³ pitné vody. V létě době činila zimní potřeba denních 60 m³, v letních měsících až 100 m³.

Původní rozpočet spotřeby vody zněl 1250 hl denně. Tolik vody nikdy vodovodní prameny nedodávaly. Na druhé straně stále rostl počet koupelen, prádelen a splachovacích záchodů. Také samočinná napajedla pro soustředěný dobytek JZD velmi ubíral ze zásob pitné vody.

Potrubí, staré již 30 let, nesnáší větší tlak a a jeho časté prodíravění působí také velké ztráty. Nové potrubí bylo položeno v roce 1960/61 od stát. statku podél „Kordáku" až na státní silnici u č. 6. Rozšíření vodovodní sítě bylo provedeno v kolonii Kolrské pro zásobování nově postavených rodinných domků.

V ve strojovém zařízení čerpací stanice byly změny. Původní pístová pumpa, jejíž silný hluk

v čerpací stanici bylo slyšet zanoci až ve veonici, brzy dosloužila. Nyní pumpují automaticky zapínané a vypínané 2 horizontální výtlakové pumpy Sigma, které jsou velmi výkonné pro výtlak do výšky 140 m.

Od června 1962 dodává naší obci nedostávající se množství vody kružberský přiváděč z Krásného Pole a to průměrně v letních měsících 2500 m³ při našem denním odběru 90 m³. V období dešťů, kdy dostačují naše studny, voda kružberská se u nás zastavuje. Počáteční stížnosti, že voda z přivádeče zapáchá, přestaly. V prvých týdnech bylo nutno vpustit do nečistého potrubí k desinfekci více chlóru. Nyní si lidé zvykli a o chlóru ve vodě se už nehovoří. Mnozí se domnívají, že máme dosti vody z vlastních studní.

Obsluhu čerpacího zařízení obstarávala od zahájení provozu vždy 1 osoba. Jako prvý to byl Robert Porostlý, po něm Alois Bartoš, pak střídavě Jan Lazar a Jarolím Martiník; nato ustanoven „vodákem" Antonín Hrubý (1940-53), Vlasta Drozdková (1953-58), po ní její manžel Václav Drozdek (1958-62). Letos od 1. 11. pověřen touto službou Oldřich Svoboda z Dolní Lhoty, který zároveň provádí údržbu a kontrolu vodoměrů ve svém bydlišti. Údržba vodovodního zařízení, kontrola vodoměrů, případně i inkasování vodného patřila do pracovního úvazku všech „vodáků".

Od začátku vodovodu až do roku 1954 měla jej obec ve vlastní režii. V době od 1954–60 byly všechny vodovody v okrese převzaty podnikem ZVAK (Zásobování vodou a kanalizace) v Bílovci; po přidělení naší obce k opavskému okresu až dodnes provozuje vodovody ZVaK v Opavě.

V poslední době je v proudu jednání o položení káblu z čerpací stanice do vodojemu, kterým by se signalizoval stav vody ve vodojemu, aby nedocházelo k plýtvání vodou přečerpáváním. MNV žádá, aby se do výkopu současně položilo výtlačné potrubí přímo do vodojemu, z něhož by spotřebitelé vodu neodebírali, jak se to dnes děje z hlavního potrubí. Tak by zůstalo jen při těchto úvahách.

I v letošním roce hodnotíme práci organizace Spolkový život Svazu zahrádkářů a ovocnářů jako nejlepší. Podle zprávy na III. výroční schůzi ze dne 27. 1. 1963 čítá tato mladá organizace 121 členů, z toho 18 žen. Výroční schůze se účastnilo 65 členů a 10 hostů z okolních organizací. Členové zdejší organizace obhospodařují vlastních 10,6 ha zahrad, jichž výsledky se rok od roku zlepšují. Během roku uspořádali 6 odborných přednášek o ošetřování ovocných stromů a pěstování zeleniny, 6 besed s praktickými ukázkami práce přímo v zahradách. Uspořádali dále 2 výstavy ovoce. Podzimní výstavy se účastnilo 84 vystavovatelů na 361 stáncích a shlédlo ji 440 návštěvníků. Kulturní referentka obměsíc pořádala zájezd do

ostravského divadla a v neděli 26. srpna zájezd na celostátní výstavu květin v Olomouci. Jelo se dvěma autobusy a účastnilo se 100 osob. Na výstavbě školního pavilónu odpracovali zahrádkáři 45 hodin. Účast členů na všech akcích vypočtena jednatelem na 1756 osob.

Výbor organizace zajistil členům postřikové látky, pumpy, umělá hnojiva, sazenice, 160 ovocných stromků, 42 parenišťních oken a rohoží. Do provozu byla dána moštárna, kde pod vedením Břetislava Seidemana se zpracovalo 25q padaného ovoce.

O tuto činnost se hlavně zasloužil předseda Oldřich Přibyla, místopředsedové Josef Drastich a Franc. Kopřiva s jednatelem Bohumilem Dedkem. Vyjmenovaní mají též zásluhu o založení zahrádkářské organizace v Plesné a v Horní Lhotě.

Včelaři

Základní organizace včelařů ve Velké Polomi sdružuje včelaře 6 okolních obcí a má nyní své sídlo v Dolní Lhotě. Člen výboru za Velkou Polom s. Bedřich Kašný vykazuje, že organizace má 82 členů se 400 včelstvy, kteří dodali veřejnému zásobování 725 kg medu; z toho je 17 včelařů našich se 76 včelstvy a dodávkou 137 kg medu. Uplynulý rok byl pro včelaře málo příznivý.

ČsČk

Organizace Červeného kříže za předsednictví Bedřicha Šeděnky a jednatelky Dagmary Stachové pořádal doškolovací besedy pro poskytování první pomoci a to pro všechny občany a zajišťoval po té stránce Závod míru a tělovýchovná vystoupení

pořádaná školou, Sokolem, Svazarmem a požárníky. Jeho krojovaní i nekrojovaní členové se účastnili oslavy 1. máje, výročí osvobození naší obce sovětskou armádou a výročí VŘSR.

Tělovýchovná jednota Sokol obnovila činnost ve všech složkách. K dispozici k tomu měla hřiště a školní tělocvičnu s veškerým zařízením. Toto je ale zatím nedostačující. Zahájení cvičení bylo velmi slibné, muži však brzy činnosti zanechali a nestoupali si vystoupit na jarní akademii dne 30. dubna. Akademie se pořádala v sále u Filipců. Protože vchátralé jeviště nevyhovovalo, cvičilo se uprostřed „sálu" a návštěvníci, jichž bylo hojně, zaplnili jeviště a zbytek místnosti. Jednotlivá čísla byla dobře připravena a všem se líbila. Cvičení žen se stuhami bylo opravdu krásné a na žádost tleskajícího obecenstva bylo opakováno. TJ Sokol

Na krmášovou neděli 22. července připravily složky Sokola veřejné cvičení na hřišti. Za slunečného počasí prošel vesnicí pestrý průvod. Když ale nastoupily jako prvé žákyně ke svému cvičení, přihnala se od jihu průtrž mračen, která trvala 3 hodiny a proměnila hřiště v bahnisko. Spadlo za tu krátkou dobu 33 mm srážek. K tělovýchovnému vystoupení nedošlo.

Po tomto nezdaru - to už byly prázdniny, kdy jsou také dovolené a rekreace. Počátkem podzimu hodlali vedoucí svolat složky do tělocvičny. Dovnitř - cha na ústředním topení způsobila nadzvednutí

parkelové podlahy v tělocvičně, čímž se tato stala na několik měsíců k provozu tělocviku nezpůsobilou.

Výstavba vlastního tělovýchovného zařízení pokročila poměrně dosti kupředu - viz kap. Výstavba obce.

Akce jednoty během roku:

Lyžařský přebor ve sjezdu a slalomu - únor,
přespolní běh „Mladé fronty" - 8. dubna,
žákovský turnaj v kopané - 22. dubna, kromě již uvedené akademie a nezdařeného veřejného cvičení.
Účast cvičících na těchto podnicích 307 osob.

Oddíly kopané a odbíjené se účastnily okresních mistrovství.

Vedoucími funkcionáři byli: předseda Rud. Válek, jednatel Jar. Výtisk, hospodář Adolf Ždeřila, členové výboru: Alois Tvarůžka, místopředseda, Anna Salgová, Josef Holiš, Josef Kozelský, Jan Drozdek, Zdeněk Těšnar, Bernard Holeček, Miroslav Draslich.

Svazarm

Základní organizace Svazarmu uspořádala Dukelský závod branné zdatnosti. Účastnilo se ho 24 členů a žáků ZDŠ. Péčí této organizace probíhal zde v červenci a srpnu kurs pro řidiče mopédů a pionýrů. Absolvovalo jej 33 účastníků, několik též z okolních obcí. Svazarmovci také uspořádali střeleckou soutěž pro veřejnost, Sokolovský závod a Dukelský závod na lyžích. Nejlepší střelci se účastnili okresních střeleckých soutěží. Na všech akcích mělo účast 70 členů.

Předsedou organizace byl s. Jiří Kadula, jednatelem a předsedou motoristického oddílu s. Zenda

Moravec, hospodářem Jiří Troják, členy výboru Evžen Kozel-
ský, Jaroslav Slivka a Luboš Musial. Za jejich vedení se po-
čet členů organizace zdvojnásobil.

Požárníci přes písemnou výzvu a urgenci rozhla-
sem nevykázali žádnou činnost. Sám jsem si také do
svých zápisků ničeho nepoznamenal, až na požár sta-
vení s. Al. Tvarůžky, o kterém napíši v další kapitole.

Ve středu 10. ledna kolem 2^{30} hod. vypuhl požár Říznosti:
u občana Aloise Tvarůžky v kůlně, v níž byla sláma, Požár
dřevěné piliny a palivové dříví. Ta okolnost, že siréna byla
ve správce a obě motorové stříkačky vadné, způsobila,
že požárníci byli při silném mrazu bezradní. První vo-
du dodala teprve ve 3^{30} hod. stříkačka jednoho z požárních
sborů z Ostravy. Když se požár přenesl na kůlnu souseda
Josefa Martinika s větší zásobou slámy a sena, zasáhli
kromě okolních sborů i opavští požárníci. Způsobená
škoda činila kolem 15.000 Kčs; příčina požáru nebyla
zjištěna.

Z Argentiny se vrátili manželé Lumír a Ma- Návrat ro-
rie Klegovi s dětmi. Pobyli v daleké cizině od roku 1959, diny Kle-
šedy déle než 3 léta. Soudr. Klega si přivezl odtamtud govy.
mnoho krásných barevných snímků. Na požádání OB
přednášel o životě v Argentině a v Brazilii, kam také
zajížděl služebně. Sériemi fotografií svou přednášku do-
kumentoval a zpestřil. Pro veliký zájem opakoval ji
pro organizaci zahrádkářů. Celkem si poslechlo zají-
mavou přednášku přes 200 osob. Manželé Klegovi, i když
se tam dobře měli, potvrdili, že doma je nejlépe.

Mír ohrožen.

Po 23. říjnu, kdy USA vyhlásily blokádu Kuby a kdy mír - obrazně řečeno - visel jen na vlásku, podléhali mnozí naši občané po příkladě ostravského obyvatelstva panice a nakupovali do zásoby cukr, prylle mouky a jiné zboží. Panikáři způsobili přechodný nedostatek některých druhů zboží v obchodech.

Všeobecně je známo, že tato krize v Karibském moři byla brzy smírně vyřešena diplomatickým jednáním mezi s. Chruščovem a presidentem Kennedym.

Sklady CO

V roce 1961 a 1962 byly mezi Hradskou a Hájkem postaveny velkým nákladem sklady civilní obrany (CO). Správu této stavby má Krajský nár. výbor.

O počasí a úrodě

Počasí bylo v roce 1962 velmi rozmarné a pro zemědělce, ovocnáře a včelaře velmi nepříznivé. V lednu byly holomrazy se silnými větry a teplotami až -17° C. Koncem měsíce napadlo asi 15 cm sněhu ale brzy roztál. V únoru často prošlo se sněhem a v březnu se mírně oteplilo; vyskytla se i vichřice s bouřkou. V dubnu z počátku deště, které brzdily polní práce a postřik stromů. V posledním týdnu bylo krásné klidné počasí s teplotami kolem 28°C a všechno bylo zaseto. Květen byl chladný s přízemními nočními mrazíky, vedle silné deště, které opět brzdily práci na poli. Dne 1. června napadalo asi 3 cm sněhu. Nato bylo do konce měsíce krásné, ale suché počasí. Byly dosazovány poslední plochy bramborové. Okopávky šly provádět velmi obtížně pro bordou, deštěm ubitou zem. I v prvé polovině července bylo sucho.

Teprve 17. VII. poprvé opět poprševalo. Následovala pak výše zmíněná kamášová průtrž mračen, která nadělala více škody, než užitku. Na mnoha pozemcích odplavila voda ornici a obilí polehlo.

Žně zahájeny počátkem srpna. Obilí dozrávalo velmi nerovně, ovoce padalo pro předchozí sucho, listnaté stromy shazovaly listí, tráva na loukách mizela i jetele usýchaly. Vanuly teplé suché větry, které prospívaly pouze žňovým pracem. Od 2. poloviny září výdatně pršelo, což přispělo k snadnějšímu dobývání brambor a řepy ze země, ale postup práce brzdilo.

O úrodě jsem se zmínil v kapitole o hospodářských poměrech na str. 303. a tento záznam doplňuji výsledky práce ovocnářů, které též nebyly uspokojivé, až na úrodu jablek. Hrušek a švestek se urodilo velmi málo, pro chladné a deštivé počasí v době květu, takže se včely nedostaly k opylování i když doba květu se oproti jiným létům prodloužila takřka o 3 týdny.

Chrysantémy, pěstované dnes s velkou oblibou k „Dušičkám" pomalu v každé zahrádce, ani x $\frac{1}{4}$ nevykoetly přes veškerou jim věnovanou péči, a to pro podzimní mrazíky, studené větry a mlhy.

Dne 10. listopadu napadal první sníh, následovaly pak slabší noční mrazy a sněhové přeháňky. Před vánocemi nastalo ochlazení až na -16°C Mrazivé počasí pak už vydrželo do konce února

v celku nepříznivého roku při průměrné sněhové pokrývce 15cm.

Zapsal
Augustin Kadula

Návrh tohoto zápisu
byl kronikářem přečten letopisecké komisi
ve schůzi konané 7. 10. 1963 a po menších
úpravách a několika doplněních schválen.

26. 11. 1963

Předseda MNV:
Vorlický Miloslav

1963

Při povrchním srovnávání by se zdálo, že události jednoho roku na vesnici se podobají druhému jako vejce vejci. Rok 1963 však není takovým případem i když zdánlivě jen málo vybočil z řady poválečných let.

Výjimečnost vidím již v tom, že začal pod dojmem otřesů z krize v Karibském moři v říjnu minulého roku, kdy světová veřejnost s takovým důrazem a v takovém rozsahu se přiklonila k podpoře akcí na obranu míru — a končil slavným 20. výročím dnem 12. prosince, kdy v Moskvě byla podepsána pro naši vlast historická Smlouva o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci mezi Československem a SSSR a kdy tato smlouva byla slavnostně prodloužena na další období.

Náš lid za uplynulých dvacet let získal zkušenost, že bratrská spolupráce se Sovětským svazem je pro nás hlavním zdrojem sil k zdolání všech překážek k úspěšnému řešení všech složitých problémů v období přechodu k socialismu.

Téměř důležitou událostí bylo zajisté i parafování dohody o částečném zastavení jaderných pokusů v Moskvě dne 25. července.

Rok 1963, který byl i rokem loučení s kancle-

řem Adenauerem, byl také rokem dallaské tragédie, kdy zákadně skonal president USA John Fitzgerald Keňedy.

Ale ještě další výjimečnosti měl tento rok: minulá zima byla příčinou velkého zaostávání ve výrobě. Především v průmyslových závodech a na dolech doháněli zpoždění zaviněné silnými a dlouhotrvajícími mrazy. Mnohé závody zpoždění dohnaly a některé dokonce překročily plán, což svědčí o dobrém poměru našich občanů k práci. V předním voji postupovali horníci a technici OKR, kteří právě letos dosáhli svých nejkrásnějších úspěchů od osvobození, když nakopali do konce roku 400.000 t uhlí nad státní plán a pomohli nám tak i v úhradě nákupu různých strojů, surovin a potravin za hranicemi.

Činnost MNV, komisí a veřejný život

Za účelem dalšího zkvalitnění práce místního národního výboru podle usnesení XII. sjezdu KSČ byli od 1. ledna 1963 pověřeni prací v radě MNV poslanec MNV Jan Salga jako předseda komise finanční a rozpočtové a poslanec MNV Evžen Hofman jako předseda komise pro školství, kulturu a tělesnou výchovu. Tím byl zvýšen počet členů rady ze sedmi na devět. Koncem roku onemocněl s. Jan Salga a úřením finanční a rozpočtové komise byl pověřen poslanec MNV Vladimír Kusyn.

V roce 1963 konala rada MNV 25 schůzí a usnesla se na celé řadě iniciativních návrhů, které byly plenárními schůzemi MNV vesměs schváleny a

realizovány. K zlepšení práce bývala přizvána celá řada odborníků, kteří pracují na příslušných úsecích, a tito svými zkušenostmi a radami značně přispěli k vyšší úrovni činnosti. Přihlíženo bylo i k připomínkám a stížnostem našich občanů, jimiž se ve schůzích rada i plenum důkladně zabývalo.

Vzorově každoroční zasedání rady MNV v devátých třídách ZDŠ v rámci občanské výchovy konalo se i letos a stává se tradiční, jak svou bohatou a zajímavou náplní, tak i vysokou úrovní v jednání.

Členky výboru žen učinily pro rok 1963 závazky na pomoc JZD a stát. statku, kde odpracovaly 507 brigádnických hodin; 250 hodinami pomohly na úpravě parčíku a okolí mateřské školy. Účastňovaly se všech vítání nových občánků, která prováděl Svor pro občanské záležitosti, o čemž bude ještě dále zmínka v kap. Poměry lidopisné.

Oslava MDŽ a taktéž i oslava 18. výročí osvobození naší obce sovětskou armádou od německých okupantů možno hodnotit podle četné návštěvy a hodnotné náplně mezi zdařilé akce. Byly společně organizovány OB, VŽ, SPOZ a SRPŠ za vedení školské a kulturní komise místního nár. výboru.

Májová oslava se konala opět v naší obci. Vedle občanů a mládeže z naší obce účastnily se jí obě Lhoty a Čavisov. Účast byla i letos mohutná a nálada všech radostná. Předseda VOKSČ soudr. Josef Lazar ve své zahajovací řeči pověděl přítom-

ným více (mezinárodní situace), než řekl - a to ještě bez rozhlasu, který na 1. máje pokaždé „slávkuje" - sucho-paparný hlavní projev, který přečetl s. Dr. Soldán, ředitel nemocnice z Opavy. Nemohli by se autoři těch-to projevů více zamyslet nad jejich obsahem ?

K 20. výročí podepsání spojenecké smlouvy s SSSR se konala slavnostní schůze MNV za četné účasti občanů. Pionýři zpestřili program slavnostní schůze vhodnou kulturní vložkou.

Zvelebování a výstavba obce.

Na zvelebení obce bylo učiněno 176 socialistických závazků k odpracování 6.593 brigádnických hodin a to na dostavbu sportovního zařízení (sokolov.) na stavbu školního pavilónu, na opravu studní, kanalizace, úpravu veřejných prostranství v hodnotě 127.000 Kčs. Mimoto uzavřely organizace NF vlastní závazky na odpracování 3000 hodin. Byly vesměs splněny a překročeny. Tak pouze na zařízení Sokola občané odpracovali 6.101 hodinu, z toho přes 4.000 bezplatně. Je hodno zaznamenání 900 hodin, které sdružení místních loveců odpracovalo při výkopu základů kulny JZD a při výsadbě 5250 lesních sazenic.

Přičiňovaly se i všechny ostatní složky. Vezme-li se v úvahu i splnění závazků, které učinili občané na zvelebení vlastního majetku, pak šlo vskutku o odpracování několika desetitisíců hodin pro zvelebení naší vesnice. Plánovaná hodnota byla podle střízlivého propočtu

překročena alespoň o 100.000 Kčs.

Brigády u JZD a na státním statku odpracovaly ve špičkových pracích 7400 hodin. Tyto výsledky svědčí o tom, že našim občanům nejsou hospodářské výsledky JZD a provozovny státního statku lhostejné a že chtějí svým podílem přispět k jejich zlepšení.

Je bohužel mnoho ještě i takových, kteří v uplynulém roce, ale i v dřívějších letech, nepřiložili ruku ke společnému dílu.

Počátkem listopadu vyzvala rada místního národního výboru všechny důchodce, aby jako kolektiv převzali opravu střechy a přestavbu bývalé mateřské školy, dříve hostinec rolníka Hynka Demla čís. lo domu 179. Již 4. listopadu se dali do práce, o jejímž postupu svědčí článek v Nové svobodě, který doslovně opisuji: Pochvalu si zaslouží.....

Důchodci z Velké Polomě se zavázali opravit budovu bývalé mateřiské školy. Vyměnili tam střešní konstrukci, okna a dveře, zavedli novou elektro- a vodoinstalaci, opravili všechny vnitřní i vnější omítky. S opravou začali 4. listopadu br. a do 15. prosince odpracovali přes 2500 brigádnických hodin.

Tak se postarali o splnění jednoho z bodů akčního plánu v obci a pomohli tak uspíšit otevření závodu veřejného stravování, který bude sloužit i jim. Pochvalu za tento úspěch zaslouží stavbyvedoucí Alois Drozdek, skupina

česařů vedená Vojtěchem Hrdinou, dále Antonín Drastich, Jan Mousial a jiní důchodci, na jejichž pomoc spoléháme i v příštím roce.

Milan Herbáč, tajemník MNV

Z podepsaného jsem zjistil, že do konce roku odpracovali tito důchodci ještě dalších takřka 1000 hodin. Zaslouží si tudíž plně i touto veřejnou pochvalu v novinách.

Novostavby, přestavby a přístavby

Komise MNV pro výstavbu udělila tato povolení:

Šeděnka Bedřich – přístavba verandy,

Trojek Valentin – přístavba a nástavba rodinného domku čís. 99,

Zapletal Zdeněk – příst. a nást. rod. domku č. 232,

Drastich Antonín – stavba zděné autogaráže pč. 315

Lichá Ludmila – nástavba rodinného domku č. 247,

Kudela Josef – stavba zděné autogaráže u č. 263,

Zabaglo Josef – rekonstrukce rodinného domku,

Hrdina Jindřich – přístavba verandy u čís. 113,

Dodeša Ladislav – vnitřní úpravy v domě čís. 33,

Kupský František – přístavba spížky a koupelky.

Tilipec Josef – novostavba rod. domku (po vyvlastnění hostince na čís. 1).

Do novostavby se nastěhovala Kozelská Božena; přidělено jí bylo číslo 328.

V osobním stavu poslanců MNV a zaměstnanců nenastala žádná změna. Agenda MNV i nadřízených úřadů se zaměřuje k přípravě voleb v roce 1964.

Silné mrazy a jarní oblevy a deště způsobily – jako každoročně – pokles vozovky na státní silnici pod Lazní i jinde na mnoha vlkčích místech. Autobusy proto začaly jezdit přes Plesnou – Pustkovec – Porubec, což trvalo až do konce června. Na úseku od nové školy až na Lazni byla provedena nákladná rekonstrukce. V celé délce tohoto úseku, ale i k Opavě až po Hájek, čímž byly zrušeny zatravené bankety, čímž byla rozšířena vozovka asi o 1,5 m. Zvýšením vozovky v nejníže položeném úseku byl i zmírněn spádový úhel Lazně.

Komunikační poměry.

Na ploše bývalého rybníka „Kordáku" uskladnila silniční správa několik set m³ drceného lomového kamene, kterého použije prý již v příštím roce na opravu silnice Zbyslavice – Vel. Polanu. Provedení je stále zdržováno úpravou silniční pod dolnolhotským nádražím, která nebere stále konce.

Aby se šetřilo elektrickou energií, které je nedostatek pro vyprázdňující se vodní přehrady v důsledku trvalých mrazů (během loňského prosince a letošního ledna i února nezastálo a vodní elektrárny pracují omezeně) začínaly hlavní ostravské závody pracovat v 7 hodin, v kancelářích až v 8 hodin. Z těchto důvodů byly změněny i odjezdy autobusů v obou směrech a to do konce března, kdy se za velké oblevy začaly všechny přehrady znovu naplňovat.

Hospodářské poměry JZD

Jednotné zemědělské družstvo nesplnilo převážnou část závazků a úkolů na úseku zúrodnění půdy a to pro stálé podceňování hodnoty kompostů a jich využití. Nebylo také vůbec započato s drenážováním menších zamokřených pozemků. Bez plánu se provádělo hnojůvkování stále těchže lánů.

Plán hektarových výnosů splněn byl takto:

plodina:	plán:	skutečnost:
pšenice	27,- q	27,7 q
žito	23,- "	19,8 "
ječmen	26,- "	27,4 "
oves	26,- "	22,7 "
řepka	19,5 "	16,8 "
brambory	120,- "	97,9 "
cukrovka	290,- "	268,- "
siláž. kukuřice	300,- "	265,- "

Příčinou neúspěchů byla období sucha, u brambor a cukrovky přesto, že jim byla věnována mimořádná péče. Vzdor tomu všemu byl nákup cukrovky dodávkou 1642q splněn na 104,6% a nákup brambor 2263q na 100%.

Při zajišťování sklizně kvalitního sena nebylo využito všech sil a mechanizačních prostředků. Totéž platí o sklizni otavy a brambor, kdy pomoc družstevníků nebyla dostačující. Popravě bylo letos při dosušování použito ventilátorů; o žních pětměří $^3/_4$ obilovin (ze 143 ha) bylo sklizeno novou technologií. Pro mimořádné sucho se neuskutečnila dvojí skli-

zeň ze 20 ha, jak plánováno.

Až na zástav krav byl plán obratu stáda splněn a překročen. Dojivost byla plánována na 5,55 l, dosaženo bylo jen 5 l pro malou pozornost věnovanou březivosti krav. Také plánu přírůstků skotu a prasat nebylo dosaženo. Snůška u slepic dosáhla v průměru 142 vajec, tudíž plán 130 vajec byl potěšitelně překročen. Ve výrobě mléka zůstal dluh 54.070 l, u vepřového masa 26 q, u masa celkem 161 q. Dodávka vajec překročena o 26.230 kusů. K tomu také hned poznamenávám, že závazek záhumenkářů, totiž dodávka 56.000 vajec, byl splněn již v polovině roku a překračen o 265 vajec. Hlavní zásluhu na tom má předseda JZD Klapuch František a družstevnici Cecilie Moravcová a Romuald Slivka.

Na družstevní členskou schůzi dne 22. červen- Sloučení
ce se dostavilo jen něco přes 30 členů. To proto, že s provoz.
se mělo rozhodnout o sloučení JZD s místní Č555.
provozovnou státního statku. Přítomní družstev-
nící převzetí provozovny schválili. Přírůstek na
člena JZD by činil 0·80 ha. Přejímací cena měla
činit 295.000 Kčs včetně úrody a inventáře. Pře-
vzati by měli být případně i zaměstnanci pro-
vozovny. Okresní národní výbor v Opavě neuznal
toto usnesení za pravoplatné a žádá souhlas
alespoň 75% členstva, které však z velké části ve-
řejně se staví k věci odmítavě a schůze bojkotuje.
Sloučení považuje za přínos, pokud nedojde k pod-
statnější mechanizaci zemědělské výroby.

Družstevní škola práce

V rámci DŠP konal se pro členy JZD cyklus 10 odborných přednášek, který zcela splnil svůj účel. Totéž možno říci i o 7 přednáškách pořádaných pro místní členy Čs. ovocnářského a zahrádkářského svazu. Všechny byly počtově navštíveny velmi početně, s tím rozdílem, že JZD vypláceli svým členům za každou účast po 5 Kčs. Členům ČsOZS stačilo, že přednášky mají zaměření ku zvyšování výnosnosti ovocného sadu a zelinářství.

Provozovna ČSSS

Za vedení správce s. Josefa Hajdy skončil hospodářský rok dosti úspěšně přes nepříznivé počasí, o níž už byla zmínka v hospodaření JZD. Zájem na dobrých výsledcích provozovny projevilo i 35 našich občanů, kteří učinili závazek odpracovat tam při sklizni 1426 brigádnických hodin, ve skutečnosti odpracovali daleko více, totiž 5013 hodin. Jde z velké části o ochotné důchodce i ženy z domácnosti, které si tak v místě výdělkem zlepšují životní.

Státní spořitelna

Státní spořitelna nedosáhla za uplynulý rok žádných mimořádností. Za dalšího vedení s. Růženy Klapuchové úřaduje se v obvyklá odpoledne v pondělí, ve středu a v pátek od 15-18. hod. Počet vkladatelů činí 1576 a stav vkladů k 31. 12. 1963 byl 4, 151. 229 Kčs. Hodně vkladatelů má své úspory uloženo na běžných vkladních knížkách výherních. Výherců na VVK bylo letos 31 a těm na výhrách bylo vyplaceno 24.464

Kčs. Uložené doplatky na odpracované jednotky v JZD dosáhly výše 487.855 Kčs, tj. o 165.521 Kčs více než roku předešlého. Je potěšitelné i to, že už po několik let družstevníci své vklady z doplatků během roku zcela nevyčerpávají a ponechávají je ve spořitelně, aby si později za ně pořizovali potřebné hodnoty investičního rázu, ať už to jsou auta, stavby či přestavby rodinných domků nebo výbavy či jen ošacení aj.

Do 20. listopadu zpracovával lihovar po- Lihovar rostlé obilí, svezené sem i z jiných krajů, kde bylo deštivé léto. Také byl pálen líh z brambor. Denně jich zpracovával 75 q. Výpalky si odvážejí JZD z dodavatelských obcí a to z Velké Polomě, Háje, Krásného Pole, Horní Lhoty a Lhoty-Tavisova.

Vzhledem k tomu, že úroda brambor v těchto obcích nebyla pro suché léto valná, jsou dovážený i cizí brambory k pálení lihu. Ve správě lihovaru a ve stavu zaměstnanců nenastala změna.

Z činnosti

Sbor pro občanské záležitosti při MNV za SPOZ předsednictví s. Augustina Kaduly zlepšoval dále úroveň všech obřadů. Aby i v obcích zdejšího matričního obvodu bylo zavedeno pravidelné individuální vítání nových občánků, přivítal náš „Sbor" zástupce obcí k vítání syna manželů Malysiakových dne 1. září t.r. Náš způsob „Vítání" se velmi líbil. Na požádání byly obcím pořízeny

opisy obřadů. Neúčastnila se jen Dolní Lhota, ačkoli po té stránce zaostává.

K 1. máji propůjčil president republiky soudr. Jiřímu Salgovi, zdejšímu rodákovi, členu ÚVKSČ Řád práce za dlouholetou politickou a veřejnou činnost. Odeslán mu byl blahopřejný telegram. Do Adolfu Výtiskovi, kutníku VŽKG, je to již druhý nositel Řádu práce z naší obce.

Dne 2. března zemřela nejstarší občanka naší obce, 89letá paní Marie Sobasová, nositelka čestného odznaku mateřství II. třídy. Na jejím pohřbu promluvil za SPOZ tajemník s. Milan Hrobář.

Dne 16. února osobně byl předseda MNV s předsedou SPOZ spolu s pionýrkou pogratulovat k 80. narozeninám občance Aloisii Tické, nositelce čestného odznaku mateřství III. třídy a dne 1. 9. osmdesátiletě občance Marii Klapuchové. Obě občanky obdržely k významnému životnímu jubileu z rukou pionýrky dárky. Také zaslouženému občanu Aloisi Drozdkovi k jeho 60. narozeninám přišli blahopřát předseda a tajemník MNV s předsedou SPOZ.

Na pohřbu občana Aloise Štípala, dlouholetého kolářského mistra a v posledních 10 letech kováře JZD, promluvil v ostravském krematoriu předseda MNV s. Miloslav Kozelský. Na zdejším hřbitově promluvil nad hrobem 81-leté občanky Ana-

stárka Salgové s. lajemník Milan Hrbáč. Na pohřbu náhle zemřelé Marie Hajdové, manželky správce provozovny ČSSS promluvil na hřbitově v Hrabové dne 31. srpna velmi procítěně s. zásl. řed. ZDŠ Antonín Drozdek. Dne 29. 11. na pohřbu nejstaršího občana, 86-letého Františka Kozelského, byl v ostravském krematoriu řečníkem předseda MNV a recitátorem ředitel ZDŠ s. Oldřich Pěla. Na Štědrý den náhle zemřel důchodce, bývalý kovářský mistr VŽKG a posledně kovář JZD, občan František Kopřiva. O jeho celoživotní práci promluvil předseda OB s. Antonín Drozdek.

Jinak se činnost SPOZ zaměřovala na vítání nových občánků, aby upevňovala přátelské vztahy mezi obyvateli a aby se co největší část obyvatelů podílela na radostných i smutných událostech svých spoluobčanů.

Kulturní

Osvětová beseda nevykazuje vlastní činnost- poměry sl. Po s. Josefu Lazarovi stal se předsedou OB s. Antonín Drozdek. Z jeho podnětu byla 23. 9. ustavena skupina hudebníků, které je pro kulturní podniky tolik třeba. Už v prvé zkoušce, která se konala v respiriu nové školy, bylo vidět, že i v tomto náhodilém složení za vedení s. Františka Laštůvky by mohlo vzniknout na místní poměry dobré hudební těleso. Proč však se vícekrát nesešli?

Po několikaleté přestávce uskutečnily se zásluhou kulturní referentky JZD, s. Záškodné

Marie pravidelné zájezdy v předplatném do opavského divadla na ročních 19 her. Účastníků bylo 13 z naší obce a do autobusu, který vozil předplatitele pohodlně tam i zpět, přisedali též návštěvníci z Horní Lhoty a Hrabyně. Podařilo jsme tak opavské divadlo, které přes velmi pěknou úroveň má slabé návštěvy a hrozí mu zrušení. Počet předplatitelů pro příští sezonu je slibný. Obzvláště z řad družstevníků se počet předplatitelů zdvojnásobí.

Zdánlivě kulturní zaostávání.

Scházeli jsme ještě do okupace kromě výletní restaurace „Čertův mlýn" čtyři hostince a to na čísle domu 1, 15, 126 a 179. Na čísle 1 a 15 býval na tehdejší dobu vyhovující „oál." Hostince bývaly hojně navštěvovány a o svátcích, nedělích a posvíceních plně byly obsazeny. Taneční zábavy posvícenské i sylvestrovské se pořádaly často v obou sálech současně a prostory nedostačovaly.

O Sylvestru šli na zábavu mladí i staří, ochotnická divadelní představení se pokaždé opakovala při plně obsazeném sálu. Letos se divadla nehrála, taneční zábavy byly méně navštíveny a ani na Sylvestra se v hostincích nic neporádalo. Která organizace by také mohla riskovat, že vybere na vstupném více než 1000 Kčs, které potřebuje pro hudebníky? Sešli se jenom důchodci, kteří pracují na přestavbě hostince (č. 179) a to v kulturním útěku ve staré škole, kde si sami vyplnili program

zpěvem a tancem a kde své vlastní práce přednášel lido-
vý básník a vypravěč duchodce Jan Musial. Ovšem čepo-
vali si tam i nápoje, bez kterých by tento den nemohl
být zakončením starého roku, avšak pořadatelé nepoč-
tali, že účast bude pouze kolem 40 starších osob.

Co z toho plyne? Že názor na ušlechtilou společen-
skou zábavu se v posledních 15-20 letech velice změ-
nil. Lidé po vykonané práci vyžadují klid a na-
nejvýš kulturní vyžití v nejužším rodinném kroužku,
tj. doma u radia nebo televizoru, kde se baví, a
třeba i denně, až dlouho do noci.

Je tomu tak i v sousedních obcích? Je,
ale ne v takové míře, jako u nás. V čem spatřo-
vat příčiny těchto jevů? Jsou přece všichni zaměst-
nání a peněz mají dostatek, když berou v rodině
3 i více slušných výplat! Příčin je mnoho a jed-
nou z hlavních je nedostatek slušně vybavených
společenských místností. Obec, která měla kdysi
pět hostinců, nemá dnes žádného. Lidé si na to
zvykli, nereptají a jsou spokojeni se svou domácí
„papučovou" kulturou, že ani žádné schůze rádi
nenavštěvují. Abychom je opět dostali dohroma-
dy, bude třeba vybavit nové prostředí v restaura-
čních pohostinstvích tak, aby pobyt v nich byl
co nejpříjemnější a náplň podniků i schůzí aby
návštěvníky plně zaujala.

Mateřská škola byla otevřena poprvé Mateřská
v naší obci již v roce 1918 a to ve výměnku vdovy-škola

selky Františky Robenkové u čísla 14. Pojmenována tehdy byla školkou P. Kazimíra Tomáška. Zásluhu na otevření této jedné z prvých mateřských škol v české vesnici měla Matice Opavská, která také nesla část finančního provozního nákladu. První učitelkou byla Berta Halfarová, provdaná Strámková. Do školky docházelo přes 30 dětí, avšak již k 1. září 1920 došlo k uzavření pro finanční potíže. To se stalo skutkem za vlády císaře pána a k tomu za neutěšených poměrů koncem 1. světové války, to bylo za první republiky zrušeno!

K obnovení mateřské školy došlo až 1. září 1956. Umístěna byla v bývalém hostinci občana Hynka Demla na rozcestí. Přijímáno bylo ročně jen 30 dětí zaměstnaných matek pro malé rozměry použitých místností; proto byly v roce 1957 provedeny menší adaptace, hygienické závady se však nepodařilo odstranit.

Po otevření nové budovy ZDŠ přestěhovala se mateřská škola 1. listopadu 1961 dočasně do prostředních učebny staré školy, než bude upraveno pohostinství na čísle 15 na místnosti k provozu školky. Dne 10. února 1963 byla tam slavnostně otevřena mateřská škola, doufám, že už natrvalo. K dispozici má dvě dosti prostranné místnosti, kuchyň a vyhovující hygienická zařízení. Od 1. září 1963 byl zaveden celodenní provoz, po kterém už dávno volaly zaměstnané matky. Zásluhu o to má rada MNV, která se postarala o řádné vybavení.

Učitelkami na zdejší mateřské škole byly:

Šťverková Věra z Krásného Pole (od 1. 9. 1956),

Oukropová Marie, prod. Šromová (od 1. 9. 1957)

Štrobánková Zdenka z Hradce (od 1. 9. 1960)

Onderková Milada z Hrabyně je ředitelkou mšk. od 1. září 1962. Ade dne zavedení celodenního provozu zde byla ustanovena jako 2. síla učitelka Anenmarie Bytomská.

Od 1. září 1963 je soudr. ředitel Josef Lazar vedoucím školského odboru ONV a do funkce ředitele jmenován s. Oldřich Pěla, promovaný biolog. Na zdejší škole působí od roku 1956. Jiných osobních změn na škole nebylo. ZDŠ

Do školy docházelo (1963/64) 327 žáků, z toho bylo 148 děvčat. Ze všech tříd 6.–9. post. ročníku byla pobočka.

Pololetní prázdniny pro silné a trvalé mrazy a špatné zásobování škol uhlím započaly již 20. ledna, prodlouženy byly do 3. února a pro neustupující se mrazy prodlouženy byly podruhé o týden. Po tu dobu byla pro děti zaměstnaných matek otevřena družina. Docházelo tam průměrně 30 žáků, kteří ve vytopeném prostředí využívali organizovaného volna. Rodičovské sdružení se pokoušelo v dobré snaze zřídit „umělé" kluziště, což se dobře nepovedlo.

Pionýrská pomoc v zemědělské výrobě byla významná. Pionýři sesbírali brambory na 18 ha, ošel-

žili 50 arii řepy, sklidili seno z 5 ha, nasbírali také 210 kg kaštanů ke krmení lesní zvěře, dále 22 kg léčivých bylin, 380 lékovek, 904 kg textilu a 28q papíru.

Okolí nové školní budovy nabývá pěkný vzhled úpravou květinových záhonů a štěrkovaných neb dlážděných chodníků, oč má zásluhu řed. soudr. Pěla i ostatní učitelé biologie a ručních prací.

Lidová knihovna.

Přes veškerou snahu rady MNV a OB i školské a kulturní komise nepodařilo se rozvinout činnost místní lidové knihovny, kterou po dlouholetém knihovníkovi Václavu Barloňovi převzala učitelka Anna Sivková. Po více než půl roku nebyla knihovna v činnosti, což se dříve nikdy nestalo. Záznamy o půjčování (1962 a další) se nenašly. Podle zápisu vybraných poplatků lze konstatovat, že čtenářů bylo 95, z toho 33 žáků ZDŠ.

Knihovna byla přemístěna z budovy MNV do bývalé ředitelny ve staré škole. Pořízeny byly nové regály. V činnost uvedla knihovnu nová vedoucí, s. učitelka Jarmila Válková. Největší zájem byl o beletrii. Příspěvek okresu činil 650 Kčs, přibylo 118 knih.

Stav knih podle inventáře ke dni 31. 12. 1963: pro dospělé 1377, pro mládež 231 zábavných knih. Naučné knihy:

klasikové	56,	zemědělské	21,
politické	75,	ostatní	48,
přírodov.	5,	celkem má L.K	1813 knih.

Celkový zdravotní stav všech občanů se jevil po celý rok jako uspokojivý. Jen v dubnu a květnu prodělaly děti mateřské školy a nižších ročníků ZDŠ plané neštovice, které měly hladký průběh, ale narušily chod vyučování. Zdravotní poměry.

V březnu byla prováděna na hlavním vodovodním potrubí větší oprava. Trvala celý týden a zásobování vodou se dělo ze 48 soukromých a 4 obecních studní. Všechny studny byly po předchozí obleve plné vody, avšak její donáška byla, zvláště pro obyvatele na Kotrské, velmi daleká. Aby se předešlo onemocnění tyfem, byla nařízena okresním hygienikem desinfekce všech studní benzenchloramidem. Chemický a bakteriologický průzkum měl následovat, ale nikdo jej neprovedl. Naštěstí se nevyskytla žádná epidemie.

Rada MNV zavedla čtvrtletní vyvážení popelu, smetí a různého odpadu do „Křídlového dolu". Přesto je mnoho nesvědomitých lidí - a jsou to většinou ti, kteří se vyhýbají placení příslušného poplatku - kteří vypají odpad leckde na pokraj lesa, jako třeba v Kotrské nebo na kraji Dobroňovce, na výslunných místech, která byla místem odpočinku o nedělních procházkách.

Život v organizacích plynul dosavadním tempem bez výraznější aktivnosti, která by sama na sebe upozorňovala. Tak tomu bylo

Život v organizacích.

ČSPO i v místní organizaci požární ochrany. Má vedle dorostu 72 členů. Předsedou byl s. Štěpán Kašpar, místopředsedou npor. Bohumír Doslál, jednatelem Lubomír Martinák. Zvláště činní členové jsou ss. Černý Jan, Doslál Boh., Zajíc Ota, Kotala Vítězslav a Štáblek Václav. Organizace konala 26 schůzí výborových a 10 plenárních s účastí 75%. Na členských schůzích konány odborné přednášky. Provedeno školení dorostenců, jimž byl slavnostně předán odznak „Mladý požárník".

Dne 30. června oslavili požárníci 75. výročí založení sboru slavnostní schůzí. Nato byla otevřena velmi pěkně instalovaná výstavka cenných fotografií z prvých desítek let sboru a páběrů ze současné vlastní činnosti protipožární i z činnosti patronátní organizace v Ostravě-Přívoze. Návštěvníci se zájmem prohlíželi nové hasicí a záchranné pomůcky.

Škoda jen, že odpoledne odbylo za krásného počasí pouhým stříkáním!

SČSP – čítá 126 členů. Předsedou je s. Antonín Drozdek, zástupce zed. ZDŠ. Sám také vykonává funkci jednatele i pokladníka, což zajisté není správné. Jako nejagilnější z členů označil s. Ludmilu Wagnerovou. Organizace konala 12 výborových schůzí s průměrnou účastí 4 členů a 6 plenárních, jichž se celkem účastnilo 358 členů. Během roku uspořádala organizace šest přednášek a oslavu VŘSR.

Místní skupina ČČkř má 108 členů. Předsedou Červený
je s. Bedřich Šeděnka, místopřed. s. Vlasta Hofmanová, kříž.
jednatelkou s. Dagmar Stachová. Dvanácti výboro-
vých a 2 plenárních schůzí se účastňovalo asi 80%
členů. První pomoc byla poskytnuta 64 osobám.
Při jarním úklidu bylo členy skupiny odpracová-
no 150 hodin. Na ZDŠ provedeno školení BPZO I. a II.
stupně a žáci byli vyškoleni v první pomoci.
Na škole byla vyhlášena soutěž „Hygiena školáka".
V rámci této soutěže proběhlo další školení rů-
zými formami. Po ukončení a zhodnocení soutě-
že byli vítězové odměněni „láječkami čistoty", které
jim věnovala MS ČČkř.

K 100. výročí založení Červeného kříže
byla zdejší skupina vyhodnocena okresem jako
vzorná. Při té příležitosti pořádala taneční
zábavu.

Ve školní tělovýchově cvičili jenom T.J. Sokol
žáci a žákyně, jimž se věnovalo osm vedoucích.
Tréninky a přátelská utkání fotbalistů a vo-
lejbalistů byly nepravidelné. Fotbalisté se domní-
vali, že se dá vítězit i bez trénování. Dle toho
byly i výsledky. V rámci tělovýchovné činnosti
by přesto mohla T.J. Sokol vykázat řadu zda-
řilých akcí, jako závody a sjezdy na lyžích
a saních, běžecké závody a tělovýchovnou be-
sídku, volejbalový posvícenský turnaj i těhož dne
fotbalový zápas Svobodní : Ženatí. Mohla by, jenže

výbor jednoty asi dříma a předseda s jednatelem nedovedou přes časté připomínání dát na papír činnost za uplynulý rok, aby mohla být přesněji zapsána do obecní kroniky.

ZO

Svazarmu Základní organizace Svazarmu uspořádala kurs řidičů motorových vozidel, střeleckou soutěž, Sokolovský a Dukelský závod branné zdatnosti. Velmi pěkné výsledky vykazuje technický kroužek vedený elektrotechnikem s. Vlastimilem Černým. Pracuje v něm vedle členů Svazarmu řada pionýrů i žáci z přiškolených obcí. Totéž platí o kroužku leteckého modelářství, který se stejnou ochotou vede s. Břetislav Seidemann. Soutěže leteckých modelů i střelecké soutěže na svazarmovské střelnici v Sykorníku získávají k účasti širší veřejnost.

Zahrádkáři. Místní organizace ČS OZS za předsednictví Oldřicha Přibyly a jednatele Františka Kopřivy vyvíjela užitečnou činnost, zvláště v oboru ovocnářském. Nebylo zanedbáván ani obor zelinářský zavářením pěstování méně známých druhů a květinářství vysazováním vzácnějších druhů mečíků. O další odborný růst zahrádkářů pečováno praktickými ukázkami v zahradách, odbornými přednáškami a promítáním nových diafilmů. Přesto je na našich zahradách mnoho padaného ovoce, když při letošní slabé úrodě ho zpracovala mošťárna 18q.

Je třeba vyzvednout, že starší a zkušenější zahrádkáři radí a pomáhají na pořádání v zahradách méně zkušených sousedů. Zahrádkáři odpracovali na polích JZD a státního statku přes 500 brigádnických hodin.

Vedle odborné činnosti zahrádkářské konala organizace i vlastivědné zájezdy, spojené s návštěvou sadů ovocných, parků, skleníků a výstav, jako byl zájezd do Kroměříže, jehož se účastnilo 100 členů nebo zájezd do Žabčehu a Vratimova s cílem: nové vzorné zahrádky šamních ovocnářů.

Mimo program organizace bylo pořádání koncertu příslušníků rodiny zahrádkáře Štěpána Zdíškodného dne 17. srpna v respiriu nové školní budovy. Koncert měl uměleckou úroveň. Účastnilo se ho kolem 80 osob.

Myslivci.

Myslivecká společnost Hubert je sdružení 15 členů, jehož předsedou byl s. Alfons Švidrnoch, místopředsedou s. Vladimír Klapuch a jednatelem s. Jaromír Drozdek.

Konali během roku 12 schůzí s 75% účastí členů. Během roku ulovili 53 zajíce a 17 bažantů; srnčí zvěř se neostřílela. Bylo třeba čelit rozšíření škodné zvěře, která se nežádoucně rozmnožila.

Tak bylo zastřeleno: 19 lišek, 12 lasic,
6 kun, 5 psů,
7 tchořů, 22 koček

32 sojek, 4 jestřábi,
10 vran, 3 divoké kachny,
7 kání, 6 sluk,
4 krahujci, 12 holubů.

„Zhaslé" zvěře bylo nalezeno: 25 kusů srnčí, 10 zajíců a 10 bažantů. Za účelem šetření užitkové zvěře bylo v místním rozhlase vysíláno 8 relací včetně proslovu ke školní mládeži. Vedoucí loveckého školního kroužku ss. Alfons Švidrnoch a Ant. Drozdek vykonali s pionýry 5 vycházek do revíru.

Včelaři.

Organizovaných včelařů bylo u nás jen sedmnáct. Chovali a zazimovali 54 včelstva. Průměrný výtěžek medu byl 5,20 kg; celkem odvedli 110 kg medu. Pro zlepšení snůškových možností vyseli 10 arů svazenky a 10 arů vikve huňaté, vysadili 100 keřů a 47 stromů medonosných. Včelstva byla z 90% zcela zdravá.

Organizace konala 3 schůze výboru a 4 plenární s účastí takřka 100%; uspořádala 2 přednášky s promítnutím filmu, dále 1 exkurzi a 1 zábavu.

Předsedou byl Kašný Bedřich, místopředs. Konajzer Václav a jednatelem Kupský František.

Počasí, úroda-sklizeň.

Po celý leden panovaly tuhé mrazy. V ranních hodinách ukazoval teploměr až -18°C a odpoledne -10°C při sněhové pokrývce 10-15cm, koncem měsíce 45-50 cm; závěje dosahovaly 100-150cm. Nej-

větší mráz byl naměřen v neděli 21. ledna, totiž -21°C, na Kateřině dokonce -23°C. Toho dopoledne naši svazarmovci jeli na lyžích nebojácně svůj tokolovský závod se střelbou z malorážky.

Po suchém podzimu mrazy nedovolily vzniku vody ze sněhu, kterého byly spousty. Studny i vodní přehrady se vyprázdňovaly, proto i elektrickým proudem se šetřilo. Dne 12. února nastala silná obleva s vydatným deštěm. Voda vnikla do mnohých sklepů, že i požárníci byli voláni k vypumpování, což pro silné pronikání vody pod základy budov nepomáhalo.

Konec března a začátek dubna byl velmi teplý, suchý a větrný. Utrpěly tím jařiny i brambory. První polovina května byla deštivá (49 mm) a poměrně bylo chladno. Ovocné jabloně kvetly až do konce května. I červen byl chladný a deštivý (52 mm), jen v posledním týdnu se oteplilo. Nastálé sucho trvalo do poloviny srpna. Teploty často vystoupily na 30°C, vypálily trávníky, listí ovocných i ostatních listnatých stromů opadlo, také ovoce, scvrklé, stromy shazovaly. Hojná byla sice úroda slív a švestek, ale byly hodně červivé. Za toho, pro polní práce příznivého počasí, skončili v JZD žně 23. srpna. Nepatrné srážky, které následovaly, pohltil vypražený půdní vršek.

V září bylo dosti hub; v létě takřka nerostly. Pro sklizeň brambor bylo příznivé počasí,

ale hektarový výnos byl jen 97 q. Říjen byl z počátku deštivý, nato bylo pěkné podzimní počasí, které umožnilo pracovat na polích ještě koncem listopadu, kdy skončila i sklizeň cukrovky.

Během prosince několikrát napadlo jen asi 5 cm sněhu, který vítr sfoukával do závějí. Dne 27. 12. se vytvořilo za přízemního mrazu a mírného deště nebezpečné náledí, které zabrzdilo a leckde i znemožnilo veškerou silniční dopravu.

Závěr.

Máme zasebou obtížný rok, kdy se znovu ukázalo, že náš lid si dovede poradit i v nejobtížnější situaci. Životní úroveň je v našich rukou, v rukou našich pracujících na vesnici i uvědomělých průmyslových dělníků a pracující inteligence a to nám pomáhá směle a odhodlaně vykročit k plnění úkolů dalšího roku.

Zapsal
Augustin Kadula

Návrh tohoto zápisu byl přečten ve schůzi rady MNV a po několika menších úpravách byl dán souhlas k vepsání do obecní kroniky.

Předseda MNV:

1964

Rád bych pro budoucí pokolení zapsal a zhodnotil události dalšího uplynulého roku; ovšem jen ty nejdůležitější a přitom nesmím žádnou zapomenout.

Ano, je to už 19. rok od konce nejstrašnější války světových dějin a právě jsme vstoupili do roku dvacátého - jubilejního, na který se po celý tento rok hodlám pečlivě připravoval. To je můj závazek jako kronikáře pro tak významný rok.

Veřejný život

Již během roku 1964 stovky a snad tisíce obcí a měst vyhlásily své závazky k 20. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Náš místní národní výbor za vedení VO KSČ bude soustřeďovat úsilí občanů nejen na zkrášlení životního prostředí, ale bude je i usměrňovat na plnění hospodářských úkolů. Naše obec se také přihlásila do soutěže o udělení čestného názvu „Vzorná obec".

Velmi důležitou náplň mělo veřejné shromáždění občanů svolané radou MNV a VO KSČ dne 13. února 1964, na němž byly projednány a zhodnoceny všechny závazky. Usneseno zaměřit se na splnění stanovených cílů na úseku zemědělské výroby, na zlepšení socialistického životního

prostředí, na rozvoj služeb občanům, na sběr odpadových surovin, na plnění jednotného plánu kultury a osvěty, na finanční hospodaření obce a udržování veřejného pořádku. Jednotlivé úkoly byly pro rok 1964 i 1965 podrobně rozpracovány, byly k splnění stanoveny termíny a odpovědní činitelé. Bylo také usneseno, že plnění úkolů a závazků bude čtvrtletně kontrolováno.

Volby

Dlí od počátku roku se konaly v celé republice přípravy na volby - u nás hlavně předvolební schůze, které svolával výbor VO KSČ spolu s radou MNV. Na prvé z nich se představili voličům všichni kandidáti NF do národních výborů, do Národního shromáždění a na funkci soudců. Předvolební kampaň vyvrcholila v prvé polovině června, kdy se veřejných schůzí účastnilo přes 500 občanů. Na schůzích se občané seznamovali lépe s navrženými kandidáty, kteří hovořili o své práci v nastávajícím volebním období (1964-68).

V neděli 14. června na 9,700.000 voličů přistoupilo k volebním urnám. Již nás již ve 4^00 hodiny dali členové volební komise příležitost k vykonání volební občanské povinnosti těm, kteří odjíždějí autobusem do práce; bylo jich 43. Všichni ostatní zdejší občané (zapsáno do seznamů voličů 910) volili během dne a to manifestačně, až na jediného nespokojeného občánka, který si zašel za plentu, aby škrtnutím vyjádřil svou nespokojenost s kandidátem do ONV.

Do místního NV jsme zvolili 29 poslanců,

jsou to: 1. Barošová Věra
2. Honajzer Jiří
3. Tichý Adolf
4. Kusyn Miloslav
5. Kašpar Štěpán
6. Matura Josef
7. Luzar Josef
8. Hrdina Karel RNDr.
9. Válek Josef
10. Tománek Vladislav
11. Peterek Rudolf
12. Neuvirtová Anděla
13. Furmánek Jaroslav
14. Hrubý Miroslav
15. Holeček Bernard
16. Drozdek Slavoj
17. Kusyn Vladimír
18. Hofman Evžen
19. Klapuchová Růžena
20. Martiniki František
21. Herbáč Milan
22. Drozdek Jaromír
23. Honajzer František
24. Galus Otakar
25. Kopřivová Anna
26. Dedek Antonín
27. Kozelský Miloslav
28. Hahnová Anděla
29. Kláskova Bohuslava

Do ONV v Opavě byl zvolen Svoboda Jiří; do KNV v Ostravě byl zvolen ing. Ludvík Straka z Hrabyně, do NS byla zvolena Jiřina Turečková, předsedkyně škol. a kult. komise ONV v Opavě.

Soudci okresního soudu (při zaměstnání) byli zvoleni: Luzar Josef, Tvarůžková Františka (oba z Velké Polomě) a Kubíček Antonín a Blokšová Věra (oba z Horní Lhoty). Za soudce z povolání byl znovu zvolen promovaný právník Oldřich Černý, předseda senátu okresního soudu v Opavě.

Dne 4. června 1964 se konalo závěrečné plenární zasedání MNV, které zhodnotilo plodnou práci všech svých komisí i práci jednotlivých po- MNV

poslanců a aktivistů za uplynulé období volební. Velmi početnému shromáždění, které do posledního místa zaplnilo místnost kulturního střediska, podal obšírnou zprávu předseda MNV Miloslav Kozelský.

A již 9. července konalo se ustavující zasedání nově zvoleného MNV, které mělo důstojný slavnostní ráz. Po slavnostním slibu všech nově zvolených poslanců a po zvolení poslance s. Milana Hrbáče předsedou MNV a poslance s. Miloslava Kozelského tajemníkem MNV, byl přednesen referát o hlavních úkolech MNV a projednán pracovní plán na II. pololetí 1964, podle něhož nastoupily všechny orgány MNV do další úspěšné práce.

Výroční schůze VO KSČ se konala 9. února. Po zprávě předsedy, kterou byla hodnocena vlastní činnost organizace, dále činnost MNV a jeho složek a činnost všech zdejších organizací, rozvinula se rušná diskuse o přeceňování druhů masa, o úpravě důchodů a jich zdanění, o zvyšování výroby v JZD, což bude mít příznivý vliv na výši starobních důchodů u družstevníků. Předsedou VO KSČ byl zvolen s. Jindřich Pluhař. Závěrem výroční schůze usneseno soustředit všechny síly a prostředky na splnění úkolů daných XII. sjezdem KSČ.

Oslava 1. máje se konala u nás za pěkného počasí a za hojné účasti občanů a mládeže, jak z Velké Polomě, tak i ze Lhoty-Čavisova a Horní Lhoty.

Na oslavu 20. výročí Slovenského národního povstání se konal 29. srpna lampionový průvod, v němž převládala školní mládež. Na vršku Šibenice byla zapálena vatra. O významu 20. výročí SNP promluvil ke 200 účastníků ředitel ZDŠ s. Oldřich Těla.

Dne 6. září byl v lese Kobylí odhalen památník ppor. Borisi Pochožajovi, příslušníku 1. čs. samostatné tankové brigády, který na místě pomníčku padl dne 26. dubna 1945. Postavení památníku je záslužným činem MNV, OB a PO. Slavnosti se účastnilo přes 500 osob. Všichni šli průvodem s hudbou na slavnostní místo. Účastníky byli i otec Jefrem a bratr Jindřich Pochožajové, dále kapitán Koiloč z Opavy a ing. Bognar z Košic, o kterých jsou již zmínky v dřívějších zápisech. Pomníček převzal do trvalé péče za Mysliveckou společnost její předseda s. Alfons Švidrnoch a za pionýry ZDŠ vedoucí školy s. Oldřich Těla.

Podzimní plenární schůze MNV a Sokola zajišťovaly konání okrskové spartakiády v naší obci. Starosti dělají muži, zatímco účast žen na nácviku hromadných vystoupení zda se být zajištěna.

8. ledna bylo započato s přestavbou Dvelebopohostinství na čís. 1, k níž se LSD Jednota Hlubání a čín chystala od roku 1962. Místní kino tak přívýstavba šlo o provozovnu. Zatímně bylo přemístěno do obce bývalé prostřední učebny v patře staré školní budovy.

Prostranství před hostincem na rozcestí se vyhovujícím způsobem upravilo během dubna a bude používáno pro májová a jiná shromáždění i jako stanoviště motorových vozidel návštěvníků pohostinství. Stáčenky byly odtamtud přeniožány ke zahrádce u čís. 68 a kolotoč k mateřské škole.

Po celý červenec organizoval MNV a zvláště jednotliví poslanci všech 29 volebních obvodů brigády na dostavbu „sportovního zařízení". Šlo hlavně o vnější omítku. Práce byla zdárně skončena 31. července. Největší účast na této práci měl 29. obvod s. Bohuslavy Kláskové. Do 20. srpna se upravovalo okolí budovy. Přesto, že probíhaly žně, pracovali dobrovolníci uvnitř budovy na zařízení a výzdobě.

Slavnostní otevření se konalo dne 4. ~~září~~ 10., v den václavského posvícení, za velmi četné účasti občanů a zvláště mládeže, pro niž byla vlastně tato výstavba podnikána. Na slavnosti pronesl zahájovací projev předseda školské a kulturní komise s. Ant. Dedek, jako hlavní řečník promluvil zástupce předseda MNV s. Miloslav Kozelský, dále předseda TJ Sokol s. Alois Tvarůžka a zástupce ONV. Zábavnou část vyplnili svým vystoupením gymnasté BANÍKU z Ostravy. Nato zaměstnanci obchodního domu Průkopník z Opavy provedli módní přehlídku. Na zakončení pak byl na hřišti sehrán fotbalový zápas požárníků a ženatých. Až do půlnoci pak mladí i staří se veselili tancem v novém sále. Slavnost byla filmována pro televizi i soukromými kamerami.

Na stavbě bylo odpracováno 13.230 brigádnických hodin. Stavební náklad dosáhl výše 370.000 Kčs. Takto byl splněn další velký úkol akčního plánu MNV z roku 1960 a smazána byla hanba, kterou rekruti napsali vápnem na zeď budovy, když ji nazvali „stavbou století". Máme zatím krásný sál o rozměrech 12x17 m. Nyní bude důležité řádně jej kulturně využívat.

V roce 1964 byly povoleny tyto novostavby a přestavby: u Ferd. Hahna přístavba chléva a prádelny; u Josefa Lipový č. 149 přístavba podkroví a přestavba hospodářské budovy na garáž; přístavba u Al. Těšnara č. 266; přístavba verandy u Vladimíra Klapucha č. 293; nástavba patra u Aleše Kozelského č. 272 a u Bohuslava Kozelského č. 230; přestavba hospodářské budovy na garáž ve faře - Julius Žvak; přístavba verandy u Leopolda Draslicha č. 75; přístavba Jar. Slivky u čís. 6; stavba hospodář. budovy s garáží u Aug. Kaduby č. 340; kolaudována byla novostavba Zdeňka Turmánka a nástavba patra u Kar. Kubáče; povolena byla demolice stodoly u č. 131.

Ve druhé polovině března se započalo - Komunikace s nákladnou rekonstrukcí státní silnice v úseku kační pod Mokrých Lazec až na Dustkovec a to pooráním měrných dosavadní vozovky, v některých místech rozšířením o banket (pokud někde ještě byly) a úpravou zátáček. Po válcování položeny byly 2 silné vrstvy kamenné drti s asfaltem. Po čas oprav jezdily autobusy přes Plesnou a Budišovice; jízdné bylo zvýšeno v obou směrech o 1 Kčs. Silnice je nyní ve vzorném

pořádku a jízda po ní je příjemná. Doufejme, že už v tomto úseku nebude výmrazků, jako bývalo dřív každého jara.

A opět musím zaznamenat, že silnice na Dolní Lhotu a Čavisov zůstala v žalostném stavu.

Hospodář- ské poměry: JZD

Dne 26. února se konala výroční schůze naše JZD a to ve všech učebnách staré školní budovy v patře. Za pracovní jednotku se vyplácelo 19,08 Kčs. Skupině družstevních traktoristů byl udělen titul „Brigáda socialistické práce."

Ačkoli polní práce pro nepřízeň počasí započaly až 13. dubna, byly zvládnuty v agrotechnických lhůtách. Senoseč měla velmi příznivé počasí. Žeň započaly 27. července. Žito velice polehlo a sekla se samovazy, kdežto ostatní obiloviny většinou kombajnem. Posledním žňovým dnem byl 27. srpen, kdy sklizeno zahnívající a velmi porostlé obilí. Brambor se urodilo hojně. Podzimní tvale mlhavé počasí umožnilo pracovat na poli do konce listopadu při teplotách kolem 0°C. Dobývání z vyschlé tvrdé země bylo velmi pracné. Také s podzimní orbou se odkládalo až zamokne.

Stejné poměry byly ovšem i na provozovně stálého stavu.

Jednota

Jedním ze záslužných činů rady MNV a LSD Jednoty Opava se sídlem v Hlučíně bylo otevření nově adaptovaného pohostinství „Na rozcestí" 23. února a to hned s vepřovými hody. V nově zařízených hostin-

ských místnostech zdá se být příjemné posezení. Škoda jen, že Jednota nedovedla upravit pro zaměstnance pracovní podmínky tak, aby každého štědrého měsíce nebyl tam nový vedoucí. O začátku adaptačních prací jsem se už zmínil v minulém roce. Provedli je naši dřívější.

Dne 19. prosince byly otevřeny pohostinské místnosti v čís. 1 „Na zastávce", které Jednota přestavovala po celý rok. Bývalý „sál", v němž od roku 1928 bylo kino, byl přestavěn: nový strop je nižší, přístup zřízen z bývalé ovčínice u jeviště, která sloužila jako šatna herců. Vstup na jeviště je možný jedině oponou. Tím bylo úplně znemožněno hraní ochotnického divadla. V sále místo malých oken byla zřízena velká okna a ventilátorové větrání, místo ošarého harampádí je tam vkusný kavárenský nábytek. Tak z tmavé zatuchlé „komírny" (jak ji často jmenovali představitelé ONV z Bílovce - ale nic neprovedli ke zlepšení opravdu hanebného stavu) vzniklo příjemné prostředí, ve kterém i cizí návštěvníci se rádi pozastaví.

Zaměstnanci Jednoty pracují u nás ke spokojenosti spotřebitelů. Svědčí o tom časté premiování četných pracovníků. ZO ROH ve Velké Polomi odměnila zaměstnance prodejen dvoudenním autobusovým zájezdem na střední Slovensko ve dnech 4. a 5. července. Výlohy byly zaplaceny z prostředků RZH.

Poměry lidopisné

Činnost Sboru pro občanské záležitosti za vedení předsedy Augustina Kaduly byla úzce spjata s činností matričního obvodu. Vždyť matrikářka s. Jiřina Menciaková, provdaná Hajdová, byla duší Sboru, neboť právě ona ve své funkci přichází do přímého styku s občany, jichž se činnost SOŽ dotýká, ať so jsou narození, úmrtí či svatby neb občanské průkazy.

Sbor, jako v předešlých letech, se věnoval hlavně vítáním nových občánků, vypínal řečníky na pohřby a vedl v evidenci významná životní jubilea našich občanů. Tak k MDŽ byly poslány blahopřejné dopisy všem zdejším ženám nad 75 let starým. Dne 8. května jsme poprvé provedli slavnostní předání občanských průkazů 54 žákům devátých tříd. Akce měla důstojný průběh. 21 tří občanů, kteří dovršili 80 let věku, byly předs. MNV, SPOŽ a matrikářkou vykonány zdvořilostní návštěvy. Jubilantům byly z obecních prostředků zakoupeny přiměřené dárky.

Vítání nových občánků bylo letos 19, zatímco zemřelo 13 osob; dvě z nich měly občanský pohřeb, který zčásti zajišťoval SPOŽ. Na pohřbu laickém s. Amalie Švidrnochové dne 2.4. se účastnilo přes 320 občanů. Téhož dne byl pohřben 86-letý hornický důchodce František Paláček, který vyučil mnoho mladých lidí ve hře na dechové nástroje a pro svou zálibu v hudbě a zpěvu byl všemi našimi starými i mladšími občany zván Paláček-muzikant.

Osvětová beseda se s. Arn. Drozdkem v čele Kulturní koordinovala kulturní práci všech organizací v obci. pomĕry Samostatná její činnost byla zaměřena na přednášky, jako byla 21. ledna přednáška na téma: Jak se vytváří a rozděluje národní důchod, dne 8.3. „Dostavení a cíle NSR", dne 12.11. „Nová úprava starobního a invalidního důchodu." O akcích pořádaných OB ve spolupráci s ostatními složkami jsou zmínky v příslušných kapitolách.

Knihovna byla otevřena od 15. června Lidová do konce roku a to každé úterý od 16.-19. hod. Kni-knihovna hovnicí byla učitelka Jarmila Válková. Stav knihovny: 1904 knihy; vypůjčeno bylo 2684 svazků, z toho 133 náučných; čtenářů bylo 96, z toho 59 dětí. Největší zájem byl o knihy pro mládež, hlavně o pohádkové, u dospělých o romány a detektivky. Z dospělých čtenářů přečetl nejvíce knih Čestmír Bochňák (111 knih) a Anna Kotalová (91). Školní mládeži bylo vypůjčeno 1309 knih krásné literatury a 18 knih naučných.

Vedoucí knihovny si stěžuje na nevyhovující umístění půjčovny a nedostatečný příspěvek na nákup nových knih.

Divadelních předplatitelů letos Divadlo přibylo zásluhou kulturní referentky JZD Lokaxie Zdíkodné: 32 občanů si předplatilo 19 her v opavském divadle. Jako v dřívějších letech jezdí divadelním autobusem. Dĕrovení představení je dobrá.

Školy

Na mateřské škole nenastaly osobní změny. Z pořádaných podniků nejvíc způsobil radosti dětem maškarní ples ve vlastních místnostech. Zaměstnávacích pomůcek má škola dostatek, proto chodí děti rady do „školky". Má na to nesporně také vliv i dobrý vztah ředitelky a učitelky k dětem.

Ve sboru učitelů na ZDŠ nastoupily učitelky Eva Vilková a Josefa Macková, do Opavy byla přeložena učitelka Anna Šivková, provd. Stýlková. Ve školním roce 1964/65 byl počet tříd nezměněn. Třídy IV. a V. byly vyučovány na dvě směny. Ředitelem školy byl s. Oldřich Pěla, jeho zástupcem zůstal s. Antonín Drozdek.

Školní rok uběhl bez významnějších událostí. Na jeho zakončení uspořádalo SRDŠ společně s TJ Sokol oslavu Mezinárodního dne dětí. Cvičili však jen žáci ZDŠ, žádný dorost ani dospělí nevystoupili. Dopoledne se toho dne konal silniční cyklistický závod, v němž zvítězil žák Engelmann z Josefovic. Žákovský program tím skončil a fotbalisté Sokola sehráli zápas s mužstvem Hrušova, který skončil nerozhodně 3:3.

V sobotu 15. srpna přijela k nám 35-členná skupina sovětských pionýrů z Moskvy, kteří po ložském absolvování trasy 2700 km po území SSSR nastoupili letos expediční cestu po našem státním území „Po stopách I. čs. armádního sboru v SSSR". Před-

cházela domu prohlídka Ostravy, cesta k Památníku sovět-
ských vojáků v Komenského sadech a na hřbitov sovětských
vojáků v Hlučíně. Pak zavítali do míst boju I. čs. samo-
statné tankové brigády v SSSR, která osvobozovala
též naši obec z fašistické okupace.

Přivítání s našimi pionýry bylo velmi srdeč-
né a zároveň bylo i milým prázdninovým překvapením.

Letošní ples SRDŠ se konal pro adaptační
práce v pohostinství na čís. 1 tentokrát v kultur-
ním domě v Hrabyni, v pěkném prostředí, avšak
za malé účasti hrabyňských rodičů, kteří ani
na rodičovské plesy u nás požádané nechodili.

Pro adaptaci celého pohostinství na č. 1 Kino
se přestěhovalo kino (tam bylo umístěno od 28. 10. 1928
do 26. ledna 1964) prozatímně do prostřední učebny v po-
schodí staré školy. Správcem kina se stal po Jindři-
chu Pluhošovi Jan Moravec, který vykonal s úspěchem
kinooperatérskou zkoušku.

Správcem poštovního úřadu zůstává Ant. Pošta
Orlík, telefonní ústřednu obsluhuje Marcela Martiní-
ková; listonoši pro Velkou Polom jsou Vojtěch Tomášek
z Krásného Pole a Adela Luzarová. V Horní Lhotě je
doručovatelkou samní občanka Ludmila Kotalová.

U poštovního úřadu je evidováno 196 tele-
vizních a 405 radiokoncesionářů. Telefonní ústřed-
na slouží 84 telefonním abonentům (z okolních
obcí), z toho je 20 zdejších. Denní průměr telefon-
ních hovorů je 90. Pošta vyplácí měsíčně 275

velkopolomským a 91 hornolhotským důchodcům celkem 247.000 Kčs; denně listonoši doručují našim občanům 225 výtisků časopisů, které vycházejí denně. Odběr odborných, poučných a zábavných periodických časopisů ročně stoupá.

Spolková činnost ČSPO

Čs. svaz požární ochrany oslavil svým sjezdem 100 let od založení své první organizace.

ČSPO je jednou z nejdůležitějších pomocných a ochranných veřejných organizací, jež se věnují prospěchu všeho obyvatelstva. Slavné své výročí vzniku dobrovolné požární ochrany v našich zemích je spojeno s městem Telčany, kde roku 1864 vznikl první český sbor. Potřebnou výzbroj si ovšem musely založené sbory pořizovat z členských příspěvků, z veřejných vystoupení, z ochotnických divadelních představení, zábav a plesů.

Nejinak začínalo se i u nás. V dnešní době za přispění národních výborů zvýšili požárníci péči o požární zařízení, věnují pozornost technickému vybavení a zvýšují připravenost a akceschopnost.

Hlavními funkcionáři byli s. Bohuslav Kozelský, npor. Bohumír Dostál a Štěpán Kašpar.

Červený kříž

Nejzásluhnějším činem místní skupiny ČČk byl zdařilý velký nábor dobrovolných dárců krve. Na výzvu výboru skupiny a k osobní agitaci Dr. Stacha se přihlásilo 132 osob. Vyšetřeno bylo 50 bezplatných odběrů. Zaslouží poznamenat, že družstevnice Anděla Hahnová dala tentokrát svou krev již po šestadvacáté!

Skupina čítá 126 členů; předsedou byl Bedřich Šeděnka, jednatelkou Věra Kozelská. Členové Čkř. odpracovali v rámci svých volebních obvodů na stavbě sokolovny 560 brigádnických hodin. V době ční ustavili zdravotní hlídku pro poskytnutí první pomoci. Během roku poskytli zdravotníci ošetření 119 osobám.

Začátkem listopadu školili členové výboru hlídky CO v obvazové technice. Zúčastnilo se dvacet občanů. Instruktáž provedla sestra Kozelská Věra a praktickou část vedl brat Šeděnka. Koncem listopadu pak uskutečněno praktické cvičení CO v obci spolu s požárním sborem.

Na ZDŠ bylo ukončeno školení BPZO 1. a 2. stupně, které absolvovalo úspěšně 35 žáků.

Svazarm vedle tradičních závodů bě- Svazarm žeckých a lyžařských uspořádal i povinné střelby na vlastní střelnici v Sýkorníku a střelecké soutěže. Zdejší základní organizace pod vedením ppor. v zál. Jiřího Kaduly se stala střediskem předvojenského výcviku branců z okolních obcí.

Dne 23.9. uspořádal Svazarm soutěž letecký modelů, které za vedení s. Břetislava Seidemana vyrobili členové modelářského kroužku při ZDŠ. Nejlepšího výkonu dosáhl model zhotovený žákem Jarkem Válkem. Velmi úspěšně pracuje i svazarmovský kroužek elektrotechnický, který ochotně vede s. Vlastimil Černý. Výrobky svými se členové obou kroužků pochla-

bili i výstavkami. Kroužek turistický zajíždí začíně do hor s vlastními stany k několikadennímu pobytu v přírodě.

Sokol

Dokončovala se stavba sportovního zařízení. Tělovýchovná činnost se omezovala na pravidelné cvičení žactva a na příležitostné zápasy fotbalistů a volejbalistů. Koncem roku vedoucí funkcionáři získávali do tělocvičny muže a ženy k zajištění účasti na okresové spartakiádě, pro kterou byla naše obec určena.

Dne 18. ledna se konal sokolský ples ve všech třech učebnách v patře staré školní budovy. Toto uspořádání se vesměs líbilo.

Dne 31. května se účastnila TJ Sokol na pořádání oslavy MDD spolu se SRPŠ. Cvičili jen žáci a žačky. Dorost a členstvo nebyli ve stavu něco veřejnosti předvést!

Zahrádkáři

Na výroční schůzi konané 26. ledna byl zvolen předsedou ZO ČSOZS Augustin Kadula a jednatelem František Kopřiva. Ve snaze zvýšit zálibu v pěstování pokojových i zahradních květin uskutečnili zahrádkáři celodenní autobusový zájezd do opavské Květeny, do krajského arboreta v Štěpových Dvorech a do zámeckého parku na Hradci u Opavy. Za účelem zintenzivnění pěstování bobulovin a peckovin uspořádána 1 výstavka tohoto druhu. Poslední srpnové neděle zajelo 97 zahrádkářů dvěma autobusy na celostátní výstavu květin do Olomouce.

navštívili přitom javořičské jeskyně a hrad Bouzov.

V den slavnostního otevření nové sokolovny, o posvícení dne 4. října uspořádali zahrádkáři výstavu ovoce, zeleniny a pokojových květin ve dvou místnostech staré školní budovy. Svou samostatnou expozicí se účastnili také včelaři. Na výstavě byly prodávány v komisi květiny z opavské Květeny. Výstavu navštívilo kolem 400 osob, což je o něco méně než na dřívějších výstavách. Občané tentokrát dali přednost prvé módní přehlídce, která se současně konala v sokolovně.

V mošťárně, kterou vedl Břetík Seidemann, bylo letos zpracováno 70q ovoce. Sklizeň jablek a hrušek byla dobrá. Třešní a višní se urodilo hojně. Mnoho však bylo zničeno monilií. Též angreštu a rybízu byla hojnost, nebylo ale sliv ani švestek.

Jako celostátní akce bylo provedeno Zdravotní ve dnech 24. a 25. února snímkování plic, jehož se poměrcy až na nepatrné výjimky účastnili všichni obča-né.

V posledním březnovém týdnu onemocnělo hodně dětí i dospělých chřipkou. Nemoc se rozšířila hlavně v městech; návštěvy nemocnic nebyly povoleny po celý duben. Jinak byl zdravotní stav v naší obci v celku příznivý.

V říjnu a listopadu bylo nákladem MNV opraveno zdravotní středisko, na němž byly vině ještě škody z války. Po dobu oprav ordi-

novali lékaři v Krásném Dole.

V záležitosti znovuzpostavení koupaliště nebylo ničeho podniknuto. Přípravy na zahájení provozu na kluzišti byly bezplánovité, proto se tam vůbec nebrusilo. Vedoucí činitelé - jako v roce 1963 a dříve - starali se o elektrickou instalaci pro večerní bruslení, což zajisté není tak důležité, jako ledová plocha sama pro školní mládež.

Počasí a průběh zemědělských prací

Během zimních měsíců se udržovala jen asi 5cm vrstva sněhu, který padal za častých přeháněk. Noční teploty klesaly až na -14°C, zatímco kolem poledne vystoupily často nad nulu. Konec února byl bez sněhu. Začátkem března hluboko zamrzlo, proto vláha z nastávších dešťů odtekla, aniž by půdu zavlažila.

Polní práce započaly 13. dubna za suchého počasí. Teprve koncem měsíce přišla vydatnější závlaha k prospěchu zasetého obilí. Také to umožnilo sázení brambor.

Stromy kvetly koncem dubna a začátkem května. V té době bylo teplo a sucho. Trávy se začínaly kosit - byly velmi řídké.

V červnu a červenci byla veliká parna, za kterých v bouřkách napršelo několikrát po 25 až 30 mm. Odpolední teploty dosahovaly často až 32°C. Všechno bujně rostlo ke spokojenosti zemědělců. Po příznivém začátku srpna se dalo do deště. Od 8.-14. 8. nepřetržitě pršelo a všechno obilí silně porostlo. Žně

se prostáhly do poloviny září, kdy za pěkného počasí se současně sklízely i otavy svážela mova.

Orná půda byla lijáky ubitá a po vyschnutí hrozně tvrdá, což ztěžovalo orbu a dobývání brambor a cukrovky. Říjnové lijáky tyto práce ještě pozdržely, takže koncem října mělo JZD na poli celých 8 ha cukrovky. Dokončení toho opravdu psího počasí napadlo ještě 26. října 5 cm mokrého sněhu, který do příštího dne rozpál. Pak následovalo nezdravé šestitýdenní období mrholení, jinovatek za hustých mlh a slabých mrazíků. Dne 18. listopadu se přehnala nad krajem bouře se silným blýskáním, při níž napadlo 2-3 cm mokrého sněhu i krup.

Prosinec přinesl až teprve o vánocích 3 cm poprášek a koncem roku napadlo 25 cm sněhu. Noční teploty se pohybovaly kolem -8°C.

V celku byl tento rok pro zemědělskou práci nepříznivý, úroda - až na porostlé obilí - byla dobrá. Urodilo se zvláště hojně bramborů, cukrovky a konečně i obilí „dobře vypalo". O úrodě ovoce je už zápis v odstavci o činnosti organizace zahrádkářů.

Závěr Rokem 1964 končím zápisy do této knihy, kterou započal psát asi před 30 lety zdejší učitel Antonín Sommer, který byl zde též starostou obce, ředitelem záložny a ředitelem národní školy. Po krátkém historickém úvodu

zapsal události z doby svého učitelského působení ve Velké Polomi. Škoda, že celé stránky ponechával prázdné s tím dobrým úmyslem, že zápisy později doplní, škoda též, že skončil rokem 1934 na str. 114 a že nezachytil do kroniky další léta až po okupaci.

Sommer Antonín zemřel 24. 9. 1960.

Urna s jeho popelem je uložena v rodinném hrobě v sousedství hrobky faráře P. Kazimíra Tomáška.

Psaní kroniky se pak ujal s. Jarolím Martiník, letos osmdesátiletý důchodce. Byl posledním starostou obce a to do okupace. Jeho stručný životopis viz vpředu. Zapsal události let 1938-48 na str. 121-158. V roce 1953 pověřil MNV s. Františka Malíka, úředníka VŽKG, dalším vedením kroniky. Zapsal události let 1948-1958 na str. 159-210.

Kdo jmenoval MNV kronikářem Augustina Kaadulu, který je pisatelem těchto řádků. Jeho záznamy začínají stránkou 211. o roce 1959 a končí rokem 1964 právě na této stránce. Jeho životopis je ve smyslu vládního nařízení o vedení obecních kronik zaznamenán na konci knihy.

Tento zápis byl v konceptu schválen radou MNV a podepsaným kronikářem vepsán do této knihy.

Předseda MNV:

Kronikář:

Augustin Kaadula

Augustin Kadula:

Můj životopis

Narodil jsem se 25. srpna 1900 ve Velké Dolomi. Otec provozoval řeznickou živnost na č. d. 68, matka byla v domácnosti. Bylo nás šest dětí. Rodiče obhospodařovali též 6 ha orné půdy. Studoval jsem na opavském gymnasiu a na učitelském ústavě ve Slezské Ostravě jsem maturoval 22. února 1920.

Začal jsem učit v Lazích u Orlové. Vojenskou službu jsem konal v Brunšálu u ppl. 15. Kato jsem nastoupil učitelské místo v rodišti, kde jsem působil do 30. srpna 1939. Němečtí školní úřady mne přeložily na obecnou školu do Zbyslavic; sam jsem pobyl 16 let, z toho 14 let ve funkci správce školy a ředitele. V roce 1955 jsem se vrátil opět do Velké Polomě, zde jsem v letech 1956 - 1959 působil jako ředitel OSŠ a předseda OB. V letech 1958-61 jsem postavil rodinný domek čís. 340. Od roku 1959 jsem ve funkci předsedy SPOZ při MNV a v téže době vedu obecní kroniku a 2 roky jsem předsedou MO ČSOZ. Do politického a spolkového života jsem se zařadil v roce 1920 vstupem do strany nár.-soc. a do Sokola v místě. Tam jsem býval v mnoha funkcích, zvláště jako jednatel, vzdělavatel, režisér i herec. Největší mou zálibou byla hra na housle: sedm let hrál jsem za klavírního doprovodu u němých filmů v kině zdejší DTJ. Druhou takovou mou láskou byl sborový zpěv. Celou desítku let jsem

již za prvé republiky dirigoval až 32- členný mužský sbor, se kterým jsem vystupoval i v okolních obcích. Po osvobození bohužel se ustavil jen slabý mužský kroužek, který po dvouletém trvání se změnil na smíšený sbor a jako takový se po roce živoření rozpadl a vystupoval jen příležitostně. Do KSČ jsem vstoupil 1948.

A můj rodinný život stručně nakonec ožením jsem se poprvé 1924. Syn Lubomír je inženýrem v NHKG. V roce 1939 jsem se oženil podruhé. Manželka Marie, roz. Neuvirtová, je vedoucí průmyslové prodejny Jednoty a syn Jiří je technikem v NHKG.

Těmito řádky šedy ukončuji rukopisně psanou kroniku. Povedu-li novou kroniku, šedy budu provádět zápisy psacím strojem, neboť šedý zákal mi nedovolí psaní perem.